

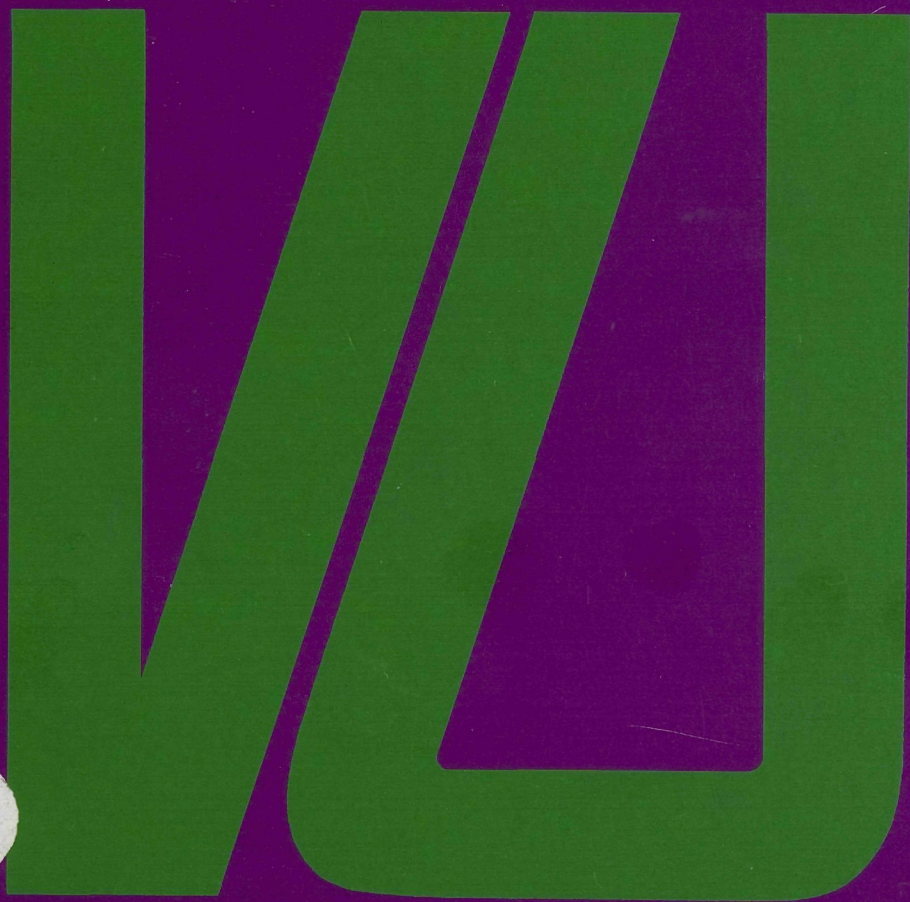
jaarboek 1970

vrije universiteit amsterdam

V. V. 580

V. V. 580

BIBLIOTHEEK DER
VRIJE UNIVERSITEIT
UTRECHT

5

V.V. 580

jaarboek 1970

vrije universiteit amsterdam

U.S. N.Y.

January 1970

University of Amsterdam

Inhoud

blz.

5	Eredocoraten
7	Rectores Magnifici, conrectoren
11	Lotgevallen 1969-1970
25	In memoriam J. D. F. van Halsema Prof. dr. H. Smitskamp Mr. H. Bos Kzn.
42	Dodenherdenking 4 mei 1970
50	Stuurgroep – brief van de Stuurgroep aan Directeuren met de uitslag van het referendum – antwoord van Directeuren aan de Stuurgroep
57	Erepromotie dr. M. Ruppert 20 oktober 1970
65	Voordrachten buitenlandse geleerden
70	Wetenschappelijke onderscheidingen
71	Ambtsaanvaarding
74	Personalia van hoogleraren en lectoren benoemd in het studiejaar 1969-1970
86	Publicaties van hoogleraren, lectoren, andere docenten en leden van de wetenschappelijke staf alsmede van instituten
137	Aantallen studenten
138	Aantallen buitenlandse studenten
142	Examens en promoties
146	Promoties
150	Examens
171	Bibliotheek

eredoctoraten

Eredoctoraten verleend door de Senaat der Vrije Universiteit

Dr. H. Colijn, overleden	20-10-1930, rechtsgeleerdheid
Dr. J. Sybestyén, overleden	20-10-1930, godgeleerdheid
Dr. D. Bakker, overleden	20-10-1930, godgeleerdheid
Dr. J. C. Rullmann, overleden	20-10-1930, godgeleerdheid
Dr. J. J. C. van Dijk, overleden	20-10-1938, rechtsgeleerdheid
Prof. dr. Max H. Huber, overleden	20-10-1950, rechtsgeleerdheid
Prof. dr. J. Bohatec, overleden	20-10-1950, rechtsgeleerdheid
Dr. J. Schouten, overleden	20-10-1950, rechtsgeleerdheid
Dr. A. J. van der Merwe,	20-10-1952, letteren en wijsbegeerte
Prof. dr. Joh. C. v. Rooy, overleden	20-10-1952, letteren en wijsbegeerte
Prof. dr. E. G. Léonard, overleden	20-10-1955, godgeleerdheid
Dr. H. W. Tilanus, overleden	20-10-1958, rechtsgeleerdheid
Dr. A. A. L. Rutgers, overleden	20-10-1959, rechtsgeleerdheid

Prof. dr. Jacques Ellul,	20-10-1965, rechtsgeleerdheid
Dr. E. Jonckheer,	20-10-1965, rechtsgeleerdheid
Dr. C. Rijnsdorp,	20-10-1965, letteren
Z.K.H. Bernhard, Prins der Nederlanden, Prins van Lippe Biesterfeld,	20-10-1965, economische wetenschappen
Dr. Paul Hoffman,	20-10-1965, economische wetenschappen
Dr. Martin Luther King,	20-10-1965, sociale wetenschappen
overleden	
Prof. dr. T. S. G. Mulia,	20-10-1966, godgeleerdheid
overleden	
Dr. M. Ruppert,	20-10-1970, rechtsgeleerdheid

rectores magnifici

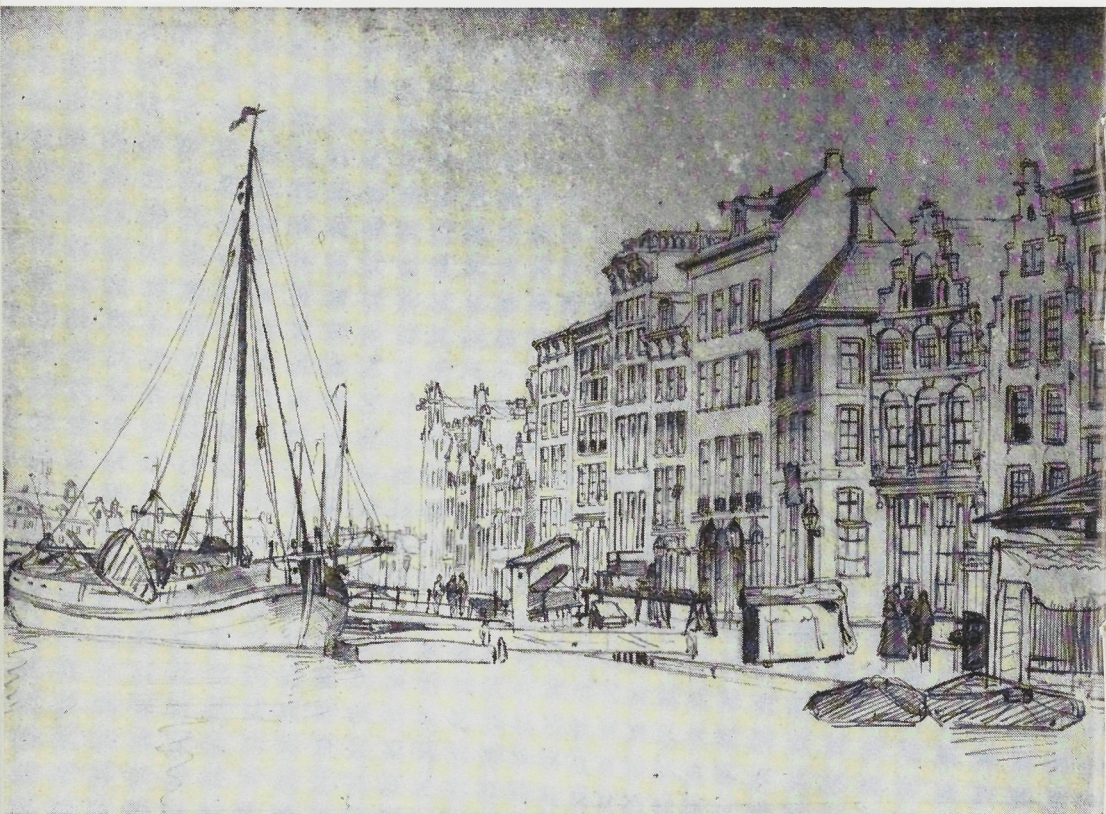
- 1880 – 1882 Dr. A. Kuyper
- 1882 Dr. F. L. Rutgers
- 1883 Dr. Ph. J. Hoedemaker
- 1884 Mr. D. P. D. Fabius
- 1885 F. W. J. Dilloo
- 1886 Dr. J. Woltjer
- 1887 Jhr. Mr. A. F. de Savornin Lohman
- 1888 Dr. A. Kuyper
- 1889 Dr. F. L. Rutgers
- 1890 Mr. D. P. D. Fabius
- 1891 Dr. J. Woltjer
- 1892 Dr. A. Kuyper
- 1893 Jhr. Mr. A. F. de Savornin Lohman
- 1894 Dr. F. L. Rutgers
- 1895 Mr. D. P. D. Fabius
- 1896 Dr. J. Woltjer
- 1897 Dr. G. H. J. W. J. Geesink
- 1898 Dr. F. L. Rutgers
- 1899 Dr. A. Kuyper
- 1900 Mr. D. P. D. Fabius
- 1901 Dr. J. Woltjer
- 1902 Dr. G. H. J. W. J. Geesink
- 1903 Dr. H. H. Kuyper
- 1904 Dr. H. Bavinck
- 1905 P. Biesterveld
- 1906 Dr. F. L. Rutgers
- 1907 Mr. D. P. D. Fabius
- 1908 Dr. J. Woltjer
- 1909 Dr. G. H. J. W. J. Geesink
- 1910 Dr. H. H. Kuyper
- 1911 Dr. H. Bavinck
- 1912 Dr. R. H. Woltjer
- 1913 Mr. A. Anema
- 1914 Mr. P. A. Diepenhorst
- 1915 Dr. C. van Gelderen
- 1916 Dr. L. Bouman

- 1917 Dr. P. A. E. Sillevius Smitt
1918 Dr. F. W. Grosheide
1919 Dr. G. H. J. W. J. Geesink
1920 Dr. H. H. Kuyper
1921 Dr. R. H. Woltjer
1922 Mr. P. A. Diepenhorst
1923 Dr. C. van Gelderen
1924 Dr. L. Bouman
1925 Dr. F. W. Grosheide
1926 Dr. A. Goslinga
1927 Dr. A. A. van Schelven
1928 Dr. G. Ch. Aalders
1929 Dr. H. J. Pos
1930 Dr. H. H. Kuyper
1931 Dr. H. Dooyeweerd
1932 Dr. D. H. Th. Vollenhoven
1933 Mr. V. H. Rutgers
1934 Dr. J. Wille
1935 Dr. L. van der Horst
1936 Dr. J. Waterink
1937 Dr. G. J. Sizoo
1938 Dr. J. F. Koksma
1939 Dr. A. Sizoo
1940 – 1942 Mr. V. H. Rutgers
1942 Dr. D. Nauta
1943 – 1945 Mr. J. Oranje
1945 Dr. J. Coops
1946 Dr. R. H. Woltjer
1947 Mr. P. A. Diepenhorst
1948 Dr. F. W. Grosheide
1949 Dr. G. Ch. Aalders
1950 Dr. H. Dooyeweerd
1951 Dr. D. H. Th. Vollenhoven
1952 Dr. G. J. Sizoo
1953 Dr. J. F. Koksma
1954 Dr. J. Waterink
1955 Dr. D. Nauta
1956 Dr. W. H. Gispen
1957 Dr. G. H. A. Grosheide F.Wzn.
1958 Dr. G. C. Berkouwer
1959 Mr. P. J. Verdam
1960 Mr. I. A. Diepenhorst
1961 Dr. H. Smitskamp
1962 Mr. W. F. de Gaay Fortman
1963 Dr. F. de Roos
1964 Dr. R. Schippers
1965 Mr. W. F. de Gaay Fortman

Conrectoren

1965-1967	Dr. J. Lever
1965-1967	Dr. W. J. Wieringa
1967	Dr. G. E. Meuleman
1967-1969	Dr. T. D. Stahlie
1969	Dr. J. Blok

*De Schotse Zendingskerk aan de Amstel, waar de Vrije Universiteit begon.
(Historische topografische atlas gemeentelijke archiefdienst Amsterdam)*

lotgevallen

De lotgevallen van de Vrije Universiteit te Amsterdam gedurende het academisch jaar 1969-1970

**Rede uitgesproken door de Rector Magnificus
mr. W. F. de Gaay Fortman
op 21 september 1970**

Dit is de eerste algemene vergadering van de senaat na de zomer-vacantie. Naar zinvol gebruik moet ik beginnen met mededeling te doen van sedert de laatste vergadering van de senaat plaats gevonden hebbende sterfgevallen. Daarna zal ik dan onmiddellijk de herdenking van alle in het afgelopen jaar overledenen verbinden.

Op 5 augustus 1970 stierf Hendrik Smitskamp, hoogleraar in de nieuwe geschiedenis en de geschiedenis van de geschiedschrijving sedert 1947. In zijn gezonde jaren heeft hij naast de normale vervulling van zijn taak als hoogleraar de universiteit op allerlei gebied organisatorisch gediend, o.a. als haar rector in het academische jaar 1961/'62.

Smitskamp heeft spoedig een hoge graad van rijpheid als historicus bereikt. Wie zijn proefschrift (*Groen van Prinsterer als historicus*, 1940) en zijn inaugurale oratie (*Calvinistisch nationaal besef in Nederland voor het midden van de 17e eeuw*, 1947) leest, wordt getroffen door de wijsheid en het inzicht, die uit bepaalde, haast in de vorm van een aforisme gehulde passages blijkt. Meesterlijk als vertolking van de waarde der geschiedenis voor het heden is zijn, *Wat heeft Groen van Prinsterer ons vandaag te zeggen?* Het werd geschreven in de eerste maanden van de bezetting en was bestemd om in de eerste maanden van 1941 te verschijnen. De Duitsers, van dit voornemen op de hoogte gekomen, vroegen inzage van de copij en verboden na lezing daarvan de verschijning. Zo verscheen het boek pas in de nazomer van 1945. Ook thans is het weer van een verrassende actualiteit.

Als de vrucht vroeg rijp is, valt zij ook vroeg af. God ging met Henk Smitskamp een weg, die wij niet verstaan. Om zijn humor, die zichzelf niet spaarde, om zijn gulle vriendschap en om zijn begaafdheid missen wij hem.

Op 3 september 1970 stierf Henderikus Bos Kzn., erelid van het college van directeuren. Tussen 1917 en 1961 is de heer Bos zesentwintig jaar lid van dat college geweest en daarna van 1962 af nog acht jaar erelid. De universiteit heeft veel te danken aan zijn activiteit, misschien nog meer aan zijn begeerte mensen bij elkaar te houden of tot elkaar te brengen. Z. W. Sneller heeft eens als een van de kenmerken van het Calvinisme genoemd: piëtistische vroomheid. In elk geval is dat ter zake ten aanzien van de heer Bos. Zijn zakelijke en organisatorische bezigheden werden daardoor begeleid en hij wenste, dat men dat wist. Hij was een kenner als weinigen van de rechts- en staatsleer der monarchomachen – de bestrijders van het vorstenabsolutisme in de 16e en 17e eeuw – en het was een genot hem daarover te horen. Evenals de door hem bewonderde Elout van Soeterwoude bleef hij tot het einde van zijn lange jaren geboeid door de verhouding van openbaring en wetenschap.

Behalve Smitskamp en Bos gingen in het afgelopen jaar de volgende leden van onze civitas heen.

Op 26 september 1969 Hendrik Rudolf Merklijn, student in de economie;

op 6 oktober 1969 Johan Diederik Frederik van Halsema, notaris, directeur van de Vereniging voor Wetenschappelijk onderwijs op Gereformeerde grondslag;

op 12 oktober 1969 Gabriël Leonard van Oosten Slingeland, meester in de rechten van de Universiteit van Amsterdam, wetenschappelijk medewerker bij de bibliotheek;

op 23 oktober 1969 Frits Herman Adolf Kothe, doctorandus in de geneeskunde van de Universiteit van Amsterdam, arts, van 1957 tot 1966 directeur-geneesheer van het Academisch Ziekenhuis;

op 27 december 1969 Aart de Graaf, beheerder van de kantine van de sporthal van het studentencentrum „Uilenstede”;

op 10 januari 1970 Johannes Martinus Hubertus Crombag, student in de politicologie;

op 22 maart 1970 Maurits Hartogs, student in de rechtsgeleerdheid;

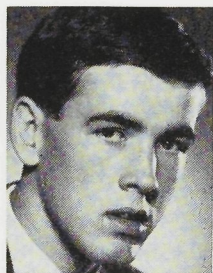
op 5 mei 1970 Frederik Christiaan Philip Schaap, administratief medewerker bij de personeelsdienst;

op 23 juli 1970 Klaas Huisman, archiefmedewerker bij de personeelsdienst;

op 18 augustus 1970 Vladimir Kotalik, student in de economie.

„Al zou mijn vlees en mijn hart bezwijken, mijns harten rots en mijn erfdeel is God voor eeuwig” (Psalm 73 : 26).

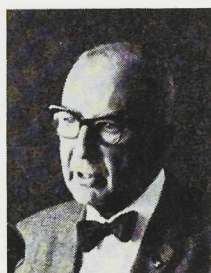

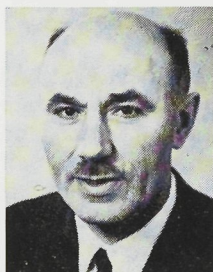
Hendrik Rudolf Merkelijn
8 april 1946 - 26 sept. 1969

Gabriël Leonard
van Oosten Slingeland
3 sept. 1915 - 12 okt. 1969

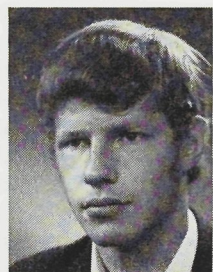
Frits Herman Adolf Kothe
3 dec. 1901 - 23 okt. 1969

Aart de Graaf
9 okt. 1912 - 27 dec. 1969

Johannes Martinus
Hubertus Crombag
4 juli 1948 - 10 jan. 1970

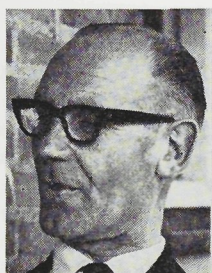
Maurits Hartogs
1 mrt. 1950 - 22 mrt. 1970

Carolina Cornelia
Gabriëlla Engelman
24 mrt. 1927 - 18 april 1970

Frederik Christiaan
Philip Schaap
23 mei 1946 - 5 mei 1970

Klaas Huisman
27 juli 1904 - 23 juli 1970

Vladimir Kotalik
2 mei 1946 - 18 aug. 1970

Bij het vijfde lustrum van onze bevrijding van een goddeloze vijand herdachten wij de doden van de tweede wereldoorlog uit de kring van onze *civitas academica*. Na een inleidend woord van de rector sprak mr. A. H. van Namen, voorman van het ondergrondse Vrij Nederland. Bij het voorlezen van de namen der gevallen werd ik getroffen door de lengte van de lijst. Wat is de vrijheid duur betaald.

Teleurstellend was, dat de herdenking slechts door een klein getal werd bijgewoond. Nochtans meen ik, dat zij ook in het vervolg zal moeten plaatsvinden. Wij zijn dat verplicht aan hen, die voor ons vielen. „Geen groter liefde heeft iemand, dan wanneer hij zijn leven voor zijn vrienden op het spel zet” (Johannes 15 : 13, vertaling Evert Straat).

Het leven aan de universiteiten wordt – het is een feit van algemene bekendheid – de laatste jaren gekenmerkt door een zekere onrust. Voor de oorzaken daarvan mag ik verwijzen naar de wassende literatuur daarover. Die onrust maakt het leven van allen, die aan de universiteit verbonden zijn, niet eenvoudiger. Ik constateer daarom met te groter dankbaarheid, dat het onderwijs behoudens enkele uitzonderingen normaal plaats vond. De uitzonderingen zijn te betreuren en af te keuren, maar waren metterdaad uitzonderingen. Hier en daar kwam het onderzoek in de knel, soms omdat nieuwe vormen van onderwijs alle tijd van de betrokkenen in beslag namen. Een korte tijd kan men zich daarbij neerleggen, maar op de duur is dit ongewenst. Waar geen of onvoldoende onderzoek plaats vindt, verschaalt het onderwijs. Wetenschappelijk onderwijs kan begeleidend onderzoek niet missen. Wie pleit voor een scheiding van onderwijs en onderzoek aan de instellingen van wetenschappelijk onderwijs, beseft niet, dat hij bezig is de universiteit tot een vakschool te maken.

De relatie tussen de universiteit enerzijds en staat en maatschappij anderzijds was ook dit jaar duidelijk aantoonbaar. Ik noem de aan Brazilië gewijde actieweek van het Aktiecomité Ontwikkelingslanden, het door de subfaculteitsvereniging M.U.N.D.U.S. georganiseerde congres over kritische sociologie, de door wetenschappelijke medewerkers opgezette actie voor Biafra, de traditionele zomercursus voor studenten van Gordon College (Massachusetts), het door de Studentenraad en de Raad van Praesides georganiseerde congres over de 100% subsidie, de extra Vrije Universiteitsdag van 14 februari 1970, waar op basis van referaten van T. P. van der Kooy en R. C. J. Smeenk gediscussieerd werd over de verhouding van Vrije Universiteit en maatschappij. Afzonderlijk vermeld ik het congres van het Politiek Gezelschap en de Stichting ter bevordering van Oost-West contacten, omdat het zijn oorsprong vond in een onderwijsexperiment. De afdeling internationale betrekkingen van de subfaculteit der sociaal-cultu-

rele wetenschappen heeft dit jaar op de college-uren een Europese veiligheidsconferentie „gespeeld”. Groepen studenten en medewerkers vormden de delegaties van de verschillende landen. Bij het voorbereiden van de verschillende standpunten ontvingen zij gewaardeerde steun van de betrokken ambassades hier te lande. De verkregen resultaten werden kritisch getoetst op een in mei gehouden congres door een drietal buitenlandse politicologen van internationale naam. Het geheel is een bewijs, hoe vruchtbaar onderwijs in de vorm van discussie kan zijn, maar ook hoe groot en veelomvattend de arbeid is, die daarvoor verricht moet worden, ook hoe strak de organisatie van een dergelijk „spel” moet zijn.

Niet te ontkennen valt, dat naast het gewone werk de hervorming van het bestuur van de universiteit de meeste aandacht en tijd vroeg. In het veld van de staatkunde publiceerde minister Veringa eerst een voorontwerp van wet universitaire bestuurs-hervorming (17 februari 1970), op 27 april 1970 gevolgd door de indiening bij de Tweede Kamer van een wetsontwerp. Aan de discussie over beide namen wij op allerlei vlak deel.

Kon de senaat zich met de constructie van het voorontwerp in grote lijnen verenigen, bij de besturende colleges bestond overwegend bezwaar tegen het rechtstreeks opleggen van de zelfde bestuursvorm aan openbare en bijzondere instellingen. Inderdaad was de juridische opzet van het voorontwerp op dit punt niet goed doordacht. De minister is aan de geuite bezwaren van alle vier de bijzondere instellingen tegemoet gekomen door in het wetsontwerp te bepalen, dat de bijzondere instellingen zelf haar bestuursvorm vaststellen. Echter moeten zij daarbij het bij of krachtens de Wet universitaire bestuurshervorming 1970 bepaalde in acht nemen, voor zover de eigen aard van de betrokken instelling zich daartegen niet verzet. Het bestuursreglement moet aan de minister ter goedkeuring worden voorgelegd. Onthoudt deze de goedkeuring dan is beroep mogelijk op de Kroon, de Raad van State gehoord (artikel 42).

Is derhalve principieel aan het bezwaar van de bijzondere instellingen tegemoet gekomen, feitelijk is haar speelruimte in het ontwerpen van een eigen bestuursvorm beperkt. In grote lijnen zal de constructie van de wet moeten worden gevolgd en dat is reeds om deze reden aanvaardbaar, omdat de universiteiten en hogescholen – openbaar en bijzonder – op zo velerlei wijze met elkaar contact hebben en moeten hebben, dat het reeds daarom gewenst is, dat haar bestuursvormen in grote lijnen vergelijkbaar zijn. Het wetenschappelijk onderwijs heeft voorts honderden miljoenen uit de openbare kas nodig. In de bestuursvorm moeten waarborgen voor deugdelijk beheer aanwezig zijn, zo dat de overheid tegenover de Staten-Generaal de verantwoordelijkheid voor

de besteding van de ter beschikking gestelde geldmiddelen kan dragen.

Het voorgaande heeft betrekking op wat op publiek terrein gebeurde en te gebeuren staat. Uit mijn vorig verslag zult u zich herinneren, dat in de voorzomer van 1969 een stuurgroep is gevormd, bestaande uit vertegenwoordigers van alle geledingen, die zich met het ontwerpen van een nieuwe bestuursvorm voor de Vrije Universiteit zou bezig houden. Onder leiding van T. D. Stahlie heeft deze stuurgroep een tiental maanden actief vergaderd en als resultaat van haar overleggingen een „referendum” georganiseerd over een drietal door haar ontworpen modellen. De stuurgroep heeft de resultaten van het „referendum” gewaardeerd op basis van het stelsel een man, een stem. Directeuren hebben haar doen weten, dat zij op dat punt de stuurgroep niet kunnen volgen. Zij menen, dat men niet alleen het aantal personen, maar ook het gewicht van de geledingen in aanmerking moet nemen.

Voorts hebben Directeuren er op gewezen, dat de Vereniging voor wetenschappelijk onderwijs op gereformeerde grondslag tot dusver niet gekend is in de hervorming van het bestuur van de van haar uitgaande universiteit. Dit zal geschieden op een in het begin van 1971 te houden buitengewone ledenvergadering.

Voor de periode, liggende vóór de inwerkingtreding van de nieuwe bestuursvorm, zullen Directeuren, zoveel mogelijk aansluitende bij de resultaten van het referendum, de totstandkoming van een universiteitsraad bevorderen, die zich allereerst zal moeten bezig houden met het ontwerpen van een universiteitsreglement en tevens als voorlopig orgaan van overleg binnen de universiteit zal fungeren. De leden van deze universiteitsraad zullen worden gekozen en wel door en uit de geledingen, die de stuurgroep in haar modellen onderscheiden heeft, te weten hoogleraren en lectoren, wetenschappelijke staf, studenten en technische en administratieve staf. Een gelijk aantal leden als door een geleding wordt aangewezen, zal worden aangewezen vanwege de Vereniging.

Ik heb mij in het voorgaande beperkt tot een feitelijke weergave van hetgeen gebeurd is met betrekking tot de voorbereiding van een nieuwe bestuursvorm. Ik voeg er twee opmerkingen aan toe. De eerste betreft de positie van de Vereniging. Uiteraard zal er een duidelijke relatie met haar moeten blijven, vooral omdat zij het is, die aan de universiteit haar karakter heeft gegeven. Zoals ik enkele jaren geleden reeds heb opgemerkt, kan dit echter nimmer betekenen, dat de Vereniging de universiteit bestuurt. Als instelling van wetenschappelijk onderwijs en onderzoek is de universiteit onafhankelijk en bestuurt zij zichzelf. Vandaar dan ook, dat het huidige reglement voor de Vrije Universiteit niet door de Vereniging werd vastgesteld, maar door eigen organen van de universiteit zelf.

Mijn tweede opmerking is een woord van erkentelijkheid aan Stahlie, de voorzitter van de stuurgroep. De stuurgroep is gebleken een nuttige instelling te zijn; wij hebben van haar plezier gehad. Stahlie is het voorzitterschap begonnen met de vaste wil, dat er iets uit zou komen en onder zijn wijze en geduldige leiding is dat gelukt.

Ten aanzien van het wetsontwerp universitaire bestuurshervorming 1970 doe ik in overeenstemming met de senatus contractus een suggestie. Wordt het ontwerp wet dan verdwijnt de senaat, die zoals men weet bestaat uit de hoogleraren en waartoe de lectoren toegang hebben met adviserende stem. Daarvoor in de plaats wordt voorgesteld een college van decanen, bestaande uit de decanen der faculteiten en van de door de universiteitsraad aangewezen subfaculteiten.

Dat de senaat in pleno verdwijnt zullen weinigen betreuren. Echter bestaat zeker behoefte aan een kleiner college, dat als centrum van beraad van hoogleraren, lectoren en wetenschappelijke staf kan dienen. Het wetenschappelijk corps nieuwe stijl, deze drie groepen verenigend, neemt in de universiteit de centrale plaats in. Het is van belang, dat in een kleine kring van afgevaardigden van deze groepering overleg plaatsvindt over de universitaire zaken, die onmiddellijk de wetenschap raken. Het voorgestelde college van decanen is daarvoor een te klein en te eenzijdig samengesteld gezelschap. Ik pleit daarom voor een senatus parvus van een 20 à 25 personen, gekozen door het wetenschappelijk corps. Een krachtig argument ter ondersteuning van deze suggestie is gelegen in het feit, dat in deze senatus parvus ook wetenschappelijke medewerkers zitting zullen hebben, terwijl de lex-Veringa het college van decanen uitsluitend uit hoogleraren en lectoren doet bestaan.

Het aantal studenten blijft snel toenemen. Ingeschreven werden 1599 vrouwelijke en 6476 mannelijke studenten, tezamen 8075. Voor het vorige jaar waren de overeenkomstige getallen 1291, 5772 en 7063. De 800ste student was de heer L. Vasak, van Tsjechoslowaakse afkomst, die zich liet inschrijven voor de geologie en het gebruikelijke geschenk van een kostbaar boekwerk op zijn vakgebied ontving.

Voor de eerste maal werden ingeschreven 457 vrouwelijke en 1360 mannelijke studenten, tezamen 1817. De overeenkomstige getallen voor het vorige jaar waren 292, 1319 en 1611.

Het aantal studenten uit Suriname en de Nederlandse Antillen was 73 (45 en 28); dat der buitenlandse studenten 233. Van de laatsten kwamen 59 uit Indonesië, 28 uit de Verenigde Staten, 22 uit Canada, 22 uit Zuid-Afrika, 17 uit Tsjecho-Slowakije, 15 uit Noorwegen.

Op het ogenblik zijn reeds omstreeks 2000 eerstejaars ingeschreven. Ook bij de andere instellingen is het aantal inschrijvingen

fors toegenomen. Mijn collegae en ik hebben er reeds herhaaldelijk op gewezen, dat het wetenschappelijk onderwijs door de geweldige aantallen studenten dreigt vast te lopen. Het nijpendst is de toestand in de faculteit der geneeskunde. Nadat de Tweede Kamer in 1966 een wetsvoorstel van minister Diepenhorst tot invoering van een numerus fixus voor de studie in de geneeskunde had verworpen, heeft minister Veringa thans een wet in het Staatsblad gebracht, die hem de bevoegdheid geeft voor iedere faculteit der geneeskunde vast te stellen, hoeveel studenten na te zijn geslaagd voor het propaedeutisch examen aan het einde van het eerste studiejaar, tot het tweede studiejaar kunnen worden toegelaten (wet van 1 juli 1970, *Staatsblad* 348). M.a.w. de minister heeft de mogelijkheid studenten, die geslaagd zijn voor het propaedeutisch examen in de geneeskunde, op een wachtlijst te laten plaatsen. Zij komen dan het daarop volgende jaar het eerst aan bod om tot het tweede studiejaar te worden toegelaten.

In de gegeven omstandigheden moet de minister voor de faculteiten der geneeskunde een dergelijke bevoegdheid bezitten. Een oplossing voor een nijpend vraagstuk geeft de wet echter niet; zij verplaatst slechts de moeilijkheid. Bovendien, ook andere studierichtingen dan de geneeskunde zijn in feite vol.

Naar mijn mening zal aan beperking van het aantal toe te laten studenten niet zijn te ontkomen. Ook de zgn. plaatsingscommissies, die in geval van grote aantallen aanmeldingen de eerstejaars in een bepaalde studierichting over de universiteiten verdelen, scheppen slechts kort soelaas, nl. zo lang het aantal aanmeldingen het aantal totaal beschikbare plaatsen niet overtreft. De grote aantallen doen afbreuk aan de kwaliteit van het onderwijs en drijven in de richting van uitsluitend vakopleidingen. Het kenmerk van het universitaire onderwijs is, dat het een brede culturele vorming geeft, dat het het oog opent voor de samenhang der dingen, voor de vragen van wereld en leven in verband met een bepaalde studie, voor de voortgang der geschiedenis, voor de ontwikkeling van de maatschappelijke orde en voor de gebreken, die zij vertoont. Voor een dergelijke vorm van onderwijs zijn wel velen, niet allen, die het graag zouden willen volgen geschikt.

Voorts komt het onderzoek in gedrang en dit versterkt het noodlottige streven het onderzoek buiten de universiteiten in afzonderlijke instituten onder te brengen, noodlottig omdat dit eerst recht de band tussen wetenschappelijk onderzoek en maatschappij zou verbreken, noodlottig ook omdat het zal leiden tot verschraling van het onderwijs. Gelukkig heeft minister Veringa in de rede, waarmee hij op 24 juni j.l. de radiotelescoop in Westerbork opende, zich met nadruk uitgesproken voor het handhaven van het wetenschappelijk onderzoek binnen de universiteiten.

Ook het stichten van nieuwe universiteiten en faculteiten is op den duur geen oplossing. Men kan de kosten van het weten-

schappelijk onderwijs niet onbeperkt doen toenemen. Het is de vraag, of er voldoende gekwalificeerde wetenschappelijke werkers voor zullen zijn en wat misschien beslissend is, men mag niet onbeperkt hoog gekwalificeerde krachten aan de maatschappij onttrekken.

Ik ben derhalve van mening, dat men moet gaan voorbereiden een systeem van selectie uit het aantal personen, dat eindexamen aan een school voor voortgezet onderwijs doet en op grond daarvan zich meldt voor een wetenschappelijke studie. Die selectie vindt bij andere vormen van tertiair onderwijs wel plaats. Waarom zou zij voor de toelating tot de hoogste vorm van tertiair onderwijs onbehoorlijk zijn? In strijd met het streven naar democratisering van het wetenschappelijk onderwijs is dit niet, mits bij de selectie geld geen rol speelt, d.w.z. mits de selectie geschiedt op grond van objectieve, wetenschappelijke verantwoorde maatstaven, onverschillig wie straks de studie zal moeten bekostigen, particulieren of de staat.

Over de bouw kan ik opnieuw verrassend kort zijn, omdat zij goede voortgang blijft vinden. Doordat het hoofdgebouw dit najaar de facto in gebruik kan worden genomen, kunnen nog elders vertoevende afdelingen zich op Buitenveldert vestigen, zodat slechts een klein deel van de universiteit „in de stad” blijft. Het hoofdgebouw is nog niet gereed, maar kan wel geleidelijk in gebruik worden genomen. Regelmatig verhuizen afdelingen van het provisorium daarheen. In een enkele werkkamer brandt 's avonds reeds licht, naar men zegt een gunstig teken.

Wat zorgen blijft baren, is de huisvesting van de polikliniek. Nog steeds heeft het gemeentebestuur niet de maatregelen genomen, ondanks toezeggingen ter zake, die nodig zijn om de aan de stadszijde tegenover het ziekenhuis gelegen sportvelden te onzer beschikking te stellen voor de bouw van een moderne polikliniek. De Vrije Universiteit is cultureel en economisch voor de stad Amsterdam van betekenis; wij verschaffen aan een belangrijk aantal mensen direct en indirect werk; wij hopen straks door een gezondheidscentrum in het nieuwe West, een extra-murale afdeling van ons huisartseninstituut, bij te dragen tot een goede geneeskundige verzorging van de burgers van Amsterdam. Wij menen, dat wij niet de grenzen van de betamelijkheid overschrijden, wanneer wij zeggen, dat het stadsbestuur in zijn ruimtelijk beleid zou kunnen doen blijken, dat het de betekenis van de universiteit voor de stad onderkent en erkent.

Het noemen van *ons* huisartseninstituut herinnert mij er aan, dat ongetwijfeld een vermeldenswaard lotgeval is de vestiging van een leerstoel voor de geneeskunde van de huisarts. Deze leerstoel wordt bezet door de lector dr. H. J. van Aalderen en zal de kern vormen van een eigen huisartseninstituut. Het plan is,

dat dit instituut door de vestiging van een gezondheidscentrum in nieuw West enerzijds aanstaande artsen praktische scholing voor de huisartsenpraktijk zal geven en anderzijds, zij het bescheiden, zal kunnen bijdragen tot enig soelaas in het tekort aan huisartsen in Amsterdam.

Door het overlijden van de heer J. D. F. van Halsema ontstond er een tussentijdse vacature in het college van directeuren. De jaarvergadering van de Vereniging voor wetenschappelijk onderwijs op gereformeerde grondslag koos in zijn plaats mejuffrouw J. van Leeuwen tot directeur en herkoos mr. J. W. Ubbink, die statutair moest aftreden.

De curator dr. K. van Nes werd door directeuren voor een nieuwe ambtsperiode benoemd.

Meuleman, door de senaat met algemene stemmen daartoe voorgedragen, werd voor een jaar herbenoemd als conrector.

Mejuffrouw Van Leeuwen heten wij hartelijk welkom in onze civitas; over het blijven van de drie anderen in hun onderscheiden functies verheugen wij ons.

Een groot aantal hoogleraren, lectoren en wetenschappelijke medewerkers werd aan de universiteit verbonden. Een drietal hoogleraren, t.w. P. J. Verdam, W. H. Gispen en T. P. van der Kooy ontving eervol ontslag. Gispen en Van der Kooy werden rude donati. Zij gunnen ons tijd van voorbereiding voor hun afscheid, want dit zal eerst over zekere tijd met de daarbij passende nadruk plaats vinden.

Verdam werd met ingang van 16 maart 1970 benoemd tot Commissaris van de Koningin in de provincie Utrecht. In mijn toespraak bij de opening van het academische jaar 1966/'67 moest ik melding maken van zijn benoeming tot minister van Binnenlandse Zaken. In september 1967 vatte hij zijn taak onder ons weer op, maar hij was sindsdien wat onrustig. Wie eenmaal macht geproefd heeft, zoekt haar opnieuw. Zo ging hij na bijna 25 jaar hoogleraarschap heen door een voor hem en ons eervolle benoeming in een hoog ambt. In allerlei opzicht heeft de universiteit veel aan hem te danken en het is mij een voorrecht aan die dank tegenover Mr. P. J. Verdam uiting te geven.

De buitenlandse contacten, welke ik in mijn toespraak van 1969 vermeldde, werden bestendigd en uitgebreid. Directeuren konden uit de busjes van Vrouwen V.U. hulp voor de jaren 1970 en 1971 f 300.000,— ter beschikking stellen van de medische faculteit van de Université Libre du Congo. Zeer hopen we, dat de spaarsters voor de medische faculteit van de Congolese Vrije Universiteit even hard zullen willen sparen als zij dat voor onze medische faculteit gedaan hebben. De relatie met de Université Libre in Kisangani, nu nog in belangrijke mate bestaande in hulpverlening onzerzijds, moet zich op den duur ontwikkelen

tot een samenwerking, die beide medische faculteiten verrijkt.

Voor het overige beperk ik mij tot het vermelden van een nieuwe ontwikkeling, waartoe de minister zonder portefeuille belast met de aangelegenheden betreffende de hulp aan ontwikkelingslanden, de stoot heeft gegeven. Minister Udink heeft aan de NUFFIC voor 1970 een fonds van twee miljoen gulden ter beschikking gesteld voor de financiering van internationale universitaire projecten van samenwerking met ontwikkelingslanden.

Voor de drie volgende projecten is aan de Vrije Universiteit in totaal een bedrag van f 342.100,— ter beschikking gesteld.

1. Onderzoek ten behoeve van stadsontwikkeling en krotoprui-
ming in Karachi (Pakistan). Onze afdeling niet-westerse sociologie zal daartoe samenwerken met haar zuster van de University of Karachi en met de National Planning Commission van Pakistan.

2. Onderzoek van en opleiding voor plaatselijk bestuur in Zambia. Daartoe zal onze afdeling bestuurskunde samenwerken met de overeenkomstige afdeling van de University of Zambia in Lusaka en met het National Institute of Public Administration van Zambia.

3. Ontwikkeling van psychologische tests voor Indonesië. Onze psychologische subfaculteit werkt daartoe samen met de psychologische faculteit van de Staatsuniversiteit Padjadjarang in Bandung.

Ik kan het niet laten nog een facet van onze buitenlandse betrekkingen te noemen. dat betrekking heeft op één mens. Een predikant van de Reformed Church van Zambia, die een grote gemeente in de hoofdstad Lusaka heeft, Ds. Jackson Phiri heeft een half jaar in onze theologische faculteit gestudeerd. Enkele wetenschappelijke medewerkers hebben hem een individuele postgraduate cursus gegeven. ds. Phiri reist straks met blijdschap de weg terug naar Lusaka. Ik hoop, dat wij naast de op hervorming van structuren gerichte projecten er ook altijd zo duidelijk op een mens en daardoor op een gemeenschap gerichte zullen hebben.

In het begin heb ik gezegd, dat onderwijs en onderzoek konden voortgaan. De uitbreiding van het aantal leerstoelen en van het aantal daarvoor noodzakelijke wetenschappelijke medewerkers acht ik in het geheel van het Nederlandse wetenschappelijk onderwijs bezien niet onbevredigend. Een week geleden konden wij beginnen met een instituut, dat belast is met het organiseren van opleidingen voor akten van bekwaamheid tot het geven van voortgezet onderwijs, kort gezegd een lerarenopleiding nieuwe stijl. Staatssecretaris Grosheide heeft naast Groningen, Utrecht en Tilburg de Vrije Universiteit gevraagd samen te werken met een dergelijk, te onzent van de Stichting De Vrije Leergangen uitgaand, instituut. De uitbreiding van ons assortiment met deze lerarenopleiding is verheugend. Een kleine groep onder leiding

en aanvuring van Grosheide heeft zich veel moeite gegeven op tijd gereed te komen. Het is gelukt en daarin ligt haar beloning en onze erkentelijkheid, ook jegens hen, die aan de Vrije Leer-
gangen verbonden zijn.

Ik weet, dat er onder de collegae en de wetenschappelijke staf niet weinigen zijn, die van oordeel zijn, dat onvoldoende tijd en gelegenheid voor wetenschappelijk onderzoek bestaat. Gelet op mijn ervaring in het bestuur van Zuiver Wetenschappelijk Onderzoek (de organisatie voor wetenschappelijk onderzoek in de tropen Wotro mag ik daarbij begrijpen) meen ik, dat wij, wederom lettende op de ontwikkeling van het wetenschappelijk onderzoek binnen het geheel der Nederlandse universiteiten, niet zelfvoldaan, niet tevreden, maar toch ook niet geheel ontevreden mogen zijn. Men moet in dit verband de oraties niet denigreren. Zij zijn het aanbieden van de wetenschappelijke geloofsbrief aan een publiek van gevarieerde samenstelling. Zij stellen daarom hoge eisen aan de keuze van het onderwerp, aan de vorm van de behandeling daarvan, aan een duidelijke en puntige uiteenzetting over een kernvraag van het vak. Ik zeg niet, dat iedere oratie aan deze eisen voldoet, ik zeg wel, dat het zo behoort en dat het dan zin heeft. Ik zie dat o.m. bevestigd in een oratie als die Oort hield, *Lof der twijfel* en in die van Verheul, *Onzeker weten*. In hun titels komen reeds fundamentele noties, die bij de wetenschapsbeoefening in welk vak dan ook een dominerende rol moeten spelen tot uiting. Zeer terecht heeft Verheul er op gewezen, dat ongebreideld toegeven aan alle vragen om meer mensen en geld voor wetenschappelijk onderzoek onmogelijk is geworden. Men moet bij de toewijzing van gelden een keus doen. Verheul heeft daarbij waardevolle aanwijzingen gegeven voor de vaststelling van de criteria voor de keuze der prioriteiten. Het is altijd jammer, wanneer onderzoek moet worden afgeremd, maar de universiteit moet beseffen, dat andere sectoren van de maatschappij evenzeer aanspraak hebben op een passende toewijzing van gelden als zij.

Meer dan in de oraties presenteert de universiteit de resultaten van haar onderzoek in dissertaties. Het aantal promoties bedroeg 43 (vorig jaar 36), te weten theologie 5 (4), rechtsgeleerdheid 2 (2), geneeskunde 6 (4), wiskunde en natuurwetenschappen 19 (17), letteren 2 (4), economie 6 (2), sociale wetenschappen 2 (1), wijsbegeerte 1 (2).

Eén handicap bij het verrichten van onderzoek kan men weg nemen door namelijk aan de faculteiten en afdelingen voldoende administratieve hulp ter beschikking te stellen. Teveel leden van het wetenschappelijk corps moeten eenvoudige administratieve arbeid naast en ten behoeve van hun wetenschappelijk werk verrichten. Zelfs de resultaten van verricht onderzoek kunnen soms niet op de universiteit getypt worden. In het ontwerp-Veringa wordt de leerstoel terecht omgezet in een vakgroep. Welnu iedere

vakgroep behoort ten minste een secretaresse te hebben. Ter zake van de administratieve hulp heerst binnen de universiteit een niet gerechtvaardigde ongelijkheid, die men met betrekkelijk bescheiden middelen zou kunnen opheffen.

Om dit hoofdstuk opgewekt te beëindigen, het onderzoek zal zeer kunnen profiteren van de diensten van het in oprichting zijnde Academische Rekencentrum Amsterdam. De beide Amsterdamse universiteiten werken daartoe uitstekend samen. Evenals bij de lerarenopleiding blijkt ook bij de voorbereiding van het Academisch Rekencentrum hoe snel een zaak van de grond kan komen, als degenen, die daarmee belast zijn, enthousiast allereerst en allermeeest die zaak willen dienen.

Vandaag begint het 91ste jaar van onze universiteit. Het lijkt mij goed deze toespraak te beëindigen met iets van planning op korte termijn. Waaraan zullen wij dit jaar in de eerste plaats aandacht moeten geven?

Naar mijn overtuiging moeten wij dit jaat gereed komen met een nieuwe bestuursvorm. De discussies daarover gaan teveel tijd vragen, zij scheppen een sfeer van onrust, waarin het moeilijk werken is, zij dreigen hier en daar verwijdering te brengen tussen mensen. Ik herhaal wat ik al eens gezegd heb: het grote vraagstuk van de universiteiten is niet de bestuursvorm. Bestuur is geen doel in zichzelf, bestuur heeft een dienende functie, het moet zorgen, dat onderwijs en onderzoek op behoorlijke wijze en in een menswaardig klimaat kunnen worden verricht. Hoe de bestuursvorm er ook gaat uitzien, in ieder geval zal zij een daadkrachtiger bestuur moeten mogelijk maken dan thans het geval is. In de tweede plaats is het dringend gewenst, dat de besprekingen over de nieuwe formulering van de grondslag tot een einde komen. Wij moeten zekerheid hebben over het karakter van de universiteit in de tiende decade van haar bestaan. Daarover kunnen wij pas overeenstemming bereiken, wanneer wij weten, hoe de grondslag verwoord is. Er sluipt in de discussies over de grondslag van de Vereniging en de doelstelling van de universiteit ook een element van oneerbiedigheid, van verzakelijking van het religieuze, dat ons herhaaldelijk beschaamd doet staan, wanneer wij letten op de vragen, voor de beantwoording waarvan de wereld van vandaag mede aan de universiteit leiding vraagt.

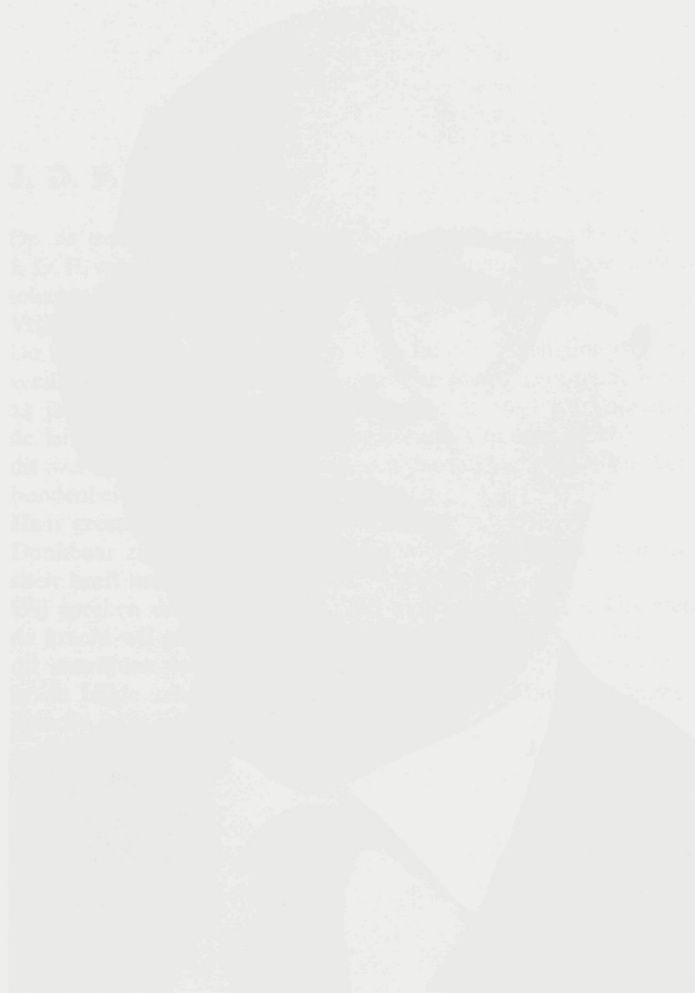
Vervolgens meen ik, dat wij een groot deel van onze aandacht zullen moeten geven aan het exploreren van nieuwe vormen en methoden van onderwijs. De grote aantallen studenten maken dat niet eenvoudig, maar zo lang de wettelijke bepalingen omtrent toelating tot de universiteit luiden zoals thans, mogen wij niet anders doen dan met inspanning van misschien meer kracht dan redelijkerwijs van ons gevraagd kan worden aan onze studenten de beste opleiding geven, die in de gegeven omstandig-

heden gevraagd kan worden. Het is met name op dit terrein, dat de universiteit veel mag verwachten van de inventiviteit en de inspraak der studenten zelf.

In een opmerkelijke toespraak voor de National Academy of Sciences van de Verenigde Staten heeft Barnaby C. Keeney chairman of the National Endowment for the Humanities (Science, volume 169, blz. 26 e.v.), als zijn overtuiging te kennen gegeven, dat op dit ogenblik voor beoefenaars van de wetenschap de grote taak is door zo gevarieerd mogelijke methoden van onderwijs en vorming te bevorderen, dat zoveel mogelijk mensen over wat aan kennis verworven is kunnen nadenken of daarvan gebruik maken. In het licht van deze m.i. juiste constatering vraag ik tenslotte aandacht voor en medewerking aan het initiatief van directeuren een wetenschappelijk blad van de universiteit in het leven te roepen, waarin duidelijk gemaakt zal worden, hoe wij aan onze universiteit met de vragen van wetenschap, wereld, leven en geloof bezig zijn.

Er wacht ons veel werk. Wij beginnen er aan met overtuiging en bescheidenheid.

in memoriam

J. D. F. van Halbeek
1901 - 1981

* Hierbij gepubliceerd in het 100ste Gedenkstuk van de Nederlandse Geneeskundige Vereniging (Jrg. 34, no. 5)

J. D. F. van Halsema
1901 - 1969

J. D. F. van Halsema*

Op de avond van 6 oktober 1969 overleed onverwacht de heer J. D. F. van Halsema, directeur van de Vereniging voor wetenschappelijk onderwijs op gereformeerde grondslag en van de Vrije Universiteit.

De heer Van Halsema heeft in deze functie Vereniging en Universiteit met enkele onderbrekingen in totaal gedurende ruim 24 jaren gediend. Bovendien had hij sinds 1951 als voorzitter de leiding van de Landelijke Organisatie Commissie. Hij heeft dit werk steeds verricht vanuit een hartelijke, principiële verbondenheid met de Vrije Universiteit.

Haar geestelijke koers ging hem steeds ter harte.

Dankbaar zijn wij voor hetgeen hij voor Vereniging en Universiteit heeft mogen zijn.

Wij spreken de bede uit dat God aan zijn vrouw en kinderen de kracht wil geven om het persoonlijke leed dat voor hen aan dit overlijden van hun man en vader verbonden is, te dragen in de blijde zekerheid van de opstanding die ons in Christus beloofd is.

J. D. Dengerink

* Eerder gepubliceerd in het Vrije Universiteitsblad van oktober 1969 (jrg. 34, no. 5).

Prof. Dr. H. Smitskamp
1907 - 1970

s
t
l
t
z
C
u
f
t
v
v
t
r
u
z
v
F
V

S
z
d
h
z
d
Il
le
k
h
w
—
*
pi

Prof. dr. H. Smitskamp*

Huizinga heeft eens gesproken van vormverandering der geschiedenis. Zonder enig voorbehoud mag gezegd worden, dat wij thans zulk een vormverandering in bijzonder sterke mate beleven. Daarin is ook de universiteit betrokken. Vormverandering betekent enerzijds aangroei van nieuwe, anderzijds verschraling of zelfs afsterven van oude vormen. Dit is op zich zelf niet verontrustend: niets blijft nu eenmaal bij het oude, en niet alles uit het verleden kan worden meegenomen. Wat zinvol is en een functie heeft moet echter zo mogelijk door de wisseling der tijden heen worden meegenomen. Zo kan een universiteit heel wat van haar oude bagage overboord zetten zonder daartoe wezenlijk zich zelf schade toe te brengen. Ik zou het echter betreuren, als een plechtigheid als deze vanwege de steeds toenemende schaalvergroting van het universitaire bedrijf en van de universitaire samenleving tot een imponderabele zou worden, die zonder schade kan worden opgegeven. Daarmee zou dan iets van het persoonlijke leven van de civitas zijn verloren gegaan. En depersonalisatie is altijd een kwade zaak. Laten wij ook als V.U. daarvoor op onze hoede zijn.

Smitskamp is geboren in een gezin, dat de Vrije Universiteit een zeer warm hart toedroeg. Zijn grootvader behoorde reeds van de oprichting af tot haar trouwste vrienden. En van zijn ouders heeft hij bij zijn ambtsaanvaarding als hoogleraar getuigd, dat zij hem van jongsaf de liefde tot de beginselen hebben ingeprent, die ook de V.U. aan haar onderwijs ten grondslag heeft gelegd. Ik meen te mogen zeggen, dat deze opvoeding in zijn latere levensjaren steeds zichtbaar is gebleven. Niet alleen heeft Smitskamp altijd een affiniteit gehad tot de universiteit, waaraan hij heeft gestudeerd en gedoceerd, omdat zij de Vrije Universiteit was, maar ook heeft hij in woord en geschrift, als dit te pas

* Tekst van het herdenkingscollege op 12 oktober 1970 gehouden door prof. dr. W. J. Wieringa.

kwam, laten blijken, dat hij leefde én werkte vanuit de levensbeschouwing, die hem in zijn jonge jaren ook door zijn ouders was voorgehouden.

In september 1926 werd Smitskamp ingeschreven in het album der V.U. Waarom hij juist geschiedenis is gaan studeren, zou ik niet durven zeggen. De motivatie moet ook in zijn aard en persoonlijkheid hebben gelegen, want achteraf kan zonder enige reserve worden gezegd, dat het vak hem bijzonder lag; het paste eenvoudig bij hem, zo zeer, dat een andere combinatie dan Smitskamp en geschiedenis niet voorstelbaar is. Daarbij had hij een goed verstand en een wetenschappelijke aandrift, zodat hij zijn universitaire vorming wist te bekronen met een met lof afgelegd doctoraal examen en met een proefschrift, dat eveneens het iudicium „cum laude” verwierf. De promotie vond plaats op 28 februari 1940, zodat Smitskamps universitaire vorming tot historicus nog juist geheel en al geschied is in het maatschappelijke en geestelijke klimaat van vóór de oorlog; ook in het klimaat van de V.U. van vóór 1940.

„Groen van Prinsterer als historicus” is het onderwerp, dat Smitskamp voor zijn proefschrift koos. Behalve echter over Groen handelt het impliciet ook over Smitskamp als historicus; het is de formele afsluiting van zijn universitaire studie, maar tegelijkertijd ook de afronding van zijn universitaire historische vorming. Men zou het als het ware een synthese daarvan kunnen noemen.

Hoe is Smitskamp dan gevormd tot historicus. De hoogleraren, die hij, zoals toen nog gebruikelijk was, in het voorwoord van zijn proefschrift bij name dank bracht, waren de historici Van Schelven en Goslinga, de neerlandicus Wille en de brilante filosoof Pos. De invloed van de filosoof op Smitskamp is moeilijk te schatten. De pure filosofie heeft hem nooit sterk geboeid; daar had hij trouwens ook geen orgaan voor. Maar wél zullen de colleges van Pos bij hem een bodem hebben gevonden in zijn sterke belangstelling voor culturele en geestelijke stromingen, voor een goed begrip waarvan een zekere algemeen filosofische kennis onmisbaar is. Van Schelven en Goslinga – de twee eerste hoogleraren in de in 1918 opgerichte historische sectie – hebben hem uiteraard als historicus gevormd. Van Schelven doceerde de geschiedenis der Middeleeuwen en van de tijd der reformatie, terwijl hij tevens belast was met het onderwijs in de theorie der geschiedenis. Naast hem gaf Goslinga de geschiedenis van de nieuwe tijd en de historiografie. Op het brede terrein der geschiedenis hadden beide uiteraard een gedeelte afgebakend, waarop zij hun specifieke wetenschappelijke interesse richtten. Van Schelven voelde zich sterk aangetrokken tot de 16e eeuw, met name tot de tweede helft daarvan en binnen die periode uit de geschiedenis van het Calvinisme als cultuurverschijnsel. Hij was dan ook theoloog en gepromoveerd op een kerkhistorisch

onderwerp uit de 16e eeuw. Bovendien – en dit is niet zonder belang voor de beeldvorming van zijn leerling Smitskamp – was hij de opvatting toegedaan, dat het de taak van de christen historicus was de aandacht in het bijzonder op de invloed van de geloofsovertuigingen op het historisch gebeuren te richten. Goslinga dacht er in wezen evenzo over. Hij zocht zijn capita – om het zo te formuleren – voornamelijk in de wereld van het orthodox protestantisme van de 19e eeuw: de schoolstrijd, gestalten van het protestantisme als Groen van Prinsterer, Van der Bruggen e.d. Beide leermeesters hadden derhalve hun specifieke belangstelling gericht op het protestantse erfgoed. Beiden ook deden dat als christen historici. Dat zij verbonden waren aan een Universiteit, die haar grondslag gekozen had in dit protestantse erfgoed heeft hierbij ook meegespeeld. Tóén zeker lag het als het ware voor de hand om binnen het historische bedrijf der V.U. opzettelijk aandacht te besteden aan godsdienstige en geestelijke stromingen in de geschiedenis en dan in het bijzonder aan het protestantse godsdienstige en culturele leven. Door deze twee historici is Smitskamp tot historicus opgeleid. Van Van Schelven nam hij de belangstelling voor de tweede helft der 16e eeuw over, van Goslinga die voor de 19e eeuw vaderlandse geschiedenis en van beiden tezamen de hoge waardering van het godsdienstige en geestelijke aspect der geschiedenis, zoals dit tot uitdrukking kwam in stromingen en gestalten. Deze overname was trouwens voor hem een zaak van persoonlijke voorkeur, die op zijn beurt mede bepaald werd door zijn Calvinistische opvoeding en levensbeschouwing. Van deze twee leermeesters heeft Van Schelven wel de grootste invloed op hem gehad. Hij is ook enkele jaren diens assistent geweest, terwijl deze bovendien als zijn promotor is opgetreden. Maar toch heeft ook Goslinga in zekere zin peet gestaan bij de promotie van Smitskamp. Groen van Prinsterer behoorde per saldo tot het arbeidsterrein van Goslinga en deze zal het ook geweest zijn, die Smitskamp, zij het dan misschien indirect, tot het onderwerp van zijn proefschrift geleid heeft. Bovendien – en dit is belangrijker – draagt dit proefschrift duidelijke kenmerken van beide leermeesters. Bij de behandeling van zijn onderwerp heeft Smitskamp bij wijze van spreken alle registers opengetrokken, die hij tijdens zijn opleiding had leren gebruiken. Het is namelijk niet slechts een historische studie geworden, maar ook een historiografische en theoretische. Het is geschiedvorsing, geschiedschrijving en geschiedbeschouwing. Dit bedoelde ik zojuist met „afronding”. Tegen deze achtergrond is het ook niet zo vreemd als het op het eerste gezicht schijnen mag, dat hij naderhand zijn beide leermeesters is opgevolgd. In 1947 werd hij benoemd in de toen ontstane vacature-Van Schelven, met dezelfde leeropdracht welke deze had gehad, terwijl hij in 1956 bij diens emeritering de leerstoel van Goslinga ging bekleden: geschiedenis van de nieuwe

tijd en historiografie. Deze wisseling van leerstoel was hem welgevallig, want evenmin als Van Schelven is Smitskamp ooit een „middeleeuwer” geworden.

In 1967 verwisselde hij nog eens van leerstoel: in het kader van een herverkaveling van leeropdrachten werd hem, met behoud van de opdracht voor historiografie, de vaderlandse geschiedenis van de nieuwe en de nieuwste tijd toevertrouwd. Het is, dunkt mij, niet te gewaagd te veronderstellen, dat hij daarmee terecht was gekomen op het terrein, waarop hij het liefst bezig was. Immers, daar vond hij de gestalten, stromingen en ontwikkelingen, die hem in het bijzonder boeiden en waarmee hij zich bij voorkeur occupeerde, terwijl deze periode hem bij uitstek de gelegenheid bood om de invloed van de „strijd der geesten” op het historisch gebeuren te onderzoeken en te tonen.

Tegen deze achtergrond wil ik thans iets nader ingaan op de schriftelijke nalatenschap van Smitskamp. Welk beeld van de historicus Smitskamp treedt daaruit naar voren? In de eerste plaats dan vindt hetgeen zo juist is opgemerkt daarin een bevestiging. Op een enkele uitzondering na hebben zijn geschriften als ondertoon de opvatting, dat voor een christenhistoricus de geschiedenis primair een strijd der geesten is. Dit zijn zijn eigen woorden, gesproken in een interfacultair college in 1948, dat handelde over het „Nationalisme”. Hij vond dit daarom met name een aantrekkelijk onderwerp, omdat het in aanraking bracht met de invloed van overtuigingen, beginselen en idealen op de loop der geschiedenis. Dit was niet zo maar een gelegenheidsuitspraak. Herhaaldelijk heeft hij zich in deze geest uitgelaten. Zo ook in zijn proefschrift, waarin hij aan Groen van Prinsterer als historicus grote betekenis toekende, omdat deze door de Calvinistische traditie – in gezuiverde vorm – weer tot nieuw leven te brengen daarmee zulk een voor de geschiedenis en in het bijzonder voor die van Nederland uitermate belangrijk element in het licht had gesteld. Hoe belangrijk Smitskamp dit element zelf vond, kan blijken uit een der bij het proefschrift gevoegde stellingen, waarin hij poneerde, dat voor een periodisering der vaderlandse geschiedenis godsdienstige stromingen een beter criterium waren dan staatkundige.

Dit is voldoende om te laten zien, dat wat zijn leermeester Van Schelven hem had voorgehouden tot een eigen overtuiging was geworden. En men kan veilig aannemen, dat zijn diepgaande bestudering van de gedachtenwereld van Groen van Prinsterer daarop ook van grote invloed is geweest. Voor deze was immers ook de geschiedenis de verwerkelijking van ideeën in de zin van overtuigingen, beginselen en denkbeelden.

Nog een ander algemeen kenmerk van Smitskamp als historicus treedt uit zijn schriftelijke nalatenschap naar voren. Dit betreft zijn opvatting over de taak van de historicus en de functie van de geschiedeniswetenschap. Daarover heeft hij zich met zoveel

woorden uitgelaten in zijn inaugurele oratie, die tot onderwerp had: „Godsdienstig nationaal besef in Nederland vóór het midden der 17e eeuw” „*Historia magistra vitae*” luidt het in de aanhef. Een niet onbekende zegswijze, inderdaad, maar Smitskamp, gaf er een nadere explicatie van. Het is de taak van de geschiedwetenschap, zo betoogde hij, het inzicht in de historisch gegroeide situatie van het heden te verhelderen ten behoeve van de gemeenschap, die daarvan de draagster is. Dit achtte hij een legitieme opdracht, die de geschiedwetenschap en derhalve ook de historicus niet mogen verzaken. De historicus, zo besloot hij de desbetreffende passage, in aansluiting op de titel van een van Romein's opstellenbundels, werkt „in opdracht van de tijd”. Deze opvatting is misschien nu, na ruim twintig jaren nog moderner en actueler dan toen.

In zijn publicistische arbeid heeft Smitskamp getoond, dat hij deze opdracht van de geschiedwetenschap en van de historicus ernstig nam. Hij heeft er voortdurend naar gestreefd zijn onderwerpen zó te kiezen, dat hij aan deze opdracht kon voldoen. Reeds zijn proefschrift is daarvan een duidelijke illustratie. Groen van Prinsterer immers was destijds in de kringen van het orthodox protestantisme een gezaghebbende figuur, wiens woord op het terrein van politiek en maatschappij niet zelden kracht van wet had. Juist voor deze sector der cultuurgemeenschap, die zulk een sterke geestelijke affiniteit tot Groen had, was een wetenschappelijke, op critische zin gebaseerde analyse van diens ideeën, uitspraken en stellingen een nuttige zaak, want zij kon leiden tot een verheldering van inzicht in de situatie. Dat het ook zo werd gevoeld, kan blijken uit een driestar in *De Standaard*, waarin de verschijning van het proefschrift werd aangekondigd onder het opschrift: „Van politieke waarde”, terwijl er naderhand een beschouwing aan werd gewijd in *A.R. Staatskunde*. In dit verband kan ook gewezen worden op de door Smitskamp verzorgde uitgave van het – voor een breder publiek bedoelde – boekje: „Wat heeft Groen van Prinsterer ons vandaag te zeggen?”, waarin relevante gedachten uit diens *Ongeloof en Revolutie* gecommenterd werden uiteengezet. Dit boekje had zullen verschijnen in 1941, maar dit werd verhinderd door de bezettingsautoriteiten. Hoewel dus bedoeld om richting te geven aan het denken over de problematiek van de bezettingstijd, is na de oorlog toch nog tot de uitgave ervan besloten, omdat het ook van belang werd geacht voor verheldering van de na-oorlogse situatie.

Ook bij de keuze van het onderwerp voor zijn inaugurele oratie heeft Smitskamp zich laten leiden door zijn opvattingen over de taak en de functie van de historicus. De overtrekking van het nationalisme, zoals dit geschiedde in de ideologie van het nationaal-socialisme, drong tot bezinning. En daar het nationalisme ook een historisch phaenomeen is, kan een historicus een

bijdrage tot deze bezinning leveren. Smitskamp deed dit door – zoals reeds is opgemerkt – te spreken over het godsdienstig nationaal besef in de tijd van de 80-jarige oorlog.

Wat hij in deze oratie betoogde, heeft hij naderhand in een algemenere vorm en breder van opzet uitgewerkt in zijn bijdragen tot de desbetreffende lustrumbundel van het Gezelschap van Christelijke historici in Nederland, die tot thema had: „Christendom en Nationalisme”. Smitskamp leverde tot deze bundel twee bijdragen, de ene methodologisch en theoretisch van aard en de andere historisch in deze zin, dat daarin een beschouwing werd gegeven van het nationalisme in onderscheiden landen en gebieden door de eeuwen heen.

In dit verband past ook de vermelding van zijn artikel (1953) over de oprichting in 1853 van de Chr. Historische Kiezersbond, waaraan puur kerkelijke motieven ten grondslag hadden gelegen. Daarin vond hij gelegenheid het zijne te zeggen over de in Nederland niet onbekende invloed van kerkelijke, of beter nog: van kerkistische opvattingen over partij-politieke organisaties. En om tenslotte nog deze neiging tot actualiteit te illustreren aan een voorbeeld, dat betrekking heeft op de Vrije Universiteit: in het jaar van zijn rectoraat (1961/'62) heeft hij op de dies natalis een rectorale oratie gehouden over een phase uit de voorgeschiedenis der Vrije Universiteit, waarin hij zijn auditorium voorhield, dat het Kuypers bedoeling was geweest een universiteit te stichten, die gedragen werd door de protestantse gezindte zonder onderscheid van denominatie. Dat was op een tijdstip, waarop de discussies over het Gereformeerd karakter der V.U. reeds op gang was gekomen en de duidelijke bedoeling dezer oratie was dan ook om de situatie te verhelderen, in het bijzonder ten behoeve van de gemeenschap, die de V.U. draagt. In hedendaagse termen uitgedrukt kan zonder reserve worden gezegd, dat Smitskamp zich bewust was van het probleem van de verantwoordelijkheid van wetenschapsbeoefening ten opzichte van de maatschappij. Zijn bezonnenheid behoeftte hem daarbij er voor te vervallen in een gekunstelde en onwetenschappelijke zucht tot actualisme. Tot misbruik van de geschiedenis leende hij zich niet.

Zoals reeds is opgemerkt voelde hij zich weinig aangetrokken tot de geschiedenisfilosofie in de strikte zin van het woord, en in het geheel niet wanneer deze geheel los van de geschiedenis zelf stond. Zulk een geschiedenisfilosofie vond hij een dorre constructie zonder levensechtheid. Dit wil echter niet zeggen, dat hij zich van dit terrein geheel afzijdig heeft gehouden. Daarvoor kende hij te veel gewicht toe aan de invloed van ideeën en van levensbeschouwingen op het verloop van het historisch gebeuren. Maar wanneer hij zich op dit terrein bewoog, geschiedde dat meestal in het kader van de historiografie, misschien wel zijn lievelingsterrein bij uitstek. Zo heeft hij in een naderhand in

druk uitgegeven lezing een beschouwing gegeven over „Groen van Prinsterer en de zin der geschiedenis”, terwijl hij tevens een verhandeling heeft geschreven over de betekenis van Toynbee’s godsdienstige opvattingen in diens *Study of History*. In beide opstellen gaat het in wezen over een godsdienstig-wijsgerige problematiek en uit beide blijkt, hoe voorzichtig en bescheiden enerzijds, maar ook tegelijk scherp analyserend anderzijds hij zulk een probleemstelling aanpakte en behandelde. In zijn verhandeling over Groen en de zin der geschiedenis erkent hij onbeschroomd, dat in ’s werelds beloop en in de gang der geschiedenis de mensen met hun strevingen, hun verlangens en ideeën een enorm grote rol spelen en dat voor de historicus eigenlijk daaruit alleen de gang der geschiedenis valt te bepalen. Maar dit is, zo betoogt hij, iets anders dan te bepalen wat de bovennatuurlijke zin der geschiedenis is. Wij kennen slechts dat deel der geschiedenis, dat achter ons ligt. Wat nog voor ons ligt is verborgen. En tenslotte – aldus besloot Smitskamp deze studie – zal de zin der geschiedenis pas duidelijk worden op het moment van de wederkomst van Christus. Als historicus waagde hij zich niet aan geschiedfilosofische speculaties. En wat zijn studie over Toynbee’s *Study of History* aangaat: het is typerend voor Smitskamp, dat hij zich daarin niet mengde in het debat over de werkelijkheidswaarde van diens systeem als zodanig, maar de vraag stelde, in hoeverre Toynbee’s religieuze opvattingen bijbels waren en of, in samenhang daarmee diens christelijke geschiedsbeschouwing een integraal bijbelse was. Na een nauwkeurige en integere analyse schroomde hij niet daarop een ontkennend antwoord te geven. Eigenlijk schroomde Smitskamp nooit om, wanneer zulks te pas kwam in het debat met vakgenoten voor een christenhistoricus, zoals hij zelf er een was, het recht te vindiceren zijn eigen geloofsovertuiging en levensbeschouwing in te dragen in zijn werk. Dat heeft hij zeer duidelijk gedaan in een bespreking van een bundel opstellen van Geyl, die hij voorhield, dat een historicus altijd zijn eigen ik en derhalve ook zijn levensbeschouwing in zijn werk inbrengt en dat hij – Geyl – dit ook deed door zich als historicus te baseren op het geloof in de rede.

Dat Smitskamp zich, zoals is opgemerkt, graag bezighield met geschiedschrijvers en met de geschiedenis der geschiedschrijving is, gezien het type historicus dat hij was, haast vanzelfsprekend. Reeds in zijn proefschrift komen heel wat historiografische beschouwingen voor, die moesten dienen om de plaats en de aard van Groen als historicus te bepalen. Begrijpelijk ook is dat Smitskamp zich in het bijzonder interesseerde voor de geestelijke en cultuurhistorische achtergronden van de geschiedschrijver. Illustraties hiervan vormen zijn voortreffelijke studies over de 17e eeuwse Perizonius en de 18e eeuwse Simon Stijl. Met enige reserve kan in dit verband ook genoemd worden zijn verhande-

ling over Bilderdijs Geschiedenis des vaderlands. Van Bilderdijk als historicus bleef in deze verhandeling niets over; het was in dit opzicht een complete onmythologisering, maar tegelijk betoogde Smitskamp, dat Bilderdijk eigenlijk geen historicus was. Maar ook in deze verhandeling legde hij weer een nauw verband tussen geschiedschrijving en levensbeschouwing.

De geschiedschrijver, met wie Smitskamp zich het meest heeft bezig gehouden, was Ranke. Deze heeft hem heel zijn leven geboid. Reeds in zijn proefschrift heeft hij zich met Ranke bezig gehouden en deze was ook het onderwerp van de laatste lezing, die hij voor het Gezelschap van Christelijke historici heeft gehouden. Wat hem in Ranke boeide was enerzijds de problematiek van het historisme en anderzijds diens streven te komen tot een christelijke geschiedschrijving. De overbekende uitspraken van Ranke: „wie ist es eigentlich gewesen” en „jeder Epoche unmittelbar zu Gott” zijn voor Smitskamp steeds oriëntatiepunten geweest voor zijn historisch bedrijf. Maar hoe intensief hij zich ook door de jaren heen met Ranke heeft bezig gehouden, met hem klaar gekomen is hij, naar zijn eigen zeggen niet.

Het is dienstig hierbij even stil te staan, want het biedt een aanknopingspunt voor een beschouwing over de wijze, waarop Smitskamp als historicus bezig was. Een historicus van zijn signatuur, zoals deze hiervoor geschetst is, bevindt zich dikwijls op een terrein met specifieke gevaren. Bezig zijn met geestelijke en cultuurstromingen en de dragers ervan vanuit een eigen levensbeschouwing vereist een hoge mate van zorgvuldigheid, die moet behoeden voor onverantwoorde lofprijzing en ongemotiveerde kritiek of afwijzing. Gebrek aan zorgvuldigheid kan gemakkelijk leiden tot „misbruik der geschiedenis”. En deze zorgvuldigheid dient met name op dit terrein gepaard te gaan met geestelijke rijpheid en met bezonnenheid.

Voor een historicus van het slag dat hij heeft willen zijn bezat Smitskamp zonder enige twijfel de nodige talenten. Hij beschikte over een gezonde kritische zin, ook ten opzichte van de geestelijke stromingen en de gestalten, met wie hij zich verwant voelde. Zonder in indifferent relativisme te vervallen wist hij altijd begrip op te brengen voor de situatie, waarin en het historisch milieu, waarbinnen de mensen, met wie hij zich altijd bezig heilde, verkeerden. Daarom vond hij het ook in strijd met de wetenschappelijke waardigheid van het geschiedkundig bedrijf het verleden te bezien en te waarderen door de bril van het heden. Hij was ook wars van generalisaties, die de veelvormige complexiteit van de geschiedenis verdoezelden. En het waren zijn analytisch vermogen en zijn filologische zin, die hem zich steeds bewust deden zijn van die veelvormigheid en complexiteit van de geschiedenis.

Deze aanleg en talenten hebben stuk voor stuk zijn publicaties gestempeld. Zij getuigen alle van zijn liefde voor de historie,

van zijn beheersing van de stof en van de problematiek, van bezonkenheid van oordeel en tevens ook van een persoonlijke wijsheid. En wat de vorm betreft: strak van compositie en in een zeer verzorgde stijl geschreven.

Zoals hij als auteur geweest is, zo moeten wij hem ook als docent denken. Want wat hij inbracht in zijn publicaties droeg hij ook over in zijn colleges. Daarom mag ook zonder enige reserve worden gezegd, dat hij voor zijn deel een belangrijke bijdrage heeft geleverd in de historische vorming van de studenten. Jarenlang heeft hij zijn stempel op die vorming gedrukt.

Dit heeft hij ook nog in een ander opzicht gedaan. Smitskamp is namelijk vele jaren voorzitter van de historische sectie geweest en ook als zodanig heeft hij stuur en richting gegeven aan de opleiding van historici. Hij heeft dat moeten doen in een periode, waarin de universitaire studie steeds meer in beweging kwam en zich in allerlei opzichten een drang naar verandering en vernieuwing openbaarde. Wat dit betreft toonde hij zich altijd behoedzaam – hij heeft eens de uitspraak van Falkland: „If it is not necessary to change it is necessary not to change – tot de zijne gemaakt, maar zijn gezond oordeel heeft hem toch behoed voor een onverantwoorde behoudzucht. Met wijsheid sloeg hij nieuwe wegen in. Maar de eigenlijke stroomversnelling in de universitaire vernieuwingen kwam op een moment, waarop het hem uitermate moeilijk begon te vallen vanwege een verslechtering van zijn gezondheid zich er intensief mee bezig te houden.

Niet alleen binnen de eigen universiteit, ook daarbuiten, in de kringen der Nederlandse historici, gold Smitskamp als een gezaghebbend historicus. Hij nam dan ook een erkende plaats in in het Nederlands historisch bedrijf. Dat geldt op bestuurlijk gebied, want hij had bestuurlijke kwaliteiten, die hij graag ter beschikking stelde. Zo ondermeer in het Historisch Gezelschap en in het Nederlandse Comité van Geschiedkundige wetenschappen. Jarenlang ook is hij voorzitter geweest van m.o.-commissies voor geschiedenis, terwijl hij eveneens voorzitter is geweest van het interfacultair overlegorgaan van historici, de voorloper van de sectie geschiedenis van de Academische Raad, waarvan hij de eerste voorzitter is geweest.

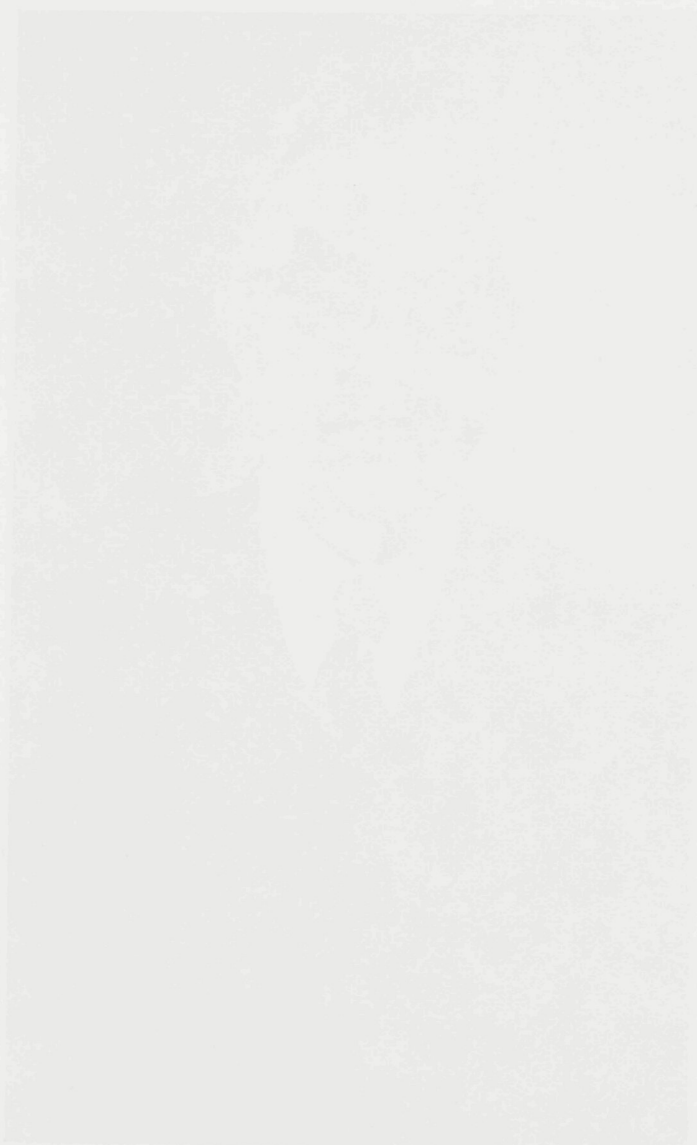
Helaas is het leven van Smitskamp als historicus niet tot volle ontplooiing gekomen. In de loop van de laatste tien jaren werd zijn gezondheid aangetast door een slepende en slopende ziekte, die het hem steeds moeilijker maakte creatief bezig te zijn en zijn dagelijkse arbeid volledig te verrichten. Geleidelijk moest hij zijn werkzaamheden inperken en de ene functie na de andere opgeven. Maar tot het laatste toe is hij zijn arbeid als docent blijven verrichten, hoe zwaar hem dat tenslotte ook moet gevallen zijn. Zijn laatste college vóór de zomermaanden in 1970 besloot hij met de woorden: „Tot ziens na de vakantie”. Het

heeft niet zo mogen zijn. Tijdens de vakantie overviel hem de ziekte, die zijn leven zou beëindigen.

Ik wil graag besluiten met de wens, dat de bestudering van het protestantse erfgoed in onze vaderlandse geschiedenis, waaraan hij met zoveel toewijding zijn krachten en talenten heeft gewijd, in de toekomst zal worden voortgezet.

de
et
an
d,

Mr. J. C. P. K. 1977

At no. 55 (p. 107)

Mr. H. Bos Kzn.
1881 - 1970

N

D

so

V

G

1

hi

de

hi

Z

de

re

ni

ve

va

st

vo

N

ge

H

in

lee

de

zie

ee

st

he

M

hi

ste

we

em

an

da

bo

D

m

*

19

Mr. H. Bos Kzn*

Door het overlijden van mr. Bos is een zeer bijzondere persoonlijkheid uit het midden van de besturende colleges van de Vrije Universiteit weggevelen.

Gedurende een groot aantal jaren, nl. van 1917 - 1922 en van 1938 - 1962, met onderbreking wegens verplichte aftreding, is hij lid geweest van het college van directeuren. Bij zijn aftreden in 1962 is hij tot erelid benoemd. In die kwaliteit woonde hij nog tot kort voor zijn overlijden de bestuursvergaderingen bij. Zijn activiteiten lagen zeer in het bijzonder op het gebied van de bouwkundige voorzieningen. Dat de Vrije Universiteit zich reeds kort na de oorlog kon herstellen en uitbreiden, is zeker niet in de laatste plaats aan zijn volhardendheid en doorzettingsvermogen te danken. Ik noem in dit verband de verbouwing van het natuur- en scheikundig laboratorium aan de De Lairesestraat en de vele tijdelijke voorzieningen op bouwkundig gebied voor andere faculteiten.

Niet onvermeld mag blijven het grote aandeel dat mr. Bos heeft gehad bij de totstandkoming van het Academisch Ziekenhuis. Hoewel hij van beroep koopman was, ging zijn belangstelling in zeer sterke mate uit naar de wetenschap. Eerst op latere leeftijd heeft hij een lang gekoesterde wens in vervulling kunnen doen gaan en is rechten gaan studeren. Zijn belangstelling richtte zich met name op de rechts- en staatsleer van de 15e tot de 17e eeuw en op de wijsbegeerte. Tot op hoge leeftijd is hij met de studie hiervan bezig geweest waarvan zijn uitgebreide bibliotheek het bewijs was.

Mr. Bos was een man des vredes. Bij verschil van mening wist hij steeds een aanvaardbare oplossing te vinden, daarbij in sterke mate uitgaande van zijn geloof, dat voor hem een levende werkelijkheid was. Hierin was hij benijdenswaardig kinderlijk en steeds bereid het goede te zoeken en de motieven van de ander te begrijpen. Zijn liefde voor de Vrije Universiteit vloeide dan ook geheel voort uit zijn sterk innerlijk geloof en zijn verbondenheid met het christelijk volksdeel.

Dankbaarheid past ons tegenover God voor alles wat Hij in mr. Bos aan de Vrije Universiteit heeft gegeven.

H. van Namen

* Eerder gepubliceerd in het Vrije Universiteitsblad van september 1970 (jrg. 35, no. 5A).

dodenherdenking

4 mei 1970

Herdenking door de rector magnificus

Wij zijn hier bijeen om doden te gedenken. De dood is altijd aangrijpend en huiveringwekkend. In dit geval geldt dit nog meer dan anders. Wij zijn bijeen om de doden van onze universiteit te gedenken, die door het geweld van een goddeloze vijand gevallen zijn. Er zijn er, die deze bijeenkomst niet ter zake achten. Men zou zich niet om de doden en hun strijd moeten bekommeren, maar om het onrecht, de verdrukking, het lijden en de armoë, die grote delen van de wereld nu stempelen en grote groepen mensen nu in misère doen leven.

Binnen de kring van een christelijke universiteit schijnt men zich daarvoor op het Evangelie te kunnen beroepen. Is er niet het woord van de Heer: „Laat de doden hun doden begraven; maar ga gij heen en verkondig het Koninkrijk Gods”? Dat woord is er en er is alle aanleiding dat woord op een dag als vandaag goed in gedachten te houden. Het Evangelie wil, dat wij voort zullen gaan en voort zullen werken, maar het spreekt ook ergens anders – in de Hebreëen brief – over de wolk van getuigen, die wij bij onze loop door de wereld om ons heen hebben en die ons helpt lasten, die ons daarbij zouden kunnen hinderen, af te leggen.

Zo willen wij vanmiddag een ogenblik bij elkaar zijn. Onszelf herinneren aan de opdracht, die in het heden en in de toekomst vervuld moet worden en denken aan de wolk der getuigen, die hun opdracht hebben vervuld, die hun aanvechting en angst hebben gekend, maar die trouw gebleven zijn tot het einde. Ik lees u hun namen en verzoek u die staande aan te horen.

Carel Abraham; Dirk Jan Bergardus Allaart; Huibert Antonie van Andel; Gerrit Pieter van Arkel; Abraham Bakker; Stephanus Johannes Paul Bakker; Victor Alexander Guillaume van den Bergh; Gerrit Bergshoeff; Cornelis Pieter Boodt; Meinhardt Hendrik Boukema; Dirk Nicolaas Breukelaar; Cornelis Chardon; Antonie Hendrikus Colijn; Hendrikus Colijn; Pieter Colijn; Roelof Jan Dam; Rinze Douma; Alexander Hermanus Douwes; Lodewijk van Duu-

ren; Louis Cornelis Dijkman; Cornelis IJno George Dijksterhuis; Hobbes Dijkstra; Gijsbrecht Francois Cornelis van der Ende; Hendrik Engel; Frans Nicolaas Erdsieck; Bernard Jonathan Esser; Nicolaas Jacob Arnold van Exel; Taeke Ferwerda; Jan Goldschmeding; Jacob de Graaf; Gerrit Gijzel; Johan Carel Frederik Heinsius; Johan Benjamin Hiegentlich; Evert Willem Hissink; Arnold Johan van den Hoek; Eeltje Huismans; Hendrik de Jong; Hanna de Jong; Hendrik Roelof de Jong; Johannes Christiaan van Kerkhof; Adriaan François Keuchenius; Antonie Klaasse; Boelo Kloosterhuis; Jacobus de Koning; Martha van Konijnenburg; Theodoor Kruger; Leendert Kruit; Rienk Hendrik Kuipers; Thomas Kuipers; Carel Lodewijk van Leeuwen; Estella Legerman; Otto Ernst Gelder van Limburg Stirum; Sietse Oene Los; Johannes Timoticus Meesters; Martin Ferdinand van der Meulen; Jan Willem Mobach; Gerrit Hendrik Jacob de Neef; Jules van Oven; Jan Pempink; Alle Frederik Johannes Pieron; Pieter Postema; Seerp Postma; Nicolaas Samuel Rambonnet; Arie Ringnalda; Roelof Riphagen; Martinus Ritzema; Victor Henri Rutgers; Gerrit Ruys; Willem Karel Eduard de Ruyter; Willem Schmidt; Barend Martinus Schuurman; Kornelis Sietsma; Antonie Sjakes; Johannes van der Slikke; Paul Herman Sluiter; André Leonard Snoek; Victor Johannes Maria Swane; Nicolaas Albertus Tebbenhoff Rijnenberg; Laurens Touwen; Jan Willem Tunderman; Sypka Lubbertus van der Vegte; Harm Veldman; Coenraad Bernardus Vergouwen; Gerrit Marten Visser; Paulus van Weeren; Egbert Mark Wierda; Jan van der Woude.

Een groot Nederlander, G. J. van Heuven Goedhart, heeft eens gezegd, dat het vaderland op de 4e mei zijn doden oproept en dat het oproepen van die doden betekent dienst voor de levenden. Zo is ook voor ons het oproepen van onze doden geen nostalgisch of romantisch gebeuren, maar een aansporing opnieuw om trouw te zijn in de dienst, waartoe de Here God ons in deze tijd, in deze wereld en aan deze universiteit roept.

Wat dóen we hier?

Toespraak van mr. A. H. van Namen

Eigenlijk moest nu, na het lezen van de namen, alleen de dichter spreken, want wie beter dan de begunstigde is in staat onder woorden te brengen, wat wij met de nagedachtenis van onze doden doen!

Zijn inspiratie moge dan ook hier leiddraad zijn.

De vraag: „Wat doen we hier?” komt direct en persoonlijk op ons af. Zij dreigt ons in verwarring te brengen als we bedenken dat inmiddels 25 of meer jaar zijn voorbijgegaan en de gedachten van jong en oud uiteenlopen.

De ouderen zullen het Schulte Nordholt in zijn vers over de vierde mei willen nazeggen:

„wij kunnen de geliefden niet vergeten,
statig en droevig staan wij in een kring
van stilte rondom de herinnering
en bidden woorden die wij zelf niet weten.”

En de jongeren zullen wellicht tesamen met de ouderen het volgende vers willen nazeggen:

„wat dóen wij hier? van dag tot dag beklemmen
ons tijd en werkelijkheid. wij zijn te klein;
de toekomst waarvoor zij gestorven zijn,
zweeft als een adem boven onze stemmen.”

Het was de nacht van 4 op 5 mei 1945. Een stille nacht. Het geluid van bommenwerpers, kanonnen en executiepelotons was verstomd. Gevoelens van onuitsprekelijke dankbaarheid en onuitsprekelijk verdriet streden om de voorrang.

Dankbaarheid voor de naderende bevrijding. Verdriet om het gemis van de geliefde, de vriend, de kameraad op leven en dood. Onuitsprekelijk verdriet. Daarom zwijgen wij op de 4e mei, staande bij hun graf, hun ereteken, op een stille plek aan een dijk of in een duinpan, waar ze werden gefusilleerd, of zomaar midden op straat.

We zwijgen omdat we niet spreken kunnen.

Maar in dat zwijgen hervinden we onze opdracht: actief bezig zijn, rekenschap geven van hun leven en dood, zoeken naar de relatie met heden en toekomst.

Ik denk aan 9 mei 1945. Op 7 mei had de vijand de laatste gevangenen in bezet gebied aan de vrijheid moeten prijsgeven en op de Dam in deze goede stad voor het laatst gedood. Onder de doden was een vriend van Van Randwijk, die Van Randwijk in de laatste maanden van de oorlog, het uur van het grootste gevaar, onderdak had verschaft.

Op 9 mei sprak Van Randwijk op de Dam de duizendkoppige menigte toe, bracht de dank van ons volk over aan de Canadese opperbevelhebber, herdacht de gevallen en zei vervolgens: „Wij hebben vijf jaar verloren, maar we zullen een eeuw hebben te winnen” . . .

Dezelfde gedachtengang verwerkte hij later in zijn „Bericht aan de levenden”:

„Verwijl niet te lang bij het verdriet om hen die wij missen. Zoek niet de doden, zoek de levenden. Zoek daar waar dit volk woont en werkt!”

Het thema of wij het kwart van de eeuw dat nu is voorbij gegaan hebben verloren of gewonnen, is stellig niet het onze vanmiddag. Wel echter, dacht ik, of we ons na vijftientwintig jaar nog kunnen openstellen voor de inspiratie en impulsen die we aan hun leven en dood mogen ontleen.

Als we hiernaar willen zoeken geloof ik dat het goed is, dat we ons realiseren wat ze deden.

Ik denk aan de studenten onder hen. Toen de meerderheid van ons volk nog niet aan verzet dacht – het woord was trouwens nog niet uitgevonden – gingen zij van de collegebanken rechtstreeks naar een zolderkamer of een klein drukkerijtje, waar een stencilmachine stond om een blaadje in elkaar te zetten. Zij gingen naar mensen van wie zij wisten dat zij vrienden waren en die zij soms persoonlijk niet kenden. Zij vroegen om geld, want hun laatste centen waren op.

Zo ging het aan onze universiteit, zo ging het ook aan andere. Ik denk aan de dominee, pastoor, advocaat en burgemeester, die zich plotseling voor een geweldige beslissing zag gesteld. Moet ik dat niet in het openbaar zeggen? Mag ik een compromis sluiten met de geest uit de afgrond, die mij vraagt te verklaren, dat ik geen Jood ben? Mag ik de jongens van dat blad een artikel weigeren? Moet ik mijn huis niet openstellen voor de knokploeg? Maar ik denk ook aan de tallozen in onze gemeenschap en daarbuiten die door het beschikbaar stellen van geld, een maaltijd, een bed, een vervoermiddel, door een vriendelijk woord, een woord van troost, van moed en vertrouwen en door allerlei hand en spandiensten, aan wat men noemt „het verzet” zo typisch het karakter heeft gegeven van verzet van geheel het volk, terwijl b.v. in Joego-Slavië en ten dele ook Frankrijk veel meer dan in Nederland het verzet een duidelijk militair aspect had.

Het onderscheid is schematisch en niet meer dan een hulpmiddel om de kern van de vraag te zoeken.

Waarbij dan tevens een veel voorkomend misverstand uit de weg moet worden geruimd.

Het verzet was immers niet de zaak van organisaties maar van

het gehele volk. Het was weliswaar het handwerk van de „gezochten”, jongeren die vaak als door een wonder aan arrestatie ontsnapt, gelegenheid hadden zich in een volledige dagtaak aan de goede zaak te wijden, maar het was tegelijk de activiteit van de man of vrouw, die in welke functie en op welke plaats ook, openlijk of in het verborgene het zijne bijdroeg.

Natuurlijk was de ondergrondse pers niet mogelijk als niet een organisatie zorgde voor de nieuwsgaring en artikelen, als niet drukkers bereid waren te drukken en expediteurs en verspreiders om het blad in het huisgezin te doen belanden.

Er was een organisatie nodig om Joden onderdak te brengen en de jongelui die geen slavenarbeid in Duitsland wensten te verrichten, en een knokploeg om te zorgen dat velen eten en geld bekwamen. Natuurlijk was b.v. ook een organisatie nodig om mensen uit Nederland weg te helpen en berichten naar Engeland over te brengen.

Maar wat zou de organisatie hebben kunnen doen, als niet duizenden mannen en vrouwen het mogelijk hadden gemaakt naar schatting twintig- tot dertigduizend Joden van een wisse dood te redden, duizenden jongelui en ouderen die weigerden voor de vijand te werken onderdak te brengen en zoveel anderen op wie de vijand het had gemunt.

Wij gedenken dan ook in de voorgelezen namen de mannen van de voorhoede en van de achterhoede.

Wij gedenken zonder te onderscheiden in hetgeen zij deden en waarvoor zij werden gearresteerd en zonder te vragen of zij al dan niet na een proces werden doodgeschoten of stierven aan de ellende van het concentratiekamp.

Wij gedenken hen omdat zij allen hebben willen bijdragen aan een toekomst van vrijheid en gerechtigheid.

Hun werk behoort sedert de meidagen van 1945 tot de geschiedenis. Er is in de afgelopen jaren veel over gezegd, geschreven en gedaan. De periode waarin over heldhaftigheid werd gesproken is gelukkig voorbij. Wij leven duidelijk in een tijd van ernstige bezinning.

Door de jeugd wordt thans gevraagd hoe dit alles mogelijk was. Waren de mensen van toen aan de ene kant slechter en aan de andere kant beter dan thans? Wat moeten wij in deze tijd nog met de herdenking van het verzet aan?

Het sterk veranderd levensgevoel en normbesef van deze tijd, dat behoefte heeft aan simplificatie, geeft een visie op de vierde en de vijfde mei, die in een onlangs door de grafische school te Amsterdam uitgegeven gedichtenbundel de visie op „vier-vijf mei” wordt genoemd. Een visie zonder blijdschap voor de vrijheid, zonder band aan de doden. Een visie waarin de onvervangbare waarde van de mens als schepsel Gods schijnt verloren te gaan en het woord van Luther: Als morgen de wereld vergaat,

zal ik heden nog mijn appelboom planten, het niet meer haalt:

„Weten wij veel . . .
Wij waren er niet . . . of net,
anekdotes in overvloed,
terreur, honger, angst,
We denken en luisteren,
Hoe was het ooit mogelijk . . .
misschien is het weer mogelijk
Weten wij veel . . .

Of de gedachten die het meisje had, toen zij naast haar moeder
in de stille tocht meeliep:

„Ik weet dat zij denkt, maar mijn gedachten
kunnen de hare niet volgen.”

Wat betekenen onze doden voor hen die op deze dag denken
aan de doden in Vietnam en Biafra, aan de politieke gevangene-
nissen in Lissabon, Burgos en Athene?

Voor hen blijft de laatste oorlog een verschrikking, het verzet
een geweldig gebeuren, de dodenherdenking ondanks alles een
ernstige zaak, maar wat is dan die vrijheid en gerechtigheid
waarvoor zij gevallen zijn?

De kloof schijnt niet te overbruggen. Het is niet zo maar een
grap, dat mensen uit kabouterland onlangs voor de televisie aan
de mannen van de k.p. in Friesland vroegen naar het hoe en
waarom van hun verzetsgedrag!

En toch is er naar mijn overtuiging een brug. Dezelfde waarop
burgemeester Samkalden eergisteren doelde, toen hij de „Van
Randwijkmuur” aan het Tweede Weteringplantsoen voor de stad
overnam, waarop geschreven staan de woorden:

„een volk, dat voor tyrannen zwicht
zal meer dan lijf en goed verliezen.
dan dooft het licht” . . .

Het is een soortgelijke brug, die de jongeren in de tweede wereld-
oorlog hebben moeten slaan. Zij zijn zich, ook in onze kring,
vaak met een schok bewust geworden, dat bepaalde zekerheden
geen zekerheden waren en dat met andere als het ware een ver-
bond op leven en dood moest worden gesloten. Men leze en
herleze hun brieven.

Het was de zekerheid dat de nationaal socialistische waarheid
een leugen was, dat het nationaal socialistische recht onrecht was
en de nationaal socialistische liefde haat.

Het was ook de zekerheid dat zij oog in oog stonden met de
geest uit de afgrond, die het gemunt had op een volk, waaraan
God eens de belofte van de echte vrijheid had gedaan en ver-
vult.

„wat kan een man oprecht en trouw
nog doen in zulk een tijd?
hij kust zijn kind, hij kust zijn vrouw
en strijdt de ijdele strijd”.

Hij deed het niet omdat iedere jongen voor koningin en vaderland pal moest staan, zoals hij op school had geleerd. Hij deed het omdat hij de wacht wilde betrekken bij de normen die dat vaderland in een geschiedenis van driehonderd jaar had weten te verwerven en in de wetenschap dat die normen bij de koningin veilig waren.

Hij deed het niet omdat hij het aan het vaderland verplicht was, het vaderland dwong hem niet, geen wet verplichtte hem.

Hij deed het niet om de reden die thans sommigen jongeren tot verzet schijnt te brengen: om gevoelens van angst, onzekerheid en onlust kwijt te raken.

Hij deed het omdat hij scherp, actief en gespannen luisterde naar de stem van God en zijn geweten. Uit bewogenheid met de naaste stelde hij zijn persoonlijke vrijheid – de vrijheid voorzover de vijand hem die gelaten had – in de waagschaal. Zo stelde hij zijn vrijheid in dienst van de vrijheid en gerechtigheid voor het gehele volk. Zonder veel redenering of filosofie. Met hart en verstand, geloof, liefde en hoop.

Niemand zal beweren dat Nederland zijn bevrijding aan het verzet te danken heeft. Het is goed, dat wij – ook op deze dag – eraan blijven denken, dat wij onze gemeenschappelijke vrijheid danken aan de mannen uit Amerika, Canada, Engeland, Polen, Australië, Nieuw Zeeland en andere landen, ook Nederland, die begraven liggen op de militaire velden in Noord-Afrika, Italië, Frankrijk, België, Nederland en Duitsland en indirect, ook aan hen die in Oost-Europa zijn begraven en elders in de wereld.

Maar wat wij wel aan de doden van het verzet danken is hun boodschap dat over vrijheid en gerechtigheid niet valt te onderhandelen, hun getuigenis uit de cel: „door Hem zijn wij altijd vol goeden moed” en hun op de celmuur geschreven gebed: „God, help mijn vrouw en kinderen, ik kom wel terecht.”

De bevrijdingsgedachte is dood, las ik ergens.

Het zij zo. Dat ons volk haar morgen waardig ten grave moge dragen, opdat aan dit feest – op het hoogtepunt afgebroken – de beste herinnering bewaard moge blijven.

Maar de bewogenheid om de dood van hen, die in het verzet het leven lieten, blijve. Niet om de droefheid, het heimwee of de herinnering. Niet alleen om de bewogenheid met het lot van hun nagelaten betrekkingen of makkers in de nood, ook zij die door verlate gevolgen van gevangenschap of verzet eerst nu in nood komen te verkeren, voor wie allen de Stichting 1940-1945

nog lange tijd met steun van Overheid en Volk een eretaak zal hebben te vervullen.

Die bewogenheid blijve mede omwille van het geheim van hun leven en dood, zoals Van Randwijk die onder woorden bracht, in steen gebeiteld op de Erebegraafplaats te Bloemendaal en vanavond opnieuw gezongen in het Concertgebouw in zijn „Bericht aan de levenden”, waarin als hun boodschap doorklinkt: Houdt de geest zuiver, probeer eerlijk te denken, heb de naaste lief en behoudt het geloof!, met als besluit:

„Bedenk dat hetgeen gisteren bedreigd werd heden en morgen opnieuw in gevaar kan verkeren. Bescherm het en wees waakzaam. Zolang mogen de paden die naar de stilte van onze doden leiden begaanbaar blijven voor allen die zich willen bezinnen op de waarde van vrijheid en gerechtigheid. Daartoe helpe ons God.”

stuurgroep

Brief van de Stuurgroep aan het College van Directeuren met de uitslag van het referendum

Edelgrootachtbare Heren,

Overeenkomstig punt 6 van de Procedure-regels (zie pagina 15 van de Stuurgroep-brochure) leggen wij u thans de resultaten voor van het door de Stuurgroep gehouden referendum.

Gezien het aantal binnengekomen reacties acht de Stuurgroep de uitslag van onmiskenbaar belang.

Van de 9765 uitgezonden formulieren keerden er namelijk 3699 (38%) terug, waarvan:

- 2854 van studenten (36%)
- 360 van TAS-leden (37%)
- 348 van de wetenschappelijke staf (50%)
- 137 van hoogleraren en lectoren (69%)

Op diverse punten van het referendum-formulier leverden deze reacties duidelijke en eensgezinde uitspraken op; op andere zijn de meningen meer verdeeld. Niettemin zijn er dan toch nog duidelijke relatieve meerderheden te onderkennen.

Op twee punten treedt de veto clause in werking ingevolge punt 3 van de Procedure-regels, waar staat:

- Wanneer namelijk een bepaald antwoord de relatieve meerderheid haalt binnen de universitaire gemeenschap in haar geheel, doch minder dan 10% voorstemmers heeft in één (of meer) der vier geledingen dan zal die meerderheidsuitspraak aan die geleding(en) worden voorgelegd en zal (zullen) de betrokken geleding(en) zich voor of tegen die voorkeur moeten uitspreken. Blijkt 90% of meer van die geleding dan tegen dat voorkeursvoorstel te zijn, dan geldt dit als een soort veto. -

In de bijlagen wordt u een exact beeld gegeven van de resultaten. Deze inleiding poogt u een beeld te geven van wat die resultaten betekenen voor de toekomstige structuur, geïnterpreteerd volgens

de procedure die door de Stuurgroep vooraf is vastgelegd en die onder meer het one man one vote-principe inhield. Volgen we daartoe eerst het formulier zelf, puntsgewijs, dan zien we dat de volgende keuzemogelijkheden de relatieve meerderheid verkregen.

Hoofdstuk I. De uiteindelijke beslissingsbevoegdheid.

- vraag 1: Eén toporgaan: de Universiteitsraad, met een Dagelijks Bestuur dat aan die Raad verantwoording schuldig is.

Hoofdstuk II. De relatie met de Vereniging.

- vraag 2: De Vereniging dient geen bevoegdheid te krijgen t.a.v. het Universiteitsreglement.
- vraag 3: De Vereniging benoemt geen leden van het Dagelijks Bestuur.
- vraag 4: De Vereniging benoemt geen leden of waarnemers in de Universiteitsraad.
(Hierover is echter herstemming in één geleding noodzakelijk, daar in deze geleding – hoogleraren en lektoren – geen 10% voorstemmers te vinden waren.)
- vraag 5: De Vereniging bekrachtigt geen benoemingen van docenten en hoger personeel.
Het rechtspositiereglement voor het personeel der universiteit is een taak van de Universiteitsraad.

Hoofdstuk III. De taken van de Universiteitsraad en het Dagelijks Bestuur.

- vraag 6: Het Dagelijks Bestuur voert het beleid van de Universiteitsraad uit.
Ze wordt gecontroleerd door deze Raad.
Bij conflicten beslist de Raad.

Hoofdstuk IV. De samenstelling van de Universiteitsraad.

- vraag 7: De Universiteitsraad is samengesteld uit vertegenwoordigers van de werkeenheden.
Een gelijk aantal per werkeenheden.

Hoofdstuk V. De verkiezing.

- vraag 8: De vertegenwoordigers worden gekozen uit en door de werkeenheden. Elke eenheid wordt vrijgelaten in de samenstelling van zijn afvaardiging.

Hoofdstuk VI. Samenstelling en benoeming van het Dagelijks Bestuur.

- vraag 9: Het Dagelijks Bestuur bestaat uit 7 personen, die niet uit de universiteit afkomstig hoeven te zijn. De Universiteitsraad benoemt hen.
(Ook hierbij is herstemming noodzakelijk: één geleding – hoogleraren en lektoren – leverde geen 10% voorstemmers op).

En vatten we dan in het kort samen:

De betrokkenen aan de Vrije Universiteit spraken zich door middel van een referendum als volgt uit:

- A. Eén toporgaan voor de universiteit: de Universiteitsraad, samengesteld op basis van vertegenwoordiging der werkeenheden. Deze Raad stippelt het algemene beleid uit (planning, begroting, herstructurering, ontwikkelingsplan, financieel schema e.d.) en doet zich hierin, in de uitvoering daarvan en voor de dagelijkse gang van zaken bijstaan door een Dagelijks Bestuur.
De Universiteitsraad controleert het Dagelijks Bestuur. Bij conflicten tussen de Raad en het Dagelijks Bestuur heeft de Raad het laatste beslissende woord.
Ze stelt het reglement voor de universiteit vast.
Ze regelt de rechtspositie der personeelsleden en benoemt docenten en overig personeel.
- B. De verhoudingen in de Universiteitsraad worden niet vooraf vastgelegd in een bepaalde verdeling van de plaatsen over de verschillende geledingen. De leden van de Universiteitsraad zullen geen vertegenwoordigers van geledingen, maar van de werkeenheden zijn. De werkeenheden zijn vrij in de samenstelling van hun delegatie.
- C. Ten aanzien van de Vereniging stellen ze, dat deze geen bevoegdheden dient te hebben in benoemingen (of bekrachtiging daarvan) van docenten en andere funktionarissen, evenmin als ze dat dient te hebben t.a.v. benoemingen van de leden van het Dagelijks Bestuur. Ook t.a.v. goedkeuring van universiteits- en rechtspositiereglement komen haar geen rechten toe.

Volgens dit referendum is nu nog onduidelijk, gezien de 10% veto-regeling, of de Vereniging al dan niet in de Universiteitsraad vertegenwoordigd zal zijn met 10, al dan niet stemhebbende, leden en of ze de benoemingen van de leden van het Dagelijks Bestuur zal kunnen bekrachtigen.

De vraagpunten waarop echter een voorkeur is uitgesproken stellen de positie van de Universiteitsraad voor een groot deel duidelijk.

De Universiteitsraad zal in ieder geval moeten bestaan uit vertegenwoordigers van de werkeenheden, gekozen uit en door de werkeenheden. Daarnaast is al vastgelegd dat de Universiteitsraad het enige toporgaan van de universiteit zal zijn.

Op welke wijze de Vereniging in de Universiteitsraad vertegenwoordigd zal zijn is nog onduidelijk.

Dit betekent, dat ook al heeft de herstemming onder de hoogleraren en lektoren nog niet plaatsgevonden, de verkiezing van de Universiteitsraad in oktober 1970 zeer wel mogelijk is.

Het lijkt de Stuurgroep gewenst, dat, om deze verkiezingen en de installatie van de Universiteitsraad voor te bereiden, door uw College een commissie ingesteld wordt, die de volgende taken toebedeeld krijgt:

1. het doen van aanbevelingen t.a.v. het vaststellen welke werkeenheden onderscheiden zullen worden;
2. het vaststellen van regels, volgens welke het aantal vertegenwoordigers, dat een werkeenheden mag afvaardigen, bepaald wordt;
3. het voorbereiden en coördineren van de verkiezingen zelf;
4. het voorbereiden van de organisatie en het zoeken van de ruimten die nodig zijn om de Universiteitsraad in staat te stellen te functioneren;
5. het voorstellen van regels, volgens welke de kandidaatstelling niet wordt belemmerd door eventuele risico's voor de positie van de betrokkenen.

De herstemming – onder auspiciën van de Stuurgroep te houden – onder hoogleraren en lektoren over de punten 4 en 9 zal voor de tweede helft van augustus plaats hebben gevonden.

Wij vertrouwen erop, dat u – in overeenstemming met de door de Stuurgroep aanvaarde procedure (pagina 14 en 15 van de Stuurgroep-brochure) – de uitslag van het referendum van harte zult aanvaarden, en dat u de hierboven aanbevolgen organisatorische maatregelen, die moeten leiden tot het op korte termijn gestalte geven aan de Universiteitsraad als bedoeld in Model C, zult willen nemen.

Aangezien de Stuurgroep op 21 augustus weer bijeen zal komen, hoopt zij dat uw reactie voor die tijd bekend zal zijn.

Namens de Stuurgroep,

B. Ruland,

(waarnemend secretaris)

29 juni 1970

Antwoord van het College van Directeuren aan de Stuurgroep

Mijne Heren,

Wij ontvingen in dank uw schrijven van 29 juni 1970 met de resultaten van het door u gehouden referendum. Wij hebben terzake overleg gepleegd met het college van curatoren en schrijven u deze brief mede namens hen.

Allereerst geven wij gaarne uitdrukking aan onze waardering voor het vele werk dat u zich in de afgelopen tijd hebt getroost teneinde tot bruikbare uitgangspunten te komen voor een nieuwe bestuursstructuur, die algemeen gewenst wordt geacht.

Hoewel de deelname aan het referendum, met name bij de T.A.S.-leden en de studenten niet overweldigend is geweest, bieden de resultaten onzes inziens toch een aantal bruikbare uitgangspunten voor de herstructurering. In de interpretatie van deze resultaten volgens het one man one vote systeem kunnen wij u echter niet volgen. Het one man one vote systeem is naar onze mening volstrekt onaanvaardbaar, omdat daardoor de verantwoordelijkheid voor het bestuur van de universiteit bij de studenten zou komen te liggen, die nu eenmaal numeriek zeer ver in de meerderheid zijn. Voor een evenwichtige opbouw van de nieuwe bestuursstructuur dient naar onze stellige overtuiging niet alleen het aantal personen, maar ook het gewicht van de geledingen in aanmerking te worden genomen.

Vervolgens moet worden bedacht dat tot dusver de Vereniging, waaraan de universiteit haar bestaan dankt en waarvan de universiteit ook in de toekomst afhankelijk zal zijn om haar doelstelling in meerdere mate te kunnen realiseren dan de subsidie mogelijk maakt, omtrent de voorgenomen bestuurshervorming nog niet kon worden geraadpleegd.

In de derde plaats merken wij op, dat het geen zin heeft de ogen te sluiten voor de omstandigheid, dat naar alle waarschijnlijkheid binnenkort een wettelijke regeling zal worden getroffen inzake tijdelijke voorzieningen met betrekking tot de bestuurshervorming van de Nederlandse universiteiten, die naar het zich laat aanzien niet belangrijk zal afwijken van het desbetreffende wetsontwerp. Het zou naar onze mening niet juist zijn zelf een regeling in het leven te roepen die daarvan afwijkt, voorzover dit niet op goede gronden, samenhangend met de eigen aard van de Vrije Universiteit, kan worden verdedigd.

Deze uitgangspunten in acht nemende, zijn wij van oordeel dat gelet op de resultaten van het door u georganiseerde referendum zo spoedig mogelijk een Universiteitsraad in het leven moet worden geroepen, die in de toekomst het toporgaan zal zijn van de universiteit.

Deze Universiteitsraad zal, wederom overeenkomstig de resul-

tate
te l
wa
deli
Da
we
inn
met
aan
In
geh
ook
doc
Wij
ver
hoc
wet
stuc
T.A
Ver
Om
verl
de l
stuc
ald
ach
Voc
de e
geko
De
nen
tore
Van
dat
aan
Onz
mog
zod
haa
wij
te s
gaar

taten van het gehouden referendum, zich allereerst dienen bezig te houden met het ontwerpen van een Universiteitsreglement, waarin met name de bevoegdheden van het dagelijks bestuur duidelijk zullen moeten worden omschreven.

Daarna zal de nieuwe structuur dan aan de Vereniging kunnen worden voorgelegd. Het voorgaande sluit natuurlijk niet uit, dat inmiddels directeuren en curatoren gaarne overleg zullen plegen met de Universiteitsraad omtrent onderwerpen die daarvoor in aanmerking komen.

In deze Universiteitsraad dienen, zoals uit het resultaat van het gehouden referendum valt af te leiden en naar onze mening thans ook de voorkeur verdient, de verschillende geledingen zoals zij door u worden onderscheiden gelijkelijk vertegenwoordigd te zijn. Wij zijn van oordeel dat het om praktische redenen aanbeveling verdient dat telkens acht leden worden benoemd door:

hoogleraren en lectoren

wetenschappelijke staf

studenten

T.A.S. en

Vereniging.

Omdat voldoende spreiding over de werkeenheden moet worden verkregen, gezien het referendum, dienen de leden afkomstig uit de kring van hoogleraren en lectoren, wetenschappelijke staf en studenten te worden gekozen per faculteit, terwijl voor allen die aldus buitenspel zouden blijven, naast de zeven faculteiten, een achtste „werkeenheid” kan worden gecreëerd.

Voor wat betreft de vertegenwoordigers van de T.A.S. schijnt de enige mogelijkheid dat deze door de gehele geleding worden gekozen.

De vertegenwoordigers van de Vereniging zouden voorlopig kunnen worden aangewezen door directeuren in overleg met curatoren, gehoord de Raad van Bijstand.

Van alle leden van de Universiteitsraad mag worden verlangd, dat zij grondslag en doelstelling van de Vrije Universiteit van harte aanvaarden.

Onzerzijds doen wij het mogelijke om de verkiezingen zo spoedig mogelijk na het begin van de nieuwe cursus te doen geschieden, zodat de nieuwe bestuursstructuur op zo kort mogelijke termijn haar definitieve vorm zal kunnen krijgen. Te dien einde hopen wij dezer dagen overeenkomstig uw suggestie een commissie in te stellen om de verkiezingen voor te bereiden, waarover wij gaarne met de geledingen overleg zullen plegen.

Hoogachtend,

namens het college van directeuren,

ir. C. A. Doets - secretaris.

4 augustus 1970

en

Dr.
To
pro

Dr.
Bij
beo
erep
den
aan
op
Vrij
gele
bijze
Het
sten
getr
van
aan
van
Een
moe
tijds
zijn
naar
even
er v

Uw
moe
oper
Nati
vraa

erepromotie

Dr. M. Ruppert 20 oktober 1970

Toespraak van prof. mr. W. F. de Gaay Fortman, promotor

Dr. Ruppert,

Bij een gewone promotie is het de plicht van de promotor een beoordeling te geven van het verdedigde proefschrift. Bij een erepromotie behoort hij een uiteenzetting te geven van de gronden van het desbetreffende senaatsbesluit. Hij moet derhalve aangeven de uitstekende verdiensten, die overeenkomstig de Wet op het wetenschappelijk onderwijs en het Reglement voor de Vrije Universiteit tot de toekenning van het eredoctoraat hebben geleid. In uw geval maakt het senaatsbesluit in kwestie in het bijzonder melding van uitstekende wetenschappelijke verdiensten. Het gaat derhalve niet zo zeer om uw maatschappelijke verdiensten, zoals deze in een opmerkelijke loopbaan naar voren zijn getreden en al zouden deze op zichzelf evenzeer de toekenning van een eredoctoraat wettigen. Mijn taak vanmiddag is analoog aan die bij een gewone promotie; ik moet een beoordeling geven van uw geschriften.

Eenvoudig is dit niet. Gij hebt zeer veel gepubliceerd en men moet uw publicaties opdelven uit een veelheid van bladen en tijdschriften, bundels opstellen en praeadviezen. Gij zult de eerste zijn om te erkennen, dat niet alles daarvan met het bijvoeglijk naamwoord wetenschappelijk mag worden aangeduid. Er blijft evenwel voldoende over dat van een zodanig gehalte is, dat gij er vanmiddag op hebt kunnen promoveren.

Uw loopbaan heeft meegebracht, dat gij u voortdurend hebt moeten bezighouden met het sociale vraagstuk. In uw rede ter opening van de 28e algemene vergadering van het Christelijk Nationaal Vakverbond in Nederland (1956) hebt gij het sociale vraagstuk van deze eeuw als volgt getypeerd: „Het is een loon-

vraagstuk, een vraagstuk van de rechtvaardige waardering van de arbeid.

Het is in de tweede plaats een arbeidsvraagstuk, een vraagstuk van de aard van het werk, van de arbeid als menselijke activiteit.

En het is in de derde plaats een eigenlijk sociaal vraagstuk, een vraagstuk van de verhouding van de ene mens tot de andere in beroep en bedrijf, in onderneming en maatschappij." ¹⁾

Over die drie aspecten van het sociale vraagstuk handelen uw geschriften. Zij schenken aandacht aan de loonvorming in publiekrechtelijk en privaatrechtelijk verband, aan de bedrijfsorganisatie en de rechtsvorm der onderneming, aan de welvaartsstaat en de plaats der vakbeweging daarin, aan de wisselwerking tussen 's mensen geestelijke instelling en het karakter van de arbeid, die hij verricht. Vraagstukken van arbeidsrecht, van individuele en sociale ethiek, van bedrijfssociologie, van technische ontwikkeling, van taak en roeping van de staat, alsmede van ondernemers en arbeiders in hun organisatorische verbanden en individueel, weet u daarbij op verrassend heldere wijze in hun onderling verband te bezien en te onderscheiden.

U zijt na de oorlog bestuurder van het Christelijk Nationaal Vakverbond geworden, waarbij u als portefeuille de scholing en de vorming van de leden der aangesloten bonden kreeg. Spoedig werd u voorzitter en dat betekende, dat u aan het belang van scholing en vorming te meer aandacht kon geven. U zag de economische medezeggenschap op nationaal niveau, in de bedrijfstak en in de onderneming in het verschiet. Dit leidde tot de oprichting in 1948 van de kaderschool voor bestuurders en tot schriftelijke cursussen voor leden van ondernemingsraden en onbezoldigde bestuurders. U zag in, dat dit onderwijs een wetenschappelijke basis moest hebben en onder uw leiding werd een team mensen van wetenschappelijk niveau bij elkaar gebracht, op wie u uw enthousiasme en uw besef, dat het hier ging om een roeping van de tijd wist over te brengen. Thans beschikt de christelijke vakbeweging in het Slotemaker de Bruïne Instituut over een uitstekend geleid vormingsinstituut, dat op allerlei terrein ook buiten de onmiddellijke vakbeweging werkzaam is. Het begin van dit instituut ligt in het door u in de eerste jaren na de oorlog opgezette scholings- en vormingswerk.

Daarnaast inspireerde u tot een breed opgezette bezinning over de eigen bijdrage van de christelijke sociale beweging voor een hervorming van de maatschappelijke orde. Een nieuwe reeks brochures, Christendom en maatschappij, werd op touw gezet. Talrijke commissies gingen in het huis aan de Maliebaan in Utrecht aan het werk. Een schat van materiaal over actuele maatschappelijke vragen ligt in haar rapporten opgetast en wacht op systematische bewerking.

In d
chris
legde
Luth
schap
een f
en N
over
de P
uit i
(195
Natu
ringc
hun
tever
wegi
van
vrag

Aan
verbo
luide
volle
de d
polit
te ge
werk
P. B
een
vaar
arbei
tegen
Het
mij t
pelijk
weke
furt
onde
meni
schap
docto
verda
aan
arbei
Vervo
men
antw

In de derde plaats richtte u uw aandacht op de plaats van de christelijke vakbeweging in de wereld. De vóór de oorlog gelegde contacten werden uitgebreid. Voor de vergadering van de Lutherse Wereldfederatie in 1947 in Lund schreef u een boodschap van de Protestants Christelijke Arbeiders Internationale, een fraai stuk Lutherse sociale ethiek. Zelf ging u naar Indonesië en Nieuw Guinea, ook weer voorzien van de nodige literatuur over het sociale vraagstuk in dat deel van de wereld. Binnen de P.C.A.I. kwam een nieuwe bezinning op gang, o.m. blijkende uit internationale christelijk sociale congressen in Kopenhagen (1950) en Düsseldorf (1954).

Natuurlijk was dit alles niet het werk van u alleen. U was omringd door bekwame collegae en medewerkers en in het u als hun voorman verleende eredoctoraat bedoelt de universiteit tevens te eren allen in de kring van de christelijke sociale beweging, die zich mede ingezet hebben voor een eigen bijdrage van die beweging voor de oplossing van de maatschappelijke vragen van onze tijd.

Aan twee principia hebben docenten van deze universiteit uw naam verbonden. J. W. de Pous formuleerde in 1953 de wet van Ruppert, luidende als volgt: „Handhaving van een stabiel prijsniveau bij volledige werkgelegenheid is mogelijk door een coördinatie van de door de vakorganisatie in de bedrijfstakken gevoerde loonpolitiek tot een nationale loonpolitiek, welke coördinatie dient te geschieden door de centrale organisaties van werkgevers en werknemers.”²⁾

P. Borst noemde een ander beginsel de formule van Ruppert: een staking is eerst dan rechtens en maatschappelijk gerechtvaardigd, indien een door de vakorganisatie gedaan voorstel het arbeidsgeschil in kwestie door arbitrage te beslechten door de tegenpartij is afgewezen.

Het vermelden van de wet en van de formule Ruppert brengt mij tenslotte tot de vraag, waardoor u zich bij uw wetenschappelijke arbeid hebt laten leiden. Toen Gunnar Myrdal enkele weken geleden de vredesprijs van de Duitse boekhandel in Frankfurt in ontvangst nam, zei hij, dat hij bij zijn wetenschappelijk onderzoek steeds was uitgegaan van beginselen, die naar zijn mening bepalend moeten zijn voor de inrichting van de maatschappelijke orde. Mij dunk, deze universiteit en haar eredoctor van vanmiddag hebben door deze uitspraak van onverdachte zijde steun ontvangen. Zie ik het goed, dan liggen aan uw werk drie uitgangspunten ten grondslag. Ten eerste, de arbeider is niet een produktiemiddel, maar drager van de arbeid. Vervolgens, arbeider en ondernemer behoren bij elkaar, zij vormen een gemeenschap, voor het welzijn waarvan zij beiden verantwoordelijk zijn. Ten derde, ondernemer en arbeider behoren

ook het belang van de gehele volksgemeenschap in het oog te vatten.³⁾

Deze drie uitgangspunten vinden hun anker in uw geloof. Dat geloof is gevoed in de school van Luther. Deze universiteit is allereerst gevoed in de school van Calvijn. Hoe zeer zij thans is teruggekeerd tot de aanvankelijk voor haar voorziene doelstelling, wordt misschien op haar negentigste verjaardag het treffendst weergegeven door het feit, dat zij issue de Calvin, in de rij van haar doctoren opneemt un enfant de Luther.⁴⁾

Dr. Ruppert, hartelijk welkom in onze kring. Blijf u bezig houden met de vragen van de verhouding van het christelijk geloof en de rechte inrichting van de maatschappelijke orde. Een hartelijke gelukwens voor mevrouw Ruppert en u beider kinderen. Zij kunnen in het u verleende doctoraat een vrucht zien van hun inspiratie en hun liefde.

¹⁾ De christelijke vakbeweging en het huidige sociale vraagstuk, 1956, blz. 5 e.v.

²⁾ J. W. de Pous, Enkele aspecten van de loonpolitiek bij volledige werkgelegenheid, 1953, blz. 20.

³⁾ De christelijke sociale roeping in de wereld van nu, in: Een mens meer waard dan goud, 1948, blz. 16 ev..

⁴⁾ H. Smitskamp

Het o
gever
de 90
aan h
zei aa
bid ik
de ge
neger
tol va
wordt
voor
heeft
In de
van o
motiv
ik da
mede
als ik
woor
doch
niet h
- te h
Mijn
mij, r
afgen
meest
dankt
Dat U
treder
de Ee
wettel
onder
enque
er aan
gebou
proefs
er op
is wer
de Mi
dat pl
Minis
„jurar
dat ik
eerste
het C.

Toespraak van dr. M. Ruppert

Het eerste, waaraan ik dunkt mij op het ogenblik uiting mag geven, is mijn *gelukwens* met wat vandaag het belangrijkste is: de 90e jaardag van de Vrije Universiteit. Ik moge herinneren aan hetgeen Dr. Kuyper vanmiddag negen decennien geleden zei aan het slot van zijn rede in de Nieuwe Kerk: „Dit ene slechts bid ik u, al waart ge ook onze felste wederpartijder, onthoud aan de geestdrift die ons bezielt den tol van uw eerbied niet”. Thans negentig jaren later onthoudt niemand de Vrije Universiteit de tol van zijn respect, maar groter nog dan deze eerbied is geworden de dankbaarheid voor wat deze universiteit niet alleen voor hen, die zich christen noemen, maar voor heel ons volk heeft mogen betekenen en nòg betekent.

In de tweede plaats moet ik uiteraard iets zeggen over het besluit van de senaat, dat U, mijnheer de rector, zoëven hebt willen motiveren. Ronduit gesproken, weet ik eigenlijk niet goed, wat ik daarvan zeggen moet. Ik heb de senaat op de schriftelijke mededeling van zijn beslissing reeds geantwoord, dat voor iemand als ik, die is opgevoed en opgegroeid bij het „alleen uit genade” woorden als „uitstekende verdiensten” bijna als een ketterij, doch in ieder geval vreemd in de oren klinken. Ik heb in 't geheel niet het gevoel, verdiensten – laat staan uitstekende verdiensten – te hebben. Het volstreckte tegendeel is eerder het geval.

Mijn *verwondering* over het senaatsbesluit is daarom – U vergeve mij, mijnheer de rector, dat ik het zeg – ook vanmiddag niet afgenomen. Maar misschien is verwondering wel één van de meest wezenlijke elementen van echte dankbaarheid. En dat ik dankbaar ben, wil nòch kan ik verzwijgen.

Dat U, mijnheer de rector, zelf als promotor heeft willen optreden, maakt mij dubbel erkentelijk. Toen de vorige maand in de Eerste Kamer der Staten-Generaal de wetsontwerpen inzake wettelijke bepalingen met betrekking tot de jaarrekening van ondernemingen (9595) en betreffende de herziening van het enqueterecht (9596) aan de orde waren, heeft prof. Steenkamp er aan herinnerd, dat U op 12 juni 1936 promoveerde in het gebouw van de Maatschappij voor de Werkende Stand op het proefschrift „De onderneming in het arbeidsrecht” en heeft hij er op gewezen, dat wat U 24 jaren geleden bepleitte thans bezig is werkelijkheid te worden. In het zelfde Eerste Kamerdebat zei de Minister van Justitie, dat het bewonderenswaardig is, dat U dat pleidooi reeds in 1936 zo boeiend en met zoveel visie voerde. Minister Polak zei ook nog iets anders, n.l. dat de tijden van het „jurare in verba magistri” voorbij zijn. Maar ik moge zeggen, dat ik Uw leerling ben gebleven van het ogenblik af, dat U uw eerste grote rectoraat ging vervullen: dat van de kaderschool van het C.N.V.

Ik zou in de derde plaats vanmiddag kort willen motiveren, waarom ik in het bijzonder blij ben, dat het de senaat van de *Vrije Universiteit* was, die dit besluit nam.

Er is mij gezegd, mijnheer de rector: „je zult het op 20 oktober wel over Luther hebben”. Dat zou heel goed kunnen, want van Luther zijn een paar nog al duidelijke uitspraken over juristen bewaard gebleven. Niet alleen de bekende, dat men niet voor niets zegt „Ein rechter Jurist, böser Christ”, maar ook die andere, die iets meer keuze laat, t.w. „iedere jurist is of een schalk of een ezel”. En in het bijzonder toepasselijk op mij zei hij op de dag voorafgaande aan een promotie aan de juridische faculteit: „Morgen wordt weer een nieuwe slang tegen de theologen gecreëerd”. Maar tot *Uw* troost, mijnheer de rector, zei hij echter, staande op de kansel – dus met meer gezag – tijdens een prediking tot de vaders en moeders, dat zij hun kinderen op school moeten houden, dat juristen zijn: profeten, priesters, engelen, ja heilanden (welteverstaan) in het rijk van de keizer.

Het zijn niet zozeer deze oordeelvellingen van Luther over juristen, die mij bewegen hem ter sprake te brengen. Als iemand – naast mijn vader, Talma en Slotemaker de Bruïne – invloed geoefend heeft op mijn denken, dan was het Luther. Ik ben opgegroeid in het gezin van een Lutherse vader en een gereformeerde moeder. Dit laatste betekende, dat ik van jongsaf met de Vrije Universiteit werd geconfronteerd, want als op zaterdagmiddag de collectebus van de Vrije Universiteit langs kwam, offerde mijn moeder, hoewel ze zeer bewust van A en niet van B was – de ouderen onder U weten wat dat betekent –, in die bus van de Vrije Universiteit geloof ik meer dan de andere gezinsleden met elkaar aan de Lutherse kerk gaven. Reeds toen heb ik ervaren, dat Kuyper 90 jaren geleden de waarheid sprak, toen hij het had over de minstgeachten uit het niet-denkend deel der natie, van de ploeg en van de meeltrog aanlopend, om de penningen bijeen te brengen voor de universiteit.

En toch is dezelfde universiteit voor een niet onbelangrijk deel oorzaak althans aanleiding, dat ik niet mijn gereformeerde moeder doch m'n Lutherse vader ben gevolgd. In de kring toch van het *toenmalig* calvinisme werden voor mijn besef in de polariteiten tussen Gods transcendentie en zijn immanentie, tussen wet en evangelie, tussen ernst en blijdschap – om niet meer te noemen – accenten gelegd, die, hoezeer ik ook van respect vervuld was voor hetgeen het calvinisme voor Nederland betekende, mij het bier van Wittenberg beter deden smaken dan de wijn uit Genève.

Ik mag ook niet verzwijgen, dat in later tijd misschien niet de wijsbegeerte zelf, die aan deze universiteit werd gedoceerd, maar dan toch wel de consequenties die sommigen uit deze filosofie trokken met betrekking tot de medezeggenschap, de bedrijfsorganisatie en de ordening van het sociaal-economisch leven, mij

nog al eens in een polemische verhouding tot de Vrije Universiteit, althans tot een deel van de V.U., brachten.

Wellicht van meer betekenis waren echter twee zaken, die voor mijn gevoel ook nu nog van belang zijn voor kerk en wereld.

De eerste was, dat de Lutherse kerk niet alleen in Nederland doch in de gehele wereld naar het woord van Wilhelm Löhe de kerk van het verenigende midden is tussen de rooms-katholieke en de calvinistische kerken; niet het statisch, maar het verenigende midden. Ik geloofde en geloof nog, dat de vereniging, de hereniging, de werkelijke eenheid van Christus' kerk is een zaak, een taak, een opdracht, die voor kerk en wereld beide van beslissende betekenis zijn.

En het tweede, dat mij bij Luther aansprak, was de relatie tussen geloof en leven, door de hervormer bij zijn uitleg van het tweede artikel van het Apostolicum tot uitdrukking gebracht in een zin, die Leopold von Ranke heeft genoemd „de schoonste volzin, ooit in de duitse taal geschreven”, een zin die ook mijn leven beslissend heeft beïnvloed en dat niet alleen en zelfs niet in de eerste plaats vanwege zijn schoonheid:

„Ik geloof, dat *Jezus Christus*, waarachtig God van de Vader in eeuwigheid geboren en ook waarachtig mens uit de maagd Maria geboren, *mijn Heer* is, die mij, verloren en verdoemde mens, heeft *verlost*, verworven en gewonnen van alle zonden, van de dood en van de macht des duivels; niet met goud of zilver, maar met zijn onschuldig lijden en sterven; *opdat ik zijn eigendom* zij en in zijn rijk onder Hem leve en Hem diene in eeuwige gerechtigheid, onschuld en zaligheid; gelijk *Hij* opgestaan is van de dood, leeft en regeert in eeuwigheid”.

Men heeft dat wel genoemd het soteriologisch karakter van het Lutherdom. Het zij zo. Mij lijkt het, dat het thans in de wereld opnieuw gaat over dat „opdat”, hetwelk ik zoëven citeerde, om de relatie tussen geloof en leven, de betrekking tussen Evangelie en maatschappij, zowel bij ons persoonlijk handelen als bij ons collectieve, organisatorische optreden.

Wie onzer is niet verheugd over de grote activiteit vandaag in het sociale vlak, op staatkundig gebied, in de sfeer van het onderwijs en op zo velerlei ander terrein. We hebben jarenlang geijverd vóór en verlangd naar dat sociale engagement. En ook wanneer vandaag die sociale actie hier en daar gepaard gaat met een wat fel en soms schel klinkend anarcho-syndicalistisch geluid, dan moet toch, lijkt mij, de dankbaarheid voor de nieuwe ontwikkeling domineren.

Maar mij boeit de vraag of al die activiteit *perspectief* biedt voor een werkelijke hervorming, voor een verandering van normen en van waarden, als die activiteit niet gerelateerd is aan, opbloeit uit hetgeen, althans voor mijn besef, de samenleving alleen wezenlijk hervormen kan. Ik bedoel wat de Heer de éne keer noemt "Zoek eerst het Rijk Gods", een andere keer „het eerste en het grote gebod" en weer een andere maal het „éne nodige".

De Vrije Universiteit heeft naar mijn opvatting bijzonder belangrijke arbeid verricht toen het ging om de bezinning op de implicaties van het Evangelie voor het brede terrein van het mensenleven. In het bijzonder de christelijke vakbeweging en dus ook ik zijn haar daarvoor grote dank verschuldigd. Ik denk heel concreet aan de vele leden van de senaat en van het gehele wetenschappelijke corps, die na de oorlog niet alleen door hun lidmaatschap van de christelijke vakbeweging maar op velerlei andere wijze hebben meegeholpen aan de bezinning en de oordeelvorming over de vraagstukken, waarvoor die beweging werd geplaatst. Het is vooral die hulp, die mij steeds dichterbij de Vrije Universiteit heeft gebracht.

Wellicht zou thans een nieuw beroep op de Vrije gedaan mogen worden – misschien is het wel een oud appèl doch met een ander accent –: het opnieuw doordenken van de relatie tussen liefde en geloof, tussen leven en belijdenis, tussen maatschappijstructuur en evangelie.

Ik moge besluiten met te zeggen, dat ik vanmiddag slechts van één ding spijt heb. Ere doctor van de Vrije zijn beschouw ik als een bijzonder groot privilege. Maar gewoon lid kunnen zijn van de Vereniging, waarvan deze Universiteit uitgaat, is ook een voorrecht. Het past mij uiteraard niet me te mengen in de discussie, die thans in de Vereniging wordt gevoerd over haar grondslag. Maar ik mag, dacht ik, wèl zeggen, dat ik geen seconde zal wachten mij te melden als lid, zodra dat – in overeenstemming met de *oorspronkelijke* bedoelingen der stichters – ook voor mij mogelijk is.

voordrachten

Voordrachten van buitenlandse geleerden

FACULTEIT DER GODGELEERDHEID

- 11-11-1969 Prof. Dr. K. H. Rengstorf te Münster, over „Der Prozess Jesu”.
- 12-11-1969 Prof. dr. K. H. Rengstorf te Münster, over „De storm op zee”.
- 20-11-1969 Canon M. A. C. Warren, Westminster, over „Missions and Government in Nigeria”.

FACULTEIT DER RECHTSGELEERDHEID

- 6-11-1970 Prof. dr. J. H. Michel te Brussel, over „achtergronden van termijnen van usucapio van onroerend goed in het vroeg romeins recht” en „juridische gelijkstelling van provincies en provincie-bewoners in het romeinse rijk”.

FACULTEIT DER GENEESKUNDE

- 15- 6-1970 Prof. dr. F. Fuchs te New York, over „Some aspects regarding the start of labor”.

FACULTEIT DER WISKUNDE EN NATUURWETENSCHAPPEN

Wiskunde

- 14- 1-1970 Prof. P. C. Curtis, U.C.L.A.; tijdelijk Aarhus, over „The structure of the choquet boundary for certain spaces of functions”.
- 4- 2-1970 Prof. S. Goldberg, University of Maryland; tijdelijk Imperial College London, over „Theory and applications of unbounded linear operators”.

- 5- 2-1970 Prof. S. Goldberg, University of Maryland; tijdelijk Imperial College London, over „Survey of the theory of almost periodic functions”.
- 12- 3-1970 Prof. dr. L. J. Mordell, Cambridge, over „Recent work on number theory”.

Natuurkunde

- 29-10-1969 Prof. dr. I. Slaus, Yugoslavia, over „Nucleon-nucleon Bremsstrahlung and nuclear interaction”.
- 30-10-1969 Prof. dr. I. Slaus, Yugoslavia, over „Quasifree Scattering”.
- 31-10-1969 Prof. dr. I. Slaus, Yugoslavia, over „Final state interaction”.
- 27- 1-1970 Dr. A. Landé, Danmark, over „A triton calculation”.
- 20- 4-1970 Dr. S. Sundell, Switzerland, over „Recent developments on ion-sources of isotope separators”.
- 10- 6-1970 Dr. W. L. Talbert, Jr., U.S.A., over „Recent studies of short-lived gaseous fission products”.

Scheikunde

- 4- 9-1969 Prof. dr. P. von R. Schleyer, Princeton, over „Phenonium-Ion”: The solution of the problem.
- 21-11-1969 Dr. J. F. en mevr. dr. J. F. Fauvarque, Parijs, over „Organometaalchemie”.
- 16-12-1969 Prof. dr. A. H. Beckett, Londen, over „The problem of dope in society and sport and some methods for its control”.
- 19- 5-1970 Prof. dr. U. Schöllkopf, Göttingen, over „Neuere Ergebnisse der Carbanionchemie”; „Synthese von en cyclopropanolen und Solvolysen von Cyclopropyl-tosylaten”; „Heterosubstituierte Diazoester und Carbene”.
- 20- 5-1970
- 25- 5-1970 Prof. dr. R. McWeeny, Sheffield, over „Quantum Theory of Molecular Electronic Structure”. Some recent developments.
- 23- 6-1970 Dr. M. Schlosser, Heidelberg, over „Stereochemie en Mechanismus der Wittig-Reaktion”; Stereo-elektiviteit diastereogener C-C-Verknüpfungen”.
- 24- 6-1970

Biologie

- 29- 9-1969 Dr. E. Williams, Zoology Departement, University of Sheffield, over „Ecology and neurosecretion of Littorina littorea”.
- 21- 5-1970 Prof. dr. W. S. Hoar, University of British Columbia, Vancouver, over „A role for prolactin in the reproductive biology of the stickle-back”; „Evolution of the smolt transformation in salmon”.

- 8- 4-1970 Prof. dr. ir. O. Soemorwoto, Lembaga Biologi Nasional, Bogor, Indonesia, over „Biotrop”.

FACULTEIT DER LETTEREN

Sectie Algemene taalwetenschap

- 27-11-1969 Dr. W. Martin, Instituut voor toepassing linguïstiek te Leuven, over „Toepassing van de computer op het gebied van de Letteren”.

Sectie Duits

- 13-10-1970 Prof. dr. W. Preisendanz te Constanz over „Die Problematik des Realismusbegriffes.”

Sectie Klassieke talen

- 24- 4-1970 Prof. N. A. Greenberg, Oberlin College, Ohio, U.S.A., over „Het gebruik van de computer bij de studie van klassieke talen”.

FACULTEIT DER SOCIALE WETENSCHAPPEN

Bestuurskunde

- 20-11-1969 Prof. dr. E. Pusic te Zagreb, Yoegoslavië, werkcollege bestuurskunde.
- 12- 2-1970 Prof. dr. V. Subramaniam, University of Zambia, over „Evolution of administrative patterns of Africa”.

Internationale betrekkingen

- 24-10-1969 Mr. S. I. P. van Campen, politiek adviseur van de secretaris-generaal van de NAVO, over „Organisatie en Procedureregels van de NAVO”.
- 29-10-1969 V. D. Kudryatsev, Hoofd van Buitenlands Nieuw Internationaal Programma van de Sowjet Televisie, Moskou, over „Warschau-Pact politiek en Europese Veiligheid”.
- 9- 2-1970 Dr. H. Flade, medewerker Institut für Gesamtdeutsche Fragen, Bonn, over „Het Berlijn probleem”.
- 27, 28 en
29- 5-1970 „Vieus on Europe Congress II”; sprekers: Prof. P. Hassner, Centre d'Etude des Relations Internationales, Parijs, over „Evaluatie Franse delegatie in het simulatiecollege Europese Veiligheidsconferentie”.
- Dr. D. Mahnke, medewerker Forschungs Institut der Deutschen Gesellschaft für auswärtige Politik, Bonn, over „Evaluatie Duitse delegatie in het simulatiecollege Europese Veiligheidsconferentie”.
- Prof. I. Ceterchi, Universiteit van Bukarest, over

„Evaluatie Roemeense delegatie in het simulatiecollege Europese Veiligheidsconferentie”.

Prof. N. Brown, universiteit van Birmingham, over „Evaluatie Britse delegatie in het simulatiecollege Europese Veiligheidsconferentie”.

Prof. H. J. Morgenthau, universiteiten van Chicago en New York, over „Evaluatie Amerikaanse delegatie in het simulatiecollege Europese Veiligheidsconferentie”.

De heer Dedov, Ambassaderaad van de Ambassade U.S.S.R. in Nederland, over „Evaluatie Sowjet-delegatie in het simulatiecollege Europese Veiligheidsconferentie”.

Prof. R. Vukadinović, Universiteit van Zagreb, over „Evaluatie Yoegoslavische delegatie in het simulatiecollege Europese Veiligheidsconferentie”.

Prof. J. Galtung, International Peace Institute, Oslo, over „European Security in the Seventies”.

Prof. H. J. Morgenthau, universiteiten van Chicago en New York, over „European Security in the Seventies”.

Niet-Westerse gebieden

- 11- 5-1970 Prof. dr. H. Kapur, The Graduate institute of international studies, te Genève, over „The Evolution of Sino-Indian Relations and their Impact on Indian internal and external Policies”.

Psychologie

- 11-12-1969 Prof. dr. J. W. Atkinson, University of Michigan, U.S.A., over „A theory of achievement - motivation”.
- 19- 3-1970 Prof. dr. J. W. Atkinson, University of Michigan, U.S.A., over „Cultural differences influencing achievement - motivation and methodological aspects measuring achievement - motivation”.
- 19- 2-1970 Prof. dr. B. M. Bass, University of Rochester, U.S.A., over „Relatie tussen organisatie variabelen, leiderschap en effectiviteit”.
- 28- 4-1970 Prof. dr. J. W. Nuttin, Leuven, over „Effekten van uitgelokt onoprecht gedrag - een kontroverse in de dissonantietheorie”.
- 15-12-1969 Prof. dr. Paul Satz, Gainesville, Florida, U.S.A., over „Neuropsychology of reading-disabilities”.

Sociologie

- 5-10-1970 Prof. Vidakovic, Universiteit van Serajewo, over „De strategie van de arbeidsbeweging in het stelsel van neokapitalisme respectievelijk zelfbestuur”.

INTERFACULTEIT DER AARDRIJKSKUNDE EN PREHISTORIE

- 9- 3-1970 Prof. dr. Georges Potvin, Research Unit for Urban Studies, Physical Science Building, Mc Master University Hamilton, Ontario, Canada, over „Bilingualism in selected urban areas of Canada”.
- 10- 3-1970 Prof. dr. Georges Potvin, Research Unit for Urban Studies, Physical Science Building, Mc Master University Hamilton, Ontario, Canada, over „The impact of urban renewal on Canadian metropolitan areas”.
- 16, 23 en 29-4-1970 D. H. J. Ferrier, M.Sc., Ministerie van landbouw, veeteelt en visserij, Paramaribo, Suriname, over „Regionale planning in Suriname”.

onderscheidingen

Wetenschappelijke onderscheidingen

Op 9 oktober 1970 ontving prof. dr. J. A. de Jonge de Winkler Prins Prijs.

am

FACU

inaugur
8 mei
G. N.

openba
5 decem
Tj. Ba

FACU

inaugur
26 sept
P. L. I

openba
5 juni
M. J. I

FACU

inaugur
10 okte
W. A.
24 okte
A. A. I
31 okte
R. J. S
7 novem
P. A. E
21 novem
C. O. I

ambtsaanvaarding

FACULTEIT DER GODGELEERDHEID

inaugurele oratie

8 mei 1970

G. N. Lammens

„Liturgische jaarorde en kerkelijke kalender”.

openbare les

5 december 1969

Tj. Baarda

„VIER=EEN”. Enkele bladzijden uit de geschiedenis van de harmonistiek van de Evangelien.

FACULTEIT DER RECHTSGELEERDHEID

inaugurele oratie

26 september 1969

P. L. Dijk

„Inbreng over hoorcolleges over inbreng”.

openbare les

5 juni 1970

M. J. P. Verburgh

„De bewijslastverdeling in de zestiger jaren”.

FACULTEIT DER GENEESKUNDE

inaugurele oraties

10 oktober 1969

W. A. M. van der Kwast

„Elementen in doorbraak”.

24 oktober 1969

A. A. Knoop

„Wat is normaal?”

31 oktober 1969

R. J. Scholtmeijer

„Raakvlakken van de urologie met andere medische wetenschappen”.

7 november 1969

P. A. E. Sillevs Smitt

„Actie is Reactie”.

21 november 1969

C. O. Eggink

„Herkos odontoon”.

13 februari 1970
J. Oort
27 februari 1970
E. van Dijk
13 maart 1970
P. G. Smelik
20 maart 1970
C. van der Meer
24 april 1970
E. Lopes Cardozo

openbare lessen

16 januari 1970
A. C. Drogendijk
10 april 1970
J. de Lange

„Lof der twijfel”.
„Aanzicht en inzicht”.
„Farmacologie tussen techné en logos”.
„Geneeskundige confrontatie met de dood”.
„Het overdragen van de fakkel”.

„Sol in utero”.

„De neuro-chirurg en de opgerichte lichaamshouding”.

**FACULTEIT DER WISKUNDE EN
NATUURWETENSCHAPPEN**

inaugurele oraties

19 december 1969
M. A. Kaashoek
15 mei 1970
E. Boeker
22 mei 1970
H. Verheul

„Abstract en concreet in de wiskunde”.

„De natuurkundige in de samenleving”.

„Onzeker weten”.

openbare lessen

24 april 1970
H. J. Boerma
29 mei 1970
M. Vroman

„Systemen met weinig nucleonen, maar met meer dan drie”.

„Systematiek, een verouderde wetenschap”?

FACULTEIT DER LETTEREN

inaugurele oratie

1 mei 1970
C. de Deugd

„Nationalisme en wetenschap”.

FACULTEIT DER ECONOMISCHE WETENSCHAPPEN

inaugurele oratie

6 maart 1970
L. Traas

„Het winstbegrip in de open naamloze vennootschap”.

openbare les

13 februari 1970
A. J. Vermaat

„Over de wiskunde in de economie”.

FACULTEIT DER SOCIALE WETENSCHAPPEN

inaugurele oraties

17 oktober 1969

„Van geval tot geval”.

J. A. de Jonge

6 februari 1970

„Doen en maken”. Creatieve expressie
als doel van het bewegingsonderwijs.

C. C. F. Gordijn

12 juni 1970

„Agologie: wetenschap of fictie?”

Mej. W. F. van Stegeren

openbare les

19 september 1969

„Klinische psychologie, knelpunten en
kansen”.

A. P. Cassee

personalia

Personalia van hoogleraren en lectoren benoemd in het studiejaar 1969-1970

1 september 1969

Drs. Tj. Baarda, gewoon lector in de tekstkritiek, exegese en canoniek van het Nieuwe Testament in de faculteit der godgeleerdheid.

Tjitze Baarda, op 8 juli 1932 te Vogelenzang geboren, legde in 1957 het kandidaatsexamen Semitische taal- en letterkunde en in 1960 het kandidaatsexamen theologie af. Doctoraal examen theologie cum laude 1961. 1958-1966 leraar Hebreeuws aan een tweetal lycea te Amsterdam. Sinds 1954 verbonden aan de V.U. In 1967 enkele maanden Visiting Lecturer aan de theologische faculteit van de St. Andrews University (St. Mary's College). Sinds 1962 lid van de internationale Studiorum Novi Testamenti Societas. Hij heeft verschillende lezingen in het buitenland gehouden. Regelmatige publikaties o.a. De betrouwbaarheid van de Evangelien, Kampen, 1967, 1968.

1 september 1969

Dr. J. Oort, gewoon hoogleraar in de algemene in het bijzonder experimentele pathologie in de faculteit der geneeskunde.

Jan Oort, in 1928 te Den Haag geboren, studeerde aan de R.U. te Leiden. Artsexamen in 1953. Daarna enige jaren als assistent werkzaam op de dermatologische kliniek aldaar. 1956 assistent op het Pathologisch Laboratorium te Leiden, waar hij zich tot patholoog specialiseerde. Promotie in 1957 op het proefschrift: De hypophysis cerebri bij larus ridibundus.

In 1959 inschrijving als patholoog. Docent in de algemene pathologie en hoofd van de afdeling experimentele pathologie. 1961-1962 werkzaam in het National Institute for Medical Research te Londen, daartoe in staat gesteld door een Z.W.O.-stipendium. In 1967 benoemd tot lector in de algemene pathologie aan de R.U. te Leiden. Voorzitter van de FUNGO Werkgemeenschap

Immunologie en leider van een van de werkgroepen. Heeft met zijn medewerkers vele publikaties op zijn naam staan.

1 september 1969

Dr. M. A. Kaashoek, gewoon hoogleraar in de zuivere wiskunde in de faculteit der wiskunde en natuurwetenschappen. Marinus Adriaan Kaashoek, op 10 november 1937 te Ridderkerk geboren, studeerde wiskunde (met bijvak natuurkunde) aan de R.U. te Leiden. Doctoraal examen met lof in 1961. Promotie cum laude in 1964 op het proefschrift: Closed linear operators on Banach spaces.

Van 1959 tot benoeming lector V.U. in 1965 werkzaam geweest in verschillende wetenschappelijke functies aan de R.U. te Leiden. Het academisch jaar 1965/1966 bracht hij met een Z.W.O.-beurs door aan de University of California te Los Angeles.

1 september 1969

Prof. dr. ir. P. Ros, gewoon hoogleraar in de anorganische scheikunde in de faculteit der wiskunde en natuurwetenschappen.

Pieter Ros, geboren 24 juli 1939 te Raamsdonkveer, studeerde scheikunde aan de Technische Hogeschool te Eindhoven, waar hij in 1962 het ingenieursexamen met lof aflegde. Hij promoveerde, eveneens met lof, in 1964 tot doctor in de technische wetenschappen op het proefschrift „Moleculair Orbital Calculations on Copper Chloride Complexes”.

Daarna was dr. Ros twee jaar werkzaam aan het Massachusetts Institute of Technology te Cambridge, Mass., U.S.A. Hij was sinds 1964 verbonden aan het Koninklijk Shell Laboratorium te Amsterdam en aldaar vanaf juli 1966 werkzaam in de Fundamentele Researchgroep.

1 september 1969

Dr. J. S. Martin, gewoon lector in de Amerikanistiek in de faculteit der letteren.

John Stephen Martin werd op 29 april 1933 geboren. Hij bezit de Amerikaanse nationaliteit en was „Assistent Professor of English” aan de University of New Mexico; het afgelopen academisch jaar was hij als „Fulbright guest professor” aan de Universiteit van Salzburg werkzaam. De heer Martin heeft in het begin van 1969 enige gastcolleges gegeven binnen de faculteit der letteren aan de Vrije Universiteit.

1 september 1969

Dr. A. J. Vermaat, gewoon lector in de wiskundige economie in de faculteit der economische wetenschappen.

Arend Jan Vermaat, op 2 november 1939 te Hoevelaken ge-

boren, studeerde aan de V.U. Doctoraal examen in 1962 cum laude. Promotie in 1966 op het proefschrift: De controverse tussen de „Loanable Funds” theorie en de „Liquidity Preference” theorie. Werkzaam geweest bij het Landbouw-Economisch Instituut te Den Haag en sinds 1968 verbonden aan de V.U.

1 oktober 1969

Dr. E. van Dijk, gewoon hoogleraar in het onderwijs in de huid- en geslachtsziekten in de faculteit der geneeskunde.

Eise van Dijk, geboren op 17 oktober 1920 te Hoorn, studeerde geneeskunde aan de R.U. te Utrecht. Artsexamen 1953. Daarna opleiding tot huidarts aan deze universiteit, waar hij in verschillende functies werkzaam was aan de kliniek voor huid- en geslachtsziekten. Promotie in 1963 op het proefschrift: Phytophotodermatitis. Sinds 1966 verbonden aan de dermatologische kliniek der V.U.

1 oktober 1969

Dr. C. van der Meer, gewoon hoogleraar in de inwendige geneeskunde in de faculteit der geneeskunde.

Cornelis van der Meer, op 19 april 1922 te Rotterdam geboren, studeerde aan de Universiteit van Amsterdam, artsexamen in 1951. In 1952 in diensttreding bij de V.U., aanvankelijk als assistent-geneesheer en vanaf 1955 als kliniekhoofd. 1957 internist. 1963 benoeming tot lector in de algemene diagnostiek en therapie (in het bijzonder endocrine organen). Promotie in 1960 op het proefschrift: De totale hoeveelheid lichaamswater bij decompensatio cordis.

Verskillende voordrachten in het buitenland, internationale congressen en vergaderingen bezocht. Verscheidene publikaties van zijn hand. Hij is o.a. secretaris van de Ned. Internisten Vereniging en mede-oprichter van de Ned. Ver. voor Nephrologie.

1 november 1969

Dr. C. de Deugd, buitengewoon hoogleraar in het onderwijs in de wijsgerige antropologie in de faculteit der letteren.

Cornelis de Deugd, op 14 december 1924 te Alblasserdam geboren, studeerde aan het Calvin College, Grand Rapids, Mich., U.S.A.; Wayne State University, Detroit; Harvard University, Cambridge en aan de Université de Clermont-Ferrand, Frankrijk. Hij behaalde de volgende wetenschappelijke graden: Bachelor of Arts, Master of Arts – letteren, Master of Arts – wijsbegeerte (cum laude), doctor in de wijsbegeerte en doctor in de letteren (cum laude). Hij is twee jaar verbonden geweest aan de Harvard University als tutor (filosofie). Sinds 1958 werkzaam op het Instituut voor algemene literatuurwetenschap van de Rijksuniversiteit te Utrecht, waar hij in januari 1970 werd benoemd tot lector.

1 november 1969

Prof. dr. L. Traas, gewoon hoogleraar in de bedrijfseconomie in de faculteit der economische wetenschappen.

Laurens Traas, geboren op 15 januari 1934 te 's Heer Arends-kerke, studeerde aan de Ned. Economische Hogeschool te Rotterdam. Doctoraal examen in 1957. Promotie 1967 op het proefschrift: Het investerings- en financieringsplan van de onderneming.

1960-1962 wetenschappelijk ambtenaar aan de T.H. te Eindhoven, o.a. studiereis naar de V.S. In 1965 docent aan het Ned. Inst. van Register Accountants (NIVRA). In 1969 docent bij de Stichting Studiecentrum Bedrijfsbeleid. Vanaf 1962 werkzaam geweest bij N.V. Philips te Eindhoven: de eerste vijf jaar verbonden aan de financiële afdeling, daarna hoofd van de bedrijfs-economische research van de administratie.

1 december 1969

Dr. G. N. Lammens, buitengewoon hoogleraar in de liturgie in de faculteit der godgeleerdheid.

Gerrit Nicolaas Lammens studeerde theologie in Kampen. Kandidaatsexamen in 1949, doctoraal examen in 1956 aan de V.U. Promotie in 1968 op het proefschrift: Tot zijn gedachtenis. (Het commemoratieve aspect van de avondmaalsviering.) De examens en de promotie verwierven het indicium „cum laude”.

Van 1949-1969 predikant bij de Geref. Kerken van achtereenvolgens Heinkenszand, Rotterdam-Kralingen en Heemstede. Vanaf 1954 heeft hij belangrijke functies vervuld bij het landelijk geref. jeugdwerk: als hoofdbestuurslid en van 1959-1969 als voorzitter van de Bond van Geref. Jeugdverenigingen, tevens als voorzitter van het Landelijk Centrum voor Geref. Jeugdwerk. Juni 1969 directeur van het Convent van Kerken. Lid van de programmaraad van de N.O.S. (NTS), bestuurslid van de Sticht. Chr. Pers in Nederland, adviseur van de Ned. Chr. Sport Unie. Publikaties in „Jong Gereformeerd”, het Weekblad van de Bond van G.J.V., in Homiletica, Schering en Inslag, Gaandeweg en andere bladen. Boekrecensies o.a. in Trouw en het Geref. Theol. Tijdschrift.

1 december 1969

Dr. A. J. van Hillegondsberg, gewoon hoogleraar in de kaak-orthopedie in de faculteit der geneeskunde.

Ary Jan van Hillegondsberg, geboren op 14 november 1926 te Eindhoven, studeerde aan de R.U. te Utrecht, legde in 1950 het tandartsexamen af (oude opleiding) en, na een aanvullende studie, in 1953 het nieuwe tandartsexamen. Van 1952-1956 specialiseerde hij zich aan de afdeling Dento-Maxillaire Orthopedie der R.U. Utrecht tot orthodontist. Hij promoveerde in 1959 op het proef-

schrift „Over de betekenis van enkele post-natale factoren voor het ontstaan van dentomaxillaire afwijkingen in het temporale gebit”. Dr. Van Hillegondsberg vestigde zich in 1956 als orthodontist te Amsterdam. Sinds 1968 als wetenschappelijk hoofdmedewerker (part-time) voor klinische research en de specialistenopleiding verbonden aan de afdeling Dento-Maxillaire Orthopedie van de Rijksuniversiteit te Utrecht.

1 december 1969

Dr. A. C. Drogendijk, gewoon lector in de verloskunde in het bijzonder de fysiologie van de zwangerschap in de faculteit der geneeskunde.

Arie Corstiaan Drogendijk, op 5 mei 1932 te Dordrecht geboren, studeerde geneeskunde aan de R.U. te Utrecht en aan de Stichting Klinisch Hoger Onderwijs te Rotterdam, artsexamen in 1958. Opleiding tot vrouwenarts o.a. van prof. dr. W. P. Plate te Utrecht en aan de Verloskundige en Gynaecologische afdeling van het St. Canisiusziekenhuis te Nijmegen. Promotie in 1967 op het proefschrift: „Over de pathogenese van bloedingen in het placentabed in de tweede helft van de zwangerschap”.

Vanaf 1965 als wetenschappelijk hoofdmedewerker (sinds april 1969 chef de clinique) aan de Verloskundige en Gynaecologische afdeling van het Acad. Ziekenhuis der V.U.

1 december 1969

Dr. J. de Lange, gewoon lector in de neuro-chirurgie in de faculteit der geneeskunde.

Jacobus de Lange, op 7 januari 1920 te Utrecht geboren, legde in 1947 het artsexamen af aan de R.U. te Utrecht. Na opleiding in de psychiatrische inrichting Dennenoord te Zuidlaren en in de psychiatrisch-neurologische kliniek aan het Valeriusplein te Amsterdam, in 1955 inschrijving in het Specialistenregister als neuroloog-psychiater. Na opleiding in het Wilhelmina Gasthuis en het Acad. Ziekenhuis te Leiden werd hij als neurochirurg in dit register ingeschreven. Promotie in 1967 op het proefschrift: Een morfologisch en histochemisch onderzoek van de concrementen in het corpus pineale.

Hij was werkzaam bij de Ver. tot Chr. Verzorging van Geestes- en Zenuwzieken Dennenoord en daarna verbonden aan de Valeriuskliniek te Amsterdam.

1 december 1969

Dr. E. Boeker, gewoon hoogleraar in de theoretische natuurkunde in de faculteit der wiskunde en natuurwetenschappen.

Egbert Boeker, op 2 juni 1937 te Amsterdam geboren studeerde aan de V.U. Doctoraal examen cum laude in 1961. Werkzaam bij de Stichting voor Fundamenteel Onderzoek der Materie. Promotie in 1963 op het proefschrift: Application of the particle-

hole model to photonuclear reactions in Carbon and Oxygen. Wetenschappelijk hoofdmedewerker in dienst van de V.U., 1966 benoeming tot lector.

Veel internationale contacten: van 1965-1966 met een Z.W.O.-stipendium gewerkt aan het Department of Theoretical Physics van de universiteit te Oxford.

1 december 1969

Dr. H. Verheul, gewoon hoogleraar in de natuurkunde in de faculteit der wiskunde en natuurwetenschappen.

Hendrik Verheul, op 6 augustus 1935 te Ellecom geboren, studeerde aan de V.U. Doctoraal examen 1960. Promotie in 1962 op het proefschrift: Measurements on the decay of ^{176}Ta with a coincidence spectrometer.

1958 Natuurkundig Laboratorium van de V.U., 1965 benoeming tot lector. Veel internationale contacten. O.a. lid van de redactie van „Geloof en Wetenschap”.

1 december 1969

Dr. H. J. Boersma, gewoon lector in de theoretische natuurkunde in de faculteit der wiskunde en natuurwetenschappen.

Harry Jentje Boersma, op 4 mei 1936 te Spanbroek geboren, studeerde aan de V.U. Doctoraal examen cum laude in 1960. Promotie in 1963 op het proefschrift: Angular and energy dependance of the polarization of d-d neutrons. Sinds 1960 als wetenschappelijk medewerker aan de V.U. verbonden, laatstelijk als wetenschappelijk hoofdmedewerker met leeropdracht voor groepen-theorie in de quantummechanica. Verscheidene internationale contacten. In 1960 verving hij prof. dr. C. C. Jonker bij een voordracht op een Internationaal Symposium te Bazel.

1 december 1969

Dr. J. Joosse, gewoon lector in de dijkunde, in het bijzonder de vergelijkende endocrinologie in de faculteit der wiskunde en natuurwetenschappen.

Joos Joosse werd op 6 oktober 1930 geborgen te Nieuw- en St. Joosland (Z.). Hij ontving zijn opleiding tot bioloog aan de Vrije Universiteit en legde in 1959 cum laude het doctoraal examen af. Zijn promotie, eveneens cum laude, volgde in 1964 op het proefschrift „Dorsal bodies and dorsal neurosecretory cells of the cerebral ganglia of *Lymnaea stagnalis* (L.)”.

Hij begon zijn loopbaan als hulp-assistent aan het Zoölogisch Laboratorium en is sinds 1964 als wetenschappelijk hoofdmedewerker aan de V.U. verbonden. Dr. Joosse is o.a. secretarispenningsmeester van de Sectie Vergelijkende Endocrinologie van de Ned. Ver. voor Endocrinologie, lid van het bestuur van de Ned. Ver. voor Endocrinologie en lid van het bestuur van de Ned. Dierkundige Vereniging.

1 december 1969

Dr. M. Vroman, gewoon lector in de plantensystematiek in de faculteit der wiskunde en natuurwetenschappen.

Mathijs Vroman, op 28 februari 1927 te Woerden geboren, studeerde aan de R.U. te Utrecht. Doctoraal examen in 1955. Promotie in 1969 op het proefschrift: *The marine algal vegetation of St. Martin, St. Eustatius and Saba*. 1951 in dienst van de V.U., Botanisch Laboratorium. 1955 benoeming tot wetenschappelijk ambtenaar met leeropdracht voor het vak plantensystematiek. Is ondervoorzitter van de Kon. Ned. Botanische Vereniging en voorzitter van de Werkgroep voor systematiek en oecologie van benthische algen.

1 januari 1970

Mr. M. J. P. Verburgh, gewoon lector in het privaatrecht in de faculteit der rechtsgeleerdheid.

Marinus Johannes Pieter Verburgh, op 24 oktober 1937 geboren, studeerde aanvankelijk theologie, daarna rechten aan de V.U. Doctoraal examen in 1962. 1964-1967 stage gelopen. Sinds 1967 wetenschappelijk medewerker aan de juridische faculteit van de V.U. Leeropdracht voor het proces- en faillissementsrecht (tot 1969 eveneens voor de inleiding in het privaatrecht).

1 januari 1970

Dr. E. Lopes Cardozo, gewoon hoogleraar in de inwendige geneeskunde en in het bijzonder de klinische oncologie in de faculteit der geneeskunde.

Eric Lopes Cardozo, op 2 mei 1910 te Kopenhagen geborgen, studeerde medicijnen aan de Universiteit van Amsterdam. Arts-examen in 1936. Promotie in 1937 op het proefschrift: *On the distribution of the filamenta radicularia of the dorsal and ventral spinal roots on the dermatone and the myotome*.

Tot 1941 werkzaam in verschillende laboratoria en klinieken in Amsterdam. Vanaf dat jaar internist (met röntgendiagnostiek) van het Diaconessenhuis te Gouda, tevens maakte hij deel uit van het Directorium van het Diaconessenhuis. Sinds 1960 (part-time) verbonden aan de medische faculteit van de V.U., aanvankelijk als wetenschappelijk hoofdamtenaar, vanaf 1966 als buitengewoon lector.

1 februari 1970

Mej. dr. W. F. van Stegeren, gewoon hoogleraar in de sociale pedagogiek en de andragogie in de faculteit der sociale wetenschappen.

Wilhelmina Frederika van Stegeren, geboren op 11 augustus 1926 te Almelo, studeerde aan de V.U. Doctoraal examen 1953. Promotie in 1957 op het proefschrift: *De betekenis van het klinisch-psychologisch onderzoek voor een nadere analyse van de z.g.*

epileps
te Am
burgh
te Am
hoofdr

I maar
Dr
fac
Roelf J
deerde
af. Var
siteit in
rium v
in 1962

I maar
Me
nie
Margar
was na
aan het
lerares
versiteit
medewe

I april
Mr
de
Jacob d
rechten
doctora
werkzaa
lijke ma
ments-re
in 1963
algemeen

I april
Mr.
de g
ren.
Cornelis
burg, stu
(doctora
enige jar
schieden
Daarna

epilepsie. 1952-1957 klinisch psychologe aan de Valeriuskliniek te Amsterdam. Daarna docente en staffunctionaris aan De Nijenburgh te Baarn en de Prot. Voortgez. Opl. voor Sociale Arbeid te Amsterdam. 1965 in dienst van de V.U. (wetenschappelijk hoofdmedewerker), 1967 benoeming tot lector.

1 maart 1970

Dr. R. J. Planta, gewoon hoogleraar in de biochemie in de faculteit der wiskunde en natuurwetenschappen.

Roelf Johannes Planta, geboren 4 april 1932 te Groningen, studeerde aan de R.U. aldaar en legde in 1958 het doctoraal examen af. Van 1957 tot zijn benoeming tot lector aan de Vrije Universiteit in 1963 was hij verbonden aan het biochemisch laboratorium van de R.U. te Groningen. De heer Planta promoveerde in 1962.

1 maart 1970

Mej. Dr. M. H. Schenkeveld, gewoon hoogleraar in de nieuwe nederlandse literatuur in de faculteit der letteren.

Margaretha Hendrika Schenkeveld, geboren 25 december 1928, was na het doctoraal examen Nederlands (1953 V.U.) verbonden aan het Chr. Lyceum te Alkmaar. In 1960 werd zij benoemd tot lerares te Amsterdam. Sinds 1961 verbonden aan de Vrije Universiteit (promotie in 1962), laatstelijk als wetenschappelijk hoofdmedewerker.

1 april 1970

Mr. J. de Ruiter, gewoon hoogleraar in het privaatrecht in de faculteit der rechtsgeleerdheid.

Jacob de Ruiter werd geboren op 30 april 1930. Hij studeerde rechten aan de Rijksuniversiteit te Utrecht en legde in 1953 het doctoraal examen af. Na enige jaren op een advocatenkantoor werkzaam te zijn geweest, ontving hij een opleiding bij de rechterlijke macht en werd in 1962 substituut-griffier bij de arrondissements-rechtbank te Zutphen. De heer De Ruiter promoveerde in 1963 op een proefschrift getiteld: „Beschouwingen over de algemeenheid van goederen in het ontwerp-Burgerlijk Wetboek”.

1 april 1970

Mr. dr. C. A. van Swigchem, buitengewoon hoogleraar in de geschiedenis van de architectuur in de faculteit der letteren.

Cornelis Albertus van Swigchem, geboren 14 mei 1923 te Middelburg, studeerde rechten aan de R.U. te Leiden en aan de V.U. (doctoraal examen aan laatstgenoemde universiteit in 1947). Na enige jaren advocatuur begon hij in 1951 zijn studie in de geschiedenis (doctoraal examen in 1955, cum laude).

Daarna was de heer Van Swigchem in verschillende functies aan

de V.U. werkzaam (voor studenten- en civitaszaken, als secretaris buitenlandse betrekkingen, als adjunct-secretaris van de academische senaat, als wetenschappelijk hoofdbambtenaar voor de studiebegeleiding van de jongerejaars studenten in de sectie geschiedenis).

Sedert 1961 is de heer Van Swigchem hoofd van de Afdeling Beschrijving van de Rijksdienst voor Monumentenzorg, daarnaast enkele jaren als wetenschappelijk hoofdmedewerker parttime verbonden aan de sectie kunstgeschiedenis van de V.U.

Hij promoveerde in 1965 aan de R.U. te Utrecht op een proefschrift over Abraham van der Hart (1747-1820) architect, stadsbouwmeester te Amsterdam; hierbij verwierf hij tevens het judicium „cum laude”.

1 april 1970

Dr. J. de Hoogh, buitengewoon hoogleraar in de agrarische economie in de faculteit der economische wetenschappen.

Jerphaas de Hoogh werd 24 oktober 1926 te Winterswijk geboren. In 1953 behaalde hij met lof het ingenieursdiploma aan de Landbouwhogeschool te Wageningen, waar zijn promotie in 1959 plaatsvond bij prof. dr. ir. G. Minderhoud.

De heer De Hoogh is werkzaam geweest bij het Min. van Financiën, de Stichting voor de Landbouw te Den Haag en van 1956-1964 bij de economische afdeling van het Landbouwschap te Den Haag. In 1962 kreeg hij een leeropdracht aan de Vrije Universiteit, waaraan hij in 1966 als buitengewoon lector werd verbonden. Vanaf 1964 is de heer De Hoogh als hoofd van de afdeling Economisch Onderzoek werkzaam bij het Landbouw-Economisch Instituut te Den Haag.

1 juni 1970

Dr. C. Pearce, gewoon hoogleraar in de anaesthesiologie, in de faculteit der geneeskunde.

Cecil Pearce werd op 29 september 1921 te Sidcup (Engeland) geboren. Hij studeerde medicijnen aan de Universiteit van Londen-St. Bartholomeus en legde in 1946 het artsexamen af. Na enkele jaren assistent op de afdeling Interne Geneeskunde van het Victoria Hospital te Romford te zijn geweest, volgde in 1948 zijn aanstelling als assistent, later hoofdassistent, chirurgie te Worksop. Van 1950-1953 was hij aan het Moorgate General Hospital in verschillende functies werkzaam op het gebied van de anaesthesie. Daarna kwam de heer Pearce naar Nederland waar hij bij de Rijksuniversiteit te Utrecht werd aangesteld als wetenschappelijk hoofdbambtenaar; zijn benoeming tot lector aldaar volgde in 1957. In 1968 werd hij gewoon lector aan de V.U.

1 juni 1970

Drs. P. J. L. Scholte, gewoon hoogleraar in de radiotherapie in de faculteit der geneeskunde.

Pieter Joseph Laurens Scholte, geboren 11 augustus 1919 te Bandoeng, legde het artsexamen af in 1946. Hij ontving zijn opleiding in de radiologie in het Academisch Ziekenhuis te Leiden, waar hij na inschrijving in het specialistenregister in 1949, werd benoemd tot hoofdassistent belast met de leiding van de radiotherapeutische afdeling.

Sinds 1952 was de heer Scholte hoofd van de radio-therapeutische afdeling van de Gemeenteziekenhuizen te Den Haag.

1 juni 1970

Dr. H. J. van Aalderen, gewoon lector in de huisartsengeneeskunde in de faculteit der geneeskunde.

Herman Jan van Aalderen, geboren 24 juli 1929 te Middelburg, studeerde geneeskunde aan de Rijksuniversiteit te Utrecht en legde in 1956 het artsexamen af. Daarna had hij waarnemingen in enkele huisartsenpraktijken en vervulde hij zijn militaire dienstplicht. Sinds 1958 werkzaam te Hoensbroek, thans in associatie met de heer W. P. M. van den Hout. Vanaf 1961 werkte hij samen met de Universiteit te Groningen en vanaf 1965 eveneens met de Universiteit te Utrecht voor co-assistentenschappen huisartsengeneeskunde. In 1965 promoveerde hij op een proefschrift getiteld „Jonge nerveuze kinderen”. De heer van Aalderen was betrokken bij de voorbereiding van een gezondheidscentrum te Hoensbroek.

1 juni 1970

Dr. H. H. Boer, gewoon lector in de dierkunde, meer in het bijzonder de histologie in de faculteit der wiskunde en natuurwetenschappen.

Harm Hendrik Boer werd geboren op 20 maart 1935 te Emmen. Hij studeerde biologie aan de Vrije Universiteit (doctoraal examen cum laude in 1961) en promoveerde in 1965 (eveneens cum laude) op het proefschrift „A cytological and cytochemical study of neurosecretory cells in Basommatophora, with particular reference to *Lymnaea stagnalis* L.”.

Sinds 1956 is de heer Boer in verschillende functies bij de Vrije Universiteit werkzaam geweest, laatstelijk in de rang van wetenschappelijk medewerker. Hij is lid van de interuniversitaire contactgroep vergelijkende endocrinologie; secretaris van de redactie van het *Netherlands Journal of Zoology* en lid van het bestuur van de Ned. Dierkundige Vereniging. Tevens neemt hij deel aan het overleg m.b.t. het pre-klinisch onderwijs aan de Université Libre du Congo en hoopt daaraan ter plaatse mee te werken.

1 juni 1970

Dr. J. van der Zouwen, gewoon lector in de methoden en technieken van sociaal-wetenschappelijk onderzoek in de faculteit der sociale wetenschappen.

Johannes van der Zouwen werd geboren op 6 oktober 1939 te Nieuw-Helvoet. Na zijn middelbare schoolopleiding studeerde hij 2 jaar wis- en natuurkunde aan de Vrije Universiteit; in 1958 begon hij met de studie in de sociologie, in 1960 legde hij het kandidaatsexamen af en in 1963 het doctoraal examen (beide cum laude).

De heer Van der Zouwen had als wetenschappelijk medewerker I een leeropdracht methoden en technieken van sociaal-wetenschappelijk onderzoek; hij is hoofd van de gelijknamige afdeling van het Sociaal-Wetenschappelijk Instituut van de Vrije Universiteit.

in februari 1970 promoveerde hij op een proefschrift getiteld „De Gereformeerden en de Vrije Universiteit”.

1 juli 1970

Drs. P. Noordzij, gewoon lector in de wiskunde in de faculteit der wiskunde en natuurwetenschappen.

Paulus Noordzij werd op 19 mei 1918 te Rotterdam geboren. Na zijn eindexamen kweekschool studeerde hij wiskunde en behaalde in 1946 de M.O.-akte. Het doctoraal examen legde hij af in 1961 (cum laude) aan de Vrije Universiteit.

Van 1936-1962 was de heer Noordzij werkzaam bij het lager en middelbaar onderwijs. Daarna trad hij in dienst van de Vrije Universiteit; waar hij tot deze benoeming als wetenschappelijk hoofdmedewerker met leeropdracht verbonden was aan de sub-faculteit der wiskunde, sterrenkunde en natuurkunde.

1 augustus 1970

Dr. L. Bak, buitengewoon lector in de praktische planologie voor het onderwijs bij de interfaculteit der aardrijkskunde en prehistorie.

Leendert Bak werd op 15 september 1929 te Rotterdam geboren. Hij studeerde sociologie aan de Rijksuniversiteit te Utrecht en legde in 1955 het doctoraal examen af. In 1961 promoveerde hij op het proefschrift „Het industriële terreingebruik in Nederland”. Van 1955-1961 was de heer Bak werkzaam bij de Rijksdienst voor het Nationale Plan te Den Haag; daarna trad hij in dienst van de Vrije Universiteit. Sinds 1967 is hij directeur van de afdeling planologie van het Cnetraal Instituut voor het Midden- en Kleinbedrijf te Amsterdam en was hij tevens belast met een onderwijsopdracht voor de methodiek en de toepassingen van de planologie aan de Vrije Universiteit.

1 augustus 1970

Dr. J. Buit, gewoon lector in de theoretische planologie voor het onderwijs bij de interfaculteit der aardrijkskunde en prehistorie.

Jacob Buit werd geboren op 25 juni 1935 te Emmen. Na zijn

studie in de sociale geografie aan de Rijksuniversiteit te Utrecht (doctoraal examen in 1959) was hij werkzaam op de afdeling Sociaal-Wetenschappelijk Onderzoek van de Provinciale Planologische Dienst van Noord-Holland te Haarlem; van 1964-1965 was hij verbonden aan de Stichting Interuniversitair Instituut voor Sociaal-Wetenschappelijk Onderzoek te Amsterdam.

Hij promoveerde in 1966 op een proefschrift getiteld „Winkels in de Hoornse binnenstad, een bijdrage tot de kennis van geografische structuur en dynamiek”.

Tot deze benoeming wetenschappelijk hoofdmedewerker bij de Planologisch Instituut van de Rijksuniversiteit te Utrecht.

publicaties

Publicaties van hoogleraren, lectoren, andere docenten en leden van de wetenschappelijke staf, alsmede van instituten

FACULTEIT DER GODGELEERDHEID

BAKKER, drs. W.
Recensie in: Geref. theol. tschr.

BERKOUWER, prof. dr. G. C.
Heiliging en dienst.

In: Kernwoorden in het christelijk geloof. Kampen, Kok, (1970), blz. 55-60.

Ketters of voortrekkers.

In: De geestelijke horizon van onze tijd. dr. G. C. Berkouwer, dr. G. Schillebeeckx, dr. H. A. Oberman. Kampen, Kok, (1970), 46 blz.

De Kerk I. Eenheid en katholiciteit. Kampen, Kok, 1970. 260 blz.
The Sacraments; Studies in Dogmatics. Grand Rapids, Eerdmans, 1969. 304 blz.

Doutsina Biblica do peccato; Associação dos seminários teológicos. São Paulo, 1970. 192 blz.

Vorm en inhoud.

In: Schrift en uitleg. Kampen, Kok, (1970), blz. 31-42.

BERG, prof. dr. J. VAN DEN

Joden en christenen in Nederland gedurende de zeventiende eeuw. Kampen, Kok, 1969. 47 blz. Verkenning en bezinning, 3e jrg., nr. 2.
Theologische terreinverkenning.

In: Chaos rond eros; 2e herz. dr. Nijkerk, Callenbach, z.j. blz. 45-68.

The eschatological expectation of seventeenth-century Dutch Protestantism with regard to the Jewish people.

In: P. Toon (ed.), Puritans, the Millennium and the Future of Israel: Puritan Eschatology 1600 to 1660. Cambridge and London, Clarke, (1970), blz. 137-153.

Kroniek.

In: Geref. theol. tschr., 70 (1970), blz. 38-44; 168-175.

Artikelen over de zendingsgeschiedenis.

In: Grote Winkler Prins; 7e dr., deel 9 (1969); deel 10 (1970), deel 11 (1970).

Theology in the Reformed Churches in the Netherlands.

In: Bulletin of the department of theology of the World Alliance of Reformed Churches, 9 (1969), blz. 13-15.

DEKKER, dr. G.

Sociologie en kerk. Kampen, 1969.

Over het maatschappelijk engagement van de kerken in de Verenigde Staten.

In: Gaandeweg, 4, 6 (1969), blz. 344-350.

Mogelijkheden en onmogelijkheden van enqueteren. Baarn, Evangelisatiecentrum, Serie: Rijp of groen, nr. 29.

Subsidie; een anti-uitdaging.

In: Geref. weekbl., 3, 10, 17, 24 april 1970.

Kroniek van een synode.

In: Voorlopig, 2, 5 (1970), blz. 150-153.

LAMMENS, prof. dr. G. N.

Liturgische jaarorde en kerkelijke kalender; inaugurele rede V.U. Kampen, Kok, 1970. 41 blz.

De kerk als leerhuis; een model voor de toekomst.

In: Geref. theol. tschr., 3 (1970), blz. 129-140.

MULDER, prof. dr. mr. D. C.

De religie van Java

In: Java, religie en kunst. Delft, Ethnografisch museum, (1970), blz. 35-43.

De dialoog tussen christendom en andere religies. Amsterdam, Nederlandse Zendingraad, 1970. 30 blz. Allerwegen, 1e jrg. nr. 1.

Is godsdienstige zekerheid mogelijk?

In: Voorlopig, 2 (1970), blz. 212-215.

Materiaal betreffende de verhouding tussen moslims en christenen in Indonesië.

In: De heerbaan, 23 (1970), blz. 196-205.

Nationalisten, islamieten, christenen.

In: De heerbaan, 23 (1970), blz. 248-252.

Heilig Woord en Heilige Schrift in de religie. Kampen, Kok, 1970. 64 blz. *De Indonesische Islam.*

In: Indonesië ontgroend? Amsterdam, Werkgroep zending in zes continenten, 19, blz. 88-92.

Recensies in: Geref. theol. tschr.; Nederl. theol. tschr.; De heerbaan.

MULDER, dr. H.

Oblias.

In: Schrift en uitleg; studies van oudleerlingen, collega's en vrienden aangeboden aan prof. dr. W. H. Gispen. Kampen, Kok, (1970), blz. 118-126.

Ontstaan en doel van het vierde evangelie.

In: Geref. theol. tschr., 69 (1969), blz. 233-258.

Artikelen in: Geref. weekbl.; Trouw; Zending.

NAUTA, prof. dr. D.

Was ist eigentlich Kirchenordnung?

In: Monatshefte für Evangelische Kirchengeschichte des Rheinlandes, 18 (1969), blz. 95-100.

De Reformatie in Nederland in de historiografie.

In: Serta Historica II. Kampen, Kok, (1970), blz. 44-71.

Een geloofsbelijdenis van Calvijn, Mei 1537.

In: Schrift en uitleg; studies aangeboden aan prof. dr. W. H. Gispen. Kampen, Kok, 1970. blz. 141-166.

Artikelen over kerkrecht in: Grote Winkler Prins, IX (1969); X en XI (1970).

Artikelen in: Ouderlingenblad; Centr. weekblad; V.U. blad.
Recensies in: Geref. theol. tschr.; Tschr. voor geschiedenis.

RIDDERBOS, prof. dr. N. H.

Enkele beschouwingen naar aanleiding van ta'aminū in Jes. 7: 9.

In: Schrift en uitleg; studies aangeboden aan prof. dr. W. H. Gispen. Kampen, Kok, 1970. blz. 167-178.

Recensies in: Geref. theol. tschr.

SCHREUDER, mevr. dr. J. C.

Artikel

In: Ouderdom en samenleving. Alphen a. d. Rijn, Samsom, (1970), blz. 223-247.

Artikel *Medische gerontologie*. Assen, Van Gorcum, 1970. blz. 258-302.

VERKUYL, prof. dr. J.

Verantwoording

In: Lunteren en die Rassenkwessie, saamgestel en van commentaar voorsien deur dr. W. Bruckner de Villiers. Uitgegeef deur Die Christelike Instituut van Suider-Afrika, Braamfontein, Transvaal, 1969, blz. 118-127.

Breek de muren af; om gerechtigheid in de rassenverhoudingen. Baarn, Bosch & Keuning, 1969. 158 blz.

De boodschap der bevrijding in deze tijd. Kampen, 1970. 122 blz.

Enkele aanvullende notities over de christelike anthropologische vooronderstellingen in de strijd om raciale gerechtigheid en de konsekwenties in deze tijd.

In: Rondom het Woord, 12,2 (19), blz. 175-184.

Een van de pioniers van de All Africa Conference of Churches: prof. Zachariah Keodireleng Matthews (1902-1968).

In: De Heerbaan, 4 (1970, blz. 266-270.

Indonesië: de meest-nabije naaste van Nederland onder de ontwikkelingslanden in Azië.

In: Indonesië-map Werkgroep Zending in zes continenten, 1970.

Etika Kristen, bagian umum; 4e dr. Djakarta, B.P.K., 1970, 243 blz.
Christianity and Apartheid.

In: Unit of Apartheid. New York, UNO, 1970. 4 blz.

Ideologies and their Function in Developing Countries. Braamfontein, Johannesburg, The Christian Institute of Southern Africa, 1968. 29 blz.

Theology of Transformation or Towards a Political Theology. Braamfontein, Johannesburg, The Christian Institute of Southern Africa, 1968. 38 blz.

The Struggle to Transform Societies - Means and Ends. Braamfontein, Johannesburg, The Christian Institute of Southern Africa, 1968. 38 blz.
Christianity and Communism in Asia. Braamfontein, Johannesburg, The Christian Institute of Southern Africa, 1968. 30 blz.

Recensie van: prof. dr. P. Beyerhaus en dr. C. F. Hallencreutz, *Crossing the frontiers; missiologische essays*, uitgegeven ter ere van Bengt Sundkler.

In: De Heerbaan, 6 (1969), blz. 439-440.

FACULTEIT DER RECHTSGELEERDHEID

DIJK, prof. P. L.

Inbreng; inaugurele oratie V.U. Deventer, Kluwer, 1969.

Artikel over ouderlijke boedelverdeling.

In: Maandblad voor het notariaat, nov. (1969).

Artikel over het waardeprobleem bij successiebelasting.

In: Maandblad voor het notariaat, mei (1970).

Noot op het arrest van de Hoge Raad van 3 oktober 1969.

In: Maandblad voor het notariaat, nov. (1969).

Artikel over huurkoop; reactie op artikel van J. H. M. Anten.

In: Maandblad voor het notariaat, nov. (1969).

Met anderen: Rapport ten behoeve van de notariële raad over de wetsontwerpen Registratieweg 1970 en Wet belastingen van rechtsverkeer. Februari, 1970.

EIKEMA HOMMES, prof. dr. H. J. VAN

Problemen rond het natuurrechtsbegrip,

In: Themis, 1970, afl. 1. blz. 26-48.

Rudolph von Jherings naturhistorische Methode, in Jherings Erbe, Göttinger Symposium zur 150. Wiederkehr des Geburtstags von Rudolph von Jhering, Abhandlungen der Akademie der Wissenschaften in Göttingen, 1970. blz. 102-115.

Sein und Sollen im Erfahrungsbereich des Rechts. Rechtsgeltung und Rechtswerte, Vorträge des Welt-Kongresses für Rechts- und Socialphilosophie, 1967, ARSP. Beiheft neue Folge, nr. 6. blz. 155-185.

Betekenis van de analytische filosofie van de rechtswetenschap. Handelingen Vereniging voor Wijsbegeerte des Rechts, 1970. 2e deel. blz. 17-21.

Boni Mores.

In: Studenten almanak NDDD en VVSVU, 1970.

Recentie prof. dr. S. U. Zuidema:

De revolutionaire maatschappijkritiek van Herbert Marcuse (1970).

In: Philosophia Reformata, (1970), blz. 96-97.

GAAY FORTMAN, prof. mr. W. F. DE

De Gereformeerden in de Wereldraad.

In: Gemeenschap der kerken, (1970), blz. 3-5.

De lotgevallen van de Vrije Universiteit te Amsterdam gedurende het academisch jaar 1969-1970.

In: Jaarboek Vrije Universiteit, (1969), blz. 11-26.

Walter Reuther.

In: Wending, 25 (1970), blz. 264-266.

HAANDRIKMAN, mr. A. G. J. J.

D. Kokkini-Iatridou m.m.v. - : *Topica van Internationaal privaatrecht*. Groningen, Wolters-Noordhoff, 1970. X, 193 blz.

Recensie van: J. P. Verheul, *Erkenning en tenuitvoerlegging van vreemde vonnissen in vermogensrechtelijke zaken.* 's-Gravenhage, 1969.

In: W.P.N.R., nr. 5073 (1970), blz. 154-155.

KOKKINI-IATRIDOU, prof. dr. D.

met J. P. Verheul: *Les effets des jugements et sentences étrangers aux Pays-Bas*. Deventer, Kluwer, 1970. III, 56 blz.

met J. P. Verheul: *Les effets des jugements et sentences étrangers aux Pays-Bas.*

In: Netherlands Reports to the VIIIth Congress of comparative law - Pescara 1970. Deventer, Kluwer, 1970.

Introduction au droit hellénique. Deventer, Kluwer, 1969. VIII, 63 blz.

A. G. J. J. Haandrikman m.m.v. - : *Topica van Internationaal privaatrecht*. Groningen, Wolters-Noordhoff, 1970. X, 195 blz.

KONIJNENBELT, mr. W.

Beraadslaging over het onderwerp: Schadevergoeding terzake van rechtmatige overheidsdaad.

In: Geschriften van de Vereniging voor administratief recht, LXIII (1969), blz. 33-34.

KOOIJMANS, prof. mr. P. H.

Biafra en het volkenrecht.

In: *Kroniek van Afrika*, (1968), blz. 26-31.

Nieuw-Guinea 1969: een juridisch of politiek probleem?

In: *A.R. Staatskunde*, 39 (1969), blz. 59-67.

Noot bij het arrest van het Internationaal Gerechtshof van 20 februari 1969 inzake het continental plat.

In: *Ars aequi*, 19 (1970), blz. 334-341.

Van negatieve naar positieve binding; rede uitegesproken bij de herdenking van het twintigjarig bestaan van de NAVO.

In: 20 jaar NAVO: Drie stemmen; uitg. Atlantische Commissie, 45 (1969), blz. 10-15.

LYKLEMA, mr. H. G.

Het Comité van Ministers van de Raad van Europa en de kwestie-Griekenland.

In: *Nederlands Juristenblad*, (1969), blz. 965-971; 1004-1014.

EEG-verdrag en industriële eigendom.

In: *Nederlands Juristenblad*, (1970), blz. 1277-1292; blz. 1312-1319.

MULDER, prof. mr. G. E.

De toepassing van strafbepalingen; een bijdrage tot de leer van de samenloop.

In: *Tschr. voor strafrecht*, (1969), blz. 254-284.

Annotatie bij het arrest van de Hoge Raad van 20 juni 1969. Verkeersrecht, 1969. no. 120.

In: *Ars aequi*, (1970), blz. 218-222.

Strafrecht en publieke opinie toen en nu.

In: *Honderd jaar rechtsleven: De nederlandse juristenvereniging 1870-1970*. Zwolle, Tjeenk Willink, 1970. blz. 163-177.

OTTOLANDER, mr. F. W. J. DEN

Ons strafrecht; recensie.

In: *A.R. Staatskunde*, 40,8 (1970), blz. 359-364.

RUITER, prof. mr. J. DE

Oude en nieuwe taken van de burgerlijke rechter; referaat Calvinistische juristenvereniging, 1970. 53 blz.

Belangrijk bezoek; inaugurele oratie V.U. Deventer, Kluwer, 1970. 31 blz.

SCHRAGE, mr. E. J. H.

Griechische Einflüsse auf das Entstehen des römischen Litteralkontrakts? Referaat voor het 25e Congres van de Société International des Droits de l'Antiquité Ferdinand de Visscher te Wenen, september 1970.

SCHUT, prof. mr. G. H. A.

Gedragsregels bij fusies.

In: *De Naamlooze Vennootschap*, 47 (1970), blz. 204-208.

Ouders, morele aansprakelijkheid en verzekering.

In: *Ned. Juristenblad* (1970), blz. 645-649.

Bezit geldt als volkomen titel. Zwolle, Tjeenk Willink, 1970. 60 blz. Antwoord op rechtsvraag; eigenrichting en levering.

In: *Ars aequi*, 19 (1970), blz. 152-157.

Antwoord op rechtsvraag; de WAM.

In: *Ars aequi*, 19 (1970), blz. 197-199.

Antwoord op rechtsvraag; dwaling en bedrog.

In: *Ars aequi*, 19 (1970), blz. 322-326.

Antwoord op rechtsvraag; art. 2014 BW.

In: *Ars aequi*, 19 (1970), blz. 359-362.

Medewerking aan S.E.R.-advies 1970, nr. 9 inzake intrekking van artikel 6 van het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen 1945 (wijziging van het ontslagrecht).

SOETEMAN, mr. A.

Ficties in het recht? Of de badman, die badvrouw is.

In: *Ars aequi*, (1970), blz. 43 e.v.

VERBURGH, mr. M. J. P.

De bewijslastverdeling in de zestiger jaren; inaugurele rede V.U. Zwolle, Tjeenk Willink, 1970. 60 blz.

WIJK, prof. mr. H. D. VAN

La motivation des actes administratifs.

In: Netherlands reports to the VIIIth international congress of comparative law Pescard, Deventer, Kluwer, (1970), blz. 303-308.

CRIMINOLOGISCH INSTITUUT

BERGSMA, drs. R. L.

Verdachten onder stress; eindrapport van een onderzoek naar de situatie van verdachten op het politiebureau, mei 1970. 130 blz.

Verdachten op het politiebureau; een onderzoek naar beleving en verwachting m.b.t. de eigen situatie onder verdachten op het politiebureau.

In: Ned. tschr. v. criminologie, 12,2 (juni 1970), blz. 86-101.

Geëxcerpeerd in Abstracts on criminology and penology.

C. Wijbenga: Soft drugs; W. G. Mulder: Verslaving; M. Schouten: Marihuana en hasjiesj; recensies.

In: Ned. tschr. v. criminologie, 12,3 (okt. 1970), blz. 224-232.

BOGAARDS, mej. drs. C. en drs. R. L. BERGSMA

Criminele etiologie; literatuurbespreking.

In: Ned. tschr. v. criminologie, 12,2 (juni 1970), blz. 125-130.

FRID, mr. A.

Preventieve hechtenis nu; artikel t.b.v. documentatiemap Kongres voorlopige hechtenis, 17 en 18 oktober 1969. 10 blz.

Recensie van: Ch. J. Enschedé, Beginselen van strafrecht.

In: Ned. tschr. v. criminologie, 12,1 (maart 1970), blz. 60-64.

Congres alcohol en wegverkeer; een geëngageerde vingerwijzing.

In: *Ars aequi*, XIX,4 (april 1970), blz. 158-160.

SNEL, drs. G. en S. FERWERDA

De cliënten van de afdeling reclassering van het Leger des Heils in de voorlichtingsfase; enkele onderzoekresultaten.

In: Maandblad voor berechting en reclassering, 49,6 (juni 1970), blz. 121-125.

Hulp en voorlichting; enkele resultaten van onderzoek onder cliënten en reclasseringsambtenaren.

In: Ned. tschr. v. criminologie, 12,2 (juni 1970), blz. 112-117.

Drugaddiction; literatuurbespreking.

In: Ned. tschr. v. criminologie, 12,3 (sept. 1970), blz. 214-224.

Resultaten van een *enquête* gehouden onder de deelnemers aan het congres *alcohol en wegverkeer* op 13 en 14 maart 1970 in Artis te Amsterdam.

In: *Alcohol en wegverkeer*. Baarn, Bosch & Keuning, (1970), blz. 131-132. Anthosboek.

STEENSTRA, drs. S. J.

Reclassering en therapie; literatuurbespreking.

In: Ned. tschr. v. criminologie, 11,4 (dec. 1969), blz. 254-258.

FACULTEIT DER GENEESKUNDE

Anatomie en Speciele Embryologie

FAASSEN, prof. dr. F. VAN

Met ir. N. H. Molen en W. Boon: *Biomechanica en experimentele revalidatie*.

Filmdocumentaire vertoond tijdens het 2nd Seminar Biomechanics, Eindhoven (1969).

NIE, dr. C. J. VAN

Het varken als proefdier in de experimentele geneeskunde.

In: Tsch. diergeneesk., 94, 24 (1969), blz. 273-277; 1691-1695.

REITSMA, dr. W.

Some structural changes in skeletal muscles of the rat after intensive training.

In: Acta Morph. Neerl. Scand., VIII, 3-4 (1970), blz. 229-246.

Skeletal muscle hypertrophy after heavy exercise in rats with surgically reduced muscle function.

In: Am. J. of Physical Medicine, 48,5 (1969), blz. 237-258.

ROZENDAL, dr. R. H.

Onderzoek van het gangpatroon.

In: Tsch. voor bewegingsonderwijs, I,4 (1969), blz. 6-9.

Spierfunctie en spieroefeningen.

In: Richting, 24,2 (1969), blz. 25-28.

Met dr. J. F. Rang: *Donatie van stoffelijke overschotten per codicil*.

In: Medisch Contact 25, 16 (1969), blz. 371-387.

Met K. du Chatinier en ir. N. H. Molen: *Step length, step frequency and temporal factor of the stride in normal human walking*.

In: Proc. Kon. Nederl. Akad. van Wetensch., C 73, (1970), blz. 214-227.

Met K. du Chatinier: *Temporal Symmetry of Gait of selected normal human subjects*.

In: Proc. Kon. Ned. Akad. van Wetensch., C 73 (1970), blz. 353-361.

Met W. Boon, H. M. Rijneveld en G. van Eek: *Vergelijking van verschillende fotografische methoden in de analyse van „het gaan”*.

In: Polytechnisch tschr., 18 (1969), blz. 751-754.

Chemische fysiologie

ROUKEMA, dr. P. A. en mej. CH. ODERKERK

Isolation and Preliminary Characterization of Corpora Amylacea from Human Brain.

In: Psychiat. neurol. neurochir., 73 (1970), blz. 87-96.

ROUKEMA, dr. P. A. en drs. J. HEIJLMAN

The regional distribution of sialoglycoproteins, gangliosides and sialidase in bovine brain.

In: Journal of neurochemistry, 17 (1970), blz. 773-780.

ROUKEMA, dr. P. A., drs. D. H. VAN DEN EIJNDEN, drs. J. HEIJLMAN en drs. G. VAN DEN BERG
Sialoglycoproteins, gangliosides and related enzymes in developing rat brain.

In: FEBS Letters, 9 (1970), blz. 267-270.

Algemene in het bijzonder experimentele pathologie

BLOM, J. M. H. en prof. dr. J. OORT
The effect of Lymphography with Lipiodol Ultrafluide on the Barrier Function of the Lymph Node.

In: Radiol. clin. biol., 39 (1970), blz. 317-329.

KANAAR, P. en prof. dr. J. OORT
Fibrosarcomas Developing in Scar-tissue.

In: Dermatologica, 138 (1969), blz. 312-319.

OORT, prof. dr. J.
Lof der twijfel; inaugurele oratie V.U. 1970. 18 blz.

TURK, J. L. en prof. dr. J. OORT
Further studies on the relation between germinal centers and cell-mediated injury.

In: Lymphatic tissue and germinal centers in immune response, (1969), blz. 317-326.

Centraal klinisch chemisch Laboratorium

BIEWENGA, JEIKE en L. G. THIJSS
Lactate dehydrogenase isoenzyme(s) linked to IgA immunoglobulin in a patient with a myocardial infarction.

In: Clinica chimica acta, 27 (1970), blz. 293-299.

BOER, J. DE, T. J. BIEWENGA, H. A. KUIPERS en G. DEN OTTER
The effects of aspirated and swallowed water in drowning: Sea-water and fresh-water experiments on rats and dogs.

In: Anesthesiology, 32,1 (Jan. 1970), blz. 51-59.

Dermatologie

DIJK, prof. dr. E. VAN
Met G. L. Kalsbeek en N. Verburgh-Van der Zwan: *Dermatitis perioralis.*

In: Ned. tschr. voor geneesk., 113 (1969), blz. 2239-2242.

Met G. L. Kalsbeek en N. Verburgh-Van der Zwan: *Perioral dermatitis.*

In: Dermatologica, 140 (1970), blz. 291-293.

KALSBECK, dr. G. L.
Met: J. L. den Boer en A. A. Ressang: *Immunofluorescentie; dl. IV: Toepassing bij autoimmuunziekten.*

In: Clinische conferenties, 7,5-6 (1969), blz. 69-91.

Dermatitis perioralis.

(zie opgave prof. dr. E. van Dijk)

Perioral dermatitis.

(zie opgave prof. dr. E. van Dijk)

VERBURGH-VAN DER ZWAN, N.

Dermatitis perioralis.

(zie opgave prof. dr. E. van Dijk)

Perioral dermatitis.

(zie opgave prof. dr. E. van Dijk)

Encyclopaedie der medische wetenschappen

LINDEBOOM, prof. dr. G. A. promotor van:

ZWAAG, P. VAN DER

Wouter van Doeveren (1730-1783). Assen, Van Gorcum, 1970.

Laboratorium voor farmacologie en neurobiochemie

HERMANS, dr. I. J.

Enige aspecten van het aminozuurtransport in een mutant van de gist saccharomyces cerevisiae; diss. Leiden, 1970. 108 blz.

MULDER, dr. A. H.

On the subcellular localization of corticotropinreleasing factors (CRF) in the rat median eminence.

In: *Progress in brain research* - Vol. 32. Pituitary, adrenal and the brain. Elsevier Publishing Company, Amsterdam, (1970), blz. 33.

Met prof. dr. D. de Wied, dr. A. Witter en dr. D. H. G. Versteeg: *Release of ACTH by substances of central nervous system origin.*

In: *Endocrinology*, 85 (1969), blz. 561-569.

Met dr. J. J. Geuze en prof. dr. D. de Wied: *Studies on the subcellular localization of corticotrophin releasing factor (CRF) and vasopressin in the median eminence of the rat.*

In: *Endocrinology*, 87 (1970), blz. 61-79.

PALKOVITS, M., W. DE JONG, B. VAN DER WAL en D. DE WIED

Effect of adrenocorticotrophic and growth hormones on aldosterone production and plasma renin activity in chronically hypophysectomized sodium-deficient rats.

In: *J. Endocrinology*, 47 (1970), blz. 243-250.

Fysiologie

KNOOP, prof. dr. A. A.

Wat is normaal? oratie V.U. 1969. 14 blz.

ELZINGA, G., G. C. VAN DEN BOS en A. A. KNOOP

Critical notes on ballistocardiography.

In: *Bibl. Cardiol.*, 26 (1970), blz. 269-279.

VAN DEN BOS, dr. G. C.

De dp/dt van de drukcurve in de linker ventrikel tijdens aorta-afsluiting.

In: *Proc. 11e Fed. vergadering med. biol. verenigingen*, juni 1970.

Pflügers Arch., 318 (1970), blz. 265-266.

WESTERHOF, N. en A. NOORDERGRAAF

Arterial viscoelasticity: a generalized model; effect on input impedance and wave travel in the systematic tree.

In: *J. biomechanics*, 3 (1970), blz. 357-379.

WESTERHOF, N. en A. NOORDERGRAAF
Errors in the measurement of hydraulic input impedance.
In: J. biomechanics, 3 (1970), blz. 351-356.

Heelkunde

KRIEK, H.
Met: S. H. Slafsky:
Chronische lymfdrainage bij niertransplantaties.
In: Ned. tschr. voor geneesk., 114 (1970), blz. 228.

KROES, H.
Scintigrafie in het rechter subfrenium.
In: Ned. tschr. voor geneesk., 114 (1970), blz. 222.

MERKELBACH, dr. J. W.
Met dr. J. P. van Rhede van der Kloot:
Intermitterende perifere vaatafsluiting ten gevolge van aneurysma dissectans.

In: Ned. tschr. voor geneesk., 114 (1970), blz. 223.

Met dr. J. P. van Rhede van der Kloot:
Intermittent peripheral arterial occlusion as a result of a dissecting aneurysm.

In: Archivum Chirurgicum Neerl. XXII (1970), blz. 7.

Met: H. B. Oey:
Een intrathoracale duplicatuur van de maag.
In: Ned. tschr. voor geneesk., 114 (1970), blz. 465.

MOLENAAR, dr. J. C.
Met G. den Otter, O. J. van der Ploeg en H. W. R. Siebbeles:
Het junior co-assistentenschap in de chirurgische opleiding van medische studenten.

In: Medisch Contact 24 (1969), blz. 1385.

Osteomyelitis calcanei acuta.

In: Ned. tschr. voor geneesk., 114 (1970), blz. 224.

Met B. den Herder-Kroon:
De praktische waarde van de mammografie voor de chirurg.
In: Ned. tschr. voor geneesk., 114 (1970), blz. 1688.

OTTER, prof. dr. G. DEN
Met J. de Boer:
De pathofysiologie van het verdrinken.

In: Ned. tschr. voor geneesk., 113 (1969), blz. 1889.

Met J. C. Molenaar, O. J. van der Ploeg, H. W. R. Siebbeles:
Het junior co-assistentenschap in de chirurgische opleiding van medische studenten.

In: Medisch Contact 24 (1969), blz. 1385.

Herwaardering van de dood.

In: Voorlopieg 2 (1969).

Met J. de Boer, T. J. Biewenga, H. A. Kuipers:
The effects of aspirated and swallowed water in drowning: sea water and fresh-water experiments on rats and dogs.

In: Anesthesiology 32 (1970), blz. 51.

SIEBBELES, dr. H. W. R.
Met: J. C. Molenaar, G. den Otter, O. J. van der Ploeg:
Het junior co-assistentenschap in de chirurgische opleiding van medische studenten.

In: Medisch Contact 24 (1969), blz. 1385.

Iatrogene colonperforatie.

In: Ned. tschr. voor geneesk., 114 (1970), blz. 225.

VISSEL, N. B.

Spanningspneumothorax met bloeding.

In: Ned. tschr. voor geneesk., 114 (1970), blz. 228.

Plastische chirurgie

BOUMAN, Dr. F. G.

Modification of the Strömbeck mammaplasty to reconstruct an agenetic breast.

In: British Journal of Plastic Surgery, XXIII, 3 (July 1970), blz. 263-264.

Volumetric measurement of the human breast and breast tissue before and during mammaplasty.

In: British Journal of Plastic Surgery, XXIII, 3 (July 1970), blz. 265-268.

Acute Plastische Chirurgie bij een pasgeborene; gangreen van een arm.

In: Ned. tschr. voor geneesk., 114, 27 (1970), blz. 1077-1080.

Huisartsen Instituut

WEISZ, F. H.

Schriftelijke voorlichting en instructie over het gebruik van de pil.

In: Huisarts en Wetenschap, 13 (1970), blz. 378.

Recensie van: „Inleiding tot de Huisartsengeneeskunde”.

In: „Soteria”, 14 (1970), blz. 112.

Inwendige geneeskunde

MEER, prof. dr. C. VAN DER

Geneeskundige confrontatie met de dood; inaugurele oratie V.U. Leiden, Stafleu, 1970. 29 blz.

Het corticosteroid, nog altijd een panacee.

In: Medicinae scientia donat, 3 (1970) blz. 4-10.

ROOS, prof. dr. J. P.

Haemodynamic origin of apexcardiogram.

In: the Proceedings of the Vth European Congress of Cardiology, (1969), blz. 209-216.

Clinical Diagnosis and Surgical Treatment of Ventricular Aneurysm.

In: Cardiologia, 54 (1969), blz. 55-64.

Diagnosis and surgical treatment of coronary artery fistula.

In: Thorax, 3 (1970), blz. 259-266.

Keel, neus- en oorheelkunde

KAPTEYN, drs. T. S.

Nuttig effect van aangepaste hoorapparaten.

In: Tsch. sociale geneesk., 47 (1969), blz. 678-684.

A four choice pictural test in relation to speechaudiometry.

In: Intern. audiology, 8, 4 (1969), blz. 652.

De luistertest; eenvoudig hulpmiddel om spraakverstaanbaarheid van kinderen te onderzoeken.

In: Tsch. sociale geneesk., 48 (1970), blz. 256.

SNOW, dr. G. B.

Metastasering van larynxcarcinoom.

In: jaarboek van Kankeronderzoek en kankerbestrijding in Nederland, 1970.

Intra-arterial chemotherapy combined with surgery and/or radiotherapy in tumours of the head and neck.

In: Course on Cancer chemotherapy. University of Leiden, Boerhaave Medical Centre, 1970.

WIND, dr. J.

On the phylogeny and the ontogeny of the human larynx; a morphological and functional study; diss. V. U. Groningen, Wolters-Noordhoff, 1970.

WIT, prof. dr. G. DE

Leishmaniose van de neus.

In: Ned. tschr. voor geneesk., 13 (1969), blz. 1671.

Rapport over het negende internationale (wereld) congres voor Keel-, Neus- en Oorheelkunde, gehouden van 10-14 augustus 1969 te Mexico City. Verslag gepubliceerd bij de Koninklijke Ned. Academie voor Wetenschappen. Deel XXI, 1969.

Kindergeneeskunde

BARTH, drs. P. G.

Verslag van de van 14-17 april 1969 te Sheffield gehouden „Postgraduate course on spina bifida and hydrocephalus”.

In: Maandschr. kindergeneesk., XXXVII (1970), blz. 312-333.

BLOK, drs. C.

Toxocariasis

In: Ned. tschr. voor geneesk., 114 (1970), blz. 276-280.

VERSLUYS, drs. C.

Chondrodystrophia calcificans congenita.

In: Maandschr. kindergeneesk., XXXVIII (1970), blz. 37-56.

Enkele biochemische veranderingen na de geboorte; diss. V.U. Groningen, 1970. 157 blz.

Medische microbiologie en parasitologie

MEULEMAN, mej. drs. E. A.

The ultrastructure of the digestive gland cells of Biomphalaria Pfeifferi Krauss, an intermediate host of Schistosoma Mansoni Sambon.

In: Malacologia, 9 (1969), blz. 43.

Medische statistiek

RÜMKE, dr. CHR. L.

Met J. Noordhoek: Sex differences in the duration of hexobarbital narcosis and in serum MUP content in mice.

In: Arch. intern. Pharmacodyn, 182 (1969), blz. 399-400.

Met J. Noordhoek: Sex differences in the rate of drug metabolism in mice.

In: Arch. intern. Pharmacodyn, 182 (1969), blz. 401.

Gevaren voor onjuiste conclusies uit gegevens in ziekenhuisarchieven (Berkson fallacy).

In: Ned. tschr. voor geneesk., 114 (1970), blz. 766-772.

Met J. Noordhoek: *The influence of Alugan on the duration of hexobarbital narcosis in mice.*

In: Zschr. Versuchstierk., 11 (1970), blz. 370-371.

Statistische aspecten van het geneesmiddelenonderzoek.

In: Huisarts en Wetenschap, 13 (1970), blz. 320-322.

Über die Gefahr falscher Schlussfolgerungen aus Krankenblatt-daten (Berkson's Fallacy).

In: Methods of Information in Medicine, 9 (1970), blz. 249-254.

Recensies in: Ned. tschr. voor geneesk.; Statistica neerlandica.

Neurochirurgie

LANGE, dr. J. DE

De neurochirurg en de opgerichte lichaamshouding; openbare les V.U.
20 blz.

Neurologie

VISSER, dr. S. L.

Twee comateuze patiënten met een iso-elektrisch EEG.

In: Hoofdlijnen, 5 (1970), blz. 6-13.

Nu meer diagnostische mogelijkheden met de elektromyografie.

In: Ned. tschr. voor geneesk., 114 (1970), blz. 85-90.

Electroencephalographic and electromyographic changes in a case of angiokeratoma corporis diffusum (Fabry's disease).

In: Confinia Neurologica, 32 (1970), blz. 25-32.

Absence-status.

In: Ned. tschr. voor geneesk., 114 (1970), blz. 1437-1440.

Oogheelkunde

HAGEDOORN, prof. dr. A.

A Blunt-Sharp Taylor Knife.

In: British Journal of Ophthalmology, 54, 7 (July 1970), blz. 500.

HAGEDOORN, prof. dr. A. en S. VAN RHIJN, Techn. Fot.

Der Augenhintergrund im Fluoreszenzbild.

In: Klinische Monatsblätter für Augenheilkunde, 156, 5 (1970), blz. 735-737.

HAMMOND, A. M. D.

Dysplasia epiphysialis met oogafwijkingen.

In: British Journal of Ophthalmology, nov. (1970).

KLEINE, H. L. A., M. D. en S. VAN RHIJN, Techn. Fot.

Standardisering der Fluoresceinphotographie.

In: „Klinische Monatsblätter für Augenheilkunde“, 156, 5 (1970), blz. 715-719.

Psychiatrie

STAM, prof. dr. F. C.

Biochemische overeenkomsten en verschillen tussen de ziekte van Parkinson en de Schizofrenie. Symposion Tienen, mei 1970.

STAM, prof. dr. F. C. en dr. F. J. M. HESLINGA
L-Dopa behandeling bij Parkinson patienten.

STAM, prof. dr. F. C., dr. F. J. M. HESLINGA en dr. W. VAN
TILBURG
Schizofrenie and Pink Spot.

In: P.N.N., 72 (1969), blz. 513-524.
Pathofysiologische chemie van de ziekte van Parkinson; voordracht Ned.
Ver. van Electro-encephalografie en Neurofysiologie. September 1970.

STAM, prof. dr. F. C. en dr. F. J. M. HESLINGA
The identity of the „Pink Spot” in Parkinson's disease.

BEEK, L. J. M. VAN DER
Over Anorexia Nervosa.

In: Clin. conf., 8 (1970), nr. 3.

KUILMAN, M.
Posttraumatische hoofdpijn.

In: Huisarts en wetenschap, 13 (1970), blz. 287.
Validiteit van een beroepsuitoefening door epileptici.
In: Validiteitsonderzoek. Ned. bibliotheek der geneeskunde, 1970.
Kanttekening bij de rapporten van GMD-patiënten.
In: Tsch. psychiatrie, 12 (1970), blz. 17.
Met F. Luijendijk: *Intravenous Administration of Epontol and Valium
in Electroconvulsive Therapy.*

In: P.N.N., 72 (1969), blz. 545.
Abortus provocatus; tussentijdse balans.
In: Geloof en wetenschap, juli (1970), blz. 105.

POSTMA, dr. J. U.
Enige aspecten van de therapie met L.-dopa bij de ziekte van Parkinson.
In: Tsch. voor ziekenverpleging, (1970).

Radiologie

HERDER, prof. dr. B. A. DEN, J. VAN DER HOEVEN en J. VALK
De rotoflector, een hulpmiddel bij de aortografie.
In: Actuele chirurgische technieken. Groningen, V.R.B., (1969),
blz. 198-201.

SPEK, A. VAN DER
*De tomografische localisering en de lineaire tomografie van de ductus
hepatocholedochus*; diss. V.U. Groningen, 1969. 164 blz.

Radiotherapie

SCHOLTE, prof. P. J. L.
*De toepassing van radioactieve isotopen in de geneeskunde en de bij het
gebruik te treffen voorzieningen.*
In: De ingenieur, 82, 7 (19 . .).
En in: Gezondheidstechniek, 3 (19 . .), blz. G. 25-G. 31.

Revalidatie

DUBBELMAN, dr. C. P.
Revalidatie-mogelijkheden bij dubbelzijdige beenamputatie.
In: Tsch. sociale geneesk., 47 (1969).

Feuilleton: *Facetten van revalidatie-inrichtingen.*

In: Tschr. sociale geneesk., 47 (1969), 557.
„Arbeidsevaluatie en -revalidatie”.

In: dr. A. Nap: Validiteitsonderzoek, november 1970.

Recensie van: WHO Expert Committee on Medical Rehabilitation, second report van de World Organisation, nr 419 uit de Technical Report Series, 1969. 23 blz.

In: Tschr. sociale geneesk.

Sociale geneeskunde

DROGENDIJK, prof. dr. A. C.

Recent medisch ethisch denken.

In: Soteria, 13 (1969), blz. 123-126.

Het huidige denken inzake medisch-ethische aangelegenheden.

In: De Ziekenfondsgids, 23 (1969), blz. 194-199.

Wanneer is er in de ontwikkeling van de menselijke vrucht sprake van een individu?

In: Geloof en Wetenschap, 68 (1970), blz. 14-23.

Het vraagstuk van de abortus provocatus.

In: De Ziekenfondsgids, 24 (1970), blz. 44-47.

Pokkenweeërorganisatie uit een cybernetisch oogpunt.

In: Tschr. voor sociale geneesk., 48 (1970), blz. 250-256.

Sociale verzekering in Denemarken.

In: De Ziekenfondsgids, 24 (1970), blz. 94-99.

Sociale verzekering in Zweden.

In: De Ziekenfondsgids, 24 (1970), blz. 116-119.

Sociale verzekering in Noorwegen.

In: De Ziekenfondsgids, 24 (1970), blz. 142-146.

Het mishandelde kind.

In: Ned. tschr. voor geneesk., 114 (1970), blz. 949-954.

De ziekenfonds- en ziekengeldverzekeringen in de Scandinavische landen.

In: Arts & sociale verzekering, 8 (1970), blz. 42-47.

Standpuntbepaling inzake abortus provocatus.

In: Anti-revolutionaire Staatskunde, 40 (1970), blz. 281-294.

Wettelijke zijde van het abortus provocatus vraagstuk.

In: Anti-revolutionaire Staatskunde, 40 (1970), blz. 305-316.

RANG, dr. J. F.

Legalisering van de abortus provocatus?

In: Ned. tschr. voor geneesk., 113 (1969), blz. 1861-1863.

Juridische aspecten van abortus provocatus.

In: Abortus provocatus. Nijkerk, 1969, blz. 55-74.

Belangrijke uitspraken medisch tuchtrecht 1967.

In: Tschr. sociale geneesk., 48 (1970), blz. 227-233.

Volksgezondheid en Wetgeving.

In: Sociale geneesk., Utrecht, 1970, 2e dr. blz. 94-110.

met dr. R. Rozendal: *Donatie van stoffelijke overschotten per codicil.*

In: Med. Contact, 25 (1970), blz. 387-391.

Recensie van: Sj. de Vries, Waar of niet? 50 jaar Warenwet.

In: Geneesk. Gids, 1 (1970), blz. 219.

Recensie van: A. Chr. J. Brand, Maatschappelijk werk en gezondheidszorg.

In: Soteria, 14 (1970), blz. 58.

Recensie van: M. Houts, De dode noemt de vader.

In: Geneesk. Gids, 1 (1970), blz. 261-262.

TIMMER, dr. M.

Population pressure and childmortality.

Rotterdam, Bronder-Offset, 1970, 500 blz.

De centrale positie van de huisarts.

In: Het Oranje-Groene kruis, 20 (1970), blz. 9-16.

Urologie

SCHOLTMEIJER, prof. dr. R. J.

Onderzoek naar het effect van methacycline hydrochloride (Randomycin) en doxycycline (Vibramycin) bij onspecifieke chronische urineweginfecties.

In: Geneesk. gids, 1, 1 (1969), blz. 7.

Raakvlakken van de Urologie met andere medische wetenschappen.

Inaugurele oratie V.U. 31 oktober 1969.

Toepassing van de verblijfskatheter met gesloten systeem.

In: Ned. tschr. voor geneesk., 113 (1969), blz. 2242.

Some observations in the use of a free peritoneal graft for the treatment of subpelvic ureteral stenosis.

In: Archivum Chirurgicum Neerlandicum, 21, (1969), blz. 319.

Een gemodificeerde operatie volgens Boari: gepubliceerde voordracht voor de Nederlandse Vereniging tot Bevordering der Chirurgische Wetenschappen 22-11-1969.

Some experiences with the modified Boari bladder flap operation.

In: Archivum Chirurgicum Neerlandicum, 22, (1970), blz. 155.

Verloskunde en gynaecologie

JANSSENS, prof. dr. J.

Kunstmatige ingrepen in de vruchtbaarheid door anticonceptie.

In: Tsch. sociale geneesk., 47 (1969), blz. 872.

Met J. Bout: *De stand van de verloskundige verzorging in Nederland; beschouwingen omtrent de gewenste ontwikkeling.*

In: „Zorg rond de geboorte”, (1969), blz. 26.

Themanummer „Abortus” Gezond Gezin.

In: Geloof en Wetenschap, 68, 1 (1970), blz. 1.

Met J. T. Braaksma: *Evaluatie van maternale sterfte in de Verloskundige Kliniek A.Z.V.U.*

In: Ned. tschr. verlosk. gyn., 70 (1970), blz. 195.

Algemeen overzicht van de bijwerkingen van orale contraceptiva.

In: Ned. tschr. voor geneesk., 114, 34 (1970), blz. 1418.

BOUT, drs. J.

Met J. Janssens: *Nieuwe mogelijkheden bij de begeleiding van zwangerschap en baring.*

In: Zorg rond de geboorte, (1969), blz. 6.

BRAAKSMA, dr. J. T.

Drukregistratie in de niet zwangere uterus in vivo; diss. V.U. Amsterdam, Van Soest, 1970. 99 blz.

Met J. de Haan en T. K. A. B. Eskes: *Weeënregistratie bij foetale bewaking.*

In: Symposiumverslag 2e Bijeenkomst Foetale hartactie, T.N.O. rapport 1.10 49/2 (1970).

Met T. K. A. B. Eskes en J. Janssens: *Accurate pressure recording in the human uterus.*

In: Pflügers Arch., 314, (1970), blz. 142.

En in: Int. J. Gynaec. and Obstet., 8 (1970), blz. 483.

Met T. K. A. B. Eskes en J. Janssens: *Een vergelijkend onderzoek naar de activiteit van de uterus spier met verschillende receptoren.*

In: Ned. tschr. voor geneesk., 114 (1970), blz. 531.

Met T. K. A. B. Eskes en J. Janssens: *Simultane drukregistraties met verschillende receptoren.*

In: Ned. tschr. verlosk. gyn., 70 (1970), blz. 218.

DROGENDIJK, dr. A. C.

De randsinus.

In: Ned. tschr. verlosk. gyn., 70 (1970), blz. 64.

The venous return from the intervillous space during uterine contraction in vitro experiments.

In: Proceedings of the sixth World Congress of Gynaecology and Obstetrics, april 1970.

Met M. E. Boer-Meisel: *Warm of koudlicht bij amnioscopie?*

In: Ned. tschr. verlosk. gyn., 70 (1970), blz. 248.

Met R. J. Thijs: *Ervaringen met koudlicht amnioscopie.*

In: Ned. tschr. verlosk. gyn., 70 (1970), blz. 240.

Sol in utero; openbare les V.U. Leiden, Stafleu, 1970. 39 blz.

ESKES, dr. T. K. A. B.

Met J. Braaksma en J. Janssens: *Pressure-recording in the non-pregnant human uterus.*

In: Acta Physiol. Pharmacol. Neerl., 15 (1969), blz. 402.

Met J. W. Briët en G. A. Kamminga: *Leverziekten en zwangerschap. Een gravida met icterus en pruritus behandeld met cholestyramine - hars.*

In: Ned. tschr. verlosk. gyn., 69 (1969), blz. 475.

Met A. Kollerie, E. B. Kars-Villanueva, P. R. Hein, J. T. Braaksma en J. Janssens: *De invloed van orale contraceptiva en progestativa op de activiteit van de niet zwangere uterus van de mens in vivo.*

In: Ned. tschr. voor geneesk., 113 (1969), blz. 2225.

Met P. R. Hein, E. B. Kars-Villanueva, J. T. Braaksma, J. Janssens en A. Kollerie: *The influence of steroids on the motility of the non-pregnant human uterus in vivo.*

In: Arch. int. Pharmacodyn., 182 (1969), blz. 409.

Dosering van weeënstimulerende middelen.

In: Ned. tschr. voor geneesk., 113 (1969), blz. 2099.

Met A. Crone, P. R. Hein, E. B. Kars-Villanueva, J. T. Braaksma en J. Janssens: *The influence of oral contraceptive and progestational drugs upon the mechanical activity of the non-pregnant human uterus in vivo.*

In: Ned. tschr. verlosk. gyn., 70 (1970), blz. 47.

Problems and management of postmaturity and placental insufficiency.

In: J. Reprod. Med., 4 (1970), blz. 9.

Uterusactiviteit en orale contraceptiva. Symposium orale contraceptiva. Ned. Ver. Obst. en Gynaec. Vrije Universiteit december 1969.

In: Ned. tschr. voor geneesk., 114 (1970), blz. 1424.

Met E. B. Kars-Villanueva, J. T. Braaksma, J. Janssens en A. Kollerie: *The influence of steroids on the motility of the non-pregnant human uterus in vivo.*

Sixth World Congress of Gynaec. and Obstet. New York, april 1970.

In: Int. J. Gynaec. and Obstet., 8 (1970), blz. 537.

Met Th. W. Siregar-Emck: *Tubal insufflation and uterine activity.* Abstracts of scientific exhibits.

In: Sixth World Congress Gynaec. and Obstet. New York, april 1970, blz. 17.

Met P. R. Hein, L. A. M. Stolte, E. B. Kars-Villanueva, A. Crone, J. T. Braaksma en J. Janssens: *Influence of Dydrogesterone on the activity of the non-pregnant human uterus.*

In: Amer. J. Obstet. and Gynec., 106 (1970), blz. 1235.

HAAN, drs. J. DE

Simultaneous recording of the interval tachogram the fetal electrocardiogram and the intra-uterine pressure. Symposiumverslag 2e Bijeenkomst Foetale Hartactie, T.N.O. rapport 1.10 49/2 (1970).

Met J. H. van Bommel, H. van der Weide, B. Versteeg en M. J. C. Hellema: „*Wandering pacemaker?*”. Prenatale registratie van een congenitaal vitium cordis.

In: Ned. tschr. verlosk. gyn., 70 (1970), blz. 201.

Met J. H. van Bommel: *Processing methods for foetal R-R intervals.* Abstracts of Scientific Exhibits.

6th World Congress of Gynaecology and Obstetrics, New York, april 1970, blz. 14.

Met J. H. van Bommel: *Evaluation of irregularities in foetal heart-rhythm during pregnancy and labour.*

Abstracts of Proceedings Second European Congress of Perinatal Medicine. London, april 1970, blz. 55.

Met J. T. Braaksma en J. Janssens: *Electronic monitoring of high risk deliveries.*

In: Pflügers Arch., 314 (1970), blz. 142.

Met T. K. A. B. Eskes, J. H. van Bommel, L. A. M. Stolte: *The significance of the silent fetal heartfrequency pattern during pregnancy and labor.*

In: Int. J. Gynaec. Obstet., 8 (1970), blz. 264.

Met L. A. M. Stolte, T. K. A. B. Eskes, H. van der Weide, J. H. van Bommel en J. T. Braaksma: *Foetale electrocardiografie en intra-uteriene drukregistratie tijdens de baring.*

In: Ned. tschr. voor geneesk., 114 (1970), blz. 1493.

HELLEMA, drs. M. J. C.

Abortus arte provocatus. (Brieven aan de redactie).

In: Medisch Contact, 24 (1969), blz. 1174.

Een zeldzame oorzaak voor het ontstaan van een intra-abdominale bloeding tijdens de zwangerschap.

In: Ned. tschr. verl. geyn., 70 (1970), blz. 165.

Abortus. (Ingezonden.)

In: Ned. tschr. voor geneesk., 114 (1970), blz. 1410.

KOOL, drs. M. J.

Met M. J. C. Hellema en A. C. Drogendijk: *Prenatale predictie van de ernst van rhesusantagonisme.*

In: Ned. tschr. verlosk. gyn., 70 (1970), blz. 214.

STOLTE, prof. dr. L. A. M.

Met N. A. M. Bergstein en H. I. A. M. van Kessel: *On the nature of genuine and superimposed hepatogestosis (Jaundice and/or general itching during pregnancy): A tentative concept.*

In: Int. J. Gynaec. Obstet., 8 (1970), blz. 250.

Opening forum discussie, Symposium „Orale contraceptiva”, Ned. Gynaecologische Vereeniging.

In: Ned. tschr. voor geneesk., 114 (1970), blz. 1428.

Met R. Knipscheer en H. I. A. M. van Kessel: *Megaloblastic anemia in pregnancy.*

In: Int. J. Gynaec. Obstet., 8 (1970), blz. 196.

Met J. B. M. Rensing, U. van Haelst, P. H. M. Schillings, N. A. M. Bergstein en H. I. A. M. van Kessel: *Liver function in normal pregnancy and in pregnancies complicated by hyperbilirubinemia and/or general itching (hepatogestosis): I. Light microscopic and electron microscopic investigations.*

In: Int. J. Gynaec. Obstet., 8 (1970), blz. 249.

Met H. I. A. M. van Kessel, H. Pijl, W. J. Reichert and N. A. M. Bergstein: II Biochemical data.

In: Int. J. Gynaec. Obstet., 8 (1970), blz. 249.

VETH, ir. A. F. L.

Met J. H. van Bommel en J. de Haan: *Parameters voor de toestandsoomschrijving van de foetus tijdens de geboorte*.

In: Verslag 11e Fed. Verg. van de Federatie Medisch-Biologische Verenigingen in Nederland, april 1970.

WALLENBURG, drs. H. C. S.

Morfologische en klinische aspecten van het chorio-angioma placentae.

In: Ned. tschr. verlosk. gyn., 69 (1969), blz. 456; 113 (1969), blz. 1757.

Spätgestose und Plazentarinfarkt

In: „Die Spätgestose“ (EPH-Gestose) blz. 254.

Editor: E. T. Rippmann. Schwabe & Co Verlag, Basel/Stuttgart (1969).

Sterilisatie, een aanvaardbaar middel voor geboorteregeling?

In: V.U. blad, 34, 6-7 (1969).

Met L. A. M. Stolte en J. Janssens: *An experimental approach to the problem of the pathogenesis of placental infarcts, by means of in vivo ligation of utero-placental arteries in the pregnant rhesus monkey*.

In: Int. J. Gynaec. Obstet., 8 (1970), blz. 260.

Fetal and neonatal complications associated with placental chorioangioma.

In: Proceedings 2nd Europ. Congress of Perinatal Medicine, London, april 1970.

Met D. M. D. S. Go: *De vaginale cytologie als hulpmiddel bij de diagnostiek van het primaire tubacarcinoom*.

In: Ned. tschr. verlosk. gyn., 70 (1970), blz. 1.

Discussie hierop in Ned. tschr. verlosk. gyn., 70 (1970), blz. 258.

WILLEMSSEN, dr. H.

De operatieve benadering van het cervix carcinoom.

21e Congres Nederl. Ver. tot Bevordering der Chirurgische Wetenschappen, 22 november 1969.

FACULTEIT DER WISKUNDE EN NATUURWETENSCHAPPEN

Subfaculteit der Wiskunde, Sterrenkunde en Natuurkunde

Wiskunde

BAAYEN, prof. dr. P. C.

$(C_2 \times C_2 \times C_2 \times C_{2n})!$ Rapport ZW 1969-006. Amsterdam, Mathematisch Centrum, 1969. 21 blz.

Met P. van Emde Boas; *Een structuurconstante bepaald voor $C_2 \times C_2 \times C_2 \times C_6$* . Rapport WN 27. Amsterdam, Mathematisch Centrum, 1969. 6 blz.

Metabietica van de materie: kroniek van Gods migratie en van onze medemenselijkheid – Waar wiskunde niet goed voor is –.

In: Geloof en Wetenschap, 68 (1970), blz. 25-26.

BART, drs. H.

Met A. Holleman: *Ascent, descent and gradient in arbitrary rings*. Rapport nr. 13 van het Wiskundig Seminarium der Vrije Universiteit, 1970.

Ascent, descent and gradient in Banach algebras. Rapport nr. 14 van het Wiskundig Seminarium der Vrije Universiteit, 1970.

DALEN, drs. J. VAN

On collectionwise normality of subspaces of a linearly ordered space. Rapport nr. 9 van het Wiskundig Seminarium der Vrije Universiteit, 1970. 11 blz.

On the dimension of the finite products of connected linearly spaces of a certain type. Rapport nr. 12 van het Wiskundig Seminarium der Vrije Universiteit, 1970. 11 blz.

GROEN, drs. P. P. N. DE

An elliptic Boundary Value problem with non-differentiable parameters. Rapport ZW 1970-001. Amsterdam, Mathematisch Centrum, 1970. 22 blz.

HOLLEMAN, drs. A.

Met H. Bart: *Ascent, descent and gradient in arbitrary rings*. Rapport nr. 13 van het Wiskundig Seminarium der Vrije Universiteit, 1970.

KAASHOEK, prof. dr. M. A.

Abstract en konkreet in de wiskunde; inaugurele oratie V.U. Amsterdam, Scheltema & Holkema, 1969. 19 blz.

A note on strict locally compact semi-algebras. Rapport nr. 8 van het Wiskundig Seminarium der Vrije Universiteit, 1970. 11 blz.

KOK, drs. H.

On conditions equivalent to the orderability of a connected space. Rapport nr. 6 van het Wiskundig Seminarium der Vrije Universiteit, 1969. 25 blz.
Met R. Telgársky: *The space of the rationals is not absolutely paracompact*. Rapport nr. 7 van het Wiskundig Seminarium der Vrije Universiteit, 1970. 7 blz.

MAURICE, prof. dr. M. A.

Met M. J. Faber en E. Wattel: *Ordered preimages under one-to-one mappings*. Rapport nr. 15 van het Wiskundig Seminarium der Vrije Universiteit, 1970. 17 blz.

SCHIPPER, drs. W. J. DE

Semi-topological categories and continuous functors. Rapport nr. 11 van het Wiskundig Seminarium der Vrije Universiteit, 1970. 65 blz.

Sterrenkunde

HOVENIER, dr. J. W.

Principles of Symmetry for Polarization Studies of Planets.

In: Astronomy and astrophysics, 7 (1970), 6 blz.

Natuurkunde

BEER, A. DE, H. P. BLOK en J. BLOK

A fourfold coincidence system to measure positron-gamma angular correlations.

In: Nuclear Instruments and Methods, 78 (1970), blz. 19-24.

BEER, A. DE, J. H. STUIVENBERG, B. MEINDERSMA en J. BLOK

Positron-gamma angular correlation measurements on the decay of ^{84}Rb , ^{74}As , ^{124}I , and ^{102}Rh .

In: Nuclear Physics, A 138 (1969), blz. 457-469.

BOEKER, E.

De natuurkundige in de samenleving.

In: *Geloof en Wetenschap*, 68 (1970), blz. 125-141.

BOERSMA, H.

The d-d Reaction below 500 KeV.

In: *Nuclear Physics*, A 135 (1969), blz. 609-631.

DULFER, G. H., H. E. BEERTEMA en H. VERHEUL

Decay of $^{63}_{31}\text{Ga}_{32}$.

In: *Nuclear Physics*, A 149 (1970), blz. 518.

DULFER, G. H., H. TON, M. E. J. WIGMANS en H. VERHEUL

Negative parity states in $^{198}_{80}\text{Hg}_{118}$.

In: *Nuclear Physics*, A 153 (1970), blz. 121-128.

ERENS, G., J. L. VISSCHERS en R. VAN WAGENINGEN

Solution of a three-body problem in a six dimensional isotropic harmonic oscillator basis.

In: *The Three Body Problem*, ed. J. S. C. McKee and P. M. Rolph, Proceedings of the First International Conference on the Three-body Problem in nuclear and particle physics, Birmingham, Juli 1969 (North Holland, Amsterdam, 1970), blz. 291-297.

JONGSMA, H. W., J. C. DE LANGE, J. C. BODDENDIJK, R. KAMERMANS en H. VERHEUL

The decay of ^{62}Co isomers.

In: *Nuclear Physics*, A 150 (1970), blz. 520.

JONKER, prof. dr. C. C.

Evangelie en Natuurwetenschappen.

In: *Grensgesprekken*, Kampen, J. H. Kok N.V., 1969, blz. 32-39.

Kernfysica als wetenschap.

In: *Jaarboek 1969 Z.W.O.*, blz. 88-91.

KUIJPER, P., J. C. VEEFKIND en C. C. JONKER

Plural Neutron Scattering Correction by an Analytical Method.

In: *Nuclear Instruments and Methods*, 77 (1970), blz. 55-60.

LAMME, H. A. en E. BOEKER

Exact and approximate angular momentum projection for light nuclei (II).

In: *Nuclear Physics*, A 136 (1969), blz. 609-623.

LODDER, A.

On Chambers' solution of the Boltzmann equation.

In: *Physica*, 47 (1970), blz. 137-140.

LOMAN, H., S. VOOGD en Joh. BLOK

Indirect radioprotection by sulphhydrylcompounds: A model chemical system.

In: *Radiation Research*, 42 (1970), blz. 437-445.

LUTHJENS, L. H. en Joh. BLOK

The indirect action of γ -rays on the coat protein of bacteriophage particles.

In: *International Journal of Radiation Biology*, 16 (1969), blz. 101-111. In samenwerking met het Medisch Biologisch Laboratorium der RVO-TNO te Rijswijk).

RAAT, dr. J. H.

Ons groepsaandeel in de agressie?

In: Weekblad voor Leraren vwo, havo, 2e jrg. 2, blz. 44.

Na het eindexamen havo ... studeren voor een baan bij het onderwijs.

In: Weekblad voor Leraren vwo, havo, 2e jrg., 8, blz. 263.

Het onderwijs van de toekomst; de toekomst van het onderwijs.

In: Weekblad voor Leraren vwo, havo, 2e jrg., 32, blz. 423.

Aanbevelingen voor het Nederlands onderwijs.

In: Weekblad voor Leraren vwo, havo, 2e jrg., 32, blz. 1237.

De Amerikaanse Highschool; impressies van vijf Nederlandse schoolleiders. (Boon, Bos, Castermans, Hoogbergen, Raat), Wolters-Noordhoff, Groningen, (1969).

Bevorderingsprocedure brugklasleerlingen Ichtus College te Drachten.

In: Weekblad voor Leraren, 2e jrg., 40, blz. 1612.

De ontwikkeling van het onderwijs in en buiten de mammoetwet.

In: Gedenkboek 15 jaar Ichtus College Drachten.

Eigentijdse studie- en beroepskeuzevoorlichting.

In: Weekblad voor Leraren vwo, havo, 2e jrg., 20, blz. 715.

SCHANS, G. P. VAN DER, J. B. T. ATEN en Joh. BLOK

Determination of molecular weight distributions of DNA by means of sedimentation in a sucrose gradient.

In: Analytical Biochemistry, 32 (1969), blz. 14-30.

(In samenwerking met het Medisch Biologisch Laboratorium der RVO-TNO te Rijswijk).

SCHANS, G. P. VAN DER en Joh. BLOK

The influence of oxygen and sulphhydryl compounds on the production of breaks in bacteriophage DNA by γ -rays.

In: International Journal of Radiation Biology, 17 (1970), blz. 25-38.

(In samenwerking met het Medisch Biologisch Laboratorium der RVO-TNO te Rijswijk).

TON, H., G. H. DULFER, J. BRASZ, R. KROONDIJK en J. BLOK
Lifetimes of high-spin states in double even Pt and Hg isotopes.

In: Nuclear Physics, A 153 (1970), blz. 129-144.

VERHEUL, H.

Nuclear Data Sheets for A = 54.

In: Nuclear Data B 3-5, 6-161 (1970).

VERHEUL, H.

Onzeker weten.

Inaugurele oratie V.U. Amsterdam, 1970.

In: Geloof en Wetenschap, 10 (1970).

VERHEUL, H.

Onderzoek aan kernen ver van de stabiliteitslijn.

In: Ned. tschr. voor Natuurk. 35 (1969).

Subfaculteit Scheikunde

Analytische chemie

BRINKMAN, U. A. TH. en G. KINGMA

Small-scale Thin-layer Chromatography of Inorganic Cations on Cellulose layers.

In: Zeitschr. Anal. Chem., 249 (1970), blz. 16.

DALEN, A. VAN en K. W. GERRITSMA
Solvent extraction and inclusion compounds formation with dinonylnaphthalene sulphonic acids.

In: RCN, 70 (1970), blz. 102.

SLUMP, P.

Karakterisering van de voedingswaarde van eiwitten in voedingsmiddelen door een aminozuursamenstelling en de invloed van verhitting en loogbehandeling op de benutbaarheid van aminozuren; diss. V.U. 1969.

Anorganische en theoretische chemie

LUGT, L. TH. A. M. VAN DER en P. ROS

Retention and Inversion in Bimolecular Substitution Reactions of Methane.

In: Chem. Phys. Letters, 4 (1969), blz. 389.

VERWEY, A. M. A.

Oxidation and Complex Formation of some Formazans; diss. V.U. 1970.

VERWEY, A. M. A. en S. BALT

Kinetics of the oxidation of Phenylhydrazine and Phenylhydrazine-sulfonic acids, II. Oxidation of Cationic Iron (II) Complexes.

In: Rec. Trav. Chim., 88 (1969), blz. 1289.

Kinetics of the oxidation of Formazanes, II.

Nickel (II) and Copper (II) complexes of 1,3 Diphenyl-5-o-carboxy-formazan.

In: Inorg. Chim. Acta, 4 (1970), blz. 351.

Kinetics of the the oxidation of Formazanes, III.

Oxidation by Copper (II) ammine Complexes.

In: Inorg. Chim. Acta, 4 (1970), blz. 357.

Biochemie

BOS, R. C. VAN DEN en R. J. PLANTA

Structural comparison of 26 S and 17 S ribosomal RNA of yeast.

In: Nature, 225 (1970), blz. 183.

BOS, R. C. VAN DEN, G. J. VAN KAMP en R. J. PLANTA

A rapid and simple method for separation and quantitation of ribonucleosides.

In: Anal. Biochem., 35 (1970), blz. 32.

DIJK-SALKINOJA, M. S. VAN, T. J. STOOF en R. J. PLANTA
The distribution of polysomes, ribosomes and ribosomal subunits in exponential phase cells of Bacillus licheniformis.

In: Europ. J. Biochem., 12 (1970), blz. 474.

DIJK-SALKINOJA, M. S. VAN

Chemie en Erfelijkheid.

In: Chemie en Techniek, 25 (1970), blz. 219.

KNOOK, D. L.

Oud worden, zijn en blijven.

In: Chem. Weekblad, 65 (1969), blz. 13.

Oud worden, zijn en blijven. Zal de mens in de toekomst een langer leven beschoren zijn?

In: Intermediair, 5 (1969), blz. 1.

Oud worden en jong blijven.

In: Op leeftijd, 6 (1969), blz. 316.

PLANTA, R. J.

The biosynthesis of ribosomal RNA in yeast.

In: Proc. ECBO-Symposium, Nucleoli and its role in the biosynthesis of ribosomes, Liblice, (1969).

RETÈL, J., P. C. VAN DEN BOS en R. J. PLANTA

Characteristics of the methylation in vivo of ribosomal RNA in yeast.

In: Biochim. Biophys. Acta., 195 (1969), blz. 370.

RETÈL, J. en R. J. PLANTA

Non-conservative processing of ribosomal precursor RNA in yeast.

In: Biochim. Biophys. Acta., 199 (1970), blz. 286.

RETÈL, J.

The biosynthesis of ribosomal RNA in yeast; diss. V.U. 1970.

RIET, J. VAN 'T en R. J. PLANTA

Purification and some properties of the membrane-bound respiratory nitrate reductase of Aerobacter aerogenes.

In: FEBS Letters, 5 (1969), blz. 249.

Fysische chemie – Spectroscopie

BEENS, H.

Exciples- An experimental and theoretical study; diss. V.U. 1969.

BROUWER, D. M., E. L. MACKOR en C. MACLEAN

Arenonium Ions.

In: Carbonium Ions II, (1970),

Wiley Interscience, New York, blz. 837.

HILBERS, C. W. en C. MACLEAN

Electric field effects in the ^2D NMR spectrum of deuterionitrobenzene.

In: Molecular Physics, 17 (1969), blz. 433.

NMR of some nitriles in electric fields.

In: Molecular Physics, 17 (1969), blz. 517.

JONG, J. DE en C. MACLEAN

Calculations of the Zero-Field Splitting parameters of the phosphorescent triplet states of nitrogen containing aromatics.

In: Chemical Physics Letters, 5 (1970), blz. 224.

KOLLAARD, U. H.

School en wetenschap; enkele beschouwingen over het voorbereidend wetenschappelijk scheikunde-onderwijs; diss. V.U. 1970.

PUTTE, K. VAN

Spin-lattice relaxation and methyl reorientation in long-chain molecules; diss. V.U. 1970.

Fysische chemie - Thermochemie

MOSELMAN, C. en H. DEKKER

The heat of combustion of benzoic acid NBS standard sample 39i.

In: Rec. Trav. Chim., 88 (1969), blz. 161.

A new method for handling volatile and hygroscopic substances in bomb calorimetry. Enthalpy of formation of liquid butanol-1.

In: Rec. Trav. Chim., 88 (1969), blz. 257.

Organische chemie

AKKERMAN, O. S.

A thermocouple holder for temperature measurements in variable temperature n.m.r. experiments. The constancy of the variable temperature controller.

In: Chemistry and Industry, (1969), blz. 1340.

Hindered Rotation in Diphenylmethane Derivatives. Part III.

A comparison of NMR kinetic studies with the results of racemization measurements.

In: Rec. Trav. Chim. Pays-Bas, 89 (1970), blz. 673.

BAAN, J. L. VAN DER en F. BICKELHAUPT

The Knoevenagel Condensation of Malononitrile with some Cyclic β -Ketoesters. A Correction.

In: Chem. Comm., (1970), blz. 326.

HOLLANDER, W., DEN en W. VAN ZANTEN

A greaseless multipurpose extraction device.

In: Chemistry and Industry, 23 (1970), blz. 742.

A simple greaseless glass device for trapping volatile radioactive compounds at the outlet of a gas chromatograph.

In: J. Chromat. Sci., 8 (1970), blz. 424.

HOLTKAMP, H. C., C. BLOMBERG en F. BICKELHAUPT

Bifunctional and Cyclic Organomagnesium Compounds. I. Pentamethylenebis(magnesium bromide) and Magnesiacyclohexane.

In: J. Organometal. Chem., 19 (1969), blz. 279.

JONGSMA, C. en H. VAN DER MEER

The Structure of Arsanthrene (9,10-Diarsanthracene).

In: Tetr. Letters, (1970), blz. 1323.

KLUMPP, G. W., W. G. J. RIETMAN en J. J. VRIELINK

Methyl Tetracyclo (3.3.0.0^{2,4}.0^{3,6}) oct-7-ene-4-carboxylate.

In: J. Amer. Chem. Soc., 92 (1970), blz. 5266.

VEEFKIND, A. H., F. BICKELHAUPT en G. W. KLUMPP

Addition of Isopropyllithium to Unconjugated Double Bonds of Alkenyl Ethers.

In: Rec. Trav. Chim. Pays-Bas, 88 (1969), blz. 1058.

VERMEER, H. en F. BICKELHAUPT

Dibenz(b,e)arsenin (9-Arsanthracene).

In: Angew. Chemie, 81 (1969), blz. 1052.

Arsanthren (9,10-Diarsanthracene).

In: Tetr. Letters, (1970), blz. 1007.

10-Phenyldibenz(b,e)arsenin.

In: Tetr. Letters, (1970), blz. 3255.

VINK, P.

The structure of Grignard-ether complexes in solution; diss. V.U. 1969.

Organische chemie - farmacochemie

BESTEN, W. DEN, D. MULDER, A. B. H. FUNCKE en W. TH. NAUTA

The effect of alkyl substitution in drugs. Part XXI.

Synthesis and pharmacology of a number of potential orphenadrine metabolites.

In: *Arzneimittel-Forsch.*, 20 (1970), blz. 538.

GOOTJES, J., A. B. H. FUNCKE en W. TH. NAUTA

Experiments in 5H-dibenzo a,d cycloheptene series Part IV.

Synthesis and pharmacology of some 10-mono- and 5, 10-disubstituted 5H-dibenzo a,d cycloheptenes.

In: *Arzneimittel-Forsch.*, 19 (1969), blz. 1936.

GROOT, H. VAN DER, D. H. JANSEN, J. VAN SCHRAVENDIJK en W. TH. NAUTA

A new synthesis of substituted 1-aminoisoquinolines.

In: *Abstr. Eur. Meeting on Med. Chem.*, Brussel, 35 (1970), blz. 15

HEERINGA, A.

Analogues of Bretylium and Acetylcholine; A Structure-Activity Relation Study; diss. V.U. 1969.

HERSPE, W., M. J. E. ERNSTING en W. TH. NAUTA

The effect of orphenadrine hydrochloride on the acetylcholine concentration in rat brain.

In: *Int. J. Neuropharmacol.*, 8 (1969), blz. 471.

LANKAMP, H.

Radicals of the Diphenyl-Methyl and Triphenyl-Methyl Type.

Revision of the Current Equilibrium Theory; diss. V.U. 1970.

MORGENSTERN, A. P.

Synthesis of 6-Alkyl Derivatives of Dopa via the Trans Isomers of Unsaturated Azlactones; diss. V.U. 1969.

REKKER, R. F., H. TIMMERMAN, A. F. HARMS en W. TH. NAUTA

Changes in antihistaminic and anticholinergic activities of diphenhydramine derivatives on quaternization and the role of an asymmetric center.

In: *Abstr. Eur. Meeting on Med. Chem.*, Brussel, 35 (1970), blz. 20.

STELT, C. VAN DER, W. J. HEUS en W. TH. NAUTA

The resolution in optical isomers of orphenadrine, 4-methyldiphenhydramine and their N-dimethyl derivatives.

In: *Arzneimittel-Forsch.*, 19 (1969), blz. 2010.

TIMMERMAN, H., R. F. REKKER, A. F. HARMS en W. TH. NAUTA

The Effect of Alkyl Substitution in Drugs, Part XXII. The antihistaminic and anticholinergic activity of a series of thio ether analogues of substituted diphenhydramines.

In: *Arzneimittel-Forsch.*, 20 (1970), blz. 1258.

VLIES, C. VAN DER, R. F. REKKER, H. TIMMERMAN, A. F. HARMS en W. TH. NAUTA

The correlation of the antihistaminic activity of a series of substituted benzhydrylether compounds with various substituent parameters.

In: *Abstr. Eur. Meeting on Med. Chem.*, Brussel, 66 (1970), blz. 20.

ZAAGSMA, J., H. TIMMERMAN en W. TH. NAUTA
Structure-activity relationships in the β -adrenolytic, antiarrhythmic and local anesthetic activities of a new series of absic aromatic diethers.
 In: Abstr. Eur. Meeting on Med. Chem. Brussel, 24 (1970), blz. 7.

Geschiedenis der natuurwetenschappen

HOOYKAAS, prof. dr. R.
Continuit é et Discontinuit é en Géologie et Biologie.
 Paris. Editions du Seuil. 1970, 366 blz.
The Impact of the Voyages of Discovery on Portuguese Humanistic Literature.
 Coimbra. Junta de Investigações do Ultramar. 1970, 16 blz.
 (Ook in: Revista da Univ. de Coimbra XXIV).
Catastrophism in Geology, its scientific character in relation to Actualism and Uniformitarianism.
 Amsterdam, London, North-Holland Publ. Cy. 1970, 50 blz.
 (Mededelingen, Kon. Ned. Akad. Wetensch., afd. Letterkunde, nieuwe reeks, dl. 33, 7).
La Nature et l'Art.
 Revista da Faculdade de Ciências da Universidade de Coimbra 39 (1967), blz. 1-26.
De Natuurwetenschappelijke Omwenteling.
 In: Vijf over Natuurwetenschappen, Studium Generale Techn. Hogeschool Twente (1968-'69), blz. 17-33.
Naoetshnij karakter rannego katastrofizma i ego sootnoshenije s aktoealizmom i oeniphormizmom.
 In: Istoriya Geologii. Erevan. Izdatelstwo Akademii Nauk Armjanskoj SSR. (1970), blz. 33-56.

Subfaculteit van de biologie

Biologisch laboratorium

LEVER, prof. dr. J.
 Met A. de Froe, S. J. Geerts, J. M. de Jong, H. J. van der Lee, O. Noordenbos, H. C. J. Oomen, J. G. v. d. Ploeg en C. van Rijsinge:
Evolutie. Nederlands Gesprek Centrum, 1970. 51 blz. Publicatie no. 38.
Where are we headed? A christian perspective on evolution.
 Grand Rapids, Eerdmans, 1970. 59 blz.

Dieroecologie

DIJKSTRA, drs. H.
Comparative research of the courtship behaviour in the genus Pardosa (Arach., Araneae). III. Agonistic behaviour in Pardosa amentata.
 Compt. rend. du 4e C.I.A., Paris, 1968.
 In: Bul. du Mus. Nat. d'Hist. Natur., 41 (1970), blz. 91-97.

HOLLANDER, drs. J. DEN
Induction of morphological aberrations by enzyme inhibition in Drosophila melanogaster.

In: Experientia, 24 (1968), blz. 811-812.

JOOSSE-VAN DAMME, Mevr. dr. E. N. G.
Oecologische functies van locomotie bij Collembolen: diss. V.U. 1970.
The formation and biological significance of aggregations in the distribution of Collembola.

In: Neth. J. Zool., 20 (1970), blz. 299-314.

JOOSSE-VAN DAMME, mevr. dr. E. N. G. en mevr. E. VELTKAMP-KERKHOF

Some aspects of growth, moulting and reproduction in five species of surface dwelling Collembola.

In: *Neth. J. Zool.*, 20 (1970), blz. 315-328.

JOOSSE-VAN DAMME, mevr. dr. E. N. G. en J. B. GROEN

Relationship between saturation deficit and the survival and locomotory activity of surface dwelling Collembola.

In: *Ent. exp. & appl.*, 13 (1970), blz. 229-235.

KESSLER, drs. A.

Egg production in Pardosa. I. Influence of mating on the egg-ripening period in Pardosa lugubris (Walkenaer) (Araneae, Lycosidae). Compt. rend. du 4e C.I.A., Paris, 1968.

In: *Bul. du Mus. Nat. d'Hist. Natur.*, 41 (1970), blz. 98-101.

KESSLER-GESCHIERE, mevr. drs. A. M.

Sex ratio in spiders inhabiting the field layer. Compt. rend. du 4e C.I.A., Paris, 1968.

In: *Bul. du Mus. Nat. d'Hist. Natur.*, 41 (1970), blz. 102-107.

RICHTER, dr. C. J. J.

(diss. V.U. 1970):

Aspects of silk spinning in wolf spiders in relation to distribution and dispersal (Pardosa, Araneae, Lycosidae); relation between Habitat Structure and Development of the Glandulae ampullaceae in eight Wolf Spider species (Pardosa, Araneae, Lycosidae).

In: *Oecologia*, 5 (1970), blz. 185-199.

Aerial Dispersal in Relation to habitat in eight Wolf Spider species (Pardosa, Araneae, Lycosidae).

In: *Oecologia*, 5 (1970), blz. 200-214.

Morphology and function of the spinning apparatus of the wolf spider Pardosa amentata (Cl.) (Araneae, Lycosidae).

In: *Z. Morph. Tier*, 68 (1970), blz. 37-68.

The meaning of silk in the genus Pardosa (Lycosidae, Araneae).

In: *Bul. du Mus. Nat. d'Hist. Natur.*, 41 (1970), blz. 90.

RICHTER, dr. C. J. J. en C. VAN DER KRAAN

Silk production in adult males of the wolf spider Pardosa amentata (Cl.) (Araneae, Lycosidae).

In: *Neth. J. Zool.*, 20 (1970), blz. 392-400.

VLIJM, prof. dr. L. en W. J. BORSJE

Comparative research of the courtship behaviour in the genus Pardosa (Arachn., Araneae). II. Some remarks about the courtship behaviour in Pardosa pullata (Clerck). Compt. rend. du 4e C.I.A., Paris, 1968.

In: *Bul. du Mus. Nat. d'Hist. Natur.*, 41 (1970), blz. 112-116.

VLIJM, prof. dr. L.

Tussen Kabouter en Smurf: De nederlandse bioloog van de toekomst.

In: *Vakblad voor Biologen*, (1970), blz. 221-225.

De mens en zijn doen in de natuur.

In: *Manipulatie*, (1970), blz. 11-27.

De Oecologische Kring en de integratie van het oecologisch onderzoek in Nederland.

In: *Contactblad voor Oecologen*, 1 (1970), blz. 5-6.

Dieroecologisch onderzoek aan het Biologisch Instituut van de Vrije Universiteit.

In: *Contactblad voor Oecologen*, 2 (1970), blz. 79-84.

Diergeografie en systematiek

VOOUS, prof. dr. K. H.

In memoriam Willem Hendrik Bierman.

In: *Ardea*, 57 (1969), blz. 113-116.

Bij het verschijnen van Haverschmidt's „Birds of Surinam”.

In: *Nieuwe West-Indische gids*, 47 (1969), blz. 96-100.

Gemischte Schafstelzenflüge.

In: *Anzeiger der Ornithologischen Gesellschaft in Bayern*, 8 (1969), blz. 630-631.

Predation potential in birds of prey from Surinam.

In: *Ardea*, 57 (1969), blz. 117-148.

Met G. Frank: *Vangst van Parus „pleskii” in Nederland.*

In: *Limosa*, 42 (1969), blz. 201-205.

Met J. Kist en M. J. Tekke: *Avifauna van Nederland*, 2e dr. Leiden, Brill, 1970. 110 blz.

Met J. J. W. Polder: *De Grijze Junco (Junco hyemalis), een nieuwe vogel voor de Nederlandse Avifauna.*

In: *Limosa*, 42 (1969), blz. 198-200.

BRUIJNE, J. W. A.

Research seabird-observations during the supply-trip of H.Nl.M.S. „Poolster” in 1968.

In: *Hydrographic newsletter*, (1969), blz. 149-157.

Experimentele plantenoecologie

BURG, mej. drs. A. C. VAN DER en mej. C. DIEPEVEEN

Onderzoek aan de fylosfeer van riet (Phragmites communis Trin.).

In: *Contactblad voor oecologen*, 6 (1970).

GROOT, mej. drs. J. en R. BOSCHHUIZEN

A preliminary investigation into the genecology of Plantago major L.

In: *Journal of experimental botany*, 21 (1970), blz. 835-841.

Microbiologie

GRAAF, drs. F. K. DE, E. A. SPANJAERDT SPECKMANN en prof. dr. A. H. STOUTHAMER

Mode of action of a bacteriocin produced by Enterobacter cloacae DF13.

In: *Antonie van Leeuwenhoek*, 35 (1969), blz. 287-306.

GRAAF, drs. F. K. DE en prof. dr. A. H. STOUTHAMER

Isolation and properties of bacteriocin-tolerant mutants of Klebsiella edwardsii var. edwardsii.

In: *Antonie van Leeuwenhoek*, 36 (1970), blz. 217-226.

GROOT, drs. G. N. DE en prof. dr. A. H. STOUTHAMER

Regulation of reductase formation in Proteus mirabilis II Influence of growth with azide and of heme deficiency on nitrate reductase formation.

In: *Biophys Acta*, 208 (1970), blz. 414-427.

STOUTHAMER, prof. dr. A. H. en K. PIETERSMA

Deletion-mapping of resistance against chlorate in Klebsiella aerogenes.

In: *Molec. Gen. Genetics*, 106 (1970), blz. 174-179.

STOUTHAMER, prof. dr. A. H.

A genetical and biochemical study of chlorate-resistant mutants of Salmonella typhimurium.

In: *Antonie van Leeuwenhoek*, 35 (1969), blz. 505-521.

TIEZE, drs. G. A., prof. dr. A. H. STOUTHAMER, prof. dr. H. S. JANSZ, (LABORATORIUM VOOR FYSIOLOGISCHE CHEMIE, R.U. UTRECHT), mej. J. ZANDBERG en prof. dr. E. F. J. VAN BRUGGEN (LABORATORIUM VOOR STRUCTUURCHEMIE, R.U. GRONINGEN)

A bacteriocinogenic factor of Enterobacter cloacae.

In: Molec. Gen. Genetics, 106 (1969), blz. 48-65.

TIEZE, drs. G. A., prof. dr. A. H. STOUTHAMER, prof. dr. H. S. JANSZ, mej. J. ZANDBERG en prof. dr. E. F. J. VAN BRUGGEN
Identification of a bacteriocinogenic factor by electron microscopy.

In: Septième Congrès International de microscopie électronique, Grenoble (1970), blz. 615-616.

Plantenfysiologie

VERLEUR, dr. J. D.

Observations on the induction of mitochondrial particles in potato tuber tissue after wounding.

In: Zeitschrift für Pflanzenphysiologie, 61 (1969), blz. 299-309.

VERLEUR, dr. J. D., H. H. VAN DER VELDE en T. SMINIA
Heterogeneity of the mitochondrial fraction in relation to the increase of mitochondrial content in wounded and diseased potato tuber tissue.

In: Zeitschrift für Pflanzenphysiologie, 62 (1970), blz. 352-361.

Plantensystematiek en geografie

VROMAN, M.

The marine algal vegetation of St. Martin, St. Eustatius and Saba (Netherlands Antilles); diss. R.U. Utrecht. 120 blz.

Tevens verschenen als Uitgaven Natuurwetenschappelijke Studiekring voor Suriname en de Nederlandse Antillen, no. 52.

SIMONS, J. en M. VROMAN

Some remarks on the genus Vaucheria in the Netherlands.

In: Acta Botanica Neerlandica, 17 (1968), blz. 461-466.

VROMAN, M.

Mariene flora.

In: Encyclopedie Nederlandse Antillen. Amsterdam-Brussel, Elsevier, 1969.

Systematiek, een verouderde wetenschap? openbare les V.U. 29 mei 1970. 27 blz.

MET HET HUGO DE VRIES LABORATORIUM TE
AMSTERDAM

STERK, A. A., W. M. VAN DER LEEUW, P. H. NIENHUIS en J. SIMONS

Biotaxonomic notes on the Rumex acetosella complex in the Netherlands.

In: Acta Botanica Neerlandica, 18 (1969), blz. 597-604.

Subfaculteit der Geologie en Geofysica

Fysische geografie en kwartairgeologie

DEKKER, H. G. en TH. FABER

New portable, battery powered instruments for hydro(geo)logical field-work.

In: Geologie en Mijnbouw, 48, 2 (1969), blz. 240-246.

ROELEVELD, W.

Pollen analysis of two sections in the young coastal plain of Surinam.

In: *Geologie en Mijnbouw*, 48, 2 (1969), blz. 215-224.

ROELEVELD, W.

Enkele aantekeningen bij de vondst van een stenen bijtje te Ranum.

In: *Groningen Volksalmanak* (1969/1970).

VRIES, J. J. DE

Relatie tussen het sulfaat- en ijzergehalte in het diepe grondwater van de Gelderse Achterhoek.

In: *Water*, 53 (1969).

WIGGERS, A. J. en L. J. PONS

Tussen Zaadijk en het Noordzeekanaal; toelichting bij een luchtfoto.

In: *Geogr. Tsch.*, nieuwe reeks, IV (1970), blz. 46-49.

WIGGERS, A. J. en P. D. JUNGERIUS

Over de bijdrage van J. P. Bakker aan de geografie.

In: *Geogr. Tsch.*, nieuwe reeks, IV (1970), blz. 1-10.

WIGGERS, A. J.

Landschapstypologie van Nederland.

In: *Het verstoorde evenwicht; een pleidooi voor behoud van het natuurlijke milieu*. J. C. v. d. Kamer (ed.), Utrecht (1970), blz. 102-110.

WIGGERS, A. J.

Functionele fysische geografie, gezien door een fysisch geograaf.

In: *Geogr. Tsch.*, nieuwe reeks, IV (1970), blz. 296-302.

WIGGERS, A. J.

Een onderzoek naar de bruikbaarheid van de 'Sedimentary phosphate method' van B. W. Nelson ter bepaling van de paleosaliniteit.

In: *From field to laboratory*. Public. nr. 16 van het fysisch-geografisch en bodemkundig laboratorium van de Universiteit van Amsterdam (1970), blz. 169-172.

Meteorologie en oceanografie

GROEN, P.

Physical hydrology of coastal lagoons.

In: *Proceedings of the International Symposium on Coastal Lagoons* (1967), Mexico D.F., 1970.

GROEN, P. en mevr. M. BRONGERSMA-SANDERS

Wind and water depth and their bearing on the circulation in evaporite basins.

In: *Proceedings of the third Symposium on Salt*, Cleveland, Ohio 1969.

Mineralogie en petrologie

BURKE, E. A. J., C. KIEFT, R. O. FELIUS en MARIA S. ADUSUMILLI

Staringite, a new Sn-Ta mineral from north-eastern Brazil.

In: *Mineralogical Magazine*, 37 (1969), blz. 447-452.

BURKE, E. A. J., C. KIEFT, R. O. FELIUS en MARIA S. ADUSUMILLI

Wodginite from northeastern Brazil.

In: *Geologie en Mijnbouw*, 39 (1970), blz. 235-240.

BURKE, E. A. J.

Spectral curves of reflectance of some Ni-minerals (Abstract).

In: Archiv für Lagerstättenforschung in den Ostalpen, 10, Band
(Sonderband) (1970), blz. 189-190.

WESTRA, L.

*The role of Fe-Ti-oxides in plurifacial metamorphism of alpine age in the
south-eastern Sierra de los Filabres, SE Spain*, diss. V.U. Amsterdam,
1970.

Historische en tektonische geologie

FLIERT, J. R. VAN DE

The nature of science as determined by the human milieu.

In: The Christian and Science. A symposium, blz. 23-24.

Uitgave: Calvin College, september 1969.

FLIERT, J. R. VAN DE

The bible and geology.

In: The Christian and Science. A symposium, blz. 55-64.

Uitgave: Calvin College, september 1969.

Paleontologie

BREIMER, A. en D. B. MACURDA Jr.

The phylogeny of the fissiculate blastoids.

In: Geol. Soc. Am., Progr. & Abstr. Ann. Meeting 7, (1969),
blz. 19.

BREIMER, A.

Two new species of Spanish Devonian blastoids.

In: Kon. Ned. Akad. Wet. Amsterdam, Proc. Series B, 73, 2
(1970), blz. 97-108, 2 figs., 1 pl.

FACULTEIT DER LETTEREN

AALDERS, H. Wzn., prof. dr. G. J. D.

The Authenticity of the Eight Platonic Epistle reconsidered.

In: Mnemosyne, IV, 22 (1969), blz. 233-257.

De studie van de Oude Geschiedenis in de Twintigste Eeuw.

In: Lampas, 2 (1970), blz. 253-266.

De wijsgeer en de praktische politiek.

In: Tschr. voor geschiedenis, 83 (1970), blz. 3-14.

Recensie van: A. E. Astin, Scipio Aemilianus.

In: Mnemosyne, IV, 22 (1969), blz. 456-457.

ATTEMA, prof. dr. D. S.

Het gebed van Nabonidus.

In: Schrift en uitleg. Kampen, Kok, (1970), blz. 8-20.

Artikelen over Syrische taal- en letterkunde.

In: Grote Winkler Prins, deel IX (1969); X (1970); IX (1970).

BEEK, dr. M. VAN

Woord en tijdsbeeld; rede uitgesproken bij de opening van het zesenvijftigste studiejaar van de School voor taal- en letterkunde te 's-Gravenhage. Groningen, Wolters-Noordhoff, 1970. 20 blz.

BRINKMAN, drs. H. J.

Het werkwoordstelsel in het Afrikaans; recensie van: Meyer de Villiers, *Die Grammatika van Tyd en Modaliteit*.

In: *Zuid-Afrika*, 46 (1969), blz. 126-128.

Recensie van: Charles Hockett, *The State of the Art*.

In: *Levende talen*, 261 (1969), blz. 606-610.

BRUNSTING, prof. dr. H.

400 jaar romeinse bezetting van Nijmegen; 2e verm. dr. Nijmegen, Gemeente Nijmegen, 1969.

Recensie in: *Bull. Ver. antieke beschaving*.

BIJL, drs. M. VAN DER

De Franse politieke agent Helvetius over de situatie in de Nederlandse Republiek in het jaar 1706.

In: *Bijdr. en meded. van het Historisch Genootschap*, deel 80 (1966), blz. 152-194.

Met drs. L. Kok: *Prof. dr. C. Gerretson: moord of recht?* Twee studies over Johan van Oldenbarnevelt. Baarn, In den Toren, 1969.

Excursus LVI: Artikel 13 Unie van Utrecht.

In: *Mr. Jan den Tex: Oldenbarnevelt, deel IV: Documentatie*. Haarlem, Tjeenk Willink, (1970), blz. 242-257.

CARON, prof. dr. W. J. H.

Drijmael buijtlens t' achter . . .

In: *Taal en tongval*, 21 (1969), blz. 108-111.

Rekking en verkorting van klinkers in open syllabe.

In: *De nieuwe taalgids*, Van-Haeringen-nummer (1970), blz. 16-20.

Over alliteratie in Nederlandse gedichten.

In: *Zijn akker is de taal*; bundel opstellen aangeboden aan prof. dr. Klaas Heeroma. Den Haag, 1970. blz. 43-54.

Fakulteitenreeks, nr. 11.

GESCHIERE, prof. dr. L.

L'introduction des phonèmes vocaliques nasaux en français et le témoignage de Jehan Palsgrave.

In: *Word*, 24 (1968), blz. 175-192.

GISPEN, prof. dr. W. H.

Recensies in: *Geref. theol. tschr.*

GRIVEL, CH., Lic.

La Logique joint des nombres. Propositions sur „comment lire”.

In: *Het franse boek*, nr. 4, okt. (1969), blz. 128-130.

Het eigenlijke revolutionaire in (franse) literaturen 1970 of bijna.

In: *Raster*, III, 4 (Winter 69/70), blz. 486-529.

Qu'est-ce qu'ILL/ILLE?

In: *Manteia*, VII (1969), blz. 11-28.

Recensie in: *Neophilologus*.

HOEK, drs. L. H.

Points et contrepoints, ou la réaction catholique.

In: *Het franse boek*, 1 (1970), blz. 42-44.

L'Histoire, prix de l'érudition.

In: *Het franse boek*, 3 (1970), blz. 146-148.

Recensies over: Baudelaire, Godard, Michelet, Sévigné.

In: Het franse boek.

INGEN, dr. F. J. VAN

Prolegomena zur Zesen-Ausgabe.

In: Jahrbuch für Internationale Germanistik. Berlin-Zurich,

Bad Homburg v. d. H (1969), Teil I, Heft 2, blz. 53-62.

Recensies in: Neophilologus; Levende talen; De drie talen.

KARS, drs. H.

Recensies in: Het franse boek; Levende talen.

KNOL, drs. J.

C. G. N. de Voofs, - J. Wille.

In: De schouders waarop wij staan; bio- en bibliografische informatie bij de lezingen in de sectie Nederlandse Taalkunde van het 31e Nederlands Filologencongres. Groningen, april 1970. blz. 14-19.

KUIJPER Fzn., prof. dr. D.

Venus' dans misprezen.

In: Tschr. voor ned. taal- en letterk., LXXXV (1969), blz. 294-295.

Over Reynardus Vulpes.

In: Spiegel der letteren, XII (1969), blz. 19-23.

Op Stalparts zonnendagen.

In: Spiegel der letteren, XII (1969), blz. 30-34.

Verhangen zwanejong.

In: Tschr. voor ned. taal- en letterk., LXXXVI (1970), blz. 38-40.

LABROISSE, dr. G. M.

Das Deutsch-Studium an indonesischen Universitäten.

In: Levende talen, 263 (1969), blz. 780-789.

25 Jahre geteiltes Deutschland; ein dokumentarischer Überblick. Berlin, Colloquim Verlag, 1970. 160 blz.

Recensies in: Levende talen.

LEE, prof. dr. A. VAN DER

Vom Dichter des Nibelungenliedes.

In: Levende talen, (1970), § 341-353.

Zur Tradition der Gregoriussage.

In: Levende talen, (1969), § 576-586.

De Mirakili Divina Dispensatione et Ortu Beati Gregorii Pape; Einige Bemerkungen zur Gregorsage.

In: Neophilologus, (1969/70), § 30-47; 120-137; 251-256.

MEIER, prof. dr. H. H.

Recensie van: D. Ellis Evans, Gaulish Personal Names.

In: Het franse boek, 39 (1969), blz. 144-145.

Recensie van: J. Kerkhof, Studies in the language of Geoffrey Chaucer.

In: Levende talen, 261 (1969), blz. 617-618.

Recensie van: E. Frykman, W. E. Aytoun, Pioneer Professor of English at Edinburgh.

In: English studies, 51 (1970), blz. 461-464.

Artikelen over Engelse taal- en letterkunde der middeleeuwen.

In: Grote Winkler Prins, 7e dr.

MEIJERING, drs. H. D.

Philologia Frisica, n.a.v. Philologia Frisica Anno 1966; lezingen en neipetearen fan it 4de Fryske filologekongres augustus/september 1966. Grins, Wolters-Noordhoff, 1968.

In: Levende talen, 262 (1969), blz. 695-700.

MULDER, prof. dr. M. J.

Accentverschuiving bij de karakterisering van enige kanaänitische goden.

In: Ned. theol. tschr., 24 (1969/70), blz. 401-420.

Recensie van: C. van Leeuwen, Hosea (De Prediking van het O.T.). Nijkerk, 1968.

In: Geref. theol. tschr., 69 (1969), blz. 275 v.

Recensie van: H. C. Leupold, Exposition of Isaiah. Vol. I.

Chapters 1-39. Grand Rapids, 1968.

In: Geref. theol. tschr., 70 (1970), blz. 46-48.

Recensie van: R. Meyer, Hebräische Grammatik, Band II, 3. Aufl. Berlin, 1969.

In: Geref. theol. tschr., 70 (1970), blz. 105 v.

Recensie van: S. du Toit, Bybel, Skepping, Evolutie. z.p., 1968.

In: Geref. theol. tschr., 70 (1970), blz. 107 v.

Recensie van: W. Zimmerli, Ezechiel (Bibl. Kommentar). Neukirchen-Vluyn, 1969.

In: Geref. theol. tschr., 70 (1970), blz. 110-112.

Recensie van: H. W. Wolff, Dodekapropheten, Amos (Bibl. Kommentar). Neukirchen-Vluyn, 1967/68.

In: Geref. theol. tschr., 70 (1970), blz. 112 v.

Recensie van: K. Roubos, I Kronieken (De Prediking van het O.T.), Nijkerk, 1969.

In: Geref. theol. tschr., 70 (1970), blz. 176 v.

Recensie van: J. Macdonald, The Samaritan Chronicle No. II (BZAW 107), Berlijn, 1969.

In: Geref. theol. tschr., 70 (1970), blz. 179-183.

Boekaankondigingen in: Geref. theol. tschr.

OORDE, drs. S. VAN

Informatie Grieks. Groningen, Wolters-Noordhoff, 1970.

Met Malm, De Man, Albertz en Schoonheid: *Prodromos; Methodos; La Hegemon*; drie deeltjes Griekse leergang.

REENEN, drs. P. Th. VAN

Charles Grivel, Het eigenlijke revolutionaire in (franse) literaturen; vertaling uit het frans.

In: Raster, III, 4 (1969/70), blz. 486-516.

Recensie van: Q. I. M. Mok, Contribution à l'étude des catégories morphologiques du genre et du nombre dans le français parlé actuel; proefschrift 1968. The Hague-Paris, 1968.

In: Levende talen, 268, mei (1968), blz. 380-384.

REES, drs. C. J. VAN

Pierre Reverdy et l'image; discours théorique ou discours idéologique.

In: Het franse boek, 40,2 (1970), blz. 112-118.

Recensie van: Virginia A. La Charité, The poetics and the poetry of René Char.

In: Neophilologus, LIV, 3 (1970), blz. 313-314.

REICHMANN, dr. OSKAR

Wortfeld-theorie und Strukturalismus.

In: Levende talen, (1969), blz. 36 v.

Recensies in: Levende talen.

Recensie in: Zeitschrift für Dialektologie und Linguistik, 32 (1969), blz. 103-106.

ROELINK, prof. dr. J.

Van sinen lechame . . .

In: Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden, deel 84 (1969), blz. 139-150.

Moderne Devotie en Reformatie.

In: *Serta Historica, II* (1970), blz. 5-43.

ROOKMAAKER, prof. dr. H. R.

Christianity and A.T.

In: *Bulletin van die Suid-Afrikaanse Vereniging vir die bevordering van Christelike Wetenskap*, 23, *Junie* (1970), blz. 3-20.

Christian Creativity

In: *Salt*, 1 (1970), blz. 2-10.

De bedreigde vrouw, een motief in de 17de-eeuwse kunst.

In: *Miscellanea I. Q. van Regteren Altena*, Amsterdam, (1969), blz. 130-132, 4 fig.

SCHENKEVELD, prof. dr. MARGARETHA A.

Frits en zijn vrienden; iets over de symbolen in De avonden.

In: *Raam*, 64 (1970), blz. 41-46.

Een begin van rekenschap; de structuur van de bundel Een winter aan zee en zijn voorlopige plaats in het werk van A. Roland Holst; oratie V.U. Assen, Van Gorcum, 1970, 40 blz.

SCHENKEVELD, dr. D. M.

Aristarchus and OMPHO OTEXNO; some fundamental Ideas of Aristarchus on Homer as a Poet.

In: *Mnemosyne, IV*, 23 (1970), blz. 162-178.

Recensies in: *Mnemosyne; Hermeneus.*

SIERTSEMA, prof. dr. B.

Het taalprobleem in Afrika.

In: *Handelingen van het 30ste Ned. Filologencongres, Leiden*, (1968), blz. 139-141.

Pros and Cons of Macro-phonemes in New Orthographies (Masaba Spelling Problems).

In: *Festschrift Anton Reichling, Lingua*, 21 (1968), blz. 429-442.
„Taal en wereldbeeld”, een stukje betekenisleer.

In: *Geref. theol. tschr.*, 4 (1968), blz. 1-26.

Commentary to: Nils Hasselmo, „How can we Measure the effects which one language may have on the other in the speech of bilinguals?”

In: L. G. Kelly, ed. *Description and Measurement of Bilingualism: an Intern. Seminar, Moncton, Canada, 1967.* (University of Toronto Press, 1969), blz. 152-156.

Final Statement.

In: *Id.* blz. 353-355.

„Etic” and „Emic”.

In: *English Studies*, (1969), blz. 1-3.

Language and World View (Semantics for Theologians).

In: *The Bible Translator*, 20 (1969), blz. 3-21.

Morphemic Make-up and World View.

In: *Studies in General and Oriental Linguistics (Festschrift Shirô Hattori)*. Tokyo-Cambridge (Mass.), (1970), blz. 525-535.
Review of A. Bamgbose: *Yoruba Orthography: A Linguistic Appraisal with Suggestions for Reform* (Ibadan, 1965).

In: *American Anthropologist*, 70 (1968), blz. 429-430.

Review of dr. F. G. Droste: *Taal en betekenis*; bijdrage in een discussie. (Brussel, 1967).

In: *De Nieuwe taalgids*, (1970), blz. 59-64.

SPA, drs. J. J.

Generatieve fonologie.

In: *Levende talen*, (1970), blz. 191-204.

Quelques problèmes concernant la composante sémantique de la grammaire transformationnelle.

In: *La Linguistique*, 6 (1970), blz. 23-38.
Recensies in: *Levende talen*, (1969/1970).

STRENGHOLT, L.

Oorloghoogh.

In: *Tschr. voor nederl. taal- en letterk.*, LXXXV (1969), blz. 296-297.

Waterlantsche Trijn heeft nog een appeltje te schillen.

In: *De nieuwe taalgids*, 63 (1970), blz. 127-131.

Tongen voor Huygens.

In: *De nieuwe taalgids*, 63 (1970), blz. 176-180.

Sonnetten en pseudosonnetten bij Vondel.

In: *Tschr. voor nederl. taal en letterk.* LXXXVI (1970), blz. 194-212.

THIERRY, prof. dr. J. J.

Recensie van: Ph. Levine, *Saint Augustine, The City of God*, vol. IV.

In: *Mnemosyne*, 22 (1969), blz. 321-322.

Recensie van: M. C. Conroy, *Imagery in the Sermones of Maximus, Bishop of Turin.*

In: *Mnemosyne*, 22 (1969), blz. 322.

Recensie van: G. Sanders, *Licht en duisternis in de christelijke geschriften.*

In: *Mnemosyne*, 23 (1970), blz. 97-99.

Recensie van: V. Buchkeit, *Tyrannii Rufini Librorum Adamantii Origenis Adversus Haereticos Interpretatio.*

In: *Mnemosyne*, 23 (1970), blz. 217-218.

VARGA, A. K.

Rhétorique et Littérature. Paris, Didier, 1970, 235 blz.

Emült és el nem műlő romantika (over het romantische bewustzijn).

In: *Uj Látóhatár.* München, (1969), blz. 481-494.

Analyses d'une tragédie (Corneille, *Sertorius*).

In: *Het franse boek*, (1970), blz. 55-63.

L'objet en poésie.

In: *Word* (New York), 1967 (-1969), blz. 557-572.

La poésie des siècles classiques.

In: *Het franse boek*, (1970), blz. 148-154.

VRIES, prof. dr. G. J. DE

De zang der Sirenen, Groningen, Wolters-Noordhoff, 1969. VII + 169 blz.

Vermeende singulariteit.

In: *Schrift en uitleg.*

Kampen, Kok, (1970), blz. 232-236.

The Philosophaster's Softness.

In: *Mnemosyne*, IV, 22 (1969), blz. 230-232.

Notes on Greek Epigrams.

In: *Mnemosyne* IV, 23 (1970), blz. 22-32.

Plato nu.

In: *Lampas*, II (1970), blz. 198-206.

Xanthoo's zoete lied.

In: *Hermeneus*, 41 (1969-1970), blz. 300-305.

Recensie in: *Mnemosyne*, IV, 22 (1969), IV, 23 (1970).

**FACULTEIT DER ECONOMISCHE
WETENSCHAPPEN**

BAARS, mr. JOHN VAN

Het Ontwerp Eedswet 1969 en de Eedsvorm.

In: Ned. juristenblad, 22 (1970), blz. 629-639.

VERHOEF, L. W. en mr. JOHN VAN BAARS

In welke mate en op welke wijze zijn grote N.V.'s beschermd tegen overvallen?

In: Rapport 6903 van het Economisch Instituut van de Vrije Universiteit, december 1969, 30 blz.

BORST, prof. mr. P.

Moelijke vragen - en hoe komen wij aan een antwoord.

In: Jaarverslag R.K. Vereniging van nederlandse drukkerspatroons, (1969), blz. 17-22.

COPPENS, drs. H. A. J.

Op zoek naar een mondiaal structuurbeleid.

In: Wijsgerig perspectief, maart (1970).

Landbouw-exporten; ontwikkelingslanden eisen ruimer afzet op rijke markten.

In: De Volkskrant, speciale bijlage over het Wereldvoedselcongres 1970, verschenen op 16 juni 1970.

Perspectieven voor de landbouwexport van ontwikkelingslanden.

In: Internationale spectator, XXIV, 11 (1970), 8 juni.

EIJGENHUIJSEN, drs. H. G.

De terugverdientijd als investeringsselectie-criterium.

In: Maandbl. voor accountancy en bedrijfshuishoudkunde, 44, 3 (maart 1970), blz. 95-113.

GORIS, dr. HENDRIEKE

Recensie van: H. Kuhn, Die Struktur Quantitativer Modelle. J. C. B. Mohr (Paul Siebeck). Tübingen, 1968.

In: De Economist, 117, 6 (1969), blz. 721-722.

HUISMAN, dr. S.

Economische groei en internationale handel; een studie op het terrein van de economische conflictologie; diss. V.U. Haarlem, Bohn, 1969. 176 blz.

Harmonie, conflict en wereldhandel.

In: Intermediair, 27 maart (1970), blz. 17 en 19.

Recensie van: M. Fleming, Introduction to economic analysis, 1969.

In: De Economist, 118 (1970), blz. 404-405.

KLEIN WASSINK, prof. dr. H. J. W.

Annotatie Hoge Raad 15 januari 1969, nr. 16.051.

In: Fiscaal economische documentatie, 30, 1258 (1970), 18 juni.

En in: B.N.B. (1969), 163 (betreffend een geldig fiscaal compromis.)

LAMBOOY, dr. J. G.

De agrarische hervorming in Tunesië; diss. V. U. Assen, Van Gorcum, 1969. 233 blz.

De springlevende stad; relatie tussen verstedelijking en economische structuur.

In: Intermediair, 6, 2 (1970), blz. 5-9.

Met dr. mr. Ch. A. van Haren en ir. W. Wissing: *Teteringen: groene buffer*. Teteringen, Uitgave gemeente bestuur 1970. 63 blz.
Regional Economy and Geography.

In: Tschr. econ. en soc. geografie, 61, 2 (1970), blz. 127-131.
Het gebruik van de „oppervlakte” in de geografie.

In: Tschr. econ. en soc. geografie, 61, 3 (1970), blz. 185-186.
Mens en milieu; op zoek naar een theorie.

In: Stedebouw en volkshuisvesting, 51 (augustus 1970), blz. 291-295.

Recensies in: Tschr. econ. en soc. geografie; Geogr. tschr.

LINNEMANN, prof. dr. H.

Tinbergens omstreden ideeën.

In: Vrij Nederland, 8 november 1969.

De bevolkingsgroei in de ontwikkelingslanden.

In: VU-blad, 34, (december 1969), blz. 5-6.

Kritische analyse huidige ontwikkelingsbeleid.

In: Socialisme en democratie, 27 (1970), blz. 209-213.

Recensie in: Nederlandse gedachten, 26, 10 oktober 1970.

MUISWINKEL, dr. L. F. VAN

De localisering van monetaire impulsen.

In: Maandschrift economie, 34 (1969), blz. 129-136.

NATHANS, prof. J.

Onafhankelijkheid.

In: Bedrijfseconomische encyclopedie; deel 5. Bussum, De Haan, (1970), blz. 162 v.

Grondslagen voor de verslaggeving.

In: Facetten van het accountantsberoep. Dne Haag, Van Stockum, (1969), 7, blz. 76-83.

RODENBURG, drs. H.

De produktontwikkeling.

In: Marketing; handboek voor commerciële beleidsvraagstukken. Deventer, Kluwer, (mei 1970), blz. 3023-3031.

ROOS, prof. dr. F. DE

De Algemene Banken in Nederland; 6e geh. herz. en verm. dr. Utrecht, Oosthoek, 1970. 170 blz.

Recensie van: R. Frei, *The Price of Gold*.

In: Maandschrift economie, 8 (1970), blz. 445-446.

Recensie van: H. J. Lell, *Die soziale Harmonisierung in der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft*, 1966.

In: Maandschrift economie, 8 (1970), blz. 447-448.

THIERRY, prof. dr. H.

Organisatie en leiding; 4e geh. herz. dr.; 2 bijl. Leiden, Stenfert Kroese, 1970. 272 blz.

Algemene economie en bedrijfseconomie; 8e gew. dr. Arnhem, Van der Wiel-Luyben, 1970. 52 blz.

TRAAS, prof. dr. L.

Het winstbegrip in de open Naamloze Vennootschap; inaugurele oratie V.U. Haarlem, Bohn, 1970. 25 blz.

VERMAAT, dr. A. J.

Theoretische achtergronden en praktische mogelijkheden van een locatie-onderzoek in de EEG-landbouw. Den Haag, Landbouw-Economisch Instituut, 1969. 83 blz.

Over de wiskunde in de economie; openb. les V.U. Haarlem, Bohn, 28 blz.
Tevens verschenen in: *De economist*, 118 (1970), blz. 21-47.
De Miljoenennota.

In: *Op wiek*, 12 (sept. 1969), blz. 2-3.

Voortaan ieder jaar verlaging inkomstenbelasting?

In: *Nederlandse gedachten*, 25, 38 (1969), blz. 11.

Recensie van: E. M. Claassen, *Monnaie, revenu national et prix*.
Dunod, Paris 1968.

In: *De economist*, 117 (1969), blz. 173-175.

Recensie van: R. C. Shook en H. J. Highland, *Probability Models with Business Applications*. Irwin, Homewood 1969.

In: *Statistica neerlandica*, 24 (1970), blz. 157.

VISSER, dr. H.

Economische groei en de structuur van de internationale handel; diss.
V.U. Assen, Van Gorcum, 1970. 212 blz.

Buitenlandse arbeidskrachten en de volkshuishouding.

In: *Econ. stat. ber.*, 55 (1970), blz. 780-784.

Recensie van: J. O. N. Perkins, *International policy for the world economy*. Londen, 1969.

In: *De economist*, 118 (1970), blz. 405-407.

Voor een ons goud is 35 dollar genoeg; naschrift.

In: *Econ. stat. ber.*, 54 (1969), blz. 1042-1043.

ZUIDEMA, dr. R. P.

Productie, kapitaal en produktiviteit; een analyse van productie in de tijd;
diss. V.U. Haarlem, Bohn, 1970. 171 blz.

FACULTEIT DER SOCIALE WETENSCHAPPEN

Subfaculteit der sociaal-culturele wetenschappen

BAX, drs. M. M. G.

Patronage Irish Style; Irish Politicians as Brokers.

In: *Sociologische Gids*, 17, no. 3 (1970), blz. 179-192.

BLAUW, prof. dr. J.

In hoeverre is de concentratie in de moderne theologie in Noord-Amerika en Europa op het saecularisatie-probleem relevant voor de kerken in Afrika en Azië?

In: *De heerbaan*, 23 (1970), blz. 32-47.

BOS, drs. J. J.

Evangelisatiewerk in een stedelijke wereld.

In: Jubileumbundel zending in Nederland, 's-Gravenhage, Boeken-
centrum.

Irritatie en protest.

In: *Intermediair*, maart 1970.

Een goede maatschappij?

In: *Wapenveld*, mei 1970.

Demokratie in de kerk?

In: *Wapenveld*, mei 1970.

Recensie van: E. D. J. de Jongh, *Sociaal beleid en medeverantwoordelijkheid van arbeiders*.

In: *Wapenveld*, mei 1970.

Recensie van: prof. dr. S. U. Zuidema, *De revolutionaire maatschappijkritiek van Herbert Marcuse*.

In: Wapenveld, juni 1970.

Recensie van: prof. dr. P. J. A. ter Hoeven, *Arbeiders tussen welvaart en onvrede*.

In: *Acta Politica*, (1970).

Een onbewegelijke beweging; eindrapport van een onderzoek naar positie en beleid van het C.N.V., juni 1970.

BOUKEMA, mr. P. J.

The limits of freedom of information in the Netherlands.

In: Netherlands reports to the VIIIth international congress of comparative law Pescara 1970.

Deventer, Kluwer, 1970. blz. 289-303.

De betekenis van de gewestvorming voor de gemeenten.

In: *De magistratuur*, 36 (1970), blz. 87-90.

Recensie van: Th. van Boven, *Rechten van de mens op nieuwe paden*.

In: *A. R. Staatskunde*, 39 (1969), blz. 338-341.

Recensie van: De parlementaire geschiedenis van de Proeve van een nieuwe Grondwet (1950-begin 1967), Adviezen van politieke en maatschappelijke organen over vernieuwing van grondwet en kieswet (1967-mei 1968) en Eerste rapport van de Staatscommissie van advies inzake de Grondwet en de Kieswet.

In: *A.R. Staatskunde*, 40 (1970), blz. 273-281.

DRONKERS, drs. J.

Een onderwijsexperiment. Uitg.: sociaal-wetenschappelijk instituut der vrije universiteit, september 1970.

Het beoordelen en het eerstejaars tentamen Sociologie 1970. Uitg.: subfaculteit der sociaal-culturele wetenschappen, Vrije Universiteit, 1 oktober 1970.

DIJK, drs. P. J. C. VAN

Een opvatting over de sociaal-wetenschappelijke voorspelling.

In: *Kula* 1968, 9 no. 1 (1968), blz. 23-31.

FEDDEMA, drs. J. P.

Nottingham, Black Power en die Christen in die revolusietydperk.

In: *Pro Veritate*; maandblad Chr. Instituut van Suid-Afrika, VIII, 6 (1969), blz. 4-7.

Het Bantoestan-beleid tot mislukken gedoemd.

In: *Criterium*, 60 (okt. 1969), blz. 23-28.

Op weg naar de C.O.V.

In: *Op weg naar de ontknoping*. (Christen-radikaal pamflet samengesteld door B. de Gaay Fortman en W. in 't Veld), Kampen, Kok, 1970. blz. 27-37.

Het probleem van ontwikkeling en modernisering.

In: *Gestalten en getijden in de sociale werkelijkheid*; onder redactie van prof. dr. G. Kuiper Hzn., Amsterdam/Brussel, van Goor, 1970. blz. 126-134.

JONG-GIERVELD, dr. J. DE

De ongetrouwden; een sociologisch onderzoek naar de levensomstandigheden en levensinstelling van ongehuwde mannen en vrouwen; diss. V.U. Alphen aan den Rijn, Samsom, 1969. 301 blz.

De eenzame ongehuwde.

In: *Intermediair*, 6, 8 (1970), blz. 21-33.

Oude vrijsters en vrolijke vrijbuiters; over het realiteitsgehalte van stereotypen rond ongehuwden.

In: *Intermediair*, 6, 9 (1970), blz. 59-61.

De vrijgezel en de eenzaamheid.

In: Ongehuwdenbelangen, 17, 5 (1970), blz. 66-68.
Artikelen in kerkelijke bladen betreffende het preken door leken.

JONG, drs. L. DE

Het beeld van de gemeentelijke overheid in enkele Nederlandse wijken, bewoond door burgers met een betrekkelijke lage sociale positie.

In: De mens in de stad van de mens, Alphen aan den Rijn, Samsom, 1969.

JONGE, prof. dr. J. A. DE

Van geval tot getal; inaugurele oratie V.U. Amsterdam, Scheltema & Holkema, 1969. 20 blz.

Verschuivingen in de economische structuur en in de maatschappelijke verhoudingen, 1850 tot heden.

In: Werknemers van morgen. Hoorn, Edececa, (1969), blz. 7-34.
Met W. Albeda, G. J. Leibbrandt e.a.: *Technologische ontwikkeling en werkgelegenheid.*

In: A.R. Staatskunde, 40 (1970), blz. 145-179.

Met T. P. van der Kooy, P. W. Klein en Joh. de Vries: *Van stapelmarkt tot welvaartsstaat.* Rotterdam, Universitaire Pers, 1970. 139 blz.

Recensie van: Joh. de Vries, Hoogovens IJmuiden 1918-1968; ontstaan en groei van een basisindustrie.

In: Maandschr. economie, 34 (1970), blz. 332-334.

KOOIMAN, drs. D.

China en zijn boeren.

In: A.R. Staatskunde, 40, 8 (aug. 1970), blz. 341-353.

KUIPER, drs. D. TH.

Negentigjarige A.R.P.: Uit de loopgraven.

In: De Rotterdammer, 29-3-1969.

Dilemma's van Christelijke Samenwerking en Radicaliteit.

In: A.R. Staatskunde, 1 (1970), blz. 14-25.

Oorzaken van de Verschillen in behoudendheid tussen Gereformeerden en Christelijke Gereformeerden; een kritische analyse van een theorie van J. van Putten.

In: Geref. theol. tschr., 2 (1970), blz. 77-98.

Dilemma's van Geloof en Politiek.

In: Voorlopig, 6 (1970), blz. 196-200.

1945-1970: Een stille Omwenteling, ook in de A.R.P.

In: Nederlandse gedachten, 18/19, (1970).

Het falen der Alternatieven, Gemeenteraadsverkiezingen 1970.

In: Nederlandse gedachten, 26, 1970.

Meegewerkt aan rapport: *Staatkundige vernieuwing; opmerkingen naar aanleiding van de voorstellen van de staatscommissie Cals-Donner en de commissie-duidelijkheid ingesteld door de groep van „18”.*

In: A.R. Staatskunde, 5 (1970), blz. 242-272.

KUIPER HZN., prof. dr. G.

Cultuur en sociale structuur; blz. 15-25.

Huwelijk en gezin; blz. 26-34.

Sociale rangen en klassen; blz. 75-85.

Rassendiscriminatie; blz. 94-99.

Generatieverschillen; blz. 100-105.

Cultuuroverdracht; continuïteit en verandering; blz. 106-115.

Sociale mobiliteit; blz. 140-145.

Sociaal-economische structuurveranderingen: landbouwers en middenstanders; blz. 182-187.

In: Gestalten en getijden in de sociale werkelijkheid. Amsterdam-

Brussel, Roelofs van Goor, 1969. Redactie: prof. dr. G. Kuiper Hzn.
Het humanum en het denken over de sociale verandering.

In: Wat dunkt u van de mens? Onder redactie van dr. H. Berkhof
en dr. A. S. van der Woude. Kampen, Kok, 1970. blz. 129-138.

PRAKKEN, drs. B.

Een alternatieve benadering van het gedrag der economische subjecten.
In: bundel Economix.

RULLER, drs. H. VAN

*Op punten verloren, bespreking uitgangspunten en richtlijnen voor de
wijziging van de gemeentelijke indeling.*

In: De Nederlandse gemeente, 24, 9 jan. 1970; 16 jan. 1970.
Onze laagste bestuurslaag of de wijkraden.

I. Maatschappelijk opbouwwerk of de corporatieve wijkraden. II. De
politieke wijkraad. III. Corporatieve of politieke organisatie.

In: Nederlandse gedachten, 6; 24; 31 jan., 7 febr. 1970.

De Amsterdamse fractie-assistent.

In: De Magistratuur, 35, aug. 1969.

Heroverwegen van de bestuurlijke organisatie.

In: De Nederlandse gemeente, 23, 9 mei 1969.

Inspraak in Gemeentebestuur.

In: Nederlandse gedachten, 26, 18 april 1970.

*Bestuur in agglomeraties, een onderzoek naar het feitelijk verloop van
een deel van het openbaar bestuur in agglomeraties.*

In: Bestuurswetenschappen, 24, maart 1970.

De betekenis van bestemmingsplannen.

In: De Magistratuur, 36, sept. 1970.

SCHOORL, prof. dr. J. W.

Sociology of development; the focus of a new profession.

In: Sociologia neerlandica, VI, II (1970), blz. 175-183.

TENNEKES, dr. J.

Het Cultuurrelativisme in de Amerikaanse Culturele Antropologie,
een onderzoek naar de methodologische uitgangspunten van een
wetenschap van de menselijke cultuur. diss. Utrecht, Amsterdam, 1970,
107 blz.

De Oud-Gereformeerden.

In: Mens en Maatschappij, 44 (1969), blz. 365-386.

THIJS, drs. J. D.

Japan en het nationalisme.

In: Spiegel historisch, 5 (1970), blz. 151-157.

WOLDRING, drs. H. E. S.

Student en kerk.

In: Lucerna, VIII, 3 (1969), blz. 1-31.

*Jeugd tussen God en Chaos; referaat over cultuur-sociologische achter-
gronden van jeugdprotest.*

In: Opbouw, XIV (juni 1970), blz. 9-12.

Sociale en personele ethiek - geen dilemma.

In: Opbouw, XIV, 32 (nov. 1970).

ZOUWEN, dr. J. VAN DER

*De Gereformeerden en de Vrije Universiteit; sociologisch onderzoek
naar inhoud en ontwikkeling van de relatie tussen een instelling en haar
recruteringsveld voor steunverlening; diss. V.U. Alphen aan den Rijn,
Samsom, 1970. 261 blz.*

ZUTHEM, prof. dr. H. J. VAN

De toekomst van de menselijke arbeid.

In: Wat dunkt u van de mens? Een reeks beschouwingen over de mens in bijbel en maatschappij, onder redactie van dr. H. Berkhof en dr. A. S. van der Woude. Kampen, Kok, 1970. blz. 157-166.

De geloofwaardigheid van onze economische orde.

In: Actuele sociologie, onder redactie van prof. dr. A. van Braam. Assen, 1970. blz. 31-40.

Herdruk van Delftse oratie.

Onderneming en maatschappij.

In: Onderneming en maatschappij. Nivrageschriften (1970), 2. blz. 44-49.

Machtshierarchieën en medezeggenschap in bedrijven.

In: J. E. Ellemers e.a.: Macht, machthebbers en machtelozen. Meppel, (1969), blz. 101-118.

Subfaculteit der psychologie

Conflictuologie

WIJNGAARDEN, H. R. en J. F. PETRIE

Actuele ontwikkelingen in de psychotherapie.

In: Nl. ts. psychologie, 25 (1970), blz. 205-250.

WIJNGAARDEN, H. R.

Sociaal beleid en individu.

In: Sociaal beleid in beweging. Uitg. Philips, 1970. blz. 39-51.

Experimentele psychologie

FOKKEMA, prof. dr. S. D., drs. J. F. ORLEBEKE en J. A. FEIJ
Duration of the residual spiral after-effect and neuroticism. Intern rapport, 1969.

ORLEBEKE, drs. J. F.

The cardiac component of the orienting reflex.

Congresbijdrage Bratislava, 1970.

Psychodiagnostiek en bedrijfspsychologie

DRENTH, prof. dr. P. J. D.

Wetenschappelijk onderzoek naar effectief leiderschap.

In: P. Coetsier: Hoofdstukken uit de toegepaste psychologie. Gent, (1969), blz. 61-77.

Pleidooi voor de handhaving van de predictieve selectietest.

In: De psycholoog, (1970), nr. 1.

Leadership style and organisational performance; a comment.

In: N. A. B. Wilson: Manpower research. Londen, 1970. blz. 388-391.

Met P. J. Willems en Ch. J. Wolff (eds.): *Bedrijfspsychologie, onderzoek en evaluatie.* Deventer, Kluwer, 1970. 764 blz.

Sociale en ethische aspecten van het testgebruik.

In: P. J. D. Drenth, P. J. Willems en Ch. J. de Wolff: Bedrijfspsychologie, onderzoek en evaluatie. Deventer, Kluwer, 1970. 764 blz. blz. 114-130.

DRENTH, prof. dr. P. J. D. en dr. Hk. THIERRY

Onderzoek naar effectief leiderschap.

In: P. J. D. Drenth, P. J. Willems en Ch. J. de Wolff: Bedrijfspsychologie, onderzoek en evaluatie. Deventer, Kluwer, 1970. 764 blz. blz. 407-430.

THIERRY, dr. Hk. en prof. dr. P. J. D. DRENTH

De toetsing van Herzberg's „two factor" theorie.

In: P. J. D. Drenth, P. J. Willems en Ch. J. de Wolff: Bedrijfspsychologie, onderzoek en evaluatie. Deventer, Kluwer, 1970. 764 blz. blz. 594-611.

DRENTH, prof. dr. P. J. D.

Met G. Hoolwerf: *NAT' 70*; numerieke aanleg test; tests + handleiding. Amsterdam, 1970.

Grensvragen van de psychologie en haar toepassingen.

In: Manipulatie. Baarn, Anthosboek, (1970), blz. 61-84.

Problems of personality measurement.

In: IARC: Assessing Personality. Londen, (1970), blz. 31-46.

THIERRY, dr. Hk.

Harmonie en Conflict: een maatschappij-analyse; bespreking van prof. dr. J. Pen: Harmonie en Conflict.

In: Intermediair, 5 (1969), september.

Met dr. ir. J. R. de Jong en drs. K. S. Levisson: *Productiviteitstoerekening*. Den Haag, Commissie Opvoering Productiviteit. 1969. blz.). 113 blz. + 2 bijl. (22; 124 blz.)

Aspecten van sociale psychologie: bespreking van Michael Argyle's gelijknamige boek.

In: Intermediair, 6 (1970), blz. 79.

Motivatie en beleving van het loon.

In: Mededelingen, 25 (1970), blz. 209-217. (Verbond van Kristelijke Werkgevers in België).

Met dr. ir. J. R. de Jong en drs. K. S. Levisson: *Productiviteitstoerekening: ervaringen en mogelijkheden*. Den Haag. C.O.P./N.I.V.E., 1970. 57 blz.

Psychologisch research laboratorium

DIRKZWAGER, dr. A.

Computers als hulpmiddel in het onderwijs

In: Informatie, 1 (1970), blz. 1-9.

Onderwijs, training en opleiding met computers.

Hoofdstuk uit: Bedrijfspsychologie. Kluwer, Van Loghum Slaterus, 1970, blz. 190-208.

DIJKSTRA, drs. S.

Ontwikkelingen in geprogrammeerde instructie.

Hoofdstuk uit: Bedrijfspsychologie. Kluwer, Van Loghum Slaterus, 1970, blz. 208-231.

FOKKEMA, prof. dr. S. D.

Mens en Radar.

In: De Nederlandse Loods, 12, 2 (1970), blz. 24-32.

KEUSS, drs. P. J. G.

The effect of time intervals between two shortly spaced acoustic signals on response times to the second.

In: Acta Psychologica, 31 (1969) blz. 297-311.

PELLE, drs. P. G.

Evenwicht en onrust; ontwerp van een neuropsychologische theorie.

Intern rapport, november 1969, 25 blz.

VEER, drs. G. C. VAN DER

De computer in het psychologisch onderzoek.

Hoofdstuk uit: *Bedrijfspsychologie*. Kluwer, Van Loghum Slaterus, 1970. blz. 747-759.

Met K. van der Veer: *The Explicability and Predictability of Future Outlook*. Rapport over het project: Images of the World 2000 van het European Coordination Centre for Research and Documentation in Social Sciences, Vienna, 1970.

Recensie van W. F. van Raay, *Geprogrammeerde instructie wiskunde*.

In: *Statistica Neerlandica*, 24, 2 (1970), blz. 100-102.

Mathematical learning models as tools for computer assisted instruction.

In: *Proceedings of the Working Conference on Computer Education*, august 1970, Amsterdam volume I, blz. 67-70.

VERSCHOOR, drs. A. M.

Operatorfuncties in de procesindustrie.

Hoofdstuk uit: *Bedrijfspsychologie*, Kluwer, van Loghum Slaterus, 1970. blz. 290-302.

Met drs. P. C. W. van Wieringen: *Vigilance performance and skin conductance*.

In: *Acta Psychologica*, 33 (1970), blz. 394-401.

Subfaculteit der opvoedkunde

CRUM, drs. B. J.

Universiteit en lichamelijke opvoeding.

In: *Intermediair*, 28 (1969), blz. 19-21.

Introductie op het thema „lichamelijkheid en bewegen in agogisch perspectief“.

In: *Mededelingenblad N.V.O.*, 2 (1970), blz. 26-28.

Over universiteit, theorievorming en bewegingsonderwijs.

In: *Tschr. voor bewegingsonderwijs*, 3 (1970), blz. 1-9.

GORDIJN, prof. dr. C. C. F. en C. VAN DE BRINK

Bewegingsonderwijs aan het geestelijk gehandicapte kind. Baarn, Bosch en Keuning, 1969. 124 blz.

GORDIJN, prof. dr. C. C. F.

Doen en maken, inaugurele oratie VU. Baarn, Bosch en Keuning, 1970. Publicatie in de *Lichamelijke Opvoeding* over Lienz-rede.

Pädagogische und didaktische Grundsätze der Leibeserziehung im Jugendalter.

In: *De lichamelijke opvoeding*, 19 (1970), blz. 781-785.

HULST, prof. dr. J. W.

Gunnings worsteling met Rousseau.

In: *Pedagogisch forum* ('s-Hertogenbosch), 4, 2 (1970), blz. 70-77.

Met Y. van der Molen: *Leerboek der pedagogiek*; 3e dr. Groningen, 1970.

JANSEN, drs. E. J. P.

Participatie; een signalering van belemmeringen en opgaven in het clubhuiswerk.

In: *Jaarverslag Stichting jeugdhavens*. Amsterdam, 1969.

STEGEREN, prof. dr. W. F. VAN

Andragogisch handelen en het humanum: een spanningsveld?

In: Rndom het Woord; theol. etherleergang NCRV, 2 (1970), blz. 203-212.

Flitsen uit de geschiedenis van het groepswerk; blz. 9-16.

De opleiding van groepsworkers; problemen en perspectieven; blz. 52-61.

In: Groepswerk; begrippen, velden, methoden. Alphen aan den Rijn, Samsom, 1970.

Agologie: wetenschap of fictie? inaugurele oratie V.U. Meppel, Boom, 1970. 27 blz.

VRIES, drs. J. DE

Personeelsbeleid en culturele antropologie.

In: Sociaal maandblad arbeid, 24, 11 (1969), blz. 759-765.

Het medische werk in Suriname's bosland; een socio-pedagogische beschouwing.

In: Nieuwe west-indische gids, 47. 2 (april 1970), blz. 139-157.

CENTRALE INTERFACULTEIT

BOTHA, mej. dr. M. E.

Partikuliere volksorg in die Afrikaanse volkskultuur met verwysing na die A.T.K.V. (S.A.S. en H), 1930-1964; ongepubliseerde D. Phil.-proefskrift, P.U. vir C.H.O. Potchefstroom, Suid-Afrika, mei 1970. *Aksentverskuiwinge in die kultuuretos van die Afrikaanse volkskultuur?*

In: Bulletin van die SACW, 24 (augustus 1970).

DEUGD, prof. dr. C. DE

Wordsworth en Spinoza; Leiden, Brill, 1969. 19 blz.

The Unity of Romanticism as an International Movement, A Phenomenological Approach.

In: Actes du V-e Congrès de l'Association Internationale de Littérature Comparée. Belgrado, Université de Belgrade, Amsterdam, Swets en Zeitlinger, (1969), blz. 173-189.

Old Wine in New Bottles? Tillich and Spinoza.

In: Talk of God. The Royal Institute of Philosophy Lectures 1967-68, G. N. A. Vesey (ed.) Londen, Macmillan, (1969), blz. 133-151.

Een zestal recensies in binnen- en buitenlandse tschr.

GEERTSEMA, drs. H. G.

Enkele opmerkingen in verband met hermeneutiek.

In: Bulletin van die Suid-Afrikaanse Vereniging vir die bevordering van christelike wetenskap, 20 (sept. 1969), blz. 31-42.

Transcendentale openheid; over het zinkarakter van de werkelijkheid in de wijsbegeerte van H. Dooyeweerd.

In: Philosophia reformata, 35 (1970), blz. 25-36.

HOEVEN, prof. dr. J. VAN DER

Kierkegaard en Marx als dialectische critici van Hegel, I en II.

In: Philosophia reformata, 34 (1969), blz. 85-101; 35 (1970) blz. Prof. dr. Herman Dooyeweerd 75 jaar.

In: Meded. van de Veren. voor calv. wijsb. dec. (1969), blz. 14-16.

Kierkegaard en Marx: twee revolutionaire baanbrekers van een nieuwe periode.

In: Meded. van de Veren. voor calv. wijsb., maart (1970), blz. 4-10.

De sleutelpositie van de filosofie met betrekking tot de wetenschappen.

In: Manipulatie.

Recensie van: Pierre Thévenaz, *De dwaze rede; de conditie van het filosofisch denken*; met een inl. van prof. dr. C. A. van Peursen.

In: *Geloof en wetenschap*, 68 (1970), blz. 99-102.

KLAPWIJK, dr. J.

Tussen historicisme en relativisme; een studie over de dynamiek van het historicisme en de wijsgerige ontwikkelingsgang van Ernst Troeltsch; diss. V. U. Assen, Van Gorcum, 1970. 504 blz.

De absoluteitheid van het christendom en zijn historische en sociologische gebondenheid.

In: *Geref. theol. tschr.*, 70, 1 (1970), blz. 19-33.

PEURSEN, prof. dr. C. A. VAN

Phänomenologie und Analytische Philosophie. Stuttgart, Kohlhammer, 1969. 171 blz.

Leibniz. London, Faber and Faber, 1969. 128 blz.

Him Again! Richmond, John Knox Press, 1969. 71 blz.

Met Beerling, Kwee en Mooij: *Inleiding tot de wetenschapsleer*. Utrecht, Bijleveld, 1970. 159 blz.

Informatie; een filosofische inleiding.

In: *Maandblad voor accountancy en boekhoudkunde*, 43 (1970), blz. 412-417.

Henri Bergson, culturele evolutie of revolutie?

In: *Wijsgerig perspectief*, 10 (1970), blz. 216-225.

Life-World and Structures.

In: *Patterns of the Life-World; Essays in honour of John Wild*. Evanston, Northwestern Univ. Press, (1970), blz. 139-153.

RIESEN, prof. dr. ir. H. VAN

Mondigheid en de machten; 2e dr. Amsterdam, Buyten en Schipperheyn, 1970. 226 blz.

Wetenschap in dienst van de toekomst.

In: *Almanak van de V.G.S.*, (1970), blz. 112-127.

De Wetenschap en de toekomst.

In: *Alg. ned. tschr. voor wijsb.*, 62 (april 1970), blz. 73-88.

Denkgereedschap.

In: *Meded. van de Veren. voor calv. wijsb.*, sept. (1969), 3; dec. (1969), 4.

Onderweg op welke weg?

In: *Meded. van de Veren. voor calv. wijsb.*, maart (1970), 1.

De christen in deze wereld.

In: *Meded. van de Veren. voor calv. wijsb.*, juni (1970), 1.

SANTEMA, ir. J. H.

Enkele notities in verband met het gebruik van het woord model.

In: *Bulletin van die Suid-Afrikaanse vereniging vir die bevordering van christelike wetenskap*, 20 (sept. 1969), blz. 11-18.

En in: *Meded. van de Veren. voor calv. wijsb.*, 1 (maart 1970), blz. 14-16.

Literatuur over de universiteit.

In: *Correspondentiebladen van de Veren. voor calv. wijsb.*, 34 (mei 1970), blz. 18-23.

SCHUURMAN, drs. ir. E.

Het jaar 2000; eschatologie contra futurologie.

In: *Visie of visioen; beschouwingen over het jaar 2000*, (1970), blz. 7-21.

SON, drs. B. H.

Een kritische analyse van Marcuse's kritiek op de industriële samenleving.

In: Lucerna, 8 (1969).

In: Confrontatie met de revolutie, 1969, blz. 36-47.

Herbert Marcuse's Filosofie van de revolutie.

In: Aksent, 6 (1970), blz. 2-7.

Een korte inleiding tot de fenomenologie en het existentialisme.

In: Correspondentiebladen van de Veren. voor calv. wijsb.,

33 (dec. 1969), blz. 32-35.

Confucius and far-eastern mentality.

In: Correspondentiebladen van de Veren. voor calv. wijsb., 34

(mei 1970), blz. 6-9.

TROOST, prof. dr. A.

Neo-Marxisme and the theology of society.

In: Revolution today; International reformed bulletin, XII (1969),

blz. 37-47.

Anticommunisme.

In: Canon gestorum scriptura, XXII (1969-1970), blz. 35-41.

ZUIDEMA, prof. dr. S. U.

H. Marcuse; de revolutionaire maatschappijcritiek van Herbert Marcuse.

Amsterdam, Buyten en Schipperheyn, 1970. pl. 200 blz.

De (on-) geloofwaardigheid van onze economische orde. Amsterdam,

Buyten en Schipperheyn, 1970.

INTERFACULTEIT DER AARDRIJKSKUNDE EN PREHISTORIE

BAK, dr. L.

De ruimtelijke ordening in de Nota.

In: Kroniek van het Ambacht/Klein- en Middenbedrijf, 24 (1970),

blz. 92-98.

BREMER, drs. J. T.

Een zeehaven in het Balgzand?

In: Intermediar, 14 november (1969), blz. 13-16.

Leerstof - leerplan - leerboek.

In: Geografisch tschr., nwe reeks, dl. III, 4 (1969), blz. 344-348.

Zeehavensproblemen in België.

In: Geografisch tschr., nwe reeks, dl. IV, 1 (1970), blz. 50-52.

BRUIJNE, drs. G. A. DE

Ontwikkelde versus ontwikkelingslanden.

In: A.R. Staatskunde, (1969), blz. 317-337.

Het isolement van Suriname.

In: N.E.S.B.I.C.-bulletin, (1969), blz. 238-245.

Bauxiet en aluminium; enige thematische-geografische aantekeningen.

In: Geografisch tschr., nwe reeks, dl. IV, 1 (1970), blz. 11-31.

Werkgelegenheid; een verwaarloosd aspect.

In: Sociaal-wetenschappelijke oefeningen, mei. (1970), blz. 21-26.

ES, prof. dr. W. A. VAN

De definitieve bestemming van archeologische vondsten; voordracht op de Tweede Museumdag 1968, gehouden op vrijdag 15 nov. in het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden.

In: Nieuwsbulletin van de Koninklijke Nederlandse Oudheidkundige Bond, 68 (1969), blz. 26-30.

Met H. E. van Gelder: *Muntvondst Roermond*.

In: *De Geuzenpenning*, 19 (1969), blz. 25-28.

De tijd van de kerstening.

In: *Goden en heiligen in Limburg*, Maastricht, Bonnefantentemuseum, 1969, blz. 19-20.

Grafitueel en kerstening.

In: *Geloof en wetenschap*, 67 (1969), blz. 169-194.

Met A. N. Zadoks-Josephus Jitta en W. J. T. Peters: *Roman Bronze Statuettes from the Netherlands*, II: *Statuettes Found of the Limes*. Groningen, Wolters, 1969. XIII, 216 blz.

Met H. E. van Gelder: *Muntvondst uit Roermond*.

In: *De Maasgouw*, 88 (1969), kol. 121-128.

Met W. A. Casparie: *Mesolithic Wooden Statuette from the Volkerak, near Willemstad, Noord-Brabant*.

In: *Berichten van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek*, 18 (1968), blz. 111-116.

Hand-made Pottery of the Roman Period from Rhenen, Utrecht.

In: *Berichten van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek*, 18 (1968), blz. 267-272.

Ede-Veldhuizen, gem. Ede.

In: *Nieuwsbull. Kon. Ned. Oudheidk. Bond*, 68 (1969), blz. 35-36.

Roermond: de sieraden.

In: *Nieuwsbull. Kon. Ned. Oudheidk. Bond*, 68 (1969), blz. 51.

Archeologen in de stad.

In: *Gemeentelijk jaarboek*, (1970), blz. 13-31.

Grafsitten en Christianisering in den Nederlanden.

In: *Probleme der Küstenforschung im südlichen Nordseegebiet*, 9 (1970), blz. 77-90.

HOEKVELD, prof. dr. G. A.

Zoeken naar de inhoud en de grenzen van het onderwijsgeografisch bezig zijn.

In: *Geografisch tschr.*, nwe reeks, dl III, 4 (1969), blz. 334-349.

Landbouw in de ontwikkelde landen.

In: *Geografisch tschr.*, nwe reeks, dl IV, 2 (1970), blz. 102-117.

JOBSE, drs. R. B.

De amsterdamse binnenstad.

In: *Geografisch tschr.*, nwe reeks, dl III, 4 (1969), blz. 387-391.

Activiteitenpatronen van een groep bewoners van westelijk Amsterdam en Badhoevedorp. Amsterdam, Geografisch instituut van de V.U., 1970. 99 blz. Bijdragen tot de sociale geografie, nr. 1.

SCHAT, drs. P. A.

Political geography.

In: *Tschr. voor econ. en soc. geogr.*, 15, 4 (1969), blz. 255-261.

De besluitvorming; een verwaarloosd object binnen de politieke geografie.

In: *Geografisch tschr.*, nwe reeks, dl III, 4 (1969), blz. 305-316.

Met G. J. Dijkink: *Enig zicht op de D.D.R. en West-Berlijn*. Amsterdam, Geografisch instituut van de V.U., 1970. 108 blz.

BIBLIOTHEEK

KOUWENHOVEN, drs. A. O.

Wetenschappelijke bibliotheken en taalbarriere. Resultaten van een onderzoek naar de relatieve frequentie der verschillende talen in een aantal grote buitenlandse bibliotheekcollecties.

In: *Open*, 2 (1970), blz. 84-91.

ZWAAN, drs. J.

Recensie van: G. Hertel, *Die Allegorie von Reichtum und Armut; ein aristophanisches Motiv und seine Abwandlungen in der abendländischen Literatur*.

In: *Levende talen*, (1969), blz. 711-712.

ZWEERS, drs. W.

Met L. A. Welters: *Toneel en publiek in Nederland*. Rotterdam, Universitaire pers, 1970. 260 blz.

Kunstenaar; kunstsociologie; kunstpolitiek; kunstleven; kunstpubliek; sociale kunstgeschiedenis.

In: *Grote Winkler Prins Encyclopedie*, Amsterdam, Elsevier, 1969-1970. deel 9, 10, 11.

aantallen studenten

Aantallen ingeschreven studenten in het studiejaar 1969-1970

<i>Faculteit</i>	<i>Nieuw</i>		<i>Totaal</i>	
	<i>heren</i>	<i>dames</i>	<i>heren</i>	<i>dames</i>
Theologie	58	2	444	26
Rechten	123	45	661	173
Notariaat	11	—	68	6
Tandheelkunde	45	6	89	11
Geneeskunde	160	68	1026	279
Wisk. en Natuurwetensch.	267	47	1173	141
Letteren	60	76	378	326
Economie	239	11	1112	27
Sociologie	95	28	313	112
Politicologie	59	3	275	14
Culturele Antropologie	8	8	27	28
Niet Westerse Soc.	9	7	62	31
Psychologie	100	77	418	249
Opvoedkunde	45	66	111	130
Andragogiek	1	—	4	3
Wijsbegeerte	14	3	52	8
Aandr. en Prehistorie	52	10	231	35
Actuar. wet. en Econometrie	14	—	32	—
Totaal	1360	457	6476	1599
Totaal Generaal	1817		8075	

aantallen buitenlandse studenten

Aantallen ingeschreven buitenlandse studenten

<i>land van herkomst</i>	<i>theologie</i>	<i>rechten</i>	<i>genees- kunde</i>	<i>w + n</i>
Egypte	—	—	2	—
Ghana	—	—	6	—
Nigerië	—	—	2	—
Z.-Afrika	11	1	—	1
Sierra-leone	—	—	—	—
Afrika totaal	11	1	10	1
Indonesië	2	2	31	3
Iran	—	—	4	—
Israël	—	—	—	1
China	—	—	—	—
Pakistan	—	—	—	1
Syrië	—	—	1	—
Jordanië	—	—	—	1
India	—	—	1	—
Azië totaal	2	2	37	6
België	1	—	—	—
Frankrijk	—	—	—	—
Engeland	—	—	1	1
W.-Duitsland	1	—	1	1
Noorwegen	—	—	14	1
Finland	—	—	2	—
Spanje	—	—	—	1
Italië	—	—	—	1
Tsjecho-Slowakije	—	—	2	2
Oostenrijk	—	—	—	—
Joego-Slavië	—	—	—	1
Zwitserland	—	—	—	—
Europa totaal	2	—	20	8

<i>letteren</i>	<i>eco- nomie</i>	<i>soc. wetensch.</i>	<i>wijs- begeerte</i>	<i>aardrijks- kunde</i>	<i>act. wet.</i>	<i>totaal p. land</i>
—	2	—	—	—	—	4
—	1	—	—	—	—	7
—	—	—	—	—	—	2
3	—	1	5	—	—	22
—	—	1	—	—	—	1
3	3	2	5	—	—	36
2	12	7	—	—	—	59
—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	1
—	—	1	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	1
—	—	1	—	—	—	2
2	12	9	—	—	—	70
—	1	1	—	—	—	3
2	—	1	—	—	—	3
2	1	1	—	—	—	6
2	2	2	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	15
—	—	1	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	1
1	9	3	—	—	—	17
1	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	1
—	—	1	—	—	—	1
8	13	10	—	—	—	61

<i>land van herkomst</i>	<i>theologie</i>	<i>rechten</i>	<i>genees- kunde</i>	<i>w + n</i>
Ver. Staten	9	—	7	2
Canada	5	—	2	—
Venezuela	—	1	—	—
Mexico	—	—	—	—
Urugay	—	—	—	—
Amerika totaal	14	1	9	2
Australië totaal	1	—	—	—
Suriname	—	13	4	6
Ned. Antillen	—	4	2	2
Overzeese geb. totaal	—	17	6	8
Overige landen	1	1	1	1
Totaal generaal	31	22	83	26

<i>letteren</i>	<i>eco- nomie</i>	<i>soc. wetensch.</i>	<i>wijs- begeerte</i>	<i>aardrijks- kunde</i>	<i>act. wet.</i>	<i>totaal p. land</i>
2	—	2	6	—	—	28
3	—	8	4	—	—	22
—	—	—	—	—	—	1
—	1	—	—	—	—	1
—	1	—	—	—	—	1
5	2	10	10	—	—	53
1	—	1	—	—	—	3
4	12	5	—	—	1	45
—	4	13	1	2	—	28
4	16	18	1	2	1	73
—	2	3	1	—	—	10
23	48	53	17	2	1	306

examens en promoties

Aantallen examens en promoties*

	<i>Totaal</i>	<i>Geslaagd</i>		<i>Afgewezen</i>	
		heren	dames	heren	dames
<i>Faculteit der Godgeleerdheid</i>					
kandidaats	20	19	—	1	—
doctoraal	16	13(2)	2(1)	1	—
promoties	5	5(1)	—	—	—
<i>Faculteit der Rechtsgeleerdheid</i>					
kandidaats	181	104	18	52	7
doctoraal O.S.	68	52(1)	6	8	2
doctoraal D-I	17	11	3	3	—
doctoraal D-II	6	4	2	—	—
doctoraal Notariaat	9	6	2	1	—
doctoraal					
Vrije Studier.	3	3	—	—	—
promoties	2	2(1)	—	—	—
<i>Faculteit der Geneeskunde</i>					
kandidaats I N.C.	339	181	46	88	24
kandidaats II-N.C.	380	128	32	187	33
kandidaats II-O.C.	103	54	17	26	6
kandidaats III-N.C.	156	58	11	69	18
doctoraal I	177	95	27	50	5
doctoraal II	121	79	8	32	2
semi-arts	95	68	18	7	2
arts	73	53(1)	17	3	—
promoties	6	6(1)	—	—	—

* De tussen ( ) geplaatste getallen zijn cum laude geslaagd.

	<i>Totaal</i>	<i>Geslaagd</i>		<i>Afgewezen</i>	
		heren	dames	heren	dames
<i>Tandheelkunde</i>					
kandidaats I	83	33	3	41	6
kandidaats II	16	7	—	9	—
<i>Faculteit der Wiskunde en Natuurwetenschappen</i>					
<i>Wiskunde</i>					
kandidaats	17	14(3)	3	—	—
doctoraal	20	19(1)	1	—	—
<i>Natuurkunde</i>					
kandidaats	25	24(1)	1	—	—
doctoraal	11	11(1)	—	—	—
<i>Geologie</i>					
kandidaats	2	2	—	—	—
doctoraal	2	2	—	—	—
<i>Scheikunde</i>					
kandidaats	33	30	3	—	—
doctoraal	34	30(2)	4(1)	—	—
<i>Biologie</i>					
kandidaats	27	20(1)	7	—	—
doctoraal	17	14(3)	3	—	—
<i>M.O.-examens</i>					
N.O.-A Wiskunde	2	2	—	—	—
M.O.-B Wiskunde	7	6	1	—	—
M.O.-B Natuurkunde	1	1	—	—	—
M.O.-A Scheikunde	2	1	1	—	—
M.O.-B Biologie	2	1	1	—	—
Promoties	19	19(2)	—	—	—
<i>Faculteit der Letteren</i>					
<i>Nederlands</i>					
kandidaats	9	6(1)	3	—	—
doctoraal	3	1(1)	2	—	—
<i>Klassieke Talen</i>					
kandidaats	3	3	—	—	—
doctoraal	6	5(1)	1	—	—

	Totaal	Geslaagd		Afgewezen	
		heren	dames	heren	dames
<i>Geschiedenis</i>					
kandidaats	6	6	—	—	—
doctoraal	7	7(1)	—	—	—
<i>Engels</i>					
kandidaats	9	3	6	—	—
doctoraal	2	1	1	—	—
<i>Frans</i>					
kandidaats	17	4(1)	13(1)	—	—
doctoraal	13	6(2)	7	—	—
<i>Duits</i>					
kandidaats	14	8	5	—	1
doctoraal	5	4	1	—	—
<i>Semitische Talen</i>					
kandidaats	2	2	—	—	—
doctoraal	—	—	—	—	—
<i>Kunstgeschiedenis</i>					
kandidaats	3	2(1)	1	—	—
doctoraal	1	1	—	—	—
<i>Propedeuse Theologie</i>	41	37	2	2	—
Promoties	2	2	—	—	—
<i>Sociale Wetenschappen</i>					
<i>Sociologie</i>					
kandidaats	56	39	17	—	—
doctoraal	14	10(2)	4	—	—
<i>Politicologie</i>					
kandidaats	43	39(1)	3	1	—
doctoraal	16	16	—	—	—
<i>Culturele Antropologie</i>					
kandidaats	—	—	—	—	—
doctoraal	1	1(1)	—	—	—
<i>Niet-Westerse Sociologie</i>					
kandidaats	12	7	5	—	—
doctoraal	3	3(1)	—	—	—

	<i>Totaal</i>	<i>Geslaagd</i>		<i>Afgewezen</i>	
		heren	dames	heren	dames
<i>Psychologie</i>					
kandidaats	77	49(3)	14(2)	7	7
doctoraal	36	24(3)	9(1)	—	1
<i>Pedagogiek</i>					
kandidaats	10	7	3	—	—
doctoraal	6	3(2)	3	—	—
Promoties	2	1(1)	1	—	—
<i>Centrale Interfaculteit</i>					
kandidaats	3	3	—	—	—
doctoraal	4	4(1)	—	—	—
Promoties	1	1(1)	—	—	—
<i>Interfaculteit der Aardrijkskunde en Prehistorie</i>					
kandidaats- Soc.	12	11	1	—	—
kandidaats- Nat.	3	3	—	—	—
doctoraal- Soc.	6	6	—	—	—
doctoraal- Nat.	3	3	—	—	—
<i>Interfaculteit der Actuariële Wetenschappen en Econometrie</i>					
kandidaats	4	4	—	—	—
doctoraal	1	1	—	—	—
<i>Faculteit der Economische Wetenschappen</i>					
kandidaats	151	145(1)	3	3	—
doctoraal	60	58(5)	—	2	—
Accountancy	5	2	—	3	—
Promoties	6	6	—	—	—
	2775	1721(52)	342(6)	598	114

promoties

Lijst van gepromoveerden

FACULTEIT DER GODGELEERDHEID

19-12-'69	J. Plomp	„De kerkelijke tucht bij Calvin”
20- 2-'70	W. van 't Spijker	„De ambten bij Martin Bucer” (<i>cum laude</i>)
8- 5-'70	J. A. de Jong	„As the waters cover the sea”, millennial expectations in the rise of Anglo-American mis- sions 1640-1810.
15- 5-'70	S. Greidanus	„Sola scriptura”, problems and principles in preaching histo- rical texts.
12- 6-'70	A. J. Jelsma	„Adriaan van Heemstede en zijn martelaarsboek”.

FACULTEIT DER RECHTSGELEERDHEID

19- 6-'70	O. van Dijk	„Computer databanks and Hu- man rights”.
26- 7-'70	W. de Vries	„De invloed van werkgevers en werknemers op de tot stand- koming van de eerste sociale verzekeringswet in Nederland (de ongevallenwet 1901)”. (<i>cum laude</i>)

FACULTEIT DER GENEESKUNDE

7-11-'69	W. Steensma	„De radio-medische dienst van het Nederlandsche Roode Kruis voor de scheepvaart”.

- 21-11-'69 A. van der Spek „De tomografische lokalisering en de lineaire tomografie van de ductus hepatocholedochus”
- 23- 1-'70 A. H. Boontje „Het klinische beeld van het aneurysma aortae abdominalis”.
- 30- 1-'70 J. Wind „On the Phylogeny and the ontogeny of the human larynx”, a morphological and functional study. (*cum laude*).
- 5- 6-'70 W. H. van Bochove „Hepatografie met 99m Tc-Per technetaat”.
- 5- 6-'70 W. G. Buist „Klinische elektro - myografische onderzoeksmethoden bij enkele supra-nucleaire syndromen”.

FACULTEIT DER WISKUNDE EN NATUURWETENSCHAPPEN

- 12- 9-'69 H. Knibbe „Charge-transfer complex formation in excited state”.
- 10-10-'69 P. Vink „The structure of Grignard-ether complexes in solution”.
- 14-11-'69 A. P. Morgenstern „Synthesis of 6-alkyl derivatives of dopa via the trans isomers of unsaturated azlactones”.
- 28-11-'69 A. Heeringa „Analogues of bretylium and acetylcholine; A structure activity relation study”.
- 28-11-'69 D. Spaargaren „Angular correlations in the inelastic neutron scattering by carbonaat 15 Mev”.
- 12-12-'69 H. A. Lamme „Approximation methods in angular momentum projection calculations”.
- 19-12-'69 P. Slump „Karakterisering van de voedingswaarde van eiwitten in voedingsmiddelen door hun aminozuursamenstelling en de invloed van verhitting en loogbehandeling op de benutbaarheid van aminozuren”.
- 16- 1-'70 L. Westra „The role of Fe-Ti-oxides in plurifacial metamorphism of alpine age in the southeastern Sierra de los Filabres, SE Spain”.

- 23- 1-'70 H. Beens „Exciplexes, an experimental and theoretical study”. (*cum laude*)
- 30- 1-'70 H. M. W. Booy „Spectrum shape measurements on first forbidden beta transitions”.
- 20- 2-'70 W. Goedbloed „Internal source scintillation spectrometry on nuclides decaying by electron capture”.
- 6- 3-'70 F. P. IJsseling „Potentiometric titration with ion-exchanging membrane electrodes”.
- 13- 3-'70 H. Ton „Lifetimes of excited states in heavy nuclei”.
- 20- 3-'70 A. M. A. Verweij „Oxidation and complex formation of some formazans”.
- 10- 4-'70 J. J. van Rooijen „Beta-Gamma circular polarization correlation measurements on some odd-mass nuclei”.
- 24- 4-'70 J. Retel „The Biosynthesis of ribosomal R.N.A. in yeast”.
- 22- 5-'70 K. van Putte „Spin-lattice relaxation and methyl reorientation in long-chain molecules”.
- 19- 6-'70 H. G. Boddendijk „Directional correlation measurements on radiations following the decay of ^{176}Ta ”.
- 26- 6-'70 H. Lankamp „Radicals of the diphenylmethyl and triphenylmethyl type”. (*cum laude*)

FACULTEIT DER LETTEREN

- 17-10-'69 J. G. Lambooy „De agrarische hervorming in Tunesië tot 1967”. (*Sociale Aardrijkskunde*)
- 1- 5-'70 C. A. Bos „Interpretatie vaderschap en datering van de Alcibiades Maior”.

FACULTEIT DER ECONOMISCHE WETENSCHAPPEN

- 24-10-'69 S. Huisman „Economische groei en internationale handel”.
- 28-11-'69 W. Keizer „The Soviet quest for economic rationality and its conflict with the political aims of the communist party leadership in the Soviet economy: 1953-1967”.

- 23- 1-'70 J. W. van der Molen „Economische hervorming in de Sowjet-Unie”.
- 27- 2-'70 H. Visser „Economische groei en de structuur van de internationale handel”.
- 29- 5-'70 R. P. Zuidema „Productie, kapitaal en produktiviteit; een analyse van productie in de tijd”.
- 12- 6-'70 D. Wind „De toepassing van de ledenrekening als financieringsvorm bij enkele sectoren van agrarische coöperaties”.

FACULTEIT DER SOCIALE WETENSCHAPPEN

- 3-10-'69 Mevr. J. de Jong-Gierveld „De ongehuwden”
- 6- 2-'70 J. van der Zouwen „De Gereformeerden en de Vrije Universiteit”. (*cum laude*)

CENTRALE INTERFACULTEIT

- 26- 6-'70 J. Klapwijk „Tussen historisme en relativisme”. (*cum laude*)

examens

Lijst van geslaagde geëxamineerden in de periode van 1 september 1969 t/m 31 augustus 1970 (* = cum laude)

FACULTEIT DER GODGELEERDHEID

Kandidaatsexamen

W. J. Dijk
J. Dijkstra
J. G. K. Littooy
G. Verburg
J. L. 't Hart
J. P. Verheul
H. W. B. Ottevanger
S. J. Noorda
J. W. van Harten
J. W. Huisman
D. J. Ras
A. Haaima
W. Stoker
J. J. van Es
L. A. J. Wolthuis
J. P. Dondorp
G. H. Schouten
S. T. Bakker
G. J. Los

P. Verschoor

Doctoraal examen

N. C. de Fockert *
Mej. G. M. M. Gilhuis *
Mej. M. C. Boon
N. A. Schuman
C. Houtman
T. J. Oosterhuis *
P. Wamelink
M. Kievit
W. Speelman
J. H. de Vries
H. H. Brockhaus
R. Kranenburg
E. I. Nagy
G. van der Velde
J. Vree
M. de Vries
J. A. Koster

FACULTEIT DER RECHTSGELEERDHEID

Kandidaatsexamen

Nederlands recht
Mej. E. M. J. van Giffen
A. C. van Baasbank
B. van den Berg
S. van den Berg
J. H. Betist
J. P. H. Brandt
G. H. J. van den Broek
Mej. J. M. E. Burggraaff
C. van Domselaar
T. Elzenga

A. Fijn van Draat
Mej. A. Gillieron
J. A. C. M. de Groot
Mej. M. Hekelaar
J. A. Hoeksma
J. Klok
Mej. A. J. A. Kramer
V. K. Kuijvenhoven
E. H. H. van Loon
Mej. M. B. Meindersma
J. W. van Oosten
H. Scheffer

A. G. van Solinge
 S. Tamminga
 J. G. Treffers
 J. L. K. van der Veen
 T. H. Veeren
 W. Vink
 H. J. van Vliet
 J. P. van Vulpen
 L. A. Zegwaard
 R. J. van Andel
 J. J. van Andel
 A. A. van Beelen
 A. E. K. Binnerts
 M. A. Bodha
 I. Bos
 W. Bruinsma
 M. Dekker
 J. P. H. Donner
 A. A. M. van Erp
 F. A. de Groot
 A. C. v. d. Haar
 H. J. Houtkooper
 Mej. J. Kabel
 P. Kalbfleisch
 K. J. Kraan
 B. Kreek
 B. M. A. Paulus van Pauwvliet
 S. Reidsma
 Mej. S. H. Reijenga
 T. M. C. J. Schalken
 J. H. J. C. Spoelstra
 H. C. van der Sys
 Mevr. E. M. Aukes
 Mej. J. M. Vuyk
 K. de Waard
 L. H. W. Wassenberg
 H. E. Wierda
 C. L. Boekhoff
 J. Naeye
 M. T. van Kranenburg
 N. Ridder
 J. A. C. Bartels
 Mej. R. R. van Bennekom
 L. M. C. E. Berger
 J. Biemond
 P. J. Biesheuvel
 G. H. Blommestein
 S. W. P. C. Braunius
 Mej. S. de Bruijn
 Mej. E. J. M. Derix
 J. Dieleman
 R. van den Dolder
 H. G. van Dijk
 H. R. Fernhout
 J. J. Geuze
 H. Groen
 W. K. F. Hangelbroek
 R. J. Hemrika
 M. J. Hofmann
 C. L. F. de Jonge

R. van Kessel
 L. J. Klaassen
 S. W. Knoop
 A. Kok
 H. de Koning
 Mej. A. J. Krabbe
 N. Schreurs
 D. G. M. Kuiper
 J. Mak
 Mevr. R. F. de Hoog
 Mej. A. G. van der Plas
 R. de Quant
 Mej. C. W. Rang
 E. J. de Regt
 S. D. Renzema
 J. W. H. Richters
 C. A. Rosingh
 P. R. W. Schaink
 J. W. Scheffers
 A. J. Schotman
 H. N. van Slingerlandt
 J. H. Slot
 W. T. Snoek
 A. H. Spijker
 J. J. M. Stevens
 A. van Strijen
 J. Tanger
 Mevr. A. M. Oosterhuis
 N. van Veen
 H. Veltman
 J. Verduijn
 Mej. J. E. Vermeijden
 J. M. Voorberg
 A. J. Vos
 T. Vroon
 C. Wagenaar
 H. H. J. Wichman
 C. Zwaan

Kandidaatsexamen

Notariaat

R. B. H. M. Casander
 Mej. M. van Willigenburg

Doctoraal examen I

Nederlands recht

Mej. A. E. Blaauboer
 T. Halff
 D. Linschoten
 A. Mikkelsen
 E. J. Rotshuizen
 Mej. A. G. J. Langeveld
 L. J. Lans
 J. van der Pol
 J. Verdurmen
 R. I. T. L. Dooyes
 Mej. W. H. L. Huizinga
 Mevr. A. van Ee
 B. C. van Dorssen
 T. G. Drupsteen

J. G. Verhage
J. van Wijngaarden

*Doctoraal examen II
Nederlands recht*

J. J. de Back
G. J. van der Burg
K. David von Franquemont
I. Jansen
H. G. de Jong
I. de Jong
J. K. Weerman
J. F. van Baarsen
F. S. Hoornstra
H. J. Wegerif
G. W. Oosterhof
J. Brons
Mej. M. Kobus
J. W. van Ee
C. H. van Ginhoven
Mej. H. F. P. Ietswaart
J. Janssen
N. van Lingen
H. J. Schaatsbergen
J. Verduijn
P. D. H. Kuiper
G. J. van der Pijl
H. C. Cusell
J. J. Fokma
H. A. van Ramshorst
J. de Vries
D. H. Wallis de Vries
H. M. van den Berg
H. Brouwer
W. G. Klaver
A. W. Nauta
Mej. J. G. E. W. van Waarden
T. Half
D. Linschoten
Mevr. P. H. E. van Nierop
F. E. Kronemeijer

H. A. Scholtz
A. H. J. Snelder
R. van der Wal
J. F. T. Zegwaard
G. C. Harrenstein
W. F. Looman
A. J. van Raalte
J. C. Schreuder
F. J. Stulp
J. Tesink
J. H. Vos
Mej. A. E. Blaauboer
G. Westinga *
E. J. Rotshuizen
Mej. W. Gerkema
J. A. Janse de Jonge
A. Mikkelsen
H. D. M. Mulder
F. I. Pieterella
Mej. S. A. Beks
H. J. Jurrius
Mej. A. G. J. Langeveld
Mevr. M. Teitler
J. G. A. M. Spoor

*Doctoraal examen
Vrije studierichting*
H. v. R. Woudstra
N. M. C. Alsemgeest
F. J. Burger
R. A. J. H. Campagne

*Doctoraal examen
Notariaat*
G. G. J. D. Verdoes Kleijn
A. G. van Solinge
P. M. Smits
A. Schellenbach
Mej. A. A. van Berge
C. B. Bavinck
C. Constandse

FACULTEIT DER GENEESKUNDE

*Kandidaatsexamen
1e gedeelte*

S. A. van den Anker
Mej. A. J. Andriessen
R. A. Arendshorst
J. Bennink
M. M. van den Berg
C. H. Berkel
E. J. K. Boldingh
J. A. Brink
R. M. Bruinsma
J. van Doorn
J. Douma
Mej. T. Dijkstra

G. W. Egberts
Mevr. C. A. Valenkamp
R. J. Fortuin
J. L. A. Frolke
M. Gunther
T. J. Haumann
F. Heule
Mej. J. J. Hey
J. Hoekstra
D. Houtman
J. F. Jacobsson
Mej. M. C. E. Jansweijer
E. A. J. M. de Jong
P. D. de Jonge

J. Joustra
 G. D. A. Kadijk
 R. W. ten Kate
 H. B. H. Ketels
 P. O. Kofi
 C. Kok
 P. J. A. M. van Kordelaar
 H. B. Korfker
 Mej. M. Kuiper
 H. W. Kuperus
 P. Lanting
 A. Leemhuis
 H. Lindenhovius
 H. J. Linzel
 Mej. B. A. Los
 P. D. Luijendijk
 Mej. H. A. M. Meijering
 P. Mout
 G. J. van Norel
 G. A. Ouwehand
 Mej. N. J. van der Ploeg
 L. Pouwer
 R. R. Smit Duyzentkunst
 W. M. A. Smit
 J. R. Soedirman
 M. N. Spaargaren
 G. G. van Staveren
 H. J. Stolk
 K. Tanis
 Mej. T. F. Tervoort
 A. J. Verboom
 C. J. Verhorst
 P. Verlooy
 R. J. J. Versluis
 P. J. van Winterswijk
 P. Zboray
 A. J. A. de Looff
 R. van Altena
 V. H. van Andel
 J. N. van Andel
 W. A. Avis
 F. C. Bakker
 J. C. Bakker
 Mej. R. Bakker
 C. van de Beek
 R. Bergshoeff
 H. A. A. de Berk
 W. B. C. Berkhoff
 T. C. Besse
 J. H. Blom
 W. A. Bode
 A. J. P. Boeke
 Mej. E. de Boer
 P. C. A. M. den Boer
 J. A. van den Bosch
 Mej. S. P. C. Both
 J. M. M. Botman
 R. S. Breederveld
 C. L. Bremerkamp
 M. van Bruggen

J. Bruins
 J. J. van der Burgh
 J. P. Bijl
 M. E. Bijleveld
 S. P. J. J. Bijvoet
 Mej. C. A. Carlier
 Mej. P. van Damme
 Mej. H. Dankbaar
 J. Dekker
 H. van Deutekom
 H. A. F. Dirker
 W. J. Dirksen
 J. H. van Doeland
 J. L. Doff
 P. J. Dorr
 Mej. G. J. van Drooge
 B. J. van Duin
 F. Duynhouwer
 F. J. Dijk
 A. R. A. Dijkema
 Mej. C. D. Dijkstra
 O. Dijkstra
 P. A. Engelen
 J. G. van der Flier
 H. Fluit
 P. M. Gaillard
 D. van Geldere
 J. R. M. Glastra
 W. F. Glimmerveen
 Mej. C. A. Goede
 H. E. Gordijn
 G. A. de Graaf
 C. van de Graaf
 E. Grasmeijer
 H. C. Groeneveld
 H. J. M. Guijt
 Mej. M. Haan
 N. Hagg
 S. R. Hakman
 A. M. R. J. van der Harten
 Mej. E. M. de Heer
 J. de Heer
 P. G. van de Hoef
 W. M. M. Hoek
 Mej. J. G. Hofland
 H. M. van den Hoogenband
 C. A. Hoogesteger
 D. F. van Houten
 S. E. R. Hovius
 Mej. C. M. Hulshof
 A. C. M. Jacobs
 H. J. de Jager
 Mej. H. de Jager
 A. M. Janssen
 J. de Jong
 Mej. Y. de Jong
 Mej. J. L. Jongkind
 Mej. C. E. M. Kind
 Mej. C. M. Klerkx
 W. J. Klokman

T. C. F. Kloten
 S. Knepper
 J. A. Knottnerus
 Mej. L. Koetsveld
 A. A. Kool
 C. Kooij
 A. Koppenaar
 J. P. Kortekaas
 J. W. Kortleve
 C. M. Kraan
 J. R. Krol
 A. M. van Langevelde
 H. M. P. van Leeuwen
 W. H. van Leeuwen
 J. D. Linzel
 J. S. K. Luitse
 D. J. Martin
 Mej. N. D. Martijnse
 R. Y. Merkus
 M. L. Mock
 J. C. Mulder
 Mej. J. S. D. Mulder
 Mej. A. M. van Neck
 J. J. Nooitgedagt
 Mej. M. L. C. Nooij
 B. Nusselder
 T. N. van Oostrum
 H. J. Oskam
 Mej. M. G. E. M. van Os
 W. Peelen
 Mej. M. Pel
 Mej. M. Polderman
 C. A. Postema
 A. J. de Putter
 H. G. C. Rienks
 H. N. Riepma
 L. C. Roelandschap
 Mej. M. A. L. Roelofs
 Heijrmans
 N. C. A. Roelvink
 T. W. J. van Ruijven
 Mej. M. E. B. Rijlaarsdam
 A. C. Sablerolle
 P. Sanders
 J. F. Scholte
 C. H. Schroder
 Mej. G. J. H. Schuurmann
 F. F. van Soest
 J. G. Somsen
 H. E. Sondorp
 H. van der Stal
 R. E. P. Sutherland
 W. Terpstra
 Mej. M. A. Tervoort
 Mej. T. L. The
 D. Tibboel
 Mej. M. A. E. Timmermans
 P. J. Tromp
 K. Troost
 Mej. G. A. van Unen

J. W. A. Valetton
 A. M. J. Veer
 G. C. M. Veldt
 R. A. Vening
 M. Verkuyt
 R. C. W. Vermeulen
 A. L. F. J. Vermulst
 P. J. M. Vlaar
 Mevr. S. M. Labots
 B. S. Voorbrood
 H. de Vries
 R. A. de Vries
 J. de Waard
 S. C. Walland
 Mej. E. Warmenhoven
 J. van de Werfhorst
 Mej. A. M. G. Wernekinck
 W. M. Weve
 L. F. Wierda
 A. J. M. van Wieringen
 Mej. A. de Witte
 F. J. M. Woltring
 E. van der Zwaan
 R. W. G. Zijl
 J. J. Zijlstra

Tandheelkunde

Kandidaatsexamen

1e gedeelte

B. H. Boer
 L. T. J. H. Gooskens
 Mej. H. A. Haack
 L. B. Reis
 J. D. Rietberg
 J. P. L. van Beek
 E. van den Berg
 C. A. Bertheux
 J. M. F. G. Boeijen
 H. J. Burnet
 F. Capel
 H. A. Elias
 Mej. C. Geuzebroek
 F. B. Hesselink
 S. L. Jauw
 J. C. E. Kellermann
 Slotemaker

N. J. J. Kuin
 Mej. M. E. van Leer
 R. T. S. Liem
 F. T. I. Liem
 J. E. Lopez Cardozo
 R. G. Markinga
 M. P. Meijer
 P. J. Meijer
 B. Mol
 H. Mulder
 J. A. M. Mijnsbergen
 N. W. Posthumus
 R. L. van der Reijden
 J. P. Rodenburg

G. J. J. Roseboom
M. A. Schalkwijk
F. J. Schotman
H. L. Tan
J. H. van der Weij
F. K. van der Zwaag

Geneeskunde

Kandidaatsexamen

2e gedeelte

C. H. de Kort
A. P. Bolhuis
A. Bos
Mej. C. G. van den Dikkenberg
R. van Eijk
C. M. A. Geers
D. Grondman
G. E. Hagenbeek
R. O. Hees
Mej. J. A. R. van den Hoek
P. Hogendorf
J. Huij
F. van Huijstee
W. de Jong
D. W. A. M. Jungst
J. A. Kaan
W. R. van Kempen
Mej. A. E. Kuyper
H. J. Lamers
J. van der Leden
O. Lopes Cardozo
M. G. Luiting
Mej. S. Marlisa
Mej. H. E. Mastenbroek
J. D. Maurer
H. Mulder
A. J. P. M. Overbeke
A. B. van Overmeeren
Mej. G. J. F. Phaff
J. A. Rauwerda
Mej. M. Rodermond
H. Rol
J. R. Rosendaal
W. J. de Schipper
G. H. A. Siemons
Mej. Z. M. Sieval
G. Stoter
B. G. Terra
L. J. O. Timmermans
D. A. A. Verkuy
Mej. T. M. E. Vermeulen
F. F. H. Versteeg
P. L. de Vries
J. Wilschut
D. B. Wouters
J. W. van Zalingen
Mej. G. van Zanten
P. G. van Zijl
Mej. S. L. Liem
P. Baldewipsad Tewarie

A. M. Boon
Y. C. J. A. Huizinga
J. Post
G. van der Veer
M. W. J. Westveer
D. R. Buitelaar
L. Vlasveld
M. A. van Beekhoven
H. J. Blom
F. van der Blom
W. G. Borkent
A. P. Bos
W. K. Brand
A. D. Coronel
J. K. Dagevos
K. V. M. Ferket
F. P. M. Garnier
A. N. van Geel
Mej. I. van Gelderen
D. Haan
W. H. J. Hartman
W. J. B. van Ingen Schenau
R. G. W. van Kessel
Mej. A. J. Knol
J. T. Koetsier
Mej. A. Kraay
J. A. M. de Kroon
P. Kroon
C. Louwerse
Mej. M. Meerman
J. B. T. Meijer
C. H. Montijn
J. H. Nagel
H. J. G. J. Nijenhuis
K. T. Oen
Mej. J. M. Oomkes
J. A. den Ouden
H. P. Posthumus
B. J. Reitsma
J. H. Rillema
G. J. Roelofsens
M. de Rooij
D. E. Rozendaal
F. R. Schalker
R. Scholten
E. T. Scholten
A. van der Steen
H. M. Vemer
J. Verhaar
R. C. Vooy
N. Wieringa
J. H. Binnema
Mej. D. L. Arntzen
B. J. Bakker
E. Balk
F. van Bel
J. Bennink
M. M. van den Berg
P. J. Boerrigter
L. C. Braber

J. L. van Burg
 Mej. J. H. Dekker
 Mej. L. M. van Dongen
 R. P. Droog
 H. van der Ent
 H. Folmer
 G. J. James
 P. Jansen
 W. J. M. Jaspers
 J. de Jonge
 J. Joustra
 K. A. Keizer
 A. C. M. van Kessel
 Mej. I. C. van Kesteren
 J. M. Klapwijk
 Mej. E. S. M. de Klerk
 Mej. M. G. van Klinken
 T. van Koningsveld
 H. Lems
 J. L. van der Lichte
 D. Lindhout
 W. H. Lionarons
 M. Lucas
 P. D. Luijendijk
 Mej. M. P. L. Mirck
 W. Nieuwstraten
 M. H. J. van Oers
 Mej. J. A. Paalvast
 Mej. A. Postma
 L. Pouwer
 D. J. van Rhenen
 Mej. R. Rip
 A. A. van Rijn
 Mej. M. E. I. Schipper
 F. D. Slob
 W. M. A. Smit
 Mej. J. T. M. Steen
 R. A. H. Stukart
 M. J. van Til
 Y. G. Vellenga
 D. Verschoor
 R. J. J. Versluijs
 Mej. J. van Vliet
 A. de Waard
 Mej. M. de Waard
 Y. Wapstra
 G. L. van Wieringen
 Mej. Y. Wiersema
 R. J. Zethoven
 P. B. Zuidema

*Kandidaatsexamen
 3e gedeelte*

Mej. W. E. Bakema
 Mevr. W. E. A. de Haas
 L. van Bergeijk
 A. C. de Boer
 Mej. H. F. Bol
 A. A. Bon
 R. P. A. Boom

W. J. Braam
 W. Brobbel
 Mej. Y. E. Brouwer
 J. Bultman
 G. F. A. M. Dirks
 T. van Eikenhorst
 E. Folkers
 J. H. van Gent
 Mej. E. P. Greidanus
 P. Groenveld
 A. Hamel
 Mej. A. F. Helder
 Mej. N. van den Heuvel
 M. J. Hoekstra
 R. A. van Hogeand
 J. de Jong
 H. G. F. Kho
 M. J. K. de Kleine
 H. H. Ligtenberg
 W. F. Luitjes
 Mej. S. P. Mann
 Mej. Mej. D. E. Marissen
 J. O. Mispelblom Beijer
 B. H. ten Raai
 J. C. Roos
 R. P. Schmelling
 B. F. Scholing
 P. L. Schoonheim
 L. M. E. Smit
 J. M. Spinhoven
 A. Spreij
 R. G. de Thouars
 Mej. J. H. Veenstra
 W. Venneman
 J. J. Visser
 K. R. Visser
 B. K. Werkman
 W. J. Willems Rzn
 Mej. G. van Willigenburg
 J. van der Woude
 J. H. van Wijnen
 J. D. Zoodsma
 J. A. Zuidema
 N. J. Andreae
 A. B. van den Berg
 Mej. C. A. M. Bollen
 E. Branderhorst
 H. A. Brummelman
 J. H. van Caspel
 A. G. Janssen
 Mevr. N. A. Schaatsbergen
 W. C. Jongsma
 R. H. H. Lanting
 Mej. H. M. T. K. van Leeuwen
 J. C. Lefering
 J. A. Loth
 Mej. A. Martijnse
 Mej. W. M. Mesman
 W. C. van Oel
 M. C. Stoffels

D. T. T. Tjia
 Mevr. C. S. M. de Groot
 G. P. Verburg
 B. J. J. Zuidema
 H. Fintelman
 J. M. H. van der Beek
 A. M. Boon
 Mej. H. W. de Bruin
 W. Brussel
 P. N. M. Buhre
 D. R. Buitelaar
 J. Dekker
 Mej. C. G. van den Dikkenberg
 R. Duquesnoy
 R. van Eijk
 H. L. M. Feijen
 R. A. S. Flapper
 A. N. van Geel
 C. M. A. Geers
 A. A. M. Geraedts
 R. H. M. van der Giessen
 P. van der Graaff
 C. S. de Graaff
 J. J. M. van Groenendael
 Y. Groeneveld
 M. de Haan
 J. Hagendoorn Jr
 Mej. H. A. Hanenburg
 M. J. Hazenberg
 C. A. Hoefnagel
 Mej. J. A. R. van den Hoek
 J. W. Hoekstra
 H. den Hollander
 C. Hooijer
 C. H. Huisman
 P. C. Huijgens
 F. van Huijstee
 J. Jansen
 H. Y. de Jong
 J. A. Kaan
 R. G. W. van Kessel
 Mej. A. M. Kooiman
 Mej. A. Kraaij
 J. J. de Lange
 J. van der Leden
 P. U. van Loon
 O. Lopes Cardozo
 J. D. Maurer
 H. Mulder
 H. T. J. Niekus
 A. J. P. M. Overbeke
 A. B. van Overmeeren
 J. Post
 J. A. Rauwerda
 J. H. Rillema
 Mej. M. Rodermond
 Mej. M. J. de Roos
 Mej. A. M. de Ruiter
 F. R. Schalker
 W. J. de Schipper

J. M. Spijker
 G. Stoter
 A. Teunen
 G. van der Veer
 J. W. Verbeek
 D. A. A. Verkuyll
 R. C. Vooijs
 A. D. de Vries
 M. W. J. Westveer
 Mej. J. M. Wielings
 J. Wilschut
 J. T. M. de Wolf
 M. C. Wijnands
 Mej. G. van Zanten

Tandheelkunde

Kandidaatsexamen

3e gedeelte

G. Beemster
 F. A. Blom
 M. E. Hessels
 W. M. de Hoog
 H. J. de Kloet
 P. van der Kuy
 P. F. van der Stelt

Geneeskunde

Doctoraal examen

1e gedeelte

Mevr. M. du Plessis
 D. van Aniel
 Mej. A. Blom
 D. H. J. Blom
 G. de Boer
 R. Bonsma
 N. T. de Bruijne
 G. J. Germans
 P. Gerritzen
 Mej. D. M. D. S. Go
 Mevr. A. H. N. van Sorge
 S. de Haan
 Mej. A. J. Hagendoorn
 J. C. van der Heiden
 J. W. Hengefeld
 W. Huijsen
 J. F. J. Jonkers
 B. Kal
 G. K. Kimsma
 Mej. E. C. Knol
 H. Knook
 M. H. Koning
 A. F. van der Kroon
 W. K. N. van der Meij
 W. H. C. Mosman
 H. Mul
 H. Munnik
 J. Nauta
 L. Nieuwenhuizen

J. Plaatsman
 A. Plaisier
 Mej. G. Poel
 K. Schoe
 J. L. Schuller
 R. C. J. Smeenk
 M. M. Spoor
 K. G. Tan
 J. P. B. van Tetering
 J. den Uyl
 F. R. Veerman
 J. Verkuyt
 L. C. Verschoor
 F. W. Worst
 Mej. T. E. G. van Zanten
 Mevr. J. N. Kal
 J. W. Schachtschabel
 D. K. Appelboom
 S. Bouwer
 Mej. N. A. L. Dahlberg
 M. F. Diekema
 E. T. van Eerden
 C. D. Evans
 F. W. J. Evenhuis
 H. Fintelman
 H. P. N. W. Hoedemaker
 E. W. van der Hoek
 S. S. Hofstad
 A. R. de Hoog
 J. van Hooïdonk
 S. D. Ibrahim
 J. T. Koop
 C. H. de Kort
 Mej. J. A. Koster
 T. S. Kuindersma
 H. K. M. Niebuur
 O. Olsson
 Mej. J. M. Richters
 C. J. Steketee
 J. R. Tak
 R. E. Thieme
 L. van der Velden
 J. G. Versluis
 H. J. P. Vos
 H. A. C. Hodde
 R. H. Hommes
 A. N. Jager
 C. O. Lampe
 J. van Leeuwen
 Mej. M. B. Meijer
 O. G. Meijer
 H. T. Nooitgedagt
 H. D. Oei
 B. Patel
 J. H. H. Sassen
 Mej. K. L. Tan
 M. Waalewijn
 N. van Bentem
 Mej. H. L. van den Berg
 W. Blaauw

J. H. Boonstra
 L. W. Braber
 Mej. A. Brand
 P. E. Brouwer
 Mej. L. Colpa
 Mej. H. A. Dercksen
 J. J. Dijk
 B. van Egmond
 Mevr. H. M. Smits
 J. Ferwerda
 R. G. T. Geesink
 H. B. Geurst
 J. Goris
 A. C. van Grootheest
 H. Gundhus
 A. Hartgers
 J. Haverkamp
 Mej. J. M. A. Heddes
 R. M. Huisman
 Mej. J. M. Jager
 D. de Jong
 Mej. Z. M. Kepel
 N. M. Kramer
 G. G. Kreeft
 J. H. W. Labots
 Mej. M. Lievaart
 H. Lindeboom
 Mej. W. van de Merwe
 H. A. Munnik
 J. Ottenkamp
 E. R. M. Plantinga
 A. R. A. Plantinga
 A. Pull
 S. Quartel
 Mej. D. G. Rebel
 Mej. A. Reuling
 J. Rietkerk
 E. Schade
 Mej. M. Schild
 R. T. Schoenmaker
 G. M. J. M. Simons
 A. F. D. Smit
 Mevr. M. Scheper
 P. J. W. Soetekouw
 C. A. Spronk
 Mej. C. O. W. Stapper
 W. Stellaard
 A. van der Tol
 M. B. van 't Veer
 J. Veerman
 A. Veerman
 Mej. E. J. M. Vlaar
 L. de Vries
 D. A. A. van der Wedden
 P. Wessels
 P. A. J. Woltjer
 J. D. van Woudenberg
 G. J. van der Woude
 D. van den Wijngaard
 G. N. Zandstra

*Doctoraal examen
2e gedeelte*

F. F. C. Baller
J. W. C. Becking
G. Bendiksby
K. van den Berg
J. Bouman
Mej. M. A. C. Brandsma
W. Bronsveld
K. Brouwer
R. L. Cohen
J. S. A. Davidson
G. H. Dijkhuizen
A. P. van Erkel
J. Fiolet
J. L. Galestien
Mej. J. Goldschmeding
W. H. Green
B. O. Koldslund
J. R. Kramer
J. G. Kuijpers
N. C. Meijer
R. Pierik
J. Posthuma
P. A. W. A. Renardel de
Lavalette
J. H. Richard
T. J. Roding
N. van Rijssel
F. A. de Schipper
D. J. Scholten
A. Stam
J. P. B. van Tetering
Mevr. K. J. Verschoor
C. Schneider
M. H. Koning
F. W. Rieke
W. Westra
D. van Andel
C. H. Anoff Kwafo
N. J. W. van Baasbank
Mej. A. Blom
D. H. J. Blom
R. Bonsma
A. van Doesburg
P. Gerritzen
Mej. D. M. D. S. Go
Mevr. A. H. N. van Sorge
J. W. Hengefeld
J. B. Hubert
H. J. Jansen
A. P. V. Jongsma
Mej. E. C. Knol
H. Knook
H. J. Gans de Koning
Mej. J. A. Koster
A. F. van der Kroon
H. Mul
H. Munnik
J. Nauta

J. A. M. Negenborn
L. Nieuwenhuizen
K. G. Tan
J. dan Uyl
F. R. Veerman
Mej. T. E. G. van Zanten
Mevr. J. N. Kal
Mej. A. J. Hagendoorn
H. P. N. W. Hoedemaker
J. F. J. Jonkers
Mevr. M. du Plessis
G. de Boer
S. Bouwer
N. T. de Bruijne
Mej. N. A. L. Dahlberg
M. F. Diekema
E. T. van Eerden
G. J. Germans
S. de Haan
J. C. van der Heiden
H. A. C. Hodde
E. W. van der Hoek
J. van Hooidonk
W. Huijsen
B. Kal
G. K. Kimsma
T. S. Kuindersma
G. Langelaar
W. K. N. van der Meij
W. H. C. Mosman
A. Plaisier
Mej. G. Poel
J. W. Schachtschabel
K. Schoe
J. L. Schuller
R. C. J. Smeenk
M. M. Spoor
C. J. Steketee
J. R. Tak
R. E. Thieme
L. van der Velden
J. Verkuyll
J. G. Versluis
H. J. P. Vos
F. W. Worst
H. Fintelman
C. H. de Kort
D. K. Appelboom
F. W. J. Evenhuis
S. S. Hofstad
R. H. Hommes
A. R. de Hoog
J. van Leeuwen
Mej. M. B. Meijer
O. G. Meijer
H. K. M. Niebuur
H. D. Oei
J. Plaatsman
J. H. H. Sassen
Mej. K. L. Tan

L. C. Verschoor
M. Waalewijn

Semi-arts examen

W. Allon
M. Brouwer
J. Reeder
D. Rhebergen
P. Been
Mej. J. J. I. Beertema
J. Termaat
J. Verhoeff
F. K. Brockmeier
G. J. Hazenberg
W. Hospers
S. Ekkelkamp
G. A. Kool
A. J. P. Veerman
R. Wardah
J. P. de Jong
H. E. de Jong
Mevr. G. Veerman
D. Plat
J. I. Puijenbroek
J. Versteegt
B. J. Wiggers
J. H. Beertema
Mevr. J. Kersten
W. F. Coumou
C. M. Engeset
Mevr. M. Slappendel
D. J. B. Ringoir
F. M. Zelli
Mevr. H. A. G. van Hemel
O. C. H. Lunde
J. L. J. Sterrenburg
R. Willemze
Mej. E. L. W. Koger
W. J. Luth
J. de Nie
M. Rietveld
M. H. Broekhuizen
T. B. Goei
H. Prins
Mej. M. F. Wouda
Mej. E. Akuffo
C. Jonker
D. Pranger
G. P. M. ten Velde
J. C. Dijkstra
Mevr. J. M. Westhuis
K. O. Riddervold
N. van der Ros
A. C. Douwes
Mej. J. den Hertog
J. van 't Wout
P. van Bergen
Mevr. F. Bouman
P. L. Tjepkema
J. W. Dullemond

T. I. Oei
J. A. Steeneveld
W. H. A. Verburg
M. R. Dandrieu
S. Meijer
Mej. M. Torny
Mej. C. J. van Eijkelenborg
H. J. Mennema
Mej. W. M. Scheps
P. G. A. Versteeg
J. Holter
W. M. Koppe
F. S. Zwart
J. C. Boon
Mej. A. S. Fischer
J. P. Krijger
W. A. van Veen
N. W. Bosma
Mej. I. H. J. Brink
Mej. L. M. Middelkoop
C. H. Schreuder
K. Mumuni
A. de Vente
W. Bronsveld
W. Bijl
W. H. Green
J. B. Visser
R. L. Cohen
Mej. H. Kruijswijk
J. P. B. van Tetering

Artsexamen

W. G. van Arkel
H. J. Blomberg
J. K. Boeyinga
J. Boor
Mevr. G. A. Doeland
H. Kamstra
Mevr. G. Blomberg
K. Waaldijk
W. T. Attu
F. van Benthem
H. D. R. Kuipers
J. A. Slappendel
Mevr. E. Rietveld
J. P. de Groot
L. A. de Groot
H. Lip
Mevr. C. T. Hartingsveld
W. M. Wiersinga
G. A. J. M. van Spaandonk
G. Verspui
Mej. C. A. C. de Bruijne
W. R. Filet
Mevr. L. J. Rootmensen
W. K. Voogsgeerd
J. Ekhart
Z. D. Goedhart
Mevr. B. N. Lie
Mej. N. van Keulen

Mej. C. Weijland
 T. A. T. M. Bronner
 G. Elzinga
 H. Wierda
 G. van der Leij
 A. W. M. Mooij
 R. Bakker
 Mej. R. Gerritzen
 J. Glerum
 J. Kleinhout
 P. W. B. Reddingius
 D. T. Tee
 W. Arntzen
 G. J. Hommes
 J. Jellema
 A. van Leeuwen
 Mevr. V. L. F. Greven
 A. M. de Waard
 R. van Dalen
 B. C. Jansen
 P. Kars

N. H. Molen
 B. W. Ike
 A. R. Janssens
 P. Snel
 Mej. J. de Pril
 R. A. Zeegers
 H. D. Gransbergen
 E. van Hillo
 L. M. van Ingen Schenau
 Prof. dr. A. A. Ressang
 K. Koopmans
 F. D. Koole
 Mevr. T. Stellingwerff
 Mevr. J. van der Veen
 J. Schoemaker
 A. G. Sitter
 Mej. A. J. Arbouw
 Mevr. M. Hoornstra
 G. J. J. van Doornum
 Mevr. B. Goedhart

FACULTEIT DER WISKUNDE EN NATUURWETENSCHAPPEN

Kandidaatsexamen Wiskunde W1

J. de Boer
 W. van den Bos
 Mej. D. J. Kuijper
 H. Prakken
 P. C. van Putten
 J. Udo
 G. P. A. Thijsse
 N. P. de Bruin
 J. A. C. Boele
 A. E. Brouwer *
 K. van den Hoeven
 J. L. M. Wijngaarden
 Mej. A. M. E. Ruijter
 S. P. C. Schimmel

Kandidaatsexamen Wiskunde W3

Mej. N. Y. Zwart
 C. Noordzij
 A. Schrijver *
 Mej. M. van Haselen

Kandidaatsexamen Natuurkunde N1

P. W. F. Alons *
 L. van der Burg
 A. W. B. Kalshoven
 P. van Leeuwen
 P. Ruig
 J. Glas
 H. Visser

Mej. P. L. W. Groeneveld
 J. M. Terpstra
 J. Baas
 A. van Zon
 J. A. van Hee
 J. C. Klein
 J. Klinkspoor
 G. P. A. Thijsse *
 J. C. Eisses
 C. Goudswaard
 R. J. Heijnis
 J. A. Radder
 J. W. L. van der Harst

Kandidaatsexamen Natuurkunde N2

J. Batema
 M. J. Leendertse
 S. W. L. Milo
 D. L. van der Vlies
 R. Jochemsen
 F. J. Vroom
 S. D. Wassenaar
 G. J. Zaal

Kandidaatsexamen Scheikunde S1

P. H. Monster
 H. H. Kubbinga
 A. Voogt
 J. W. van Waarde
 T. E. de Boer
 Mej. G. M. de Hoog

A. J. Coops
J. Japenga
Mej. J. Kloosterman
J. J. Rodenburg
Mevr. E. van Brussel
J. M. van Zanten
J. Reijn
J. W. van Straten
S. R. Troelstra
H. H. Blom
P. C. J. Kevenaar
A. Brouwer
J. K. H. Bodar
H. Bos
P. J. Greidanus

Kandidaatsexamen

Scheikunde S2
W. H. Mager
A. Stoter
J. van Harberden
H. H. Harms
T. Kruiswijk
J. A. Kramps
S. P. M. Lems
A. D. M. van Mansfeld
T. P. J. Loory
B. W. N. Schrage
J. G. Smit
R. van Poelgeest

Kandidaatsexamen

Scheikunde S3
P. Oudega
C. van Nieuwenhuijzen
T. G. J. J. Blekemolen
W. G. Bouhof
J. van Nieuwkoop

Kandidaatsexamen

Biologie B1
S. W. F. van der Ploeg
Mej. J. Minderhoud
M. A. van der Valk
M. Loenen
D. J. W. Meijers
Mej. A. R. Veerman
J. J. Smelt
F. W. van der Vegte
J. D. H. van der Lely
L. S. Buurma
W. Boontje
J. M. Muilwijk
J. L. de Vries
Mevr. A. Mak
Mej. H. H. W. Huitzing
P. A. Jobse
P. A. C. Fraterman
H. R. Murris
Mej. B. J. de Geus

S. P. Klapwijk *
Mej. J. M. M. Veldman

Kandidaatsexamen

Biologie B3
Mej. J. W. Barendsen
D. van der Wulp

Kandidaatsexamen

Biologie B4
H. van Keulen
R. C. Brand
H. W. van Verseveld
A. A. Dogterom
M. V. M. Lafleur
Mej. J. A. Achterstraat

M.O.-A Wiskunde

C. Stam
Mevr. E. E. de Bakker
A. S. A. Mesman

M.O.-A Wiskunde en

Natuurkunde
B. D. Vrielink

M.O.-B Wiskunde

Mej. A. F. Volgenant
I. Zuidema
D. Kok
A. van der Hoeven
D. G. Vonk
Mevr. G. Holleman
T. B. Jongeling
F. S. Wijmans

M.O.-B Natuurkunde

T. H. van Marle

M.O.-B Scheikunde

Mej. A. Winters

M.O.-Biologie

N. H. de Jong
G. G. Hartog
Mej. J. van der Spelt

Doctoraal examen Wiskunde

L. de Jonge
W. M. Dienske
W. J. van Enk
J. Nawijn
F. Heierman
Y. van der Veen
J. Maaskant
J. Draisma
D. G. van der Steen
P. G. van Engen
A. Jochemsen
H. P. Smit

J. A. Theune
P. Greijdanus
W. R. Huisjes
W. J. Kooiman *
A. Volgenant
D. F. Boels
F. P. de Zwaan

Doctoraal examen Natuurkunde

S. U. Ottevangers
G. Kleimeer
J. L. de Jager *
J. Doornbos
J. H. Stuivenberg *
P. May
J. C. Veefkind
E. A. van Hoek
J. Brasz
G. Koopmans
J. Bruinsma
F. van Nes
J. van Riet
D. B. B. Rijsenbrij
R. Struikmans

Doctoraal examen Scheikunde

P. M. van Dijk
C. J. Hesse
G. L. van Mourik
B. J. C. Wetsema
J. Wiersma
A. Leutscher
A. C. Monster
G. van den Berg
G. Ellen
H. H. Grootveld
J. Klootwijk *
R. van Veen
C. G. Waringa
P. Roos
W. S. Stol
C. W. Hilbers
H. Roseboom
M. Schakel
G. van Steijn

Mevr. C. Popp
J. F. M. Meijer
F. Popp
G. Pauw
H. van der Veen
C. de Visser
Mevr. C. Raadschelders *
Mevr. M. P. Knibbe
Mevr. G. Elzinga
G. J. van Kamp
W. van Dijk
C. H. Konings
B. Lebbing
L. F. Oltmann
C. L. Roos *
C. de Gooijer *
R. H. Meloen
R. J. Scheper
C. Schuijt
N. J. F. D. Verhoef

Doctoraal examen Biologie

D. Tiemersma
F. J. H. Tilders
H. Snippe
R. P. M. Bak
J. R. Roest
T. Sminia *
Mevr. J. A. Roest
C. van der Kraan
Mej. I. F. Griffioen
H. H. van der Velde *
A. Lokerse
R. Boschhuizen *
R. J. Hamer
Mej. L. M. Koster
D. Reitz
N. D. de With
H. F. J. Swuste

Doctoraal examen Geologie

G. F. W. Herngreen
J. M. G. van Damme
G. J. A. Kooiman

FACULTEIT DER LETTEREN

Kandidaatsexamen

Klassieke Talen

R. van Bennekom
L. S. Filius
S. L. Wynia
R. H. Augusteyn

Kandidaatsexamen Nederlands

F. W. Kuijper
L. Strengholt *

Mevr. M. Mulder
Mevr. C. Klandermans
Mevr. J. C. Klinkert
E. Steen
W. J. van Doornik
J. Plekker
H. J. Smit

Kandidaatsexamen Frans

Mej. T. Faber

C. A. van Winkelen
 Mej. R. L. Bodingius
 Mevr. C. v. d. Linden *
 Mej. Y. E. Scheeps
 I. A. J. de Graaf
 Mej. A. J. van Berkel
 Mevr. H. Looise
 Mevr. B. Dornseiffen
 Mevr. E. M. Crum
 Mevr. T. W. Schouten
 G. J. van der Deure *
 Mej. C. A. Richter
 Mej. E. Steenbergen
 L. Zwanenburg
 Mevr. M. J. de Jong
 Mevr. R. I. de Jong

Kandidaatsexamen Duits

Mevr. C. M. E. Tiggeloven
 J. J. Koutstaal
 Mej. M. E. Swen
 P. Hofmann
 Mej. P. M. Jansen
 J. S. Timmer
 Mej. M. M. van Boggelen
 G. M. A. Weerts
 D. Oosterhof
 E. K. H. Aufrecht
 Mej. C. A. Pierhagen
 S. van de Erve
 G. J. Jaspers
 M. Venhuizen

Kandidaatsexamen Engels

W. F. Coumou
 A. J. van Oosten *
 Mej. E. van Halem
 Mevr. B. Bak
 Mevr. E. M. Weenink
 Mej. A. F. Knook
 Mej. A. C. J. Roest
 Mej. E. J. van Linschoten
 A. J. M. de Jong
 G. G. G. Meerveld
 H. W. Visserman

Kandidaatsexamen

Semietische Talen
 F. A. M. Wiggermann
 F. Postma

Kandidaatsexamen

Geschiedenis
 R. Destellirer
 G. J. Kottier
 R. J. E. T. Klein
 G. J. Telkamp
 H. F. S. Tjoe Nij
 H. Reitsma

Kandidaatsexamen

Kunstgeschiedenis
 J. L. Timmerman
 Mej. I. K. Brouwer
 J. W. Jong *
 Mej. W. M. Geuzebroek
 Mevr. M. V. Rempt

Doctoraal examen

Klassieke Talen
 A. B. H. Kluiver
 A. van Os
 M. J. Swart
 Mevr. T. Wielenga
 J. N. Bremmer
 H. Huurneman
 H. C. G. Kluiver
 J. Bakker
 S. R. Slings *

Doctoraal examen Nederlands

J. Knol *
 Mej. M. Meijboom
 Mej. W. van Royen

Doctoraal examen Frans

Mej. C. P. Schrier
 Mevr. A. Leeftang
 Mevr. J. Sterkenburg
 A. de Jong
 P. J. van Strien
 L. H. Hoek *
 N. L. M. Maree
 D. van der Meijde
 Mevr. P. E. Wijbenga
 Mevr. J. Smitskamp
 P. T. van Reenen *
 Mevr. J. I. Swen
 Mej. J. H. J. Hoogenboom
 Mevr. M. Bakker

Doctoraal examen Duits

C. P. Olbertijn
 S. N. Dwarshuis
 Mej. M. L. Balsem
 R. G. Huizinga
 T. Biesma

Doctoraal examen Engels

C. D. van Strien
 H. L. Stapper
 Mej. P. M. Huisjes
 Mevr. J. A. H. Barkhof
 Mej. N. H. Formsma

Doctoraal examen Geschiedenis

J. J. van Moolenbroek *

A. T. J. Oosterhoff
J. F. L. Bastiaanse
C. Rentenaar
A. J. van Dijk
M. W. Hartog
A. Monna

Doctoraal examen
Kunstgeschiedenis
K. Vollemans

Doctoraal examen
Algemene taalwetenschappen
J. A. Koole

FACULTEIT DER ECONOMISCHE WETENSCHAPPEN

Kandidaatsexamen

J. D. Bakker
A. M. Bertens
J. M. Bleichrodt
K. P. Blok
H. A. A. van den Brink
G. van den Brink
H. J. Brouwer
J. Engberts
G. H. Gruppen
W. J. M. ten Holder
R. van der Horst
T. Hoving
J. H. Huizinga
J. W. Jonker
P. Jonker *
C. G. Kooij
P. Kroon
J. G. Kuijl
J. W. M. Lammers
J. Lock
P. van der Meer
P. D. Nessen
L. H. E. C. Plooy
G. J. Portengen
W. S. Punt
J. van der Schaaf
P. Sluis
R. J. Verdonk
H. J. Verkerk
W. Vis
C. J. Vos
Mej. M. T. Wagenaar
H. Wagter
J. L. Wiebenga
A. W. Zabel
Mej. F. van Zandbergen
J. W. Besteman
A. A. Gros
T. A. Rovekamp
J. Achterberg
K. de Boer
B. van der Burg
J. C. Caljouw
B. Cohen
J. Dooyewaard
F. van Dijk
G. Faber

W. J. Gielen
B. M. van Gosliga
B. van Holst
T. A. van Kamp
W. Kan
W. H. Kleijn
J. T. Kolfoort
F. D. Korfker
C. D. Kuijken
C. R. Maas
A. van der Maat
J. H. Munter
J. de Noord
H. W. Ponsen
G. J. van Renssen
L. J. Rese
H. M. J. van der Schaar
M. Schulp
J. F. van de Veer
W. Wildeman
J. A. Zachariasse
W. Adema
A. F. Blaauboer
C. J. Boogaerd
G. A. Q. J. Dijkstra
J. G. H. Enklaar
J. H. Hagen
A. M. L. Haster
B. J. Hoogwout
A. C. Hordijk
J. J. van Leeuwen
F. A. E. Manuhuwa
J. C. Meester
J. M. Pattipeilohy
A. E. Poort
H. J. Quick
M. W. Smit
S. A. Sijsma
H. J. in 't Veld
P. C. Vis
B. S. Vriens
P. J. de Weijer
H. Winkel
Mej. K. G. de Wijn
Mej. H. W. de Wijn
J. J. Atema
P. W. Boone
A. Dekker

B. H. W. Edel
 G. C. Hollander
 J. G. A. Kolk
 J. H. Pera
 D. J. Strijbos
 B. M. Arentshorst
 A. B. Blanksma
 W. Boer Jr
 P. de Boer
 H. I. Boven
 J. Brandwijk
 J. Eefting
 A. Evers
 W. Eijkelenburg
 E. P. van Ginkel
 H. J. Hemink
 R. L. Huigens
 H. J. D. Journee
 H. J. van Kessel
 J. J. N. A. Koeckhoven
 R. J. B. Lammerts v. Bueren
 J. N. Leppink
 C. I. Lie
 G. J. J. de Mooy
 D. Moraal
 D. C. Offringa
 K. Oosterheert
 E. A. Pengel
 J. J. Smit
 P. G. Vixseboxse
 K. P. Vroonland
 G. O. Zomer
 T. H. de Boer
 A. H. J. Hilberdink
 Th. de Boer
 A. P. Westerman
 W. Salverda
 J. Blom
 H. J. van den Bosch
 B. de Roode
 A. H. Hoffman
 J. Runia
 C. J. P. Sobering
 M. Cervenka
 A. R. van Leeuwen
 H. A. van der Linden
 L. Sluis
 P. A. H. Bakker
 C. D. van Boetzelaer
 K. P. Harteveld
 D. A. Lubach

Doctoraal examen

W. T. van Gelder
 A. J. ten Hoopen
 C. Vermaas
 J. R. van den Berg
 L. M. Biesheuvel

A. P. van Gurp
 W. Keddemann
 R. A. Kotey
 J. D. van Muiswinkel
 H. J. Muntingh
 J. W. D. Naber
 P. J. van Strien
 W. P. Tip
 A. van Harten
 G. van Winden
 S. W. Bruinsma
 R. D. Diamant
 J. A. van der Flier
 J. Kruithof *
 C. D. Tuinenburg
 W. J. de Gooyer
 J. Wemmenhove
 E. Wesselink
 J. C. D. Stigter
 R. de Lange
 W. M. van der Vooren
 K. Hofman
 S. Knigge
 P. F. Pietersen
 P. W. van den Dries
 P. A. Karsdorp
 C. L. Matze
 H. W. van der Steeg
 H. S. L. Claessens
 M. van Driel
 A. S. J. van Exel
 H. J. Goote
 H. P. B. Griffioen
 D. Keuning
 R. A. A. M. Knipping
 G. Gaasbeek
 B. P. Hess
 R. W. van Riel
 M. A. Saad
 M. Tanis
 W. Burggraaff
 K. van Heuven
 B. J. Schep *
 R. J. Slump
 H. J. Tieleman
 J. van Bakkum
 J. J. W. Kempkes
 B. J. Miedema
 G. Rietkerk *
 J. C. Rijkenberg *
 W. G. Simons
 A. J. Tjepkema *
 F. H. Wiersema

Accountantsexamen

J. Peelen
 H. Jansen
 I. J. Rijnvis

FACULTEIT DER SOCIALE WETENSCHAPPEN

Kandidaatsexamen Politicologie

P. J. Geelkerken
E. R. Haalebos
R. H. Vonk
J. W. Dam
H. van Dijk
R. de Groot
M. Heezen
A. van der Heide
R. H. Hoff
J. Janse *
G. H. Koopmans
J. F. A. Letteboer
H. Nieuwenhuijsen
H. J. Simons
J. A. Smit
J. Snelleman
L. van Waasbergen
J. Wieles
L. Amand
P. M. Arts
Mej. W. J. Baayens
C. Hetjes
G. Hielema
Mevr. M. M. A. H. van Lijnden
Mej. M. A. Raaphorst
J. la Roi
C. D. Verlare
P. C. Bijker
D. Kooistra
I. Maas
A. J. Mewe
Mej. D. Mulder
F. R. Pesik
W. P. Setzekorn
J. G. Teule
L. C. M. Tigges
H. J. Woelders
J. L. Ramp
C. C. Sanders
A. Woltmeijer
H. S. van der Mark
J. R. M. Jooren
M. Kramer

Kandidaatsexamen Psychologie

A. J. van den Berg *
Mej. G. J. Bos
L. J. P. van Doornen
Mevr. R. A. Hondebrink
J. A. N. Martens
G. Timmerman
A. D. Verbaan
B. Werkman
J. Colthof
H. J. Foeken
K. A. Gorter
J. J. V. de Tombe

Mej. T. Wijngaard
Mej. F. Drenth
J. Mol
J. H. P. Mulder
N. F. Grossouw
Mej. C. P. den Boer
Mevr. E. Pesik
S. F. Helstone
Mej. M. A. van de Koppel
Mej. G. J. J. Kranenburg
M. O. Meijn
Mevr. H. L. Nieuwenhuijzen
Mej. M. C. de Ridder
Mej. M. J. P. M. Staal
P. A. J. Bouhuijs
Mej. J. Brants
L. H. M. Crijns
F. W. Hoekstra
Mej. M. de Jonge
S. J. Munnik
Mevr. M. C. J. Roos
Mej. M. C. Storm
R. I. G. Tonkens
W. Zwaal
H. A. van Belle
Mej. O. W. Grosheide
C. J. van Rooijen
J. J. A. Schoutsen
Mej. A. M. Toppen *
Mevr. D. J. A. Smeenk
S. van Wouwe
G. H. van Aller
W. Felthuis
Mej. E. W. Vogelesang
K. A. van Dijk
H. B. J. Dijkman
Mej. T. J. M. Rijsewijk
A. H. Boertien
D. C. Ottevangers
J. F. van der Spek
M. Verheul
L. J. Nierstrasz
E. J. M. Schroots
Mevr. P. J. J. M. Bloem
A. J. J. Hendrix *
F. Hibma
R. Lulofs
A. J. Peen
R. van Til
R. Uylkert
G. Verburg
H. E. M. Baartman
A. A. J. Bartels
A. J. van Bentum
R. Drucker
C. H. Dijkman
M. L. Heemstra
Mevr. A. M. S. Caljouw *

J. W. M. Kuijs *
 J. Passchier *
 Mej. C. H. M. Ridderbos
 J. H. H. Bartelink
 F. S. Kramer
 W. van Os
 W. A. Schaaf
 I. G. M. Ypma

Kandidaatsexamen Opvoedkunde

H. C. P. Andriessen
 C. A. Howeler
 J. D. de Vries
 Mevr. W. F. Berkouwer
 R. Scheerens
 J. Stolk
 B. P. Uittenbogaard
 Mevr. C. Oosterhof
 Mevr. G. E. Terpstra
 J. G. Hoogduin
 Mevr. T. de Groot

*Kandidaatsexamen
 Westerse sociologie*

M. van Driel
 V. W. Kense
 Mej. A. M. van den Akker
 Mej. J. E. van Aller
 Mevr. M. J. C. Nugteren
 W. S. P. Fortuijn
 J. Hoekstra
 Mej. J. M. G. van den Hul
 C. Kalkman
 A. J. Kee
 C. J. Klop
 J. Koelewijn
 J. G. A. Kok
 B. Kristensen
 Mej. K. C. E. Kruijer
 J. W. E. Metselaar
 R. A. F. van der Meulen
 N. J. Molenaar *
 J. W. Nugteren
 L. Parlevliet
 Mej. E. H. Pluijm
 R. Prins
 A. Pruissen
 P. Rhebergen
 Mej. T. J. M. Sikman
 A. A. J. Spee
 G. H. M. Swinkels
 Mej. M. Trap
 F. W. M. Vehmeijer
 T. Westra
 J. Kool
 Mej. P. J. Izeboud
 A. R. J. Kleijn
 Mej. J. C. van de Riet
 C. J. M. van Rijn
 J. G. de Zeeuw

Mej. A. B. Berends
 A. Branderhorst
 H. G. Dane
 J. H. van Harn
 A. H. Kruikemeier
 A. Krijgsman
 R. P. T. Lannoye
 J. C. Looise
 Mej. M. Mevius
 H. G. Dane
 W. C. L. Noorland
 J. W. Rippen
 Mevr. C. R. M. de Waal
 Mej. L. Spilt
 G. H. Stadt
 H. H. van der Woude
 Mevr. E. W. M. Steenvoorden
 R. H. Veenbaas
 J. R. Stegeman
 Mevr. A. M. E. van der Werf

*Kandidaatsexamen
 Niet-westerse sociologie*

Mevr. T. N. de Bruijne
 Mej. M. A. Cassee
 L. H. Stronkhorst
 Mevr. L. Olde
 R. C. Admiraal
 Mej. I. de Bruin
 J. J. M. Bijlmer
 G. T. F. Hesp
 H. J. Huigens
 Mevr. M. H. Jansen
 G. Mout
 L. van der Zee

*Doctoraal examen
 Politicologie*

H. J. Aquina *
 H. Bakkerode
 H. Busz
 C. H. de Cloe
 O. G. H. M. Smit
 P. Verwoerd
 A. B. Ringeling
 W. van den Bos Czn
 T. Kersten
 J. W. van Westreenen
 H. K. Asmerom
 D. F. van 't Riet
 F. R. Boddendijk
 D. J. Budding
 W. J. Klok
 H. G. Lamberts

Doctoraal examen Psychologie

Mej. C. Bogaards
 Mevr. H. G. J. Cornelisse
 Mevr. A. M. A. Willemssen
 Mevr. W. M. Knol

Mevr. J. Dijkstra
 A. Buijk
 H. Smitskamp
 J. Havinga
 Mej. P. F. Muller
 J. M. Drent
 Mej. J. S. Jasperse
 G. W. Lambooy
 P. L. J. Wesseling
 Mevr. J. M. van Bolhuis
 N. P. Dubbeling
 J. E. W. de Flines
 L. Sven
 Mej. J. B. Keuning
 W. Kort
 Mej. J. Ballendux
 Mevr. J. Vegter *
 A. W. Smitsman
 Mej. H. v. d. Veer
 P. C. W. van Wieringen *
 H. W. Djajadiningrat
 Mej. J. G. Leene
 Mej. J. M. Fossen
 I. M. Oostburg
 G. Hoolwerf *
 J. H. Ros
 Mej. K. Winkelman
 C. Goede
 A. P. Visser
 Mej. A. C. van Dop
 R. C. M. Winnen
 A. G. van Dam
 H. van der Flier *
 J. W. Kuijper
 W. M. van der Laan
 P. Wester

Doctoraal examen
Opvoedkunde
 Mej. E. de Boer
 Mevr. H. E. Sluijs
 N. den Hartog *
 B. Spiecker *
 Mej. M. M. Visser

Doctoraal examen
Westerse sociologie
 N. Buurman
 L. Eland
 Mevr. T. W. van Santen
 Mevr. W. M. Schuman
 Mej. J. M. C. Nathans
 H. Bos
 J. Dronkers
 G. J. F. Leene *
 Mej. J. H. Biewenga
 P. A. van der Kam
 R. Muller
 Mevr. S. Peelen
 A. L. R. Vermeer
 J. H. P. de Vries *

Doctoraal examen
Niet-westerse sociologie
 M. M. Nelson Richards
 G. Bos
 A. D. Willemier Westra *

Doctoraal examen
Culturele Anthropologie
 P. L. Geschiere *

CENTRALE INTERFACULTEIT

Kandidaatsexamen
Wijsbegeerte
 G. F. Deems
 J. P. L. van Seventer
 O. K. Zijlstra

Doctoraal examen
Wijsbegeerte
 B. Boonstra
 H. G. Geertsema *
 K. A. Bril
 A. M. Wolters

FACULTEIT DER AARDRIJKSKUNDE EN PREHISTORIE

Kandidaatsexamen
Sociale aardrijkskunde
 J. C. T. Bergisch
 T. F. de Boer
 P. H. de Jong
 L. F. Griffioen
 S. den Haan
 A. H. van der Kolk
 W. K. Coppoolse

W. van Spengen
 A. Eikelboom
 K. C. Tammes
 C. de Heus

Kandidaatsexamen
Natuurkundige aardrijkskunde
 O. van de Plassche
 J. C. M. Klaver

J. Gersie
S. Bijlsma

Doctoraal examen
Sociale aardrijkskunde

J. Ottenhof
Mevr. T. L. van der Klis
A. G. Bos
J. W. K. Fros
J. G. de Zeeuw

B. Abma
R. Renkema

Doctoraal examen
Natuurkundige aardrijkskunde

T. Faber
J. W. Griede
L. C. de Jong
J. W. Stellingwerf
J. H. F. Jansen

bibliotheek

Jaarverslag 1969-1970

Het cursusjaar 1969-1970 moet gekenmerkt worden als een overgangsjaar, ook al vindt de verhuizing naar het nieuwe alfa-bibliotheekgebouw pas in 1970-1971 plaats. Die overgang betreft vooral de voorbereiding tot een nieuwe situatie die in het erop volgende jaar gerealiseerd moet worden. Ten gevolge daarvan is niet een verslag op te bouwen rond één centraal thema, maar moeten verschillende zaken in een willekeurige volgorde aan de orde komen. De integratie van deze onderdelen in een geïntegreerde bibliotheek zal pas in een later stadium voor de gebruiker zichtbaar kunnen worden.

1. Interne bibliotheekstructuur

In het voorgaande jaarverslag werd over de interne bibliotheekstructuur reeds de verkiezing op 13 november 1969 van een *Bibliotheekraad* met *beoordelingsbevoegdheid* gemeld. Deze raad vergadert eenmaal per veertien dagen. Eveneens eenmaal per twee weken vergadert de *Wetenschappelijke Staf van de Bibliotheek*. Hiertoe behoren de wetenschappelijke bibliotheekmedewerkers onder leiding van de bibliothecaris. Tenslotte vergaderen ongeveer eenmaal per maand de hoofden van dienst onder leiding van het hoofd van de interne bibliotheekdienst.

Tweemaal per jaar is er een vergadering van alle bibliotheekpersoneel onder leiding van de Bibliotheekraad.

De dagelijkse leiding berust voor de verschillende onderdelen bij de hoofden van dienst en de wetenschappelijke bibliotheekmedewerkers. De algemene leiding ligt bij de onderbibliothecaris, in de toekomst bij elk van de vier onderbibliothecarissen voor resp. de alfa-, de beta-, de gamma- en de medische bibliotheek, en bij het hoofd van de interne bibliotheekdienst. De uiteindelijke verantwoordelijkheid berust bij de bibliothecaris.

Extern wordt de relatie met de faculteiten in de eerste plaats onderhouden door de wetenschappelijke bibliotheekmedewerkers,

terwijl de bibliothecaris de bibliotheek tegenover Directeuren, Curatoren en andere universiteiten, bibliotheken en instellingen vertegenwoordigt. De Bibliotheekcommissie is het orgaan van de faculteiten, waarin de bibliothecaris het bibliotheekbeleid bespreekt en daarover verantwoording aflegt. Tevens is deze commissie adviesorgaan voor Curatoren en Directeuren inzake de bibliotheek.

In het verslagjaar was er veelvuldig contact met de afdeling Formatie zaken. De bibliotheek werd doorgelicht zowel haar gehele interne organisatie als de verscheidenheid voor bibliotheektechnische en administratieve functies. Het resultaat was een doorzichtige organisatievorm, die in feite reeds aanwezig was, maar nu duidelijk gemaakt en geëvalueerd werd. Het gevolg is dat iedere bibliotheekmedewerker kan weten wat zijn hiërarchie en functionele plaats in het geheel is en dat de mogelijkheid geschapen is een bescheiden vorm van carrièreplanning toe te passen. Ook voor de buitenstaander is, dank zij het tezamen met de genoemde afdeling opgebouwde organisatieschema, de organische opbouw van zowel de wetenschappelijke als de niet-wetenschappelijke functies duidelijk. Verschillende voorstellen met het doel voor vergelijkbare functies vergelijkbare beloningen te realiseren werden uitgevoerd. Mede dank zij de hierdoor ontstane situatie is ook de relatie met de afdeling Personeelsdienst goed en is het toekennen van bepaalde salarisschalen voor de bibliotheektechnische en administratieve rangen geen probleem nu de inhoud van de functies bekend is.

2. Wetenschappelijke Staf

De Staf werd uitgebreid met twee wetenschappelijke bibliotheekmedewerkers. Drs. W. Zweers voor de sociologie en politicologie en drs. J. B. H. Alblas voor engels, duits, nederlands, fries en overige germaanse talen. De Staf bestaat thans uit twaalf leden, terwijl er nog enkele vacatures zijn.

In het vorig jaarverslag werd reeds vermeld dat op 12 oktober 1969 overleed de wetenschappelijk bibliotheekmedewerker mr. G. L. van Oosten Slingeland.

3. Historisch documentatiecentrum gereformeerd protestantisme sinds 1800

Begin 1970 werd voorgesteld om de bibliotheek uit te breiden met een historisch documentatiecentrum. Dit centrum zal moeten gaan omvatten archieven en archiefstukken, betrekking hebbend op de activiteiten van onder meer Bilderdijk, Groen en Kuyper, op réveil, afscheiding en doleantie, op de geschiedenis van de christelijke partijen waaronder ARP en CHU, op de verschillende aspecten van de gereformeerde emancipatie, op de Vrije

Universiteit en enkele theologische hogescholen, op de groep van de christelijke letterkundigen en de pers, op het CNV, enz.

Dit voorstel werd door de Bibliotheekcommissie en de docenten geschiedenis gesteund en door Curatoren aanvaard.

Op voorstel van de bibliothecaris werd door Curatoren tot hoofd van dit historisch documentatiecentrum gereformeerd protestantisme sinds 1800, met ingang van 1 maart 1971, benoemd dr. G. Puchinger.

4. Collectievorming

De collectievorming vond regelmatig plaats met een accent op die gebieden waarvoor een wetenschappelijk bibliotheekmedewerker zorg droeg. Zijn functie blijkt voor de vorming en ontsluiting der collectie van essentieel belang.

Twee persoonlijke bibliotheken werden geschonken. Die van de sterrekundige dr. A. W. J. Schouten en die van de heer A. Borst, in leven leraar engels te 's-Gravenhage.

Enkele andere bibliotheken werden gekocht. De bibliotheek van de oud-katholieke kerk te Dordrecht en die van de bisschop van Nottingham, dr. G. D. Savage, met vele werken over de engelse kerkgeschiedenis van de 19e eeuw.

Voorts werden een aantal belangrijke ruilcontacten gelegd met belgische bibliotheken.

Van groot belang bleek de aankoop van de bibliotheek van het groot-seminarie van het bisdom Breda te Hoeven voor de bekendheid van de V.U.-bibliotheek. Naar aanleiding van deze aankoop werd aan de bibliothecaris der Vrije Universiteit gevraagd een lezing te houden in de abdij te Tongerlo in België voor de Vereniging van Religieus-Wetenschappelijk Bibliothecarissen. Deze lezing had tot onderwerp: „*Een protestantse visie op katholieke bibliotheken*”.

5. Bezoek Frankfurt

De onderbibliothecaris drs. A. O. Kouwenhoven en de bibliothecaris bezochten de Buchmesse 1969. Deze overweldigende manifestatie geeft een zo uitgebreid overzicht van de boekproductie, ook van het wetenschappelijke boek, dat een regelmatig bezoek voor een algemeen kritisch inzicht in de problematiek van de collectievorming wenselijk is.

Van de gelegenheid werd gebruik gemaakt om in de U.B. te Frankfurt de studentenstudieboekery te bezien. De principes hiervan zullen voor een belangrijk deel door de V.U.-bibliotheek kunnen worden nagevolgd. De U.B. te Marburg werd bezocht, omdat we vernamen dat daar de systematische catalogus was afgesloten en vervangen door een catalogus van bibliografieën en een uitgebreide collectie bibliografieën. De Wetenschappelijke

Bibliotheekstaf heeft eenzelfde omschakeling bij onze bibliotheek overwogen, maar er is nog geen besluit genomen. Vooreerst zal het accent meer worden gelegd op de bibliografische ontsluiting.

6. Pica

Eind 1969 werd door de zes universiteitsbibliotheken in Nederland en de Koninklijke Bibliotheek een contract van samenwerking gesloten. Gedurende vijf jaar zullen zij deelnemen aan een proefproject om te komen tot een geïntegreerde geautomatiseerde catalogus.

Men onderzoekt of en hoe het mogelijk is in elke bibliotheek via een direct contact toegang te krijgen tot een centrale computer. In het kerngeheugen hiervan zullen de auteursnamen, titels en plaatsnummers opgenomen worden van het bezit van alle aangesloten bibliotheken. Op aanvraag meldt na gereedkomen van dit project de centrale computer aan de aanvrager in de bibliotheekuitleningen of en waar het gewenste document aanwezig en ter leen of inzage is.

De V.U.-bibliotheek staat zeer positief tegenover dit onderzoekproject en werkt er actief aan mee. Daarnaast wordt echter ook aandacht geschonken aan een betere samenwerking van de Amsterdamse bibliotheken. Een overzicht van alle in Amsterdam beschikbare wetenschappelijke tijdschriften zou reeds in een behoefte voorzien.

7. Université Libre du Congo

Eind 1969 kwam de vraag van de Université Libre du Congo te Kisangani om een bibliothecaris aan te willen trekken voor deze universiteit en om een advies over de bibliotheek-ontwikkeling. Aan de bibliothecaris werd gevraagd de U.L.C. te bezoeken. Dat bezoek vond van 27 februari - 13 maart 1970 plaats. Een verhaal daarover verscheen in Trouw 31 maart, het gevraagde advies werd 7 maart te Kisangani uitgebracht en een rapport van de reis werd aan Directeuren en Curatoren op 7 april uitgebracht.

Een paar maanden later werd bericht dat een bibliothecaris voor de U.L.C. was benoemd.

8. Micro-reproductie van manuscripten

Van belangrijke middelnederlandse handschriften worden in de belgische en nederlandse bibliotheken integrale reproducties gemaakt op microfiche. Deze worden, op basis van wederzijdse ruil, ondergebracht in zes nederlandse en vijf belgische bibliotheken en één zuidafrikaanse. Omdat de V.U. nog niets had om aan te bieden, behoorde onze bibliotheek daar nog niet bij. Thans bezit de V.U., mede door de aankoop van de bibliotheek

Hoeven, een dozijn manuscripten. Maar ook daarvan afgezien, werden de reeds vervaardigde microfiches inmiddels eveneens aan onze bibliotheek ter beschikking getseld. Men zie hierover J. Deschamps, *Microreproductie van belangrijke Middelnederlandse Handschriften*, in *Archief- en Bibliotheekwezen in België*, deel 39 (1968) blz. 209-220.

9. MEDLARS

Het hoofd van de medische bibliotheek, drs. K. A. Bril, bezocht in oktober 1969 Stockholm om daar een cursus te volgen voor search-formulator. Deze cursus heeft ten doel om literatuur over een gecompliceerd medisch probleem op zodanige wijze aan te leren vragen dat de computer het gewenste antwoord produceert. MEDLARS is het systeem waarin deze medische literatuur is gebracht. Deze nieuwe methode is inmiddels reeds in praktijk gebracht. De heer Bril bezocht namens het „WTI” (thans NOBIN) in mei 1970 opnieuw Stockholm voor een Europese MEDLARS conferentie om de medische informatieproblematiek verder te bestuderen.

Bijkomend resultaat van deze conferentie was dat een bibliothecaris uit Turku in Finland bij de V.U. op bezoek kwam. Na een vergelijkend onderzoek in Europa nam hij het classificatiesysteem dat bij onze medische bibliotheek in gebruik is, over om toe te passen in Tanzania, waar hij de medische bibliotheken moet helpen ontwikkelen.

10. Medische bibliotheek

De bibliotheek in het gebouw van de Medische Faculteit voorziet in een grote behoefte. De tijdelijke huisvesting van de leeszaal psychologie en pedagogie werkt belemmerend voor de medische studenten, evenals het feit dat de bibliotheek-administratie voor een deel op de leeszaal is geplaatst. Dit laatste, omdat de Faculteit een administratieve ruimte van de bibliotheek in gebruik houdt.

De bibliotheek in het ziekenhuis werd nog slechter gehuisvest dan reeds het geval was. Een toegezegde verbouwing bleef achterwege. Thans is door Directeuren toegezegd dat deze bibliotheek in de huidige kantine zal worden ondergebracht, zodra een nieuwe kantine langs de Van der Boechorststraat gereedgekomen is. Dit laatste zou vooraan staan op het bouwprogramma. Daarmede zal tenslotte een einde komen aan een bijzonder gebrekkige situatie, die al dateert van de opening van het ziekenhuis.

11. Boekenaanschaf buiten bibliotheek om

Gedurende de verslagperiode werd een paar maal geconstateerd

dat boeken en tijdschriften werden besteld buiten de bibliotheek om, terwijl het geen verbruiksgoederen betrof of leermiddelen, maar wetenschappelijke publikaties. De Financiële Administratie en de Interne Accountantsdienst werden hiervan op de hoogte gesteld, zodat herhaling zal worden tegengegaan.

12. Voorbereiding verhuizing

Veel tijd werd besteed aan de voorbereiding van de verhuizing, die in september 1970 begon. Twee verhuisnota's werden gemaakt om het verhuisproces goed te doen verlopen. Welke moeilijkheden bij de verhuizing zelf zijn ontstaan, behoort niet meer in dit verslag te worden vermeld.

J. Stellingwerff, bibliothecaris

ek
en,
tie
gte

g,
re-
ei-
er

is

